

การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายวุฒิชัย เรืองศักดิ์

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PERFORMANCES IN PIPHAT DUEK DAM BAN CONCERT
AT CHULALONGKORN UNIVERSITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Thai Dance

Department of Dance

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2017

Copyright of Chulalongkorn University

วุฒิชัย เรื่องศักดิ์ : การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (THE PERFORMANCES IN PIPHAT DUEK DAM BAN CONCERT AT CHULALONGKORN UNIVERSITY) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 440 หน้า.

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประวัติ และรูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาฯ มีขอบเขตการศึกษา คือ การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาฯ ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2559 โดยใช้การรวบรวมเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้แสดง การสังเกตการณ์และประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย จากนั้นนำองค์ความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ถึงประวัติและรูปแบบการแสดง จัดเรียงองค์ความรู้ สรุปผล และนำเสนอเป็นผลงานวิจัยตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาฯ เป็นงานที่อยู่ภายใต้โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรพ จัดตั้งโครงการฯ ครั้งแรกในปี พ.ศ.2528 จากการอนุมัติโดยที่ประชุมสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพด้านประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง โน้ตเพลง อีกทั้งการจัดสร้างเครื่องดนตรีปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีพระมหากรุณาธิคุณรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ตั้งแต่แรกเริ่มจัดตั้งโครงการฯ โดยพระราชทานข้อวินิจฉัย ติดตามผลการดำเนินงาน ตลอดจนทรงร่วมฝึกซ้อมและทรงร่วมบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยงานดังกล่าวจะจัดขึ้นในวันที่ 26 มีนาคม ของทุกปี เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบสถาปนาจุฬาฯ

รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาฯ เป็นรูปแบบของนาฏศิลป์แบบราชสำนัก ได้แก่ 1.การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (ละครภาพนิ่ง, ระบำในละครตีกด้าบรพ, ละครตีกด้าบรพ) 2.การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์ (ละครภาพนิ่ง, ระบำในละครตีกด้าบรพ) 3.การแสดงระบำทั่วไป (ระบำมาตรฐาน, ระบำสัตว์, ระบำในละครพันทาง) และรูปแบบของนาฏศิลป์สร้างสรรค์ ได้แก่ 1.การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2.การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ ซึ่งรายการแสดงในแต่ละปีจะจัดรายการแสดงโดยเป็นไปตามพระราชวินิจฉัยในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมติที่ประชุมของคณะกรรมการจัดงาน

ภาควิชา นาฏศิลป์ ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา นาฏศิลป์ไทย ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2560

5986610235 : MAJOR THAI DANCE

KEYWORDS: CHULALONGKORN UNIVERSITY / PIPHAT DUEK DAM BAN

WUTTHICHAIRUANGSAK: THE PERFORMANCES IN PIPHAT DUEK DAM BAN CONCERT AT CHULALONGKORN UNIVERSITY. ADVISOR: ASST. PROF. ANUKOON ROTJANASUKSOMBOON, Ph.D., 440 pp.

The objective of this study was to investigate the history and the formats of Piphat Duek Dam Ban concert organized by Chulalongkorn University from 1987 to 2016. In addition to literature review, the data included interviews of experts in this field, dancers, musical players, observations and the researcher's personal experience. The data were analyzed and summarized.

The findings revealed that this concert authorized by the Chulalongkorn University Council was part of the project, 'Thai classical music – Piphat Duek Dam Ban concert, and was first launched in 1985, aiming to conserve its history, performance and musical notes, and procurement of musical instruments. HRH Princess Maha Chakri Siridhorn, the honorary chairperson of the project, has provided comments and been informed of the project. She has also been performing in this event held every 26th of March to commemorate the establishment of the university.

The dances include both the royal and creative dances. The former are divided into three formats: 1. dances based on the drama scripts written by Prince Narisaranuwattivongse (still dances, dances for Duek Dam Ban drama and Duek Dam Ban drama), 2. dances based on the drama scripts written by Prince Chuthathattaradilok (still dances, dances for Duek Dam Ban drama), 3. common dances (standard dances, dances imitating animal gestures, dances for mixed dance drama (Western and Thai dances). The latter are divided into 2 formats: 1. dances created by the princess and 2. dances choreographed for a special occasion or for honoring the princess. The dances are performed annually according to the princess's acknowledgement and the organizers' approval.

Department: Dance

Student's Signature .....

Field of Study: Thai Dance

Advisor's Signature .....

Academic Year: 2017

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ บุคคลสำคัญที่ได้ชี้แนะและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผศ.ดร.อนุกุล โจรจนสุขสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อให้อวิทยานิพนธ์นี้เกิดความสมบูรณ์ด้านข้อมูลเชิงคุณภาพ

กราบขอบพระคุณ อ.กิตติศักดิ์ ฉายรัตน์ และอ.ภัทรพร ฉายรัตน์ อาจารย์ผู้ที่เล็งเห็นศักยภาพของผู้วิจัยด้านนาฏศิลป์ไทยและทุ่มเทแรงกายแรงใจในการฝึกหัดทักษะนาฏศิลป์ไทยให้กับผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้น

กราบขอบพระคุณ ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ อาจารย์ผู้ให้ความรู้ด้านประวัติและทฤษฎีนาฏศิลป์ไทย ตลอดจนหลักการสร้างสรรค์งานด้านนาฏศิลป์ ผู้เป็นแรงขับเคลื่อนการทำงานด้านวิชาการ และเป็นผู้ให้กำลังใจในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

กราบขอบพระคุณ อ.สุวรรณี ชลานุเคราะห์ อ.นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม รศ.ดร.สวภา เวชสารักษ์ รศ.อมรา กล้าเจริญ อ.พัชรา บัวทอง ผศ.ขวัญใจ คงถาวร ผศ.ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง ผศ.ดร.มาลินี อาชายุทธการ อาจารย์และศิลปินผู้ให้ความรู้ด้านประวัติและทักษะนาฏศิลป์ไทย รวมถึงการสร้างสรรค์ด้านนาฏศิลป์ ผู้เป็นแรงผลักดันให้มีใจใฝ่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

กราบขอบพระคุณ รศ.ดร.เสาวณิต วิงวอน อาจารย์ผู้ให้ความรู้ความรู้อด้านวรรณกรรมด้านนาฏศิลป์ไทย ตลอดจนให้คำแนะนำในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณ คุณกรรชิต จิตรระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารวัฒนธรรม และคณะผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อมูลด้านการจัดงานปีพาทย์ศึกคำบรรพ์

กราบขอบพระคุณ รศ.วรุฒิ สุธีวีระขจร ผศ.มณิศา วศิณารมณ อ.วิชัย สวัสดิ์จิ้น อ.ภูริตา เรื่องจรรย์ศ อ.จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม อาจารย์ผู้เป็นที่ปรึกษาตลอดจนให้คำแนะนำด้านข้อมูลและรูปแบบการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

กราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และน้องสาวผู้ให้การสนับสนุนในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยในการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ทั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมเรียนระดับปริญญาโท ได้แก่ นายนิเวศ แวงสมณะ นายนราฤทธิ์ เอี่ยมศิริ นายจักรวาล คงฟู นายพงศธร ยอดดำเนิน นางสาววิลาสินี น้อยครบุรี ผู้ร่วมคิดและร่วมเรียน ตลอดจนร่วมการทำงานระหว่างศึกษาด้วยดีมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	1
สารบัญภาพ	2
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.4 วิธีการดำเนินวิจัย.....	7
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	20
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	21
2.1 ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์.....	21
2.2 ละครดึกดำบรรพ์	36
2.3 วรรณกรรมและบทละครที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละครดึกดำบรรพ์.....	51
2.4 ระบำในละครดึกดำบรรพ์.....	60
2.5 สุจิตร์.....	61
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
3.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย	73

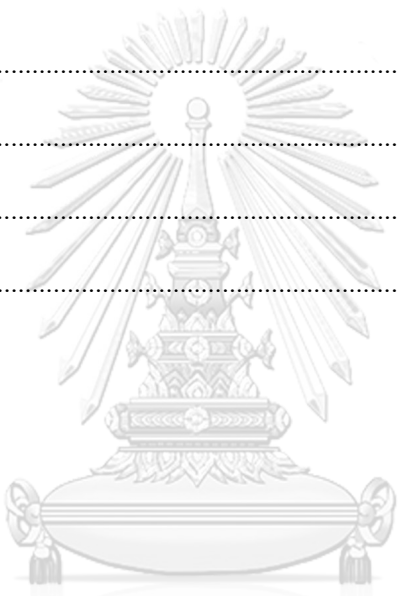
3.2	ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมเอกสาร	77
3.4	ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์	96
บทที่ 4	การวิเคราะห์ข้อมูล	100
4.1	ที่มาของปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ถึงละครตีกด้าบรรรพ์	105
4.2	การริเริ่มจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	108
4.2.1	ปณิธานของมหาวิทยาลัยสู่การเกิดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	108
4.2.2	โอกาสที่จัดงานขึ้น	120
4.2.3	สถานภาพของดนตรีไทย – นาฏศิลป์ไทย (ปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ และการแสดง ละครตีกด้าบรรรพ์)	120
4.2.4	การมีนาฏศิลป์เข้ามาในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์	121
4.3	การจัดการงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ภาพรวม พ.ศ.2528-พ.ศ. 2530)	122
4.4	การจัดการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ.2559)	132
4.5	การวิเคราะห์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเชิงการตลาด	161
4.6	รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	182
4.6.1	การแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2559	182
4.6.2	การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์	189
4.6.2.1	การแสดงละครภาพนิ่ง	189
4.6.2.2	ระบำในละครตีกด้าบรรรพ์	191
4.6.2.3	ละครตีกด้าบรรรพ์	192
4.6.3	การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬา รุชธราดิไลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์	193

4.6.3.1 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ ปี พ.ศ.2534	193
4.6.3.2 ระบายกินรีกินรา จากเรื่องจันทกินรี.....	194
4.6.4 การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.....	195
4.6.4.1 การแสดงพระราชทานฯ.....	195
4.6.4.2 การทรงดนตรีและขับร้อง.....	196
4.6.5 การแสดงระบำทั่วไป.....	197
4.6.6 การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ.....	198
4.6.6.1 ระบำเทิดพระเกียรติ.....	198
4.6.6.2 ระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ.....	199
4.7 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	201
4.7.1 งบประมาณ.....	201
4.7.2 พื้นที่ที่ใช้ในการแสดง.....	202
4.7.3 ผู้แสดง.....	203
4.7.4 ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนฉาก.....	203
4.7.5 ประโยชน์การใช้สอย.....	204
4.7.6 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2530.....	205
4.7.7 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2532.....	208
4.7.8 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2533.....	212
4.7.9 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2534.....	215

4.7.10 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535.....	218
4.7.11 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2536.....	220
4.7.12 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537.....	223
4.7.13 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539.....	227
4.7.14 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์	230
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540.....	230
4.7.15 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541.....	234
4.7.16 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542.....	237
4.7.17 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543.....	240
4.7.18 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544.....	243
4.7.19 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545.....	246
4.7.20 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546.....	249
4.7.21 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547.....	252
4.7.22 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548.....	255

4.7.23 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ	258
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549.....	258
4.7.24 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550.....	261
4.7.25 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552.....	264
4.7.26 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553.....	267
4.7.27 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554.....	270
4.7.28 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555.....	273
4.7.29 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556.....	276
4.7.30 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557.....	279
4.7.31 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558.....	282
4.7.32 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559.....	285
4.8 การเรียนปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ และละครตีกด้าบรर्थในจุฬามมหาวิทยาลัย	290
4.9 องค์กรที่เกี่ยวกับงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ	302
4.10 ข้อค้ำนึ่งในการจัดการแสดงนาฏศิลป์และการแก้ไขปัญหาการแสดงนาฏศิลป์.....	304
บทที่ 5 บทสรุปรและข้อเสนอแนะ.....	316
บทส่งท้าย.....	328

.....	331
รายการอ้างอิง	331
ภาคผนวก.....	333
ภาคผนวก ก.....	334
ภาคผนวก ข.....	349
ภาคผนวก ค.....	353
ภาคผนวก ง	394
ภาคผนวก จ.....	400
ภาคผนวก ฉ.....	411
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	440

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย.....	76
ตารางที่ 2	กำหนดการซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์ เนื่องในโอกาส 99 ปี แห่ง การสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2559	151
ตารางที่ 3	กำหนดการซ้อมละครตีกอล์ฟ เรื่อง อีเหนา ตอน ไหว้พระ เนื่องในโอกาส 99 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2559	154
ตารางที่ 4	กำหนดการซ้อมระบำจุฬาฯ อาศิรวาท เนื่องในโอกาส 99 ปี แห่งการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2559	156
ตารางที่ 5	ตารางแสดงงบประมาณการแสดงนาฏศิลป์	163
ตารางที่ 6	ตารางแสดงระยะเวลาดำเนินรายการแสดง.....	171
ตารางที่ 7	ตารางสรุปข้อมูลการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาศย์ตีกอล์ฟ จุฬาฯ ปี พ.ศ.2530 - พ.ศ.2559	182

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 เครื่องดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ (1).....	26
ภาพที่ 2 เครื่องดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ (2).....	26
ภาพที่ 3 แบบโรงละครดึกดำบรรพ์.....	39
ภาพที่ 4 เรื่องกรุงพาดมทวิป.....	43
ภาพที่ 5 เรื่องสังข์ทอง ตอนรจนาเสียงพวงมาลัย	43
ภาพที่ 6 เรื่องควี ตอนคันธมาลีขึ้นหิ้ง	44
ภาพที่ 7 เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ถวายกริช.....	44
ภาพที่ 8 สูจิบัตรงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์.....	61
ภาพที่ 9 เว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.car.chula.ac.th	78
ภาพที่ 10 ผลการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.car.chula.ac.th	79
ภาพที่ 11 ตัวอย่างการแสดงรายละเอียดเอกสารจากเว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร	79
ภาพที่ 12 ตัวอย่างการการสร้างแบบสอบถามในเว็บไซต์ Google Form	92
ภาพที่ 13 ตัวอย่างการออกแบบคำถามในแบบสอบถามของ Google Form (1).....	93
ภาพที่ 14 ตัวอย่างการออกแบบคำถามในแบบสอบถามของ Google Form (2).....	93
ภาพที่ 15 ตัวอย่างการออกแบบคำถามในแบบสอบถามของ Google Form (3).....	94
ภาพที่ 16 ตัวอย่างการสรุปคำตอบจากแบบสอบถามของ Google Form	95
ภาพที่ 17 ตัวอย่างการสรุปคำตอบแบบร้อยละจากแบบสอบถามของ Google Form (1).....	95
ภาพที่ 18 ตัวอย่างการสรุปคำตอบแบบร้อยละจากแบบสอบถามของ Google Form (2).....	96
ภาพที่ 19 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระราชปฏิสันถารกับ คณะกรรมการอำนวยการโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์	115

ภาพที่ 20 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และคณะกรรมการอำนวยการ โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์	117
ภาพที่ 21 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตรวจสอบความก้าวหน้า โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์	118
ภาพที่ 22 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลา รัตกลีกร ผู้บริจาคเงินจำนวน 2 ล้านบาทในการสร้างเรือนไทย สถานที่จัดเก็บและเรียนรู้ดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์	119
ภาพที่ 23 การซ้อมการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ	132
ภาพที่ 24 ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการแสดงดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี 2559	134
ภาพที่ 25 ภาพวาดนเรนทราทิตย์	141
ภาพที่ 26 ภาพวาดฉากร่างนเรนทราทิตย์ โดย ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (1)	142
ภาพที่ 27 ภาพวาดฉากร่างนเรนทราทิตย์ โดย ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2)	142
ภาพที่ 28 ภาพวาดฉากร่างนเรนทราทิตย์ โดย ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (3)	143
ภาพที่ 29 ภาพวาดฉากร่างนเรนทราทิตย์ โดย ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (4)	143
ภาพที่ 30 ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์	144
ภาพที่ 31 ลำดับการเริ่ม-เปลี่ยนฉากการแสดงพระราชทาน	146
ภาพที่ 32 เครื่องแต่งกายการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ	148
ภาพที่ 33 การแสดง“จุฬาอาศิรวาท”	148
ภาพที่ 34 การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”	149
ภาพที่ 35 การฝึกซ้อมการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”	153
ภาพที่ 36 การฝึกซ้อมละครดึกดำบรรพ์ เรื่อง อิเหนา ตอน ไหว้พระ	155
ภาพที่ 37 การฝึกซ้อมระบำจุฬาฯ อาศิรวาท	157
ภาพที่ 38 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอกร่วมกับวงสายใย จามจุรีร่วมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	158
ภาพที่ 39 การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”	159

ภาพที่ 40 การแสดงละครตีกดาบรพรพ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ	159
ภาพที่ 41 การแสดง “จุฬาฯอาศิรวาท”	160
ภาพที่ 42 ข่าวประชาสัมพันธ์เว็บไซต์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	173
ภาพที่ 43 ป้ายประชาสัมพันธ์งานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	174
ภาพที่ 44 ป้ายประชาสัมพันธ์งานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ.....	174
ภาพที่ 45 สวัสดิการอาหารสำหรับคณะทำงาน.....	176
ภาพที่ 46 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530.....	206
ภาพที่ 47 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530	206
ภาพที่ 48 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่งในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ ปี.พ.ศ.2530	207
ภาพที่ 49 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ ปี.พ.ศ.2532	208
ภาพที่ 50 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ ปี.พ.ศ.2532	209
ภาพที่ 51 การแสดงระบำดาวดึงส์ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ ปี.พ.ศ.2532 ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ ปี.พ.ศ.2532	210
ภาพที่ 52 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่งในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532	211
ภาพที่ 53 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533.....	212
ภาพที่ 54 ระบำเทวดานางฟ้าจากเรื่องกรุงพวนชมพูทวีปในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ ปี.พ.ศ.2533 ...	213
ภาพที่ 55 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครตีกดาบรพรพ และระบำในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ ปี.พ.ศ.2533.....	214
ภาพที่ 56 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534.....	215

ภาพที่ 57 ระบำกนิกรีกินรา.....	216
ภาพที่ 58 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف ปี.พ.ศ.2534.....	217
ภาพที่ 59 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف.....	218
ภาพที่ 60 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำอาศิรวาท	219
ภาพที่ 61 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف ปี.พ.ศ.2536	220
ภาพที่ 62 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต.....	221
ภาพที่ 63 การแสดงระบำถวายชัยในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف ปี.พ.ศ.2536	221
ภาพที่ 64 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف ปี.พ.ศ.2534.....	222
ภาพที่ 65 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537.....	223
ภาพที่ 66 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศร พรหมาศร์ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف ปี.พ.ศ.2537	224
ภาพที่ 67 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศร พรหมาศร์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537	224
ภาพที่ 68 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศร พรหมาศร์ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537.....	225
ภาพที่ 69 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (2).....	226
ภาพที่ 70 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539.....	227
ภาพที่ 71 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอเรลลา ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539	228
ภาพที่ 72 การแสดงระบำดาวดึงส์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539.....	228

ภาพที่ 73 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ ปี.พ.ศ.2539.....	229
ภาพที่ 74 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540.....	231
ภาพที่ 75 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ (2) ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540	231
ภาพที่ 76 ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540	232
ภาพที่ 77 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ ปี.พ.ศ.2540.....	233
ภาพที่ 78 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541.....	234
ภาพที่ 79 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541	235
ภาพที่ 80 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542.....	237
ภาพที่ 81 ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเนื่องใน มหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542	238
ภาพที่ 82 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543.....	240
ภาพที่ 83 ระบำชุดมหาราชาศิวาท ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543.....	241
ภาพที่ 84 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543.....	242

ภาพที่ 85 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544.....	243
ภาพที่ 86 ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544	244
ภาพที่ 87 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบายในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544.....	245
ภาพที่ 88 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545.....	246
ภาพที่ 89 ระบายเบญจราชาศิวาท ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545.....	247
ภาพที่ 90 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบายในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545.....	248
ภาพที่ 91 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546.....	249
ภาพที่ 92 บทจับระบายงูกลิ้นหาง ในละครตีกด้าบรर्थเรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ	250
ภาพที่ 93 ละครตีกด้าบรर्थเรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ	250
ภาพที่ 94 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครตีกด้าบรर्थในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546	251
ภาพที่ 95 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547.....	252
ภาพที่ 96 ละครตีกด้าบรर्थเรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547	253
ภาพที่ 97 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครตีกด้าบรर्थในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547	254

ภาพที่ 98 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548.....	255
ภาพที่ 99 ระบำมยุราภิรมย์	256
ภาพที่ 100 ระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี.....	256
ภาพที่ 101 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545	257
ภาพที่ 102 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549.....	258
ภาพที่ 103 ละครตีกด้าบรพเรื่องควี ตอนเฝ้าพระขรรค์ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549	259
ภาพที่ 104 ระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	259
ภาพที่ 105 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครตีกด้าบรพ และระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549	260
ภาพที่ 106 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550.....	261
ภาพที่ 107 ระบำอาขิม ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550.....	262
ภาพที่ 108 ฟ้อนม่านมงคล ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550	262
ภาพที่ 109 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550	263
ภาพที่ 110 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552.....	264
ภาพที่ 111 ระบำอาบัง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552	265
ภาพที่ 112 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550	266

ภาพที่ 113 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553.....	267
ภาพที่ 114 การแสดงพระราชทานระบำนางซิน ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553	268
ภาพที่ 115 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ตเรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553.....	268
ภาพที่ 116 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553.....	269
ภาพที่ 117 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554.....	270
ภาพที่ 118 การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์”	271
ภาพที่ 119 การแสดงฟ้อนม่านมงคล	271
ภาพที่ 120 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554	272
ภาพที่ 121 การจัดฉากสำหรับการแสดง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555.....	273
ภาพที่ 122 การแสดงพระราชทานฯ ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555	274
ภาพที่ 123 การแสดงญวนรำกระถาง.....	274
ภาพที่ 124 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555	275
ภาพที่ 125 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556.....	276
ภาพที่ 126 การแสดงพระราชทานฯ ชุด “หม่อมปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” .	277

ภาพที่ 127 ระบุว่าเทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี.....	277
ภาพที่ 128 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557.....	279
ภาพที่ 129 การแสดงพระราชทานฯ ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส”	280
ภาพที่ 130 การซ้อมระบำเทพบันเทิง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557.....	280
ภาพที่ 131 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557	281
ภาพที่ 132 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558.....	282
ภาพที่ 133 รำถวายชัยมงคล “ทกลีบทพระราชราชสุตาภิวันท์”	283
ภาพที่ 134 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558	284
ภาพที่ 135 การจัดฉากสำหรับการแสดง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559.....	285
ภาพที่ 136 การแสดงพระราชทานฯ ชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม”	286
ภาพที่ 137 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559	286
ภาพที่ 138 ระบุว่าเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี ชุดจุฬาฯ อาศิรวาท ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559.	287
ภาพที่ 139 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558	288

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“การบุกเบิก แสวงหา ทะนุบำรุง และถ่ายทอด ความรู้ กักการเสริมสร้างคุณธรรมให้กับบัณฑิตมหาวิทยาลัยเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยสติและปัญญา ความรู้ ที่นับว่าสำคัญยิ่งคือ ความรู้เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคมอันได้แก่ ความรู้รอบใน สรรพวิทยาการ ที่อำนวยความสะดวกแก่การดำเนินชีวิต ”

ปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากปณิธานดังกล่าวข้างต้น ทำให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่นอกจากจะเป็นเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันพัฒนาเพื่อให้นักศึกษาไทยมีความก้าวไกลทัดเทียมนานาชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังเล็งเห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังได้รับเกียรติอันสูงสุดในการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้ารับการศึกษา ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งพระองค์ท่านทรงให้ความสนพระทัยกับองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ทำให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินตามความสนพระทัยนั้น ได้จัดทุนการศึกษาเกี่ยวกับด้านศิลปวัฒนธรรมขึ้น รวมไปถึงโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น สถาปัตยกรรมไทย ภาษาไทย เป็นต้น ซึ่งโครงการที่สำคัญอันเป็นผลงานจากการบุกเบิก แสวงหา ทะนุบำรุง และถ่ายทอดองค์ความรู้ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ ดึกดำบรรพ์ อันเป็นโครงการที่ทำให้เกิดการจัดงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อยมา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ อันเป็นศิลปะชั้นสูงของสาขาวิชาดุริยางค์ไทย เป็นการประกอบวงดนตรีไทย ที่ให้รสอันไพเราะ และนุ่มนวล จัดว่าเป็นวงดนตรีไทยที่มีเสียงประสานที่ไพเราะที่สุด อีกทั้งวิธีการบรรเลง และขับร้องยังประกอบด้วยวิธีที่พิเศษยากแก่การปฏิบัติ อาทิ การบรรเลงประกอบการแสดงละคร ทั้งที่ผู้แสดงร้องเอง และนักร้องเป็นผู้ขับร้องให้ ต้องใช้ทักษะอย่างมาก เพื่อเกิดอารมณ์สในการรับชมและรับฟัง ดังที่ได้กล่าวมานั้นจะ

อาศัยบุคคลที่มีความสามารถ ชำนาญทางด้านปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ที่ยังมีอยู่ มาถ่ายทอดให้กับชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ เพื่อให้ศิลปะแขนงนี้ได้รับการทำนุบำรุง และรักษาไว้อย่างจริงจัง

ในปี พ.ศ.2528 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการจัดตั้งโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้น ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 จะทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบใน พ.ศ.2530 และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนามหาวิทยาลัยอีกด้วย คณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้เห็นชอบกับความคิดของคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมฯ ในเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จากมติที่ประชุมครั้งที่ 1/2528 ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมฯ และดำเนินการเสนอต่อสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเห็นว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่จะทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ จึงอนุมัติให้ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมดำเนินโครงการดังกล่าว เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองโอกาสอันเป็นมงคลยิ่งในครั้งนี้

โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ มีวัตถุประสงค์ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูดนตรีไทย ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ทั้งด้านข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง โน้ตเพลง การจัดสร้างเครื่องดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ และยังให้มีการสืบทอดระเบียบวิธีปฏิบัติ และการจัดการเรียนการสอนขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกทั้งยังจัดเป็นกิจกรรมพิเศษน้อมเกล้า น้อมถวายในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 60 พรรษา (พ.ศ.2530) และในการฉลองพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2531) ตลอดจนเป็นภารกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ให้คงอยู่เป็นถาวรวัตถุในการฉลองครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นับเป็นวัตถุประสงค์ที่ถือเป็นประโยชน์ต่อศิลปวัฒนธรรมอันทรงค่าของชาติ

การดำเนินการจัดตั้งโครงการฯ ในครั้งแรกนั้น เกิดขึ้นใน ปี พ.ศ.2529 โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กราบบังคมทูลอัญเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ ของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ และนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณยิ่งที่ทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการฯ โดยทรงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาท ณ ศาลาดุสิตาลัยสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เพื่อกราบบังคมทูลรายงานโครงการฯ ในระยะเริ่มแรก เพื่อขอรับพระราชทานพระราชดำริและพระราชวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าว โดยพระองค์ทรงชี้แนะแนวทาง และมีพระมหากรุณาธิคุณต่อโครงการฯ เสมอมา

ในการดำเนินการจัดงานชิ้นแรกนั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการในการดำเนินงานภายในโครงการฯ ขึ้น โดยมีภารกิจในระยะแรกช่วงปี พ.ศ.2528 ถึงปี พ.ศ.2529 เป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ โน้ตเพลง หลักการบรรเลงและขับร้องปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ตลอดจนการจัดสร้างเครื่องดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้น จากนั้นกำหนดให้ตั้งแต่ต้นปีการศึกษา 2529 เป็นระยะฝึกหัดและฝึกซ้อมนิสิตในการขับร้องและบรรเลงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ เพื่อเตรียมการจัดการแสดงในช่วงปลายปี พ.ศ.2529 ซึ่งภายหลังการบรรเลงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ในบรรจุอยู่ในหลักสูตรของคณะที่มีการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ได้แก่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ อันเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งในการถ่ายทอดและอนุรักษ์การแสดงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ของโครงการฯ

ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ได้จัดการแสดงเป็นครั้งแรก ในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2530 ณ ประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาในการนี้ด้วย มีรายการแสดงประกอบด้วย รายการที่ 1 ชุดบวงสรวงเทวราช จากบทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง รายการที่ 2 โหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์ รายการที่ 3 เพลงดับจูล่ง จากเรื่องสามก๊ก ประกอบการแสดงภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) รายการที่ 4 เพลงดับแม่ศรีทรงเครื่อง จากบทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกริช รายการที่ 5 เพลงดับคาวี จากบทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องคาวี ตอนคันธมาลีขึ้นหึง ประกอบการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และรายการที่ 7 เพลงสรรเสริญพระบารมี ในการนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระกรุณาธิคุณ ร่วมทรงระนาดเอกในวงศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิในรายการลำดับที่ 6 และ 7 ด้วย

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเริ่มมีการจัดแสดงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จนปัจจุบันได้ดำเนินการจัดการแสดงอย่างต่อเนื่อง โดยครั้งล่าสุด จัดการแสดงเมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2559 นับเป็นปีที่ 29 ของการจัดการแสดง ซึ่งสามารถจำแนกตามรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ ออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1.การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

1.1 การแสดงละครภาพนิ่ง

ประกอบด้วย

1.1.1 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ดับคาวี

จากละครดึกดำบรรพ์เรื่องคาวี ตอนคันธมาลีขึ้นหึง

ปี พ.ศ.2530

1.1.2 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ตั้บสังข์ศิลป์ชัย
ปี พ.ศ.2532

1.1.3 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)
เรื่องนันทราชาคริต ปี พ.ศ.2536

1.1.4 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์
ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาศ (1) ปี พ.ศ.2537

1.1.5 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)
เรื่องนางซินเดอเรลลา พ.ศ.2539

1.1.6 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ
ปี พ.ศ.2540

1.1.7 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช
ปี พ.ศ.2541

1.1.8 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์
ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาศ (2) พ.ศ.2553

1.2 ระบายในละครดึกดำบรรพ์

ประกอบด้วย

1.2.1 ระบายดาวดึงส์ (1) ปี พ.ศ.2532

1.2.2 ระบายเทวดานางฟ้า จากเรื่องกรุงพาวณชมทวีป ปี พ.ศ.2533

1.2.3 ระบายท้ายเรื่องสังข์ศิลป์ชัย ปี พ.ศ.2535

1.2.4 ระบายดาวดึงส์ (2) ปี พ.ศ.2539

1.3 ละครดึกดำบรรพ์

ประกอบด้วย

1.3.1 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องคาวี ตอนเฒ่าพระขรรค์ (1) ปี พ.ศ.2533

1.3.2 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ (1) ปี พ.ศ.2546

1.3.3 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง ปี พ.ศ.2547

1.3.4 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องคาวี ตอนเฒ่าพระขรรค์ (2) ปี พ.ศ.2549

1.3.5 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ (2) ปี พ.ศ.2559

2. การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

2.1 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ

ปี พ.ศ.2534

2.2 จันทกนิรี

3. การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3.1 การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำอาซิม” ปี พ.ศ.2550

3.2 การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำนางโคปี” ปี พ.ศ.2552

3.3 การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำอาบัง” ปี พ.ศ.2552

3.4 การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำนางชิน” ปี พ.ศ.2553

3.5 การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ปี พ.ศ.2554

3.6 การแสดงพระราชทาน ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้า

สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” ปี พ.ศ.2555

3.7 การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่อมปอกกะเยี่ยง

(ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ปี พ.ศ.2556

3.8 การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้ยโส” ปี พ.ศ.2557

3.9 การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม”

ปี พ.ศ.2559

4. การแสดงระบำทั่วไป

4.1 ระบำยุราภิมรย์ ปี พ.ศ.2548

4.2 ฟ้อนม่านมงคล (1) ปี พ.ศ.2550

4.3 ฟ้อนม่านมงคล (2) ปี พ.ศ.2554

4.4 ญวนรำกระถาง ปี พ.ศ.2555

4.5 ระบำเทพบันเทิง ปี พ.ศ.2557

5. การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ

5.1 ระบำเทิดพระเกียรติ

ประกอบด้วย

- 5.1.1 ระบำถวายชัยแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2536
- 5.1.2 ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ปี พ.ศ.2542
- 5.1.3 ระบำชุดมหาราชาศิรราช ปี พ.ศ.2543
- 5.1.4 ระบำเบญจมหาราชาศิรราช ปี พ.ศ.2545
- 5.1.5 ระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2548
- 5.1.6 ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 60 ปี พ.ศ.2549
- 5.1.7 รำถวายชัย หกสิบพรรษาราชสุดาภิวันท์ ปี พ.ศ.2558

5.2 ระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ

ประกอบด้วย

- 5.2.1 ระบำเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540
- 5.2.2 ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544
- 5.2.3 ระบำเทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 96 ปี ปี พ.ศ.2556
- 5.2.4 ระบำจุฬาฯ อาศิรราช เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 99 ปี ปี พ.ศ.2559

จากการศึกษา และรวบรวมข้อมูล พบว่า การแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดสนใจ คือ การแสดง มืองค์อำนาจการแสดง โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อีกทั้งพระองค์ยังมีพระมหากรุณาธิคุณในการร่วมทรงดนตรีอีกด้วย นับเป็นเกียรติอันสูงสุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกทั้งยังพระราชทานละคร บทละครในการแสดงงานปีพาทย์ในครั้งต่าง ๆ ด้วย โดยการแสดงต่าง ๆ ที่ได้แสดงงานปีพาทย์ตีกด้าบรพนั้น สามารถจำแนกเป็นรูปแบบการแสดงต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) การแสดงละครตีกด้าบรพ (ผู้แสดงร้องและรำด้วยตนเอง และผู้แสดงรำแต่มีนักร้องขับร้องให้) การแสดงระบำในละครตีกด้าบรพ และการแสดงระบำอาศิรวาท ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพอย่างลึกซึ้ง ด้วยในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพนี้ จัดเป็นงานที่มีความสำคัญต่อวงการศิลปะวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก เพราะเป็นจุดรวมศิลปะของ 2 แขนงวิชาไว้อย่างสมบูรณ์ คือ ดุริยางคศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ไทย อันเป็นศิลปะที่ยากจะแยกออกจากกัน หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไป ก็นับว่าอรรถรสในการรับชมการแสดงจะหายไปอย่างแน่นอน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาประวัติงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.2 ศึกษารูปแบบการแสดงนาฏยศิลป์ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่เริ่มต้นจัดการแสดง จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ.2530 ถึง พ.ศ.2559 เฉพาะการแสดงนาฏยศิลป์

1.4 วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยในเรื่องนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมุ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตลอดจนวิเคราะห์รูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ที่ปรากฏการแสดงตั้งแต่ พ.ศ.2530 จนถึงปัจจุบัน เป็นหลักในการวิเคราะห์ ทั้งนี้ได้ทำการศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์ บุคคล วิถีทัศน์ การสนทนาสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน และเอกสารประกอบการวิจัย โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.4.1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ในการจัดดำเนินการวิจัย การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากจะทำให้ผู้วิจัยสามารถแบ่งเวลาเป็นระยะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยในการดำเนินการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ระยะการเลือกหัวข้อในการวิจัย ระยะการเก็บข้อมูล ระยะการเขียนงานวิจัย ระยะการดำเนินการนำเสนอข้อมูล

1.4.2 การรวบรวมเอกสาร

ศึกษาข้อมูลโดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากแหล่งข้อมูล ได้แก่ หอสมุดแห่งชาติ, หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกสารที่ใช้ในการดำเนินการจัดทำวิจัย เรื่อง รูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ หนังสือ วิทยานิพนธ์ สุจิตร์

1.4.3 การสัมภาษณ์บุคคล

สัมภาษณ์บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการด้านนาฏศิลป์และดุริยางคศิลป์ คณะดำเนินการจัดงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีดังนี้

-อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ศิลปินแห่งชาติ ผู้มีประสบการณ์เป็น ผู้อำนวยการแสดง ผู้ฝึกซ้อมการแสดง ผู้ออกแบบการแสดง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้มีประสบการณ์เป็น ผู้อำนวยการแสดง ผู้ฝึกซ้อมการแสดง ผู้ออกแบบการแสดง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ราชบัณฑิต ประธานสำนักศิลปกรรม ผู้มีประสบการณ์เป็น คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินงาน ประชานอนุกรรมการ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ผู้ออกแบบฉาก ในการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นครั้งแรก ตลอดจนเป็นผู้อำนวยการแสดง

-รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรกี อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้มีประสบการณ์เป็น ผู้อำนวยการแสดง ผู้ฝึกซ้อมการแสดง ผู้ออกแบบการแสดง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-รองศาสตราจารย์อมรา กล้าเจริญ ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และอาจารย์พิเศษภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ผู้มีประสบการณ์เป็น ผู้ออกแบบการแสดง ผู้ฝึกซ้อมการแสดง ในงานปีพาทย์ตีกด้า บรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-อาจารย์พัชรา บัวทอง ข้าราชการบำนาญ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร และ อาจารย์พิเศษภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้มีประสบการณ์ เป็น ผู้ออกแบบการแสดง ผู้ฝึกซ้อมการแสดง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-อาจารย์บุญช่วย โสวัตร คณะกรรมการดำเนินงาน ประธานอนุกรรมการจัดสร้าง และจัดการบรรเลงวงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ในการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นครั้งแรก

-คุณกรรชิต จิตรระทาน ผู้อำนวยการสำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ผู้มีประสบการณ์เป็น กรรมการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้มีประสบการณ์เป็น ผู้ฝึกซ้อมการแสดง ผู้ออกแบบ การแสดง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ อาจารย์ประจำภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้มีประสบการณ์เป็น ผู้ฝึกซ้อมการแสดง ผู้แสดงใน งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชา อาจารย์ประจำ ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้มีประสบการณ์เป็น ผู้ฝึกซ้อม การแสดง ผู้แสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1.4.4 การสังเกตการณ์

1.4.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เข้าสังเกตการณ์โดยตรงของผู้วิจัย ที่ได้เป็น ผู้แสดง และเป็นผู้ประสานงานการแสดง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554-2559

1.4.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม จากการชมวีดิทัศน์บันทึกการแสดงใน งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์ เพื่อหารูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.4.6 การนำเสนอผลการวิจัย

นำเสนอรูปแบบผลการวิจัย ด้วยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 บท

บทที่ 1   บทนำ

บทที่ 2   วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ปীพาทย์ตีกด้าบรรรพ์

2.2 ละครตีกด้าบรรรพ์

2.3 ระเบ้าในละครตีกด้าบรรรพ์

2.4 สูจิบัตร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3   วิธีด้าเนินการวิจัย

3.1 ชั้นต่อนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการด้าเนินการวิจัย

3.2 ชั้นต่อนที่ 2 การรวบรวมเอกสาร

3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสาร

3.2.2 กระบวนการได้มาซึ่งเอกสาร

3.2.3 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปี่พาทย์ตีกด้าบรรรพ์

ละครมีต ละครภาพนึ่ง ละครตีกด้าบรรรพ์

และระเบ้าในละครตีกด้าบรรรพ์

3.2.4 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานปี่พาทย์ตีกด้าบรรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.5 การรวบรวมข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์บุคคล

3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 นิสิตผู้แสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์

3.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

3.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ที่มาของปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ถึงละครดีกดำบรรพ์

4.2 การริเริ่มจัดงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.1 ปณิธานของมหาวิทยาลัยสู่การเกิดงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.2 โอกาสที่จัดงานขึ้น

4.2.3 สถานภาพของดนตรีไทย – นาฏศิลป์ไทย

(ปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ และการแสดงละครดีกดำบรรพ์)

4.2.4 การมีนาฏศิลป์เข้ามาในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์

4.3 การจัดการงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ภาพรวม พ.ศ.2528-พ.ศ.2530)

4.4 การจัดการแสดงในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(พ.ศ.2559)

4.5 การวิเคราะห์งานปีพาทย์ตีกด้าบรพพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในเชิงการตลาด

4.6 รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.6.1 การแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพพ์

ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2559

4.6.2 การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์

ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

4.6.2.1 การแสดงละครภาพนิ่ง

4.6.2.2 ระบายในละครตีกด้าบรพพ์

4.6.2.3 ละครตีกด้าบรพพ์

4.6.3 การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์

ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

4.6.3.1 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)

เรื่องยศเกตุ

4.6.3.2 ระบายกีนรีกีนรา จากเรื่องจันทกีนรี

4.6.4 การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี

4.6.4.1 การแสดงพระราชทานฯ

4.6.4.2 การทรงดนตรีและขับร้อง

4.6.5 การแสดงระบำทั่วไป

4.6.6 การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ

4.6.6.1 ระบำเทิดพระเกียรติ

4.6.6.2 ระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ

สถาปนาจุฬาฯ

4.7 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.7.1 งบประมาณ

4.7.2 พื้นที่ที่ใช้ในการแสดง

4.7.3 ผู้แสดง

4.7.4 ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนฉาก

4.7.5 ประโยชน์การใช้สอย

4.7.6 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530

4.7.6.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.6.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.7 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532

4.7.7.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.7.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.8 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533

4.7.8.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.8.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.9 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

4.7.9.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.9.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.10 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535

4.7.10.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.10.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.11 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2536

4.7.11.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.11.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.12 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

4.7.12.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.12.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.13 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539

4.7.13.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.13.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.14 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

4.7.14.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.14.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.15 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

4.7.15.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.15.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.16 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542

4.7.16.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.16.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.17 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

4.7.17.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.17.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.18 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

4.7.18.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.18.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.19 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545

4.7.19.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.19.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.20 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

4.7.20.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.20.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.21 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

4.7.21.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.21.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.22 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

4.7.22.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.22.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.23 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

4.7.23.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.23.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.24 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

4.7.24.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.24.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.25 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552

4.7.25.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.25.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.26 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553

4.7.26.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.26.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.27 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

4.7.27.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.27.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.28 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

4.7.28.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.28.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.29 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

4.7.29.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.29.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.30 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

4.9.30.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.9.30.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.31 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

4.7.31.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.31.2 ลักษณะการใช้เวที

4.7.32 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559

4.7.31.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.31.2 ลักษณะการใช้เวที

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.8 การเรียนปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

และละครตีกดาบรพรพในจุฬามมหาวิทยาลัย

4.9 องค์กรที่เกี่ยวกับงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

4.10 ข้อค้ำนึ่งในการจัดการแสดงนาฏศิลป์และการแก้ไขปัญหการแสดง

นาฏศิลป์

บทที่ 5

บทสรูปและข้อเสนอนณะ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ การจัดการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพ ภายใต้โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้อนุมัติให้จัดตั้งโครงการฯ ขึ้น เมื่อปี พ.ศ.2528 จากการเสนอแนวคิดการฟื้นฟูดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพของศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นสำนักบริหารวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) จะมีการแสดงบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.6.2 เป็นแนวทางในการจัดรูปแบบการแสดงให้กับองค์กรอื่น ๆ
- 1.6.3 สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ไปอ้างอิงในการสอน การแสดง ตลอดจนจัดทำวิจัย
- 1.6.4 เป็นแนวทางในการฟื้นฟูศิลปปะดั่งเดิมที่ขาดหาย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้รวบรวม ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอันเป็นองค์ความรู้พื้นฐานต่อการวิจัย เรื่องการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจะนำเสนอข้อมูลที่รวบรวม และศึกษาได้ดังนี้

- 2.1 ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
- 2.2 ละครดึกดำบรรพ์
- 2.3 วรรณกรรมและบทละครที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละครดึกดำบรรพ์
- 2.4 ระเบียบในละครดึกดำบรรพ์
- 2.5 สุจิตร์
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

ตามการให้ความหมายจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 โดยสำนักราชบัณฑิตยสภา¹ ได้ให้ความหมายของปีพาทย์ไว้ว่า “...ชื่อเรียกการผสมวงดนตรีไทย มีขนาดวงอยู่ 3 ขนาด คือ ปีพาทย์เครื่องห้า ปีพาทย์เครื่องคู่ ปีพาทย์เครื่องใหญ่, เดิมเรียกว่า พิณพาทย์...” และให้ความหมายของคำว่าดึกดำบรรพ์ หมายถึง “...มนานมาแล้ว...” ซึ่งจะเห็นได้ว่าความหมายที่ปรากฏดังพจนานุกรมนั้น เมื่อนำสองคำมารวมเข้าด้วยกัน ยังไม่สามารถอธิบายความหมายของคำว่าปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ได้ชัดเจน ด้วยมีเหตุผลว่าชื่อปีพาทย์นั้น หมายความถึง การผสมวงดนตรีดนตรีไทยนั้น ถูกต้องแล้ว หากแต่ความหมายของคำว่าดึกดำบรรพ์นั้นไม่ได้หมายถึงนานมาแล้ว แต่หากมีที่มาจากชื่อโรงละครของเจ้าพระยาเทเวศรวงศวิวัฒน์ในสมัยรัชกาลที่ 5 ดังปรากฏในหนังสือบันทึก

¹ (สำนักราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

เรื่องความรู้ต่าง ๆ ที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ สนพระทัย ความหมายของคำนี้มาก และได้มีลายพระหัตถ์ไปหารือกับพระยาอนุমানราชชน ความกล่าวดังนี้

“...คำ ดึกดำบรรพ์ ฉันทเคยค้นมาทีหนึ่งแล้ว ไม่ได้เรื่องท่านมาคิดได้ว่า ดึก เปน ลึก ก็ทำให้ฉันท มีความคิดศึบออกไปได้ว่า ดึก เปน ลึก ได้ ทำไม คำ จะเปน ล้ำ ไม่ได้ บรรพ์เคยเข้าใจกันมาก่อน ถ้าแปลรวมคำก็เปนลึกล้ำก่อน ได้ความอย่างหมายทีเดียว

ดึกดำบรรพ์ ทรงสันนิษฐานว่า คำ ว่าจะเปนล้ำ เข้ารูป ดึก ได้อย่างสนิท ถ้าไม่ทรงสันนิษฐาน คำว่า คำคือล้ำ ประทานมา ข้าพระพุทธเจ้าก็ไม่เฉลียวถึงคำว่า บรรพ์ ว่ากลางที่จะเปนภาษาไทย หากถูกแปลงรูปลากเข้าหาภาษาสันสกฤตที่มีเสียงและความหมายใกล้เคียง เพราะเมื่อมีลึกล้ำ เป็นสองคำหน้าได้แล้ว คำหลังก็ควรจะเป็นคำภาษาไทยด้วย ทั้งภาษาสันสกฤตและบาลี คำว่า ก่อน ใช้ ปูรว และ ปพพ ส่วน บรรพ์ แปลว่าท่อน ตอน อย่างสักกบรรพ เป็นต้น ไม่มีแปลว่า ก่อน หรือออกเสียงเป็นบรรพ์ นอกจากใช้อยู่แต่ในภาษาไทย ข้าพระพุทธเจ้าลองนึกหาคำไทยที่มีเสียงและความหมายใกล้เคียงกับคำว่าบรรพ์ ก็มีแต่พัน โพน พูน แต่ความไม่สู้สนิท หรทอคำเหล่านี้จะกลายความหมายห่างจากของเดิมมาแล้วก็ได้ แต่ค้นไม่พบ คงปรากฏคำว่ามีน ในภาษาไทยทุกถิ่น แปลว่า เก้าแก่ ล่วงพ้นมานาน เสียงและความใกล้เคียงกับ บรรพ์ มาก ทั้งก็มีคำที่เข้าเป็นรูปประโยคแล้วว่า ลึกล้ำยืนนาน ใช้อยู่ในหนังสือภาคอีสานเป็นปกติ² ...”

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าการให้ความหมายของคำว่าดึกดำบรรพ์ เป็นไปตามหลักความหมายทางภาษาศาสตร์ ซึ่งเป็นการพูดถึงความหมายที่แท้จริงของคำ อันจะนำไปสู่ความเข้าใจถึงความหมาย และที่มาของคำ อันเป็นการศึกษาใส่ใจในรายละเอียดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ส่วนความหมายตามที่เขาใจโดยทั่วไปนั้น **หนังสือชุมนุมบทละคร และบทคอนเสิต พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ จากบทสังคีตวาทีวิธีวิจารณ์** กล่าวถึงข้อความหนึ่งอันเกี่ยวกับการเรียกชื่อดึกดำบรรพ์ ความว่า “...เมื่อ พ.ศ.2434 เจ้าพระยาเทเวศรไปยุโรป ได้ดูละครออเปร่าที่ฝรั่งเศสก็ติดใจ กลับมาเล่าถวาย สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศก็โปรดทรงเห็นว่าดี จึงคบคิดกันจะจัดการเล่นละครไทยอย่างละครออเปร่าฝรั่งเศส เจ้าพระยาเทเวศรผู้ซึ่งมีละครอยู่แล้วจะเป็นผู้สร้างโรง และทำเครื่อง ให้ละครของท่านเล่น ให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศ ทรงคิดบทและคิดจัดวิธีการเล่น เมื่อเจ้าพระยาเทเวศรสร้างโรง

² (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และพระยาอนุमानราชชน, 2506a)

ละครเสร็จแล้วก็ตั้งชื่อว่า “โรงละครตึกดำบรรพ์” ประสงค์จะใช้เป็นชื่อละครคอนของท่าน แทนที่เคยเรียกละครเจ้าพระยาเทเวศร์ แต่เล่นละครวิธีใหม่นี้ด้วยเป็นปฐม คำ “ตึกดำบรรพ์” จึงกลายเป็นชื่อวิธีการเล่นละครคอนไปด้วย”³

ซึ่งเป็นที่เข้าใจโดยทั่วกันว่าคำดำบรรพ์นั้น มาจากชื่อโรงละครตึกดำบรรพ์ ของเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ เรียกวมถึง ละคร ก็เรียกโรงละครตึกดำบรรพ์ ปี่พาทย์ ก็เรียกเช่นนั้น คือ ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ อันเป็นที่เข้าใจแต่เพียงว่ามีที่มาจากชื่อโรงละครเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์

เมื่อแรกเริ่มการเกิดปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิตพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ จากบทสังคีตวาทีตวิธิวิจารณ์ กล่าวถึงเค้าแรกเริ่มการเกิดวงปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ไว้ว่า “...เมื่อสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้พระราชทานวังท่าพระ ออกมาอยู่เป็นอิสระแล้วก็ทรงตั้งวงปี่พาทย์ โปรตให้นายตาด ซึ่งภายหลังได้พระราชบรรดาศักดิ์เป็น พระประดิษฐไพเราะ เป็นครูสอนให้ใช้เครื่องดนตรีต่าง ๆ และต่อเพลงให้เด็ก ๆ ที่ถวายตัวเป็นมหาดเล็ก ทั้งแนะนำหลักดนตรีไทยถวายทรงเองด้วย แต่เริ่มทรงได้รับความนิยมนจากประชาชนว่า ทรงพระปรีชาสามารถในทางดนตรี เมื่อ พ.ศ. 2431 ด้วยทรงร่วมด้วยสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช รวบรวมทหารบกทหารเรือจัดตั้งกรมมยุทธนาธิการขึ้น ได้ทรงรับตำแหน่งพนักงานใหญ่ใช้ง่าย และได้รับมอบหมายให้อำนวยการจัดตั้งกองดุริยางค์ไทยฝึกหัดทหารเล่นดนตรีขึ้น จึงได้ทรงจัดให้ทหารเล่นดนตรีไทยถวายตัวหน้าพระที่นั่งตามแบบอย่างวิธีเล่นคอนเสิตของฝรั่ง ที่หน้าศาลาว่าการมยุทธนาธิการ (คือกระทรวงกลาโหมในปัจจุบันนี้) ในงานเฉลิมพระชนมพรรษาในเดือนกันยายนปีนั้น...”

ในการปรับปรุงวงดนตรีที่เล่นใหม่นี้เป็นการริเริ่มการประสมวงปี่พาทย์ขึ้นมาอีกแบบหนึ่งโดยปรับปรุงทีละเล็กทีละน้อยจากวงปี่พาทย์ไม้นวมกล่าวคือตัดเครื่องดนตรีที่มีเสียงแหลมออก คือ ปี่ ฆ้องวงเล็ก ระนาดเอกเหล็ก ใช้ขลุ่ยแทนปี่ เพิ่มฆ้องหุ่ยขึ้น 8 ใบ ซึ่งมีเสียงสูงเรียงไปหาเสียงต่ำเพื่อให้ตีเป็นทำนองเพลงห่างๆได้ กับทั้งใช้ตะโพน 2 ลูก นำมาตั้งหน้ากลองขึ้นตีแทนกลองทัด การปรับปรุงประสมวงปี่พาทย์แบบใหม่นี้ใช้เวลานานหลายปีและในระยะแรกยังไม่มีชื่อเรียก และในที่สุด จนถึง

³ (กรมศิลปากร, 2506)

ปัจจุบันก็เป็นที่ยุติได้ว่า วงปีพาทย์ดังกล่าวเรียกว่า วงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี
ซึ่งมีหน้าที่การบรรเลงดังต่อไปนี้⁴

1. ระนาดเอก (ตีด้วยไม้ฉวม) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองและเป็นผู้นำวง
2. ระนาดทุ้มไม้ (ตีด้วยไม้ฉวม) ทำหน้าที่เก็บแทรกแทรก หยอกล้อ
ยั่วเข้าไปกับทำนองเพลง
3. ระนาดทุ้มเหล็ก (ตีด้วยไม้ฉวม) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองห่างๆ สนับสนุนเสียงดนตรี
ให้มีเสียงยาว ทุ้มกังวานยิ่งขึ้น
4. ซ้องวงใหญ่ (ตีด้วยไม้ฉวม) ทำหน้าที่ดำเนินทำนองตามเนื้อทำนองหลักของเพลง
5. ซอด้วงเพียงออ ทำหน้าที่เก็บบ้าง โหยหวนบ้างไปกับทำนองเพลง
6. ซอด้วง ทำหน้าที่ดำเนินทำนองห่างๆ เพื่อเสริมลักษณะเสียง
เครื่องเป่าในลักษณะเสียงเครื่องเป่าในลักษณะที่เป็นเสียง
ทุ้มให้มีความลุ่มลึก
7. ซออู้⁵ ทำหน้าที่คลอเสียงผู้ขับร้องและสีเคล้ากับเสียงของการขับ
ร้องในบางช่วงบางตอน ตามลักษณะของเพลงกับทั้ง
ดำเนินทำนองหยอกล้อ ยกย่องร่วมกับการบรรเลงของวง

⁴ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530b)

⁵ (สำนักราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

8. ฆ้องหุ่ย 7 ลูก⁶ (คือฆ้องโหม่งเทียบเสียงฆ้องให้มีระดับเสียงสูงต่ำต่างกัน เป็น 7 เสียง โดยให้มีเสียงระดับสูงสุดและต่ำสุดเทียบเป็น คู่แปด แล้วทำราวแขวนเรียงกันตามระดับเสียง)
ทำหน้าที่ดำเนินทำนองเป็นช่วงห่างๆตามเสียงสำคัญของ ทำนองเพลง เพื่อแสดงว่าหมดวรรคหมดประโยคของ เพลง
9. กลองตะโพน 2 ลูก (ตั้งหน้ากลองขึ้น ใช้ตีแทนกลองทัด)
ทำหน้าที่ตีบอกส่วนสำคัญของจังหวะหน้าทับรับและ ประสานกันกับตะโพน ในลักษณะของไม้เดินและไม้ลา
10. ตะโพน ทำหน้าที่ตีบอกส่วนย่อยของจังหวะหน้าทับประสาน สอดแทรกกันกับกลอง ตะโพน หรือกลองทัดโดยมีหน้าที่ ตีนำก่อนการลงจังหวะสำคัญ ทั้งไม้เดินและไม้ลา
11. กลองแขก 2 ใบ ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะหน้าทับในบางเพลงที่ใช้กลอง แขกทำหน้าที่ควบคุม
12. ฉิ่ง ทำหน้าที่ควบคุมจังหวะย่อยของการบรรเลงและขับร้อง
13. กรับพวง ทำหน้าที่ช่วยเพิ่มน้ำหนักเสียงของเครื่องกำกับจังหวะ ในส่วนที่เป็นจังหวะ หนักหรือจังหวะสำคัญ

⁶ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และพระยาอนุนามานราชชน, 2506a)

ภาพที่ 1 เครื่องดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ (1)

ที่มา: ผู้วิจัย, 2561

ภาพที่ 2 เครื่องดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ (2)

ที่มา: ผู้วิจัย, 2561

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2431 เป็นต้นมาได้มีการใช้วงดนตรีแบบที่ประสมวงขึ้นใหม่นี้ในราชสำนักในลักษณะที่บรรเลงและขับร้องเกร็ดซึ่งเป็นเพลงสั้นๆ มีเนื้อร้องไม่ต่อเนื่องกัน และบรรเลงขับร้องเพลงดับซึ่งมีเนื้อเพลงต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราว ต่อมาจึงใช้บรรเลงและขับร้องประกอบการแสดงละครภาพนิ่งหรือ Tableaux Vivants บ้าง

จากรายงานการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง และโน้ตเพลง โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2530 กล่าวถึงระยะพัฒนาการของปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ไว้ว่า ใน พ.ศ. 2434เจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ได้ไปยุโรป มีโอกาสได้ชมละครอย่างฝรั่งซึ่งเรียกว่า Opera ก็ชอบใจ เมื่อกลับมาที่เล่าถวายเป็นการปูลสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ให้ทรงร่วมมือจัดทำอุปรากรแบบไทยขึ้น โดยสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงพระนิพนธ์บทและจัดกระบวนนำสำหรับขับร้องและบรรเลงปีพาทย์โดยใช้ปีพาทย์อย่างที่เคยบรรเลงคอนเสิร์ตนั่นเอง ตลอดจนกระทั่งคิดจัดวิธีการเล่นละคร ส่วนเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ ทำเครื่องแต่งตัวละครเพื่อให้ละครผู้หญิงของท่านเล่น และสร้างโรงละครขึ้นในบริเวณบ้านของท่านที่วังบ้านหม้อ ถนนอัษฎางค์ ตั้งชื่อโรงละครนี้ว่า โรงละครตีกด้าบรรพ์ หมายถึงให้ใช้ชื่อนี้เป็นชื่อคณะละครของท่านแทนที่จะเรียกว่า ละครเจ้าพระยาเทเวศรฯ อย่างแต่ก่อน ละครที่คิดปรับปรุงขึ้นใหม่นี้เล่นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2442 ต่อมาคนทั่วไปเรียกละครชนิดนี้ว่าโรงละครตีกด้าบรรพ์ตามชื่อโรงละคร แม้กระทั่งวงปีพาทย์ที่ใช้บรรเลงซึ่งกำเนิดมาก่อนถึง 10 ปีเศษ ก็เรียกว่า “ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์” ตามชื่อโรงละครไปด้วยนับแต่นั้นมา และในช่วงเวลา 20 ปีเศษ นับตั้งแต่ พ.ศ.2431 ที่วงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์มีกำเนิดขึ้นมาจนเลิกเล่นไปในรัชกาลที่ 5 นั้น ได้ปรากฏลักษณะการขับร้องและบรรเลงแตกต่างกันตามลำดับระยะเวลาเท่าที่รวบรวมได้ดังนี้⁷

1. การใช้ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์สำหรับบรรเลงเพลงเกร็ดและเพลงดับหรือละครมิด

ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ในระยะเริ่มแรกใช้บรรเลงเพลงเกร็ดในงานต่าง ๆ เช่น งานรับรองแขกบ้านแขกเมืองทั้งไทยและฝรั่ง ต่อมาลักษณะการบรรเลงเปลี่ยนแปลงไปเป็นบรรเลงและขับร้องเพลงดับ โดยมีพระราชประสงค์จะให้มียंत्र้องที่เป็นเรื่องราวมากขึ้น ดังที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายไว้ในหนังสือตำนานละครตีกด้าบรรพ์ไว้ว่า

⁷ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530a)

“...คอนเสิร์ตที่เล่นชิ้นแรกนั้น มีคนร้องชวยพวกหนึ่ง หญิงพวกหนึ่ง นั่งบนเวทีในห้องรับแขก บรรเลงเพลงต่าง ๆ ที่ไพเราะ เลือกมาขับร้องประสานเสียงชายหญิงเข้ากับเปียโน เล่นเมื่อ พายหลังเลี้ยงอาหารเวลาค่ำใครได้ฟังก็ชอบทั้งไทยและชาวต่างประเทศ ด้วยได้ฟังดนตรีไทย บรรเลงอย่างไพเราะ ผิดกับเล่นมโหรีเปียโนอย่างแต่ก่อน จึงมีคอนเสิร์ตในงานรับแขกเมือง หรือแม้งานอื่นเป่งงานใหญ่สืบมาเนื่อง ๆ ต่อมาสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ ซงพระตำหนัก ไก่ไขกะบวนคอนเสิร์ตให้ร้องบทเพลงเรื่องเดียวกัน แต่ต้นจนปลาย....ก็เกิดเป็น “คอนเสิร์ต เรื่อง” เล่นทั้งในงานต่าง ๆ ซึ่งเคยเล่นคอนเสิร์ต...”⁸

ด้วยเหตุที่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ วัตติวงศมีพระประสงค์จะให้บรรเลงมีเนื้อความ ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราวนี้เอง จึงได้ทรงพระนิพนธ์บทเพลงขึ้นใหม่ โดยปรับปรุงจากบทละครรำ ของเก่า อาทิ บทละครพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ บทละครพระราชนิพนธ์เรื่องอิเหนา และทรงนำ เพลงหน้าพาทย์ซึ่งใช้บรรเลงประกอบกิริยาอาการและเหตุการณ์ในโคลงละครมาบรรเลงแทรกไว้ด้วย

การบรรเลงแบบที่กล่าวมานี้ใช้เวลาในการบรรเลงประมาณ 1 ชั่วโมง ได้ใช้บรรเลงต้อนรับ แขกบ้านแขกเมืองหลายครั้ง ลักษณะการบรรเลงเป็นเช่นเดียวกับการบรรเลงดนตรีแบบฝรั่งที่เรียกว่า selection

ในการบรรเลงแบบนี้ แม้ว่าจะมีแต่การร้องและบรรเลงดนตรีไม่มีภาพประกอบ ผู้ฟังจะต้อง สร้างจินตนาการตามบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ต่อเนื่องกันไปทั้งตอน ประหนึ่งว่ากำลังได้ชม โคลงละครอยู่ ผู้ฟังจึงนิยมเรียกการบรรเลงประกอบเพลงดับเรื่องแบบประดิษฐ์ขึ้นนี้ว่า ละครมิต ซึ่งคำว่าละครมิต มีความหมายต่างจาก การแสดงละครภาพนิ่ง หรือตาโบลิวังต์ Tableaux Vivants

2. การใช้เปียโนตีค้ำบรรพ์สำหรับบรรเลงประกอบการแสดงภาพนิ่งหรือละครภาพนิ่งหรือ ตาโบลิวังต์ (Tableaux Vivants)

เปียโนตีค้ำบรรพ์ในระยะที่เรียกว่าคอนเสิร์ตแบบไทยนั้นนอกจากจะใช้บรรเลงและขับร้อง ในลักษณะเป็นคอนเสิร์ตเรื่องหรือละครมิตแล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ วัตติวงศยังได้ทรง ปรับปรุงบทขับร้องและดนตรีมาใช้ในการแสดงละครภาพนิ่งหรือที่เรียกว่า ตาโบลิวังต์ Tableaux Vivants ซึ่งเข้าใจว่าจัดทำขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2435-2437 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระบรม

⁸ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ วัตติวงศ, 2486)

โอรสาธิดาเจ้าฟ้ามหาวชิรมุทิต สยามกุฎราชกุมาร ที่โปรดให้พระอนุชาและพระราชวงศ์ที่ยังทรงพระเยาว์แต่งพระองค์ต่าง ๆ แสดงตามท้องเรื่องในท่าที่หยุดนิ่งระหว่างนั้นก็ใช้ปี่พาทย์ตีกำกับบรรเลงประกอบละครภาพนิ่งเหล่านั้น การแสดงดังกล่าวโปรดให้

หลังจากนั้น สมเด็จพระบรมโอรสาธิดา ทรงพระราชดำริว่าบทเพลงดับเรื่องสั้นๆ เช่น เรื่องราชาธิราช ตอนสมิงพระรามหนี ที่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ทรงพระนิพนธ์ขึ้นไว้แล้วนั้น จะนำมาใช้แสดงได้ จึงโปรดให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงคิดหาเรื่องอื่น ๆ มาแต่งเป็นบทเพลงนั้น แบบนั้นเป็นการบรรยายเรื่องประกอบภาพในฉากเพิ่มขึ้นอีก⁹

ในครั้งนั้น สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ทรงจัดบทเพลงถวายรวม 8 ชุด มีแนวต่าง ๆ ทำนอง 12 ภาษาของไทย คือ¹⁰

ชุดที่ 1 กล่าวสรรเสริญเทพยดา ประกอบภาพพระเป็นเจ้าทั้ง 3 ประดุจเป็นการไหว้ครู

ชุดที่ 2 เรื่องราชาธิราช ประกอบภาพฉากแบบพม่า

ชุดที่ 3 เรื่องนิทราชาคริต ประกอบภาพฉากแบบแขก

ชุดที่ 4 เรื่องนางซินเดอร์เรลลา ประกอบภาพฉากแบบฝรั่ง

ชุดที่ 5 เรื่องสามก๊ก ประกอบภาพฉากแบบจีน

ชุดที่ 6 เรื่องขอมดำดิน ประกอบภาพฉากแบบขอม

ชุดที่ 7 เรื่องพระลอ ประกอบภาพฉากแบบลาว

ชุดที่ 8 เรื่องอุณรุท ประกอบภาพฉากแบบไทย

ในเรื่องการแสดงตาโบลวิงตันนี้ พระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้าเหมวดี ทรงพระกรุณาเล่าว่า ผู้ใหญ่สมัยก่อนได้เล่าต่อกันมาว่า การแสดงชนิดนี้เป็นที่โปรดปรานในรั้วในวังมาก เพราะบรรดาเจ้านายที่แต่งพระองค์แสดงละครภาพนิ่งล้วนแต่ยังทรงพระเยาว์และมีความน่ารักน่าเอ็นดู การแสดงแต่ละครั้งมีดนตรีประกอบ มีนักร้องสตรีมาจากกรมมหรสพหลวงคือวังบ้านหม้อของเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ การแสดงละครภาพนิ่งครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ. 2437 เป็นเรื่องกล่าวสรรเสริญ

⁹ (หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์, 2514)

¹⁰ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์, 2514c)

เทพยดาประกอบภาพพระเป็นเจ้าทั้ง 3 พระองค์ ของศาสนาฮินดู คือ พระศิวะ พระพรหม และ พระวิษณุหรือพระนารายณ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระองค์เองทรงรัดเครื่องละครแสดงเป็นพระนารายณ์สี่กร หลังจากการแสดงครั้งนี้แล้ว สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ก็ทรงพระประชวรและสวรรคตในเวลาต่อมา ตามหลักฐานกล่าวว่าประชวรด้วยพระโรคทางเดินอาหาร (ใช้รากสาदन้อย) แต่ตามคำพูดของผู้หลักผู้ใหญ่โบราณว่าเป็นเพราะสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทรงแสดงเป็นพระเป็นเจ้าในการแสดงละครภาพนิ่งชุดนี้จึงไม่มีใครแสดงอีกเลย

การที่เกิดมีการแสดงละครภาพนิ่งหรือตาโบลิวังต์นี้ เป็นจุดแรกที่เริ่มทำปี่พาทย์ ตึกคำบรรพ์ลดความสำคัญลงไปบ้าง จากกรที่เคยบรรเลงและขับร้องในลักษณะที่เป็นการแสดงด้วยตัวเองมาแต่ต้น กลายมาเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของการแสดงละครภาพนิ่งไป

3. การใช้ปี่พาทย์ตึกคำบรรพ์บรรเลงเพลงตับอย่างคอนเสิร์ตเรื่อง

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ปรับปรุงการขับร้องและบรรเลง ปี่พาทย์ตึกคำบรรพ์ให้เป็นคอนเสิร์ตเรื่องยาว ที่สำคัญมี 3 บทจากเรื่องรามเกียรติ์ คือ ตอนนางลอย ตอนพรหมมาستر และตอนนาคบาศ ทรงพระนิพนธ์ตอนนางลอยก่อนบทอื่น ได้บรรเลงเป็นครั้งแรกในงานต้อนรับเคอวาน์ ออฟ ตุริน แห่งอิตาลี เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ร.ศ. 117 (พ.ศ.2441) ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท หลังจากนั้นทรงพระนิพนธ์ตอนอินทชิตแผลงศรพรหมมาสเตอร์ หรือเรียกว่าตอนพรหมมาสเตอร์ขึ้นอีก บทนี้เตรียมไว้สำหรับจะบรรเลงในงานต้อนรับพระเจ้าเฮนรี แห่งรัสเซีย กำหนดจะเข้าเฝ้าฯในปลายปีนั้น แต่ไม่ได้เข้ามาตามกำหนด จึงได้ใช้บรรเลงในงานต้อนรับ ม.คูแรว ผู้สำเร็จราชการอินโดจีน ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2442 นอกจากนั้นยังได้ทรงปรับปรุงบทตอนอินทชิตแผลงศรนาคบาศ หรือเรียกว่า ตอนนาคบาศ ขึ้นอีกบทหนึ่ง ใช้บรรเลงในงานต่าง ๆ หลายครั้ง ภายหลังต่อมาได้ทรงตัดตอนใหม่ให้สั้นลงอีก ทรงเปลี่ยนทั้งบทร้องและเพลงที่ใช้ร้อง เตรียมจะบรรเลงในงานต้อนรับพระเจ้าเฮนรีแห่งรัสเซีย แต่ปรากฏในลายพระหัตถ์ทรงบันทึกไว้ว่า เมื่อพระเจ้าเฮนรีเข้าเฝ้าฯ จริง ๆ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2442 นั้น กลับบรรเลงพระนิพนธ์เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง ซึ่งได้ปรับปรุงไว้ก่อนหน้านั้นแล้วแทน¹¹

¹¹ (หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์, 2514)

จะเห็นได้ว่าวงปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ในระยะที่กล่าวนี้นำมาใช้กันในลักษณะที่เปลี่ยนไปตามกาลสมัยและความเหมาะสมของงาน คือใช้บรรเลงประกอบบทที่เป็นเรื่องราวมากขึ้น พระนิพนธ์ที่เป็นเพลงตับหรือคอนเสิร์ตไทยดั้งเดิมแล้วนั้น มีอยู่ไม่มากนักจึงจัดแสดงซ้ำซากกันหลายงาน ด้วยสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ไม่ทรงมีเวลาจะทรงพระนิพนธ์ใหม่ และไม่มีความสะดวกด้วย จึงเพียงแต่ทรงดัดแปลงหรือต่อเติมเรื่องเดิมนั้นอีกหลายครั้งเพื่อให้มีความสั้นยาวพอเหมาะแก่เวลา ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า ตอนนางลอยและตอนพรหมมาศตรนั้น ถ้าบรรเลงในงานพิธีอย่างไทยก็สิ้นไป จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงพระนิพนธ์ ตับนางลอยขึ้นต้น และพรหมมาศตรตอนต้น เพิ่มเติมขึ้น เพื่อให้สามารถบรรเลงภายในเวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมงได้

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ทรงดัดแปลงแก้ไขและต่อเติมบทอีกหลายครั้ง บางครั้งก็แก้ไขบทที่ยังไม่ถูกต้องพระทัยบ้าง ตัดทอนให้สั้นยาวเพื่อให้เหมาะแก่เวลาที่จะใช้บรรเลง บางทีก็เปลี่ยนเพลงร้องหรือดนตรีใหม่ตามที่ทรงเห็นว่าเหมาะสมบ้าง บทที่ใช้ร้องในแต่ละครั้งจึงมักไม่เหมือนกันทีเดียว มีความผิดแผกแตกต่างกันไปแต่ละคราว การที่บทและดนตรีคลาดเคลื่อนกันในโอกาสต่าง ๆ นี้เอง เป็นเหตุให้ผู้ขับร้องและบรรเลงในแต่ละคราวจดจำกันมาตามทีตนเคยมีประสบการณ์ ต่างก็คิดว่าสิ่งที่ตนจดจำถูกต้องที่สุด เป็นเหตุให้มักมีการโต้เถียงในเรื่องความผิดอยู่เสมอ

4. การใช้ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์บรรเลงประกอบละครตึกดำบรรพ์

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงเล่าไว้ในตำนานละครตึกดำบรรพ์ว่า

“...เมื่อมีคอนเสิร์ตเรื่องขึ้นแล้ว ต่อมาเจ้าพระยาเทเวศฯคิดขยายยกขบวนเล่นให้แปลกออกไป ด้วยเอาตัวละครออกรำเข้ากับเพลงคอนเสิร์ต เคยเล่นเรื่องนารายณ์ปราบบนทุกถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทอดพระเนตรที่ห้องมุขกะสัน ด้านตะวันตกพระที่นั่งจักรีมหาปราสาทในการรับเจ้าฝรั่งครั้งหนึ่ง...นับว่าเริ่มเกิดเป็นเค้าของละครตึกดำบรรพ์ขึ้นในครั้งนั้น แต่คอนเสิร์ตอย่างมีตัวละครเล่นยาก เพราะนอกจากจะประสมเสียงคนร้องและปีพาทย์ให้ไพเราะยังต้องหาตัวละครให้เหมาะแก่การเล่นด้วย จึงไม่มีใครเล่นสืบมา...”¹²

¹² (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์, 2486)

เมื่อ พ.ศ. 2434 เจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ไปยุโรป ได้ชมละครฝรั่ง ซึ่งเรียกว่า อุปรากร (Opera) สมัยรัชกาลที่ 5 เรียกทับศัพท์ว่า “ละครอปะรา (Opera)” มีความพอใจในการแสดงแบบนี้มาก เมื่อกลับมาที่ทูลชวนสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ให้ทรงร่วมมือจัดทำ อุปรากรแบบไทยขึ้น โดยสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงรับพระนิพนธ์และจัด กระบวนลำนำสำหรับขับร้องและบรรเลงปี่พาทย์ โดยใช้ปี่พาทย์อย่างที่เคยบรรเลงคอนเสิร์ตนั่นเอง ส่วนเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์จะสร้างโรงละครและทำเครื่องแต่งตัวให้ละครผู้หญิงของท่านเล่น โดยเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ เป็นเจ้าของโรงละคร เจ้าของคณะละคร และควบคุมบัญชากิจการ ทั่วไป และคณะ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงแต่งบท ออกแบบฉาก ควบคุม ด้านศิลปะและเทคนิคประกอบการแสดง หม่อมเข้มในเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ ควบคุมการฝึกหัด และคิดทำรำ พระประดิษฐ์ไพเราะ (ตาด) ควบคุมและคิดจัดดนตรี หลวงเสนาะดุริยางค์ (ทองดี) ควบคุมการฝึกหัดวิธีขับร้อง จะประชุมปรึกษากันก่อนการแสดงทุกครั้งเพื่อเสนอความคิดเห็นของตน ให้ประสมประสานเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงตามคำทักท้วงและลองซ้อมจนเห็นดีแล้วจึงออกแสดง เพราะฉะนั้นถ้าผู้ใดกราบทูลยกย่องพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ แล้ว จะตรัสยกความดีทั้งหมดให้ผู้ร่วมงานของพระองค์ทั้งสิ้นคนว่า “ถ้าไม่ได้อาศัยความสามารถและ ความสามัคคีของผู้ร่วมงานแต่ละคนแขนงอีกทั้ง 4 ท่านนั้นแล้ว ก็คงไม่ได้อาจจัดเล่นตามความคิด สำเร็จได้ ด้วยมิได้ทรงมีความรู้เชี่ยวชาญเพียงพอทุกแขนง”

ในลักษณะการใช้งานดังกล่าวนี้ วงปี่พาทย์ได้เปลี่ยนหน้าที่จากการขับร้องและ บรรเลงเอกเทศ ไปเป็นการบรรเลงประกอบละครดึกดำบรรพ์ไป ลักษณะเด่นของวงปี่พาทย์ดึกดำ บรรพ์ที่มีมาแต่แรกเริ่มก็ถูกบดบังด้วยการแสดงของตัวละครบนเวทีเพราะความสนใจของผู้ชมจะมุ่ง ไปที่ละครมากกว่า

ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์มีกำเนิดในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวด้วยความร่วมมือของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์ วิวัฒน์ โดยมีพระประดิษฐ์ไพเราะ (ตาด) และบุคคลอื่น ๆ ร่วมปรับปรุง วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ได้ เปลี่ยนแปลงบทบาทไปโดยลำดับ นับตั้งแต่แรกเริ่มที่ใช้บรรเลงและขับร้องเพลงเกร็ด เพลงดับ มาเป็น การบรรเลงประกอบภาพนิ่ง และในที่สุดใช้บรรเลงประกอบการแสดงละครดึกดำบรรพ์ ความสำคัญ ของปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์จึงลดลงเป็นอย่างมาก

อาจกล่าวได้ว่า วงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ที่แท้จริงมีอายุการใช้งานในช่วงรัชกาลที่ 5 ระหว่างปี พ.ศ. 2431 ถึง พ.ศ.2452 เท่านั้น หลังจากที่เจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์กราบถวายบังคม ลาออกจากราชการใน พ.ศ.2452 แล้ว การบรรเลงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์การแสดงละครตีกด้าบรรพ์ ตลอดจนการใช้วงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์บรรเลงประกอบการแสดงละครก็ขาดตอนไปนับตั้งแต่นั้นมา คงเหลือแต่ชื่อวงดนตรี ลักษณะการประสมวง เครื่องดนตรี และผลงานบรรเลงและขับร้องที่ได้มีการ บันทึกลงในแผ่นเสียงเท่านั้น

นอกจากนี้ รายงานการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง และโน้ตเพลง โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2530 ยังให้ข้อมูลถึงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ในสมัยรัชกาลที่ 6-9 ต่อมาเป็นระยะ อันเป็นรอยต่อของการ สืบทอดการบรรเลง การแสดง และรวมไปถึงการขาดหายของการบรรเลงและการแสดงประเภทนี้อีกด้วย ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้ไปนี้

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ละครตีกด้าบรรพ์พระราชานิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมี 3 เรื่อง คือ ศกุนตลา ท้าวแสนปม และพระเกียรติธรรมา บทละครเหล่านี้ได้ทรงพระราชานิพนธ์ไว้ในรูปแบบอื่นด้วย ตามหลักฐานเท่าที่ปรากฏมีเพียงศกุนตลาเรื่องเดียวที่ได้จัดแสดงขึ้น ละครตีกด้าบรรพ์พระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 มีลักษณะการวางบทและการจัดการแสดงแตกต่างเป็นคนละแนวกับที่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงคิดปรับปรุงขึ้นร่วมกับเจ้าพระยาเทเวศรฯ และยังมีละครตีกด้าบรรพ์เล่นอยู่ในวังของพระราชวงศ์อีก 2 พระองค์ คือ วังสวนกุหลาบของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าอัษฎางค์เดชาวุธ กรมหลวงนครราชสีมา กับ วังเพชรบูรณ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย ยังมีคณะละครอีกคณะหนึ่งที่น่าบทยละครตีกด้าบรรพ์แสดงเป็นครั้งคราว ได้แก่คณะของเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ (เจ้าจอมมารดาแพ ในรัชกาลที่ 5)

ครั้งรัชสมัยรัชกาลที่ 7 เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์จะทอดพระเนตรละครตีกด้าบรรพ์ที่ทรงคุ้นเคยมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาวรวงศ์ไพบูลย์ (ม.ร.ว.เย็น อิศรเสนา) เสนาบดีกระทรวงวังเข้ามาเป็นแม่กองฝึกหัดละครเล่นทั้งละครนอกและละครตีกด้าบรรพ์ โดยรับติดาของข้าราชการเข้ามาฝึกหัด การแสดงละครตีกด้าบรรพ์หลายเรื่องควา มีฉันทิพย์ สังข์ศิลป์ชัย อิเหนาตอนต่าง ๆ และสังข์ทอง แนวการแสดงยังคงยึดถือตามแบบรัชกาลที่ 5 คือผู้แสดงต้องร้องและรำไปพร้อม ๆ กัน ในการซ้อมแทบทุกครั้งสมเด็จพระเจ้าฟ้า

กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์จะเสด็จมาทอดพระเนตรอยู่ด้วย จึงนับว่าเป็นการฟื้นฟูปีพาทย์และละคร ดึกดำบรรพ์ตามแบบแผนเดิมขึ้นแบบจริงจังเป็นครั้งแรก

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในรัชกาลที่ 8 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล การละครดึกดำบรรพ์เริ่มลดลง เนื่องจากคณะละครที่เคยจัดแสดงนั้น เจ้าของคณะละครเริ่มเข้าสู่วัยชรา ดังเช่นคณะละครของเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ โดยส่วนใหญ่จะเป็นไปในทางการถ่ายทอด และฝึกหัดให้แก่นักเรียนตามพระราชประสงค์ของพระบรมวงศานุวงศ์องค์ต่าง ๆ ที่โปรดให้ช่วยเข้าไป ฝึกหัดละคร ในระยะเดียวกันนี้กรมศิลปากรยังได้นำปีพาทย์ดึกดำบรรพ์มาบรรเลงเผยแพร่ให้ ประชาชนชมและฟัง ณ สังคีตศาลาบ้าง สถานีวิทยุกระจ่ายเสียงบ้างแต่ไม่บ่อยนัก

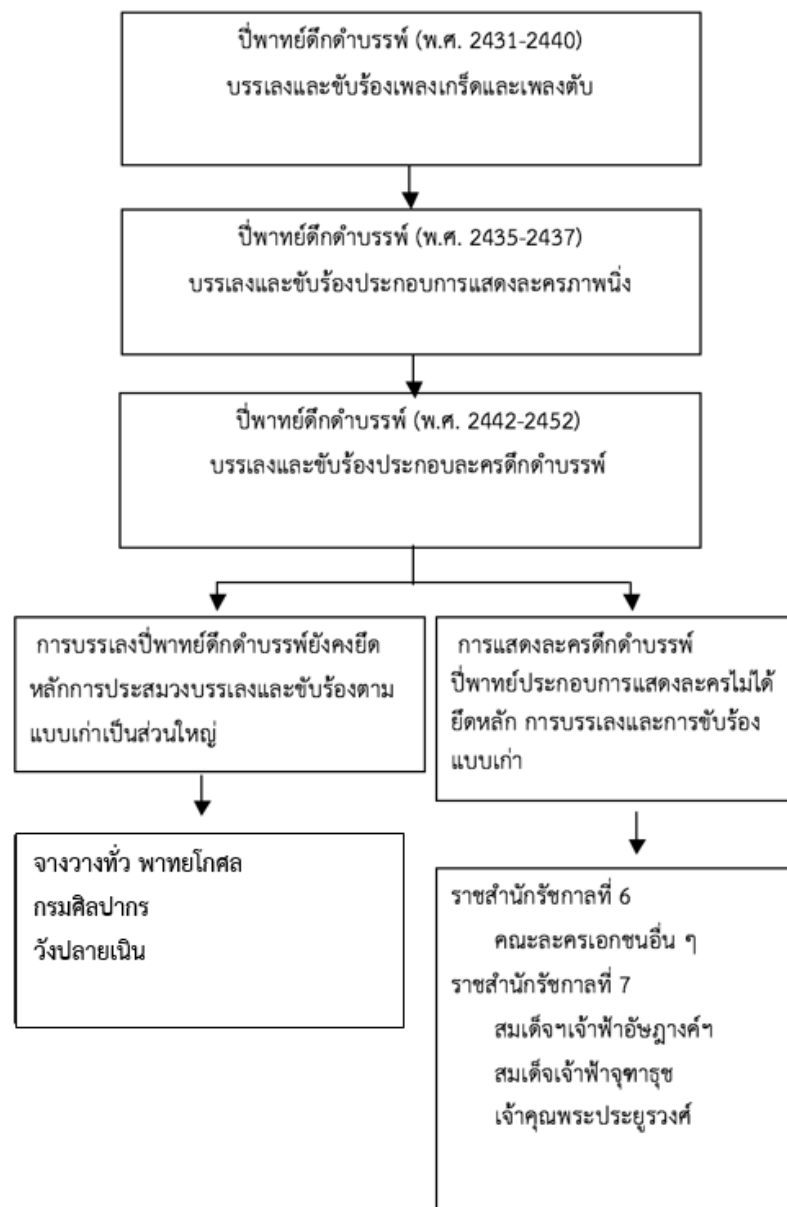
นับตั้งแต่ พ.ศ. 2490 เป็นต้นมา คณะวังปลายเนิน ซึ่งเป็นทายาทสืบราชสกุลใน สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้เริ่มฟื้นฟูการบรรเลงและขับร้องปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้น โดยการรวบรวมครูดนตรีมาจัดตั้งวงดนตรีไทยสำหรับบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้น

เมื่อถึงรัชสมัยรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีการฟื้นฟูดนตรีไทยขึ้นในรูปต่าง ๆ ทั้งกรมศิลปากร มหาวิทยาลัย ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่สนใจบรรเลงด้วยวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยได้ออกบรรเลงครั้งแรกใน พ.ศ. 2513 ในรายการ คันธรรพศาลา ทางสถานีโทรทัศน์ ผู้ฝึกซ้อมและควบคุมวงนั้นคือครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล และครู เจริญใจ สุนทรวาทีน ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 วงดนตรีของชมรมดนตรีไทยของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยได้จัดการบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์อีกครั้งหนึ่ง ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์เช่นกัน ในรายการสังคีตภิรมย์

ส่วนในเรื่องการแสดงละครดึกดำบรรพ์แบบที่ตัวละครร้องและรำเองด้วยนั้นมีขึ้นอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 2510 โดยที่นายสมภพ จันทรประภา เป็นผู้เขียนบท ฝึกซ้อมและกำกับการแสดง ผู้แสดงใช้ชายจริงหญิงแท้ ส่วนใหญ่เป็นนักแสดงสมัครเล่นเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ละครที่แสดงใน ลักษณะละครดึกดำบรรพ์นี้มีมากมายหลายเรื่อง แสดงทั้งบนเวทีและออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ เช่น นางเสื่อง ศรีธรรมมาโคกราช พระรามคำแหง ชีสิน พระเจ้าเม็งรายมหาราช สามัคคีเภท จามเทวี ตามพรลิงค์ บรรพไท หน่อหาญ ไศเลนทร์ ศักดิ์กลาง คำไข่น้อย ฯลฯ

แผนภาพที่ 2.1 แสดงวิวัฒนาการและการสืบทอดปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

ที่มา: รายงานการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง และโน้ตเพลง
โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2530, หน้า 44

2.2 ละครดึกดำบรรพ์

การรวบรวม ศึกษาข้อมูลของละครดึกดำบรรพ์ส่วนนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงองค์ความรู้ที่สำคัญ อันได้แก่ ความหมาย ประวัติความเป็นมา บทละครของละครดึกดำบรรพ์ ตลอดจนรูปแบบการแสดง โดยจากการศึกษามีเอกสารซึ่งมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลอันเป็นองค์ความรู้ที่จะเชื่อมโยงไปสู่ความชัดเจนของพัฒนาการเกิดของละครดึกดำบรรพ์ อันจะเป็นองค์ความรู้สำคัญในการวิจัยนี้ ซึ่งเรียบเรียงข้อมูลจากเอกสารสำคัญต่าง ๆ ได้ดังนี้

ตามการให้ความหมายจาก **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554** โดย **สำนักราชบัณฑิตยสภา**¹³ ได้ให้ความหมายของละครดึกดำบรรพ์ไว้ว่า “...ละครแบบหนึ่ง ดำเนินเรื่องรวดเร็ว (สำนักราชบัณฑิตยสถาน, 2554)มีการตกแต่งฉากที่คล้ายของจริง ไม่มีบทบรรยายฉาก บรรยายกิริยาอาการของตัวละคร ตัวละครร้องและเจรจาของตนเอง และใช้ดนตรีที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ เรียกว่า วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ เรื่องที่แสดง เช่น อิเหนา คาวิ สังข์ศิลป์ชัย, ชื่อดึกดำบรรพ์มาจากชื่อโรงละครของเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว.หลาน กุญชร)...”

การเริ่มต้นของการแสดงละครดึกดำบรรพ์นั้น มีการพัฒนา และปรับแต่งการแสดงเรื่อยมา ดังที่ปรากฏใน **หนังสือบันทึกเรื่องความรู้ต่าง ๆ เล่ม 1 พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประธานพระยาอนุমানราชชน** ความว่า “...ละครดึกดำบรรพ์ สืบมาแต่การเล่นคอนเสิต ซึ่งในระยะแรกเจ้าพระยาเทเวศร์ ท่านจัดเล่นอยู่ก่อน ร้องเพลงต่าง ๆ ซึ่งเห็นว่าไพเราะ และใช้บทร้อง ๆ แล้วแต่จะฉวยมาได้ไม่ว่าจากที่ไร ถัดมาระยะที่สอง ฉันทเองเป็นผู้ออกความเห็นที่ไม่ดี ควรที่จะใช้บทติดต่อกันเป็นเรื่อง และจัดเพลงร้องที่อ่อนที่แข็ง ที่เนิบ ที่รุกรันให้เหมาะกับบท ต่อมาระยะที่ 3 เกิดมีความคิดกันขึ้นว่า ถ้าจัดให้มีตัวออกเล่นตามบทร้องจะดูดีขึ้นอีกมาก ก็เป็นอันเห็นชอบพร้อมกัน จึงจัดขึ้นเป็นละครดึกดำบรรพ์ ด้วยประการดังนี้...”¹⁴

จากข้างต้น จะเห็นได้ว่าประวัติความเป็นมาของละครดึกดำบรรพ์นั้น มีการปรุงแต่งการแสดง ออกเป็นระยะ ๆ ตามความเห็นสมควรเหมาะสมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ กับเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ โดย **หนังสือนาฏยศิลป์รัชกาลที่ 5 โดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์** ได้แบ่งพัฒนาการของละครดึกดำบรรพ์เป็น 4 ระยะ

¹³ (สำนักราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

¹⁴ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และพระยาอนุমানราชชน, 2506b)

คือ ระยะเวลาที่ 1 คอนเสิร์ต ระยะเวลาที่ 2 คอนเสิร์ตเรื่อง หรือละครมீด ระยะเวลาที่ 3 คอนเสิร์ตประกอบภาพหนึ่ง ระยะเวลาที่ 4 ละครตีกดาบรพร¹⁵

หนังสือนาฏศิลป์รัชกาลที่ 5 โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กล่าวถึง พัฒนาการของละครตีกดาบรพร ระยะเวลาที่ 1 การประสมวงดนตรี เรียกว่า คอนเสิร์ต ความว่า เกิดขึ้น ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเจ้าพระยาเทเวศรวงศวิวัฒน์ เป็นอธิบดีกรมมหรสพ ได้รับพระราชประสงค์จากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้มีการละเล่นรับแขกเมือง จึงได้ร่วมกับสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์จัดวงดุริยางค์ อันเคย ร่วมกับสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดชในการจัดวงดุริยางค์ขึ้นครั้งแรก ตามแบบอย่าง การบรรเลงดนตรีในงานรื่นเริงของชาติตะวันตกและบรรเลงในวันพระเฉลิมพระชนมพรรษา รัชกาลที่ 5 พ.ศ.2431¹⁶ ที่ศาลาว่าการยุทธานธิการ (กระทรวงกลาโหมในปัจจุบัน) ซึ่งเจ้าพระยาเทเวศร์ได้ จัดหานักร้อง นักดนตรี ส่วนสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงคัดเลือกบทและเพลงดนตรี สำหรับบรรเลง เรียกว่า คอนเสิร์ต (Concert) เรียกตามศัพท์อย่างภาษาอังกฤษ

หนังสือขุมนุมบทละครและบทคอนเสิร์ต พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ จากบทสังคีตวาทิตวิธิวิจารณ์ กล่าวถึง พัฒนาการของละครตีกดา บรพร ระยะเวลาที่ 2 คอนเสิร์ตเรื่อง หรือละครมீด ความว่า หลังจากที่มีการบรรเลงเพลงของวงดุริยางค์ ไทยที่เล่นอย่างคอนเสิร์ตอย่างฝรั่งแล้วนั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติ วงศ์ ทรงได้ปรับแก้ไขบทขับร้อง ใจความสำคัญว่า “...ต่อมาทรงเห็นว่าบรรเลงเพลงเบ็ดเตล็ดเช่นที่ เล่นกันมานั้นจืดแล้ว ก็ทรงผันแปรนำบทพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ และ อิเหนา มาแต่งเชื่อมให้ ติดต่อกัน ปรับปรุงเป็นบทขับร้องให้เป็นเรื่องราวประหนึ่งเล่านิทาน แล้วบรรจุเพลงขับร้องให้เหมาะ กับเค้าความและท่วงที ประกอบด้วยเพลงหน้าพาทย์ที่ใช้ในโขนละครอน ดังเช่นเพลง “selection” ของดนตรีฝรั่ง ให้ยาวพอขนาดบรรเลงจบในเวลาประมาณ 1 ชั่วโมง...”¹⁷ และนอกจากนี้ ยังกล่าวถึง ลักษณะที่เมื่อผู้ฟังได้ฟังบทร้องที่ทรงปรับปรุงขึ้นใหม่นั้นพากันเรียกว่า “ละครมீด” เนื่องจากเมื่อได้

¹⁵ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2554)

¹⁶ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2554)

¹⁷ (กรมศิลปากร, 2506)

ฟังบทร้องที่ทรงปรับแก้ไขให้มีความต่อเนื่องกันจะสามารถเกิดจินตนาการตัวละคร เหตุการณ์ เรื่องราวในละครเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน

หนังสือละครพ่อนรำ ประชุมเรื่องละครพ่อนรำกับระบำรำเต้น ตำราพ่อนรำ ตำนานเรื่อง อิเหนา ตำนานละครตีกดาบรर्थ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ กล่าวถึงพัฒนาการของละครตีกดาบรर्थ **ระยะที่ 3 คอนเสิร์ตประกอบภาพนิ่ง** ความว่า ต่อมา สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้ทรงพัฒนาการขับร้องและบรรเลงของคอนเสิร์ตให้มีบท ร้องเป็นเรื่องเดียวกัน บรรเลงต่อเนื่อง จึงเกิดเป็นคอนเสิร์ตเรื่อง กระทั่งเจ้าพระยาเทเวศรฯ ได้ทดลอง จัดตัวละครมาแสดงประสม ดังที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้พระนิพนธ์ในหนังสือตำนาน ละครตีกดาบรर्थ ความหนึ่งว่า

“...เมื่อมีคอนเสิร์ตเรื่องขึ้นแล้ว ต่อมาเจ้าพระยาเทเวศรฯ คิดขยายกระบวนการเล่นให้แปลก ออกไป ด้วยเอาตัวละครออกกรำเข้ากับเพลงคอนเสิร์ต เคยเล่นเรื่องนารายณ์ปราบหนทุก ถวาย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทอดพระเนตรที่ห้องมุขกระสันด้านตะวันตกพระที่นั่งจักรี มหาปราสาท ในการรับเจ้าฝรั่งครั้งหนึ่ง คนก็ชอบกันมาก นับว่าเริ่มเกิดเป็นเค้าของละครตีกดาบรर्थ ขึ้นในครั้งนั้น แต่คอนเสิร์ตอย่างมีตัวละครเล่นยาก เพราะนอกจากประสมเสียงคนขับร้องและปี่พาทย์ ให้ไพเราะ ยังต้องหาตัวละครให้เหมาะแก่การเล่นด้วย จึงไม่มีใครจะได้เล่นสืบมา...”¹⁸

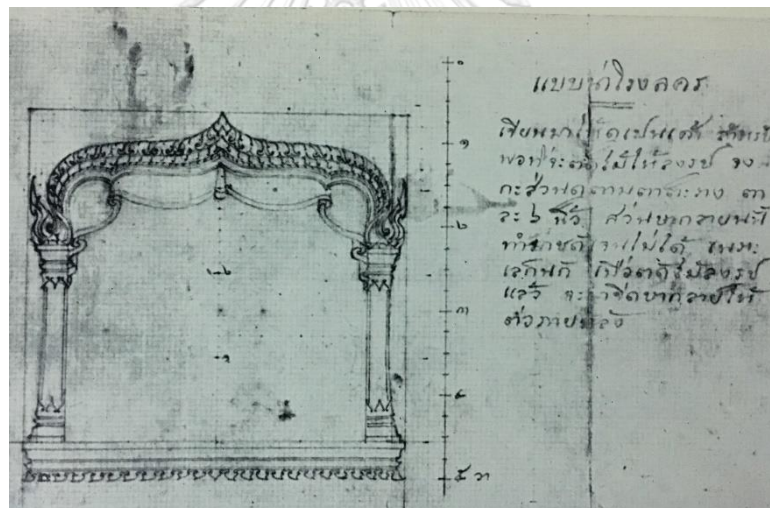
หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิต พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า กรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ จากบทสังคีตวาทีวิธีวิจารณ์ กล่าวถึงพัฒนาการของละครตีกดา บรर्थ **ระยะที่ 4 ละครตีกดาบรर्थ** ความว่า “...เมื่อ พ.ศ.2434 เจ้าพระยาเทเวศรฯไปยุโรป ได้ดูละคร ออปะราที่ฝรั่งเล่นก็ติดใจ กลับมาเล่าถวาย สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯก็โปรดทรงเห็นว่าดี จึงคบคิด กันจะจัดการเล่นละครไทยอย่างละครออปะราฝรั่ง เจ้าพระยาเทเวศรฯผู้ซึ่งมีละครอยู่แล้วจะเป็นผู้ สร้างโรง และทำเครื่อง ให้ละครของท่านเล่น ให้สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ ทรงคิดบทและคิดจัด วิธีการเล่น เมื่อเจ้าพระยาเทเวศรฯสร้างโรงละครเสร็จแล้วก็ตั้งชื่อว่า “โรงละครตีกดาบรर्थ” ประสงค์ จะใช้เป็นชื่อละครของท่าน แทนที่เคยเรียกละครเจ้าพระยาเทเวศรฯ แต่เล่นละครวิธีใหม่นี้ด้วยเป็น ปฐม คำ “ตีกดาบรर्थ” จึงกลายเป็นชื่อวิธีการเล่นละครไปด้วย”¹⁹

¹⁸ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์, 2486)

¹⁹ (กรมศิลปากร, 2506)

ดังที่กล่าวข้างต้นเกี่ยวกับโรงละครคอนติกด้าบรรพ์นั้น เจ้าพระยาเทเวศรวงศวิวัฒน์สร้างขึ้นภายในบริเวณวังบ้านหม้อ ริมถนนอัษฎางค์ เมื่อ ปี พ.ศ.2442 โดยจาก **หนังสือนาฏยศิลป์รัชกาลที่ 5 โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์** กล่าวว่า “โรงละครที่สร้างขึ้นใหม่ มีลักษณะเลียนแบบโรงละครของอังกฤษ จุผู้ชมได้ 500-600 คน โดยประมาณ มีความกะทัดรัด และทันสมัย ดังเห็นได้จากข้อความในพระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉบับที่ 22 วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2450 ที่ทรงเล่าถึงการเสด็จไปชมอุปรากรที่โรงละครเมืองบาเดน ว่า “...โรงละครโรงนี้กะทัดรัดน่าเอ็นดู ที่จริงไม่สู้กะไรนัก เมืองเราทำได้แท้ ๆ โรงละครดึกดำบรรพ์...” ซึ่งจะเห็นได้ว่าการสืบค้นประวัติของโรงละครแห่งนี้นั้น นอกจากคำบอกเล่าจากรุ่นสู่รุ่นแล้ว จะสามารถค้นพบประวัติ ลักษณะของโรงละครแห่งนี้ได้จากประชุมประกาศของพระมหากษัตริย์ที่จะมีบันทึกประกาศพระราชหัตถเลขาต่าง ๆ อันเป็นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ที่ส่งผลให้ชนรุ่นหลังได้เห็นความเป็นไปในอดีตได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 3 แบบโรงละครดึกดำบรรพ์

ฝีมือพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ที่มา: หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิต

พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

นอกจากนี้ละครดึกดำบรรพ์ที่มีพัฒนาการของการแสดงเป็นลำดับ โดยผ่านการปรุงแต่งจาก 2 ท่านหลัก คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ ทั้งนี้ **หนังสือวิวัฒนาการนาฏศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2325-2477 โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์** ได้สรุปถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับละครดึกดำบรรพ์เพิ่มเติม ความเป็นว่า

“...การทำละครดึกดำบรรพ์มีผู้ร่วมงานสำคัญ 5 ท่านด้วยกันคือ

1. สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงปรับปรุงการเล่นและทำบท
2. หม่อมเข้ม กุญชร คิดการรำและฝึกหัด
3. พระเสนาะดุริยางค์ (ทองดี) คิด คัดเพลงร้องและฝึกหัด
4. พระประดิษฐ์ไพเราะ (ตาด) คิด คัดเพลงปี่พาทย์และฝึกหัด
5. เจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ อำนวยการแสดง”²⁰

อาจสรุปได้ว่าละครดึกดำบรรพ์นี้ฝึกหัดอย่างจริงจังภายในวังบ้านหม้อ ถนนอัษฎางค์ ซึ่งเป็นวังของเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ โดยใช้บทละครที่มีการปรับขึ้นโดยเฉพาะสำหรับการแสดงละครดึกดำบรรพ์ โดย **หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิต พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์** ได้รวบรวมบทละครดึกดำบรรพ์ไว้ ดังนี้

บทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องสังข์ทอง

ตอนที่ 1 ทิ้งพวงมาลัย

ตอนที่ 2 ตีคี่

ตอนที่ 3 ถอดรูป

²⁰ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2557)

บทละครตีกคำบรรพ์ เรื่องควาวี

ตอนที่ 1 เผาพระขรรค์

ตอนที่ 2 ชุบตัว

ตอนที่ 3 หึง

บทละครตีกคำบรรพ์ เรื่องอิเหนา

ตอนที่ 1 ตัดดอกไม้ฉายกฤษ

ตอนที่ 2 ไหว้พระ

ตอนที่ 3 บวงสรวง

บทละครตีกคำบรรพ์ เรื่องสังข์ศิลป์ชัย (ภาคต้น)

ตอนที่ 1 ตกแหว

ตอนที่ 2 ตามหา

ตอนที่ 3 เห็นนิมิต

บทละครตีกคำบรรพ์ เรื่องสังข์ศิลป์ชัย (ภาคปลาย)

ตอนที่ 1 คีนลำเนา

ตอนที่ 2 เข้าเมือง

ตอนที่ 3 ต้อนรับ

บทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องกรุงพาดมทวิป

ตอนที่ 1 กำเริบฤทธิ

ตอนที่ 2 อวตาร

บทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องรามเกียรติ์

ตอน ศูรปนชาติสีดา

บทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอุณรุท

บทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องมณีพิชัย²¹

---

²¹ (กรมศิลปากร, 2506)

ภาพที่ 4 เรื่องกรุงพาดชมทวีป

ที่มา: หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิต

พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ภาพที่ 5 เรื่องสังข์ทอง ตอนรจนาเสียงพวงมาลัย

ที่มา: หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิต

พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ภาพที่ 6 เรื่องคาวี ตอนค้นทมาลีขึ้นหิ้ง
 ที่มา: หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิต
 พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ภาพที่ 7 เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ถวายกริช
 ที่มา: หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิต
 พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

โดย หนังสือนาฏศิลป์รัชกาลที่ 5 โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงบทธละครดึกดำบรรพ์ ที่เป็นงานพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ อีก 2 เรื่อง ดังนี้

บทธละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา

ตอนเผาเมือง (ทรงพระนิพนธ์ค้างไว้ ยังไม่นำออกแสดง)

บทธละครดึกดำบรรพ์ เรื่องขุนช้าง ขุนแผน

ตอนวันทองหึง (ทรงพระนิพนธ์ค้างไว้ ยังไม่นำออกแสดง)²²

บทธละครดึกดำบรรพ์ที่พระนิพนธ์เพื่อจัดแสดงสำหรับละครดึกดำบรรพ์นี้ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงปรับปรุงบทจากพระราชนิพนธ์ ทั้งที่เป็นจากบทละครใน ตลอดจนบทละครนอกที่มีมาตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา โดยทรงปรับปรุงบทสำหรับเล่นละครดึกดำบรรพ์ จนเกิดเป็นรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ของละครดึกดำบรรพ์ที่นับได้ว่าเป็นการริเริ่มและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ดังที่ หนังสือนาฏศิลป์รัชกาลที่ 5 โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้กล่าวถึงการปรับปรุงรูปแบบการแสดงจากละครรำแบบเดิมมาสู่ละครดึกดำบรรพ์ ความว่า

1.การร้อง การรำ การแต่งกาย และธรรมเนียมการแสดงเป็นไปในแนวละครใน และละครนอกแบบหลวง คงเป็นเพราะบทที่ใช้แสดงปรับปรุงจากบทละครในและบทละครนอกแบบหลวง รัชกาลที่ 2

2.แบ่งการแสดงออกเป็นฉาก และเป็นตอน กล่าวคือ ทรงนำบทละครรำของเดิมมาปรับปรุงใหม่ โดยแบ่งเหตุการณ์ออกเป็นตอน ๆ ตามความสำคัญของเนื้อเรื่องในแต่ละตอนจะแบ่งออกเป็นฉาก ๆ ตามสถานที่ซึ่งเหตุการณ์นั้น ๆ เกิดขึ้น

²² (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2554)

3. ดำเนินเรื่องด้วยบทเจรจา และบทร้องที่เป็นบทเจรจาของตัวละคร ในประเด็นนี้ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ อธิบายว่า “เปลี่ยนจากการดำเนินเรื่อง โดยอาศัยคนร้อยบรรยายเป็น อาศัยบทร้อง และบทเจรจาของตัวละคร” ทั้งนี้ เพราะบทละครซึ่งมีมาแต่ก่อนนั้น ผู้แต่งจะใช้วิธี บรรยายในลักษณะที่ผู้แต่งกระทำตนเป็นบุรุษที่ 3 คือ เป็นผู้เล่าเรื่องที่รอบรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง บทละคร จะบอกถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครแต่ละตัว มีบทบรรยายอาภักปกริยาของตัวละคร และความ เป็นไปของเหตุการณ์ และฉาก บทละครจะใช้คำประพันธ์เพียงประเภทเดียว คือ กลอน ซึ่งมักจะ ขึ้นต้นบทร้องด้วยคำบอกฐานะของตัวละคร เช่น “เมื่อนั้น” “บัดนั้น” และ “มาจะกล่าวบทไป” เป็นต้น หากการแสดงจะมีการเจรจา ตัวละครก็จะเจรจาเอง หรือมีการแต่งบทเจรจาขึ้นต่างหาก ไม่รวมอยู่กับบทละคร เช่น อิเหนา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และ บทเจรจาละครเรื่องอิเหนา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้น²³

ลักษณะที่สำคัญอีกประการของละครดึกดำบรรพ์นั้น คือวิธีการแสดง ซึ่งจากรายงานการ รวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง และโน้ตเพลง โครงการดนตรีไทย- ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2530 ได้รวบรวมถึงวิธีการแสดงและ ลักษณะที่สำคัญของละครดึกดำบรรพ์ ไว้ ดังนี้

1. ลักษณะสำคัญของอุปรากร

ละครดึกดำบรรพ์ที่เจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์อัญเชิญสมเด็จพระยา เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ให้ทรงร่วมมือในการจัดนั้น ได้ตัวอย่างมาจากการแสดงอุปรากรของฝรั่ง ซึ่งเป็น ละครเพลงบนเวทีที่รวมเอาศิลปะชั้นสุดยอดหลายแขนงเข้าไว้ด้วยกัน ได้แก่

- ก. ศิลปะในการขับร้อง ซึ่งต้องใช้เสียงอันไพเราะและมีพลังเป็นพิเศษ สามารถแสดง อารมณ์ตามบทบาทได้ ทั้งด้วยท่าทางและเสียงร้อง สำหรับเป็นสื่อในการถ่ายทอด เรื่องราวและความหมายของอุปรากรนั้นด้วย นักร้องเพลงอุปรากรจึงได้รับการยก ย่องเหนือกว่านักร้องอื่นใด การขับร้องในอุปรากรแบ่งเป็น 3 แบบ แบบแรกก็ร้อง กิ่งพุดในบทเจรจา (recitalire) แบบที่สองเป็นการขับร้องเพลงอย่างสมบูรณ์ตาม แบบฉบับของเพลงร้อง (orea) จะมีท่วงทำนองไพเราะ ซึ่งประพันธ์ไว้สำหรับการ

²³ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2554)

ขับร้องเดี่ยวตามเสียงแต่ละประเภท เพื่อตัวละครจะได้แสดงความสามารถของเสียงร้องอย่างเต็มที่ แบบที่สามเป็นการขับร้องหมู่ประสานเสียง (chorus)

- ข. ศิลปะในการประพันธ์ดนตรีสำหรับบทร้องและบรรเลงด้วยดุริยางค์วงใหญ่ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอีกส่วนหนึ่ง อุปรากรเริ่มต้นด้วยการบรรเลงบทเพลงโหมโรง (overture) เพื่อเร้าอารมณ์ผู้ฟังเสียงดนตรีและจะสร้างบรรยากาศ และเมื่อประกอบกับเสียงร้องจะทำให้เกิดความเพลิดเพลินโน้มน้าวอารมณ์ของผู้ฟังเคลิบเคลิ้มไปด้วย ดังนั้นคีตกวีสาขาอุปรากรจึงได้รับการยกย่องให้มีเกียรติสูงมาก
- ค. ศิลปะในการจัดฉากและใช้แสงสีให้สอดคล้องกับเนื้อเพลง
- ง. ศิลปะในการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับบทบาทและยุคสมัยของอุปรากร
- จ. ศิลปะในการแสดงให้สมบทบาท
- ทางด้านเนื้อเรื่องนั้น จะเกี่ยวกับอะไรก็ได้ที่เปิดโอกาสให้ดนตรีเร้าความรู้สึกของผู้ฟังให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจในเชิงซาบซึ้ง โศกสลดหรือขบขัน

2. ลักษณะสำคัญของละครดึกดำบรรพ์

เมื่อศึกษาวิธีเล่นละครดึกดำบรรพ์ที่ทรงจัดขึ้นมาใหม่นั้น จะเห็นว่าผิดกว่าละครอย่างเก่าซึ่งไม่มีเครื่องประกอบการแสดงใด ๆ นอกจากฉากบังหลังและเตียงสำหรับละครนั้นและบรรยายภาพทั้งปวงไว้ในบทร้อง และศิลปะการฟ้อนรำประกอบด้วยช่วยให้ผู้ดูจินตนาการได้และเมื่อเปรียบเทียบกับอุปรากรแล้ว ละครดึกดำบรรพ์รับเอาศิลปะของละครฝรั่งดังกล่าวไว้มากซึ่งจะจำแนกให้เห็นชัดเจนดังต่อไปนี้²⁴

- ก. วิธี เล่นบนเวทีมีฉาก และเครื่องกลไกประกอบให้ผู้ดูเห็นแก่ตว่าสถานที่นั้น ๆ เป็นป่า เป็นห้อง เป็นว่า หรือเป็นวิหารอย่างไรไม่จำเป็นต้องระบุไว้ในบทละคร ทั้งยังแสดงให้ทราบว่ากลางคืน กลางวัน ฟ้าแลบ ไฟลุก ด้วยอาศัยไฟฟ้าและกลไกแทนส่วนที่กล่าวถึงชื่อ “เมื่อนั้น พระนั้น นางนี้” ก็ไม่จำเป็นต้องมีบทบรรยายหรือแสดงท่าทางให้เห็นอยู่แล้วอีกทั้งมีเพลงหน้าพาทย์ เช่น สาธุการ โอด เสมอเชิด ช่วยประกอบกิริยาละครด้วยภาษาดนตรีอีกด้วย จึงไม่จำเป็นต้องมีบทบรรยายกิริยาว่าจะนั่งจะเดินซ้ำอีก เพราะบทแสดงกิริยาดังกล่าวจะทำให้การแสดงละครเคอะเขิน เช่น ถูกถีบล้มลงยังไม่ได้ร้องบว่าลูก ก็ลุกไม่ได้ หรือเห็นแล้วก็ต้องทำ

²⁴ (หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์, 2514)

เป็นไม่เห็น จนกว่าจะถึงบทเป็นต้น สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรง ตัดบทเหล่านี้ออกหมดให้เหลือเฉพาะบทที่เป็นคำพูด ถ้าถึงคราวต้องการแสดง ความไพเราะก็ให้ขับร้องด้วยเพลงซึ่งดุคั่นหรืออ่อนหวานสมกับอารมณ์โกรธหรือ โศก หรือเกี่ยวพาราสีตามหลักดนตรีไทย ถ้าเป็นบทที่ควรดำเนินเรื่องไปให้เร็วทันใจ เช่นโต้ตอบ พุ่มเอียง ทะเลาะกัน ก็ใช้บทเจรจา บทเจรจาทรงแต่งเป็นกลอนเพื่อให้ ท่องจำได้ง่าย ด้วยทรงเห็นว่าการละครจำบทไม่ได้นั้นทำให้การแสดงไม่เนียบเนียน คล่องแคล่ว แต่การเจรจานั้นเหมือนพูดจริง ๆ ไม่ใช่ร้ายกลอน ด้วยวิธีนี้จึงทำให้ ดำเนินเรื่องได้รวดเร็วกว่าละครอย่างเก่า การใช้ฉากช่วยทำให้ตัดต่อเรื่องได้สั้น แต่ ดูเข้าใจ สิ่งใดไม่อาจเล่นได้สมจริงทรงตัดหมด จึงสามารถย่อเรื่องละครที่เคยเล่น หลายคืนจบให้จบภายใน 3-4 ชั่วโมง การพ็อนรำมีน้อย เพราะไม่มีช่องให้แทรก เพลงหน้าพาทย์ เนื่องจากต้องการดำเนินเรื่องรวดเร็ว จึงรำใช้บทเป็นพื้นเมื่อถึง ฉากที่จะแทรกการพ็อนรำงามๆ ได้จึงแทรกลง เช่น เรื่องสังข์ทอง ตอนทิ้งพวงมาลัย สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงจัดฉากให้ท้าวสามนต์นั่งที่ชานา หน้าบันไต้ตำหนัก เมื่อเสนาล่อเงาะมาถวายทอดพระเนตรตรัสสั่งให้ตามนางรจนา มาเลือก ทรงแทรกเพลงหน้าพาทย์ให้นางรจนารำเพลงซำลงบันไดมา นอกจากนั้น ก็แทรกพระบาลงตามโอกาส ในฉากสุดท้ายทรงจัดให้มีพ็อนรำงามๆ ใช้ตัวละคร มาก ๆ ทุกเรื่องเพื่อให้ดูมโหฬารอย่างตอนจบของละครอุปรากรฝรั่ง

ข. ฉาก การเล่นละครนั้น จัดเล่นแบบละครนอก แต่จัดบทให้สั้นเข้าและเลือกจัดที่ตัว ละครน้อยสำหรับเล่นในห้องหรือเฉลียงซึ่งมีที่คับแคบ เช่น เล่น “นารายณ์ปราบ นนทุก” ในเรือพระที่นั่งมหาจักรี เล่นเรื่อง “มณีพิชัย” ในงานรับเสด็จสมเด็จพระเจ้า ฟ้ากรมหลวงพิษณุโลกสด็จจากยุโรปชั่วคราวเมื่อ ร.ศ. 118 (พ.ศ. 2442) ที่วัง สมเด็จพระกรมพระยาเทววงศ์วโรปการ เป็นต้น และในปีนั้นเองพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดงานรับแขกเมืองที่หนองบัว สระบุรี ได้จัดหน้าพลับพลา กลางป่า มีพ็อนอีแอ่ว แคนพื้นเมืองอย่างละเล็กละน้อย แล้วเล่นเรื่องมณีพิชัยให้ดู ใช้สมมุติพุ่มไม้เป็นฉากธรรมชาติทั้งสิ้น มีศาลาเครื่องผูก ประกอบการแสดงหลังเดียว และละครก็เล่นกันอยู่กลางแจ้งได้ ให้ดูดีสมกับที่เล่น

กลางป่าและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย²⁵ หลังจากเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ไปยุโรปเมื่อ พ.ศ. 2434 และกลับมาชวนสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ให้ทรงร่วมมือทำละครดึกดำบรรพ์ จึงได้มีการสร้างโรงละครเล็ก ๆ ยกพื้นขึ้นเป็นเวทีสำหรับละครโดยตรง พร้อมด้วยการจัดฉากจิตรพิสดารเป็นที่ตื่นตาตื่นใจของผู้ชมสมัยนั้นมาก การจัดฉากนั้นเป็นฝีมือพระหัตถ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยทรงแบ่งเวทีเป็น 3 ห้อง เริ่มเล่นฉากที่ 1 ที่ห้องหน้าซึ่งทั้งฉากกั้นบังหลังไว้ ฉากแรกนี้ใช้เล่นตอนที่ต้องใช้ที่น้อย มีตัวละครน้อย จบฉากแล้วรื้อทั้งเล่นฉากที่ 2 ในห้องกลางซึ่งจัดเตรียมไว้แล้ว ฉากที่ 3 จึงใช้ฉากให้เต็มที่หรือเต็มเวที นอกจากนั้นทรงวางบทให้ใช้ฉากเล็กสลับฉากใหญ่ตามลำดับ การเปลี่ยนฉากจึงรวดเร็วมาก คนดูไม่ต้องคอยจนเบื่อ เพราะเมื่อละครเล่นอยู่ในฉากเล็กก็มีเวลาจัดฉากใหญ่ได้ เช่น เรื่องอิเหนา เล่นฉากที่ 3 หน้าวิหารที่ห้องหน้า ทั้งฉากกั้นห้องไว้ด้วยภาพนอกวิหาร เมื่อนางกำนัลมากี่ไล่เปิดม่าน ม้วนฉากห้องหน้าขึ้นเห็นฉากหลังห้องกลางเป็นรูปผนังด้านข้างในวิหาร มีฐานตั้งรูปพระปฎิมาซึ่งเขียนเทวรูปยืนเห็นด้านข้าง ฐานมีฐานใหญ่โตบังคนมิด แต่ที่จริงเป็นแผ่นหลังซีกขวาที่เลื่อนออกมาให้ล้นนอกฉาก ตั้งราวเทียนกระถางรูปไว้ที่หน้าพระพอสสมควร ชั่วระยะปีพาทย์ดำเนินเพลงเชิดฉิ่ง แสดงว่าอิเหนากำลังหนี นางมะเดหวิผู้กำลังเดินมาก็เปิดม่านเห็นอิเหนากำลังแอบดูอยู่ที่หลังซายซึ่งเป็นรูปประตูล้อมตมที่เห็นมะเดหวิมาใกล้ก็วิ่งแอบหลังพระนางออกมานั่งไหว้พระ ตัวละครจึงหันข้างให้คนดู มองแล้วสมจริงว่าตัวละครไม่เห็นกัน เพราะมีเทวรูปองค์ใหญ่ขวางกลาง แต่คนดูเห็นการแสดงทั้งสองฝ่าย นอกจากนั้นเมื่อเล่นเครื่องประกอบ เช่น ค้างคาวให้ดับเทียนก็เล่นง่าย ด้วยแว่นราวห้อยค้างคาวไว้หลังหลังบน เพียงแต่ชักผ่านหน้าฉากไปมา การดับเทียนก็ซ่อนไม้ซางไว้ใต้ฐานพระ ให้ประสันตาเปาเวลาที่เทียนควรจะดับและเล่นไฟให้เห็นสลัว ๆ ดูน่าตื่นเต้นเห็นจริง ระหว่างปิดฉากมีปีพาทย์จะทำเพลงกลองโยน เพื่อนแสดงว่ากำลังแห่เสด็จทำวาทาหามาทำพิธีบวงสรวงระหว่างนั้นจะมีเวลาพอที่จะเก็บของไปหลังเวที เปิดให้เห็นฉากวิหารใหญ่ ซึ่งจัดเตรียมไว้แล้วได้ทันทีเมื่อเพลงจบทรงคิดบวางฉากให้ใช้สลับกัน เล็กบ้างใหญ่บ้างดังนี้ทุกเรื่อง การเปลี่ยนฉากจึงทำ

²⁵ (หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์, 2514)

ได้รวดเร็วเพราะค้นด้วยการบรรเลงเพลงเป็นทำนองเล่าเรื่องต่อให้ฟังด้วยภาษา
ดนตรีอันไพเราะยังไม่ทันเบื่อก็ได้ดูละครฉากต่อไป เพลงดนตรีที่ใช้บรรเลงนั้นก็แฝง
ความหมายไว้ทุกเพลง

- ค. เพลงร้องดนตรี เนื่องจากละครดึกดำบรรพ์ดำเนินเรื่องด้วยเพลงร้อง เพราะฉะนั้น
การร้องจึงต้องเลือกเพลงให้เหมาะกับบท เช่น ละครต้องการแสดงอารมณ์ฉุนเฉียว
รุนแรง ก็ร้องเพลงที่มีลีลาเร็วมากเมื่อเห็นว่ารายยังไม่เร็วพอก็ตัดเป็น “รายดัน”
“รายรูด” ครั้นถึงอารมณ์รักและโศกก็ร้องทำนองอ่อนหวานนุ่มนวล แต่ถ้าเป็นเพลง
ที่ต้องเอื้อนทำนองมากไปก็ตัดหรือแปลงเสียไม่ได้ยืดขาด ดังนั้นทางร้องในละครดึก
ดำบรรพ์จึงแปลกกว่าที่ร้องธรรมดา แต่ในตอนที่โศกด้วยตกใจด้วยก็คิดเพลง “โอด
ดัน” ขึ้นด้วยเนื้อเพลงโอดนั่นเอง ร้องดันไปให้เป็นเพลงโศกที่ลนลานเช่นในเรื่อง
สังข์ศิลป์ชัย ตอนนางไกรสรโศกเมื่อเห็นลูกเซซังมาสลบ²⁶ นอกจากนั้นยังมีเพลงที่
แต่งขึ้นใช้สำหรับตัวละครจำนวนมากร้องพร้อม ๆ กันเช่น เพลงเวสสุกรรม ในเรื่อง
สังข์ศิลป์ชัย²⁷ และ ซ้ำประสมในเรื่องอิเหนา²⁸ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุ
วัตติวงศ์ ตรัสอธิบายสาเหตุที่ทรงพระนิพนธ์เพลงซ้ำประสมแก่พระอนุমানราชธ
ว่า

“เหตุที่ทำให้คิดเพลงซ้ำประสมขึ้น ด้วยละครอิเหนาตอนบวงสรวงนั้นเดิมเขาร้องซ้ำ (รับลูกคู่) ฉันทเห็นว่า
ว่าเหมาะสมแล้วจึงทำตามไป แต่ละครฉากนั้นเป็นฉากใหญ่... นับว่าละครออกหมดโรง การร้องในฉาก
นั้นควรจะดังที่สุด จึงให้เกณฑ์คนในบ้านเจ้าพระยาเทเวศร์ ทั้งผู้หญิง ผู้ชายมาช่วยกันร้อง คนในบ้าน
นั้นสอนง่าย เพราะได้เคยฟังเป็นอาจิด... การร้องผู้หญิงผู้ชายปนกัน เคยเห็นเจ้าพระยาเทเวศร์จัดเข้า
ไปเล่นคอนเสิตในพระราชฐาน ฟังไม่ได้ผลประเดี๋ยวได้ยินแต่เสียงผู้หญิง ประเดี๋ยวได้ยินเสียงผู้ชาย
เพราะผู้ชายเสียงต่ำ ผู้หญิงเสียงสูง ร้องไปทางเสียงเดียวกันต้องวางเสียงคู่แปด เวลาเพลงลงเสียงต่ำ”

ละครดึกดำบรรพ์ จัดเป็นละครรำที่มีความสมบูรณ์ด้านองค์ประกอบของการแสดง มี
เอกลักษณ์ของการแสดง คือ ผู้แสดงจะต้องขับร้องบทละคร และรำใช้บทตามเนื้อเรื่องของละครเรื่อง

²⁶ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัตติวงศ์, 2514a)

²⁷ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัตติวงศ์, 2514b)

²⁸ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัตติวงศ์, 2514a)

นั้น ๆ ซึ่งผู้แสดงจะต้องมีความสามารถในการปฏิบัติกระบวนการท่าร่างกาย และขับร้องเพลงไทยเดิมได้ เพราะละครดึกดำบรรพ์มีการพัฒนาการรูปแบบการแสดงเป็นระยะ ๆ สอดประสานการกับเกิดขึ้นของวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ อีกทั้งในสมัยรัชกาลที่ 5 อันเป็นช่วงเกิด และพัฒนาการของละครดึกดำบรรพ์ จึงนับว่าเป็นละครรูปแบบการแสดงใหม่ ที่มีการปรับปรุงบทละครโดยมีการตัดทอนบทละครเดิมให้มีการแบ่งออกเป็นตอน ทั้งยังกำหนดฉาก บรรยายรูปแบบฉาก เพื่อให้เกิดความสมจริงของแต่ละฉาก และแต่ละตอน

จากความเห็นของผู้วิจัย มีความเห็นว่า ละครดึกดำบรรพ์เป็นละครที่ปรับปรุงให้ตัวละครสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้มากขึ้น อีกทั้งฉากที่ออกแบบให้มีความสมจริง บทละครที่ถูกปรับแต่งให้เหมาะสมกับรูปแบบการแสดงที่เกิดขึ้นใหม่ นอกจากนี้การขับร้องเพลงและรำด้วยตนเองของผู้แสดงที่นับว่าเป็นลักษณะเด่นของการแสดงละครดึกดำบรรพ์ยิ่งเป็นการส่งเสริมให้ตัวละครสามารถถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างเต็มที่ จึงนับว่าเป็นการแสดงละครที่มีการพัฒนาให้เกิดความสมบูรณ์ทางการแสดงมากขึ้น

ปัจจุบันมีการสืบทอดการแสดงละครดึกดำบรรพ์ โดยมีการจัดแสดง และการจัดการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา โดยมีหน่วยงาน สถาบันการศึกษาที่จัดแสดงและมีการเรียนการสอนละครดึกดำบรรพ์ ได้แก่ สำนักการสังคีต กรมศิลปากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม วิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งการแสดงละครดึกดำบรรพ์นี้ถือเป็นการแสดงที่ใช้ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ไทยชั้นสูง และผู้แสดงจะต้องมีความสามารถด้านการขับร้องที่ดีอีกด้วย ทำให้ปัจจุบันประสบปัญหาด้านผู้แสดง อันมีผู้แสดงที่มีความสามารถพร้อมในการแสดงละครดึกดำบรรพ์อยู่จำนวนไม่มากนัก แม้ว่าจะมีการจัดการเรียนการสอนแล้วก็ตาม

2.3 วรรณกรรมและบทละครที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละครดึกดำบรรพ์

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้านวรรณกรรมและบทละครที่เกี่ยวข้องกับการแสดงละครดึกดำบรรพ์ รวมไปถึงเรื่องบทคอนเสิต บทสำหรับแสดงตาโบวิวงศ์ที่พอจะรวบรวมได้ จัดเป็นวรรณกรรมและบทละครที่แต่งขึ้นสำหรับการขับร้องและบรรเลงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์โดยเฉพาะ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมหนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมและบทละครทั้งหมดจากที่ใช้แสดงอย่างดึกดำบรรพ์ ได้ดังนี้

1. ประชุมบทละครดึกดำบรรพ์ ฉบับหลวง พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2467)

เรื่องสังข์ทอง

ตอนที่ 1 ทิ้งพวงมาลัย

ตอนที่ 2 ตีคลี

ตอนที่ 3 ถอดรูป

เรื่องคารี

ตอนที่ 1 เมาพระขรรค์

ตอนที่ 2 ชูบตัว

ตอนที่ 3 หึง

เรื่องอิเหนา

ตอนที่ 1 ตัดดอกไม้ฉายกฤษ

ตอนที่ 2 ไหว้พระ

ตอนที่ 3 บวงสรวง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เรื่องสังข์ศิลป์ชัย (ภาคต้น)

ตอนที่ 1 ตกแหว

ตอนที่ 2 ตามหา

ตอนที่ 3 เห็นนิมิต

เรื่องสังข์ศิลป์ชัย (ภาคปลาย) ตอนที่ 1 คั้นลำเนา

ตอนที่ 2 เข้าเมือง

ตอนที่ 3 ต้อนรับ

เรื่องกรุงพาดมทวิป

ตอนที่ 1 กำเริบฤทธิ์

ตอนที่ 2 อวตาร

2. ประชุมบทละครตอนศึกดาพรพยับหลวง

พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2486)

ประวัติเจ้าคุณประยูรวงศ์ และตำนานละครศึกดาพรพยับ

และพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาตาดำรงราชานุภาพ

เรื่องสังข์ทอง

เรื่องคาวี

เรื่องอิเหนา

เรื่องสังข์ศิลป์ชัยตอนต้น

เรื่องสังข์ศิลป์ชัยตอนปลาย

เรื่องกรุงพาดมทวิป

เรื่องรามเกียรติ์ตอนสุรปนขา

เรื่องอุณรุท

เรื่องพระมณีพิชัย

3. บทละครดึกดำบรรพ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2496)

เรื่องอุณรุท ตอนสมอุษา

เรื่องสังข์ทอง ตอนถ่วงสังข์

เรื่องมณีพิไชย ตอนเป็นข้าพราหมณ์

เรื่องรามเกียรติ์ ตอนฆ่านาง

เรื่องอิเหนา ตอนเผาเมือง

เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนวันทองหึง

4. ชุมนุมบทละครและบทขับร้อง พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

สังคีตวาทีตรีวิจิตร พระนิพนธ์หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์

เรื่องสังข์ทอง

เรื่องคาวี

เรื่องอิเหนา

เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ภาคต้น

เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ภาคปลาย

เรื่องกรุงพาดชมทวีป

เรื่องอุณรุท

เรื่องรามเกียรติ์

เรื่องรามเกียรติ์ ตอนฆ่านางสีดา

เรื่องอิเหนา ตอนเผาเมือง

เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนวันทองหึง

เรื่องพระมณีนพิตย

เรื่องอุณรุท ตอนสมอุษา

เรื่องสังข์ทอง ตอนถ่วงสังข์

เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนางลอย

ตอนนาคบาศ

ตอนพรหมาส

เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง

บทตาโบลวิวงศ์

- เรื่องพระเป็นเจ้า

- เรื่องราชาธิราช

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

- เรื่องนิทราชาคริต

- เรื่องซินเดอร์เรลลา

- เรื่องสามก๊ก

- เรื่องขอมดำดิน

- เรื่องพระลอ

5. บทละครอนติกดำนับรพ์เรื่องสังข์ทอง พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)
 สังคีตวาทีตวิธิวิจารณ์ พระนิพนธ์หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร จิตรพงศ์
 เรื่องสังข์ทอง

ตอนที่ 1 ทิ้งพวงมาลัย

ตอนที่ 2 ตีคลี

ตอนที่ 3 ถอดรูป

6. บทละครอนติกดำนับรพ์เรื่องคารวี พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

ตอนที่ 1 เฝ้าพระขรรค์

ตอนที่ 2 ชูบตัว

ตอนที่ 3 หึง

7. บทละครอนติกดำนับรพ์เรื่องอิเหนา พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

ตอนที่ 1 ตัดดอกไม้ถวายกริช

ตอนที่ 2 ไหว้พระ

ตอนที่ 3 บวงสรวง

8. บทละครอนติกดำนับรพ์เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ภาคต้น ภาคปลาย พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

ภาคต้น   ตอนที่ 1 ตกแห
                           ตอนที่ 2 ตามหา
                           ตอนที่ 3 เห็นนิมิต

ภาคปลาย   ตอนที่ 1 คั่นลำเนา

ตอนที่ 2 เข้าเมือง

ตอนที่ 3 ต้อนรับ

9. บทละครอนติกดำนับรพ์เรื่องพาดมทวิป อุณรุท ศูรปนชา พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

10. บทละครอนติกดำนับรพ์เรื่องปีศาจนางอาตุร อิเหนาเผาเมือง และขุนช้างขุนแผน พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

เรื่องรามเกียรติ์ ตอนฆ่านางสีดา

เรื่องอิเหนา ตอนเผาเมือง

เรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนวันทองหึง

11. บทละครอนติกดำนับรพ์เรื่องพระมณีพิชัย อุณรุท และสังข์ทอง พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

12. ประชุมบทคอนเสิต และตาโบลิวังต์ พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนางลอย บันตัน บันปลาย

เรื่องรามเกียรติ์ ตอนนาคบาท

เรื่องรามเกียรติ์ ตอนพรหมศาสตร์

เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง

เรื่องพระเป็นเจ้า

เรื่องราชาธิราช

เรื่องนิทราชาคริต

เรื่องซินเดอร์เรลลา

เรื่องสามก๊ก

เรื่องขอมตำดิน

เรื่องพระลอ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

13. บทละครเรื่อง เรื่องศกุนตลา พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
(พ.ศ. 2512)

14. ธรรมเนียมธรรมเนียมสงคราม บทละครเรื่องพระเกียรติรถ บทละครเรื่องเรื่องพระเกียรติรถ
และบทละครเรื่องขุนช้างขุนแผน (ชุดแต่งงานพระไวย) พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระ
พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2510)

15. บทละครดึกดำบรรพ์ พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าน้อยยาเธอเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย

คำนำ พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

เรื่องสองกรรกรวิก (องค์เดียว)

เรื่องจันทกนิรี (องค์เดียว)

เรื่องพระยศเกตุ (สี่องค์)

16. วาสันตี พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอองค์เจ้าอาทิตยทิพอาภา (พ.ศ. 2487)

17. บทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องสิทธิธนู พระยาศรีสุริยปริชาฯ (กมล สาลักษณ์) (พ.ศ. 2523)

18. ประวัติเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ (2466)²⁹

จากการรวบรวมเอกสารด้านวรรณกรรม บทละครดึกดำบรรพ์ บทตาโบวิวังต์ ตลอดจนบทคอนเสิร์ต อันเป็นบทสำหรับแสดงและบรรเลงโดยวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีเอกสารที่เป็นการจดบันทึก และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงประเภทดึกดำบรรพ์นี้อยู่จำนวนหนึ่ง เป็นการรวบรวมเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานการวิจัยเรื่องการแสดงในงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของผู้วิจัยต่อไป

ทั้งนี้ บทสำหรับบรรเลงและแสดงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ที่รวบรวมได้มีทั้งพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ บทพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย และบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอองค์เจ้าอาทิตยทิพอาภา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนใจในงานด้านวรรณกรรม ดนตรีนาฏศิลป์ที่เป็นที่

²⁹ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530b)

สนใจในกลุ่มชนชั้นสูง หรือชนชั้นปกครองในอดีต หากมองให้ลุ่มลึก ก็พอจะสรุปได้ว่าการให้ความสนใจเกี่ยวกับด้านนี้นั้นเป็นการสร้างสรรค์ชิ้นงานของแต่ละบุคคลที่จะเป็นรูปแบบของตนเอง และจะนำมาจัดแสดงเป็นทำนองในการนำเสนอแนวคิด และความเจริญงอกงามทางวรรณศิลป์ของบุคคลสำคัญแต่ท่านที่ในกล่าวมาข้างต้น

2.4 ระเบียบในละครดึกดำบรรพ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 โดยสำนักราชบัณฑิตยสภา³⁰ ได้ให้ความหมายถึงระบำ ไว้ว่า “...การแสดงที่มุ่งความสวยงามหรือความบันเทิง ใช้ผู้แสดงเป็นหมู่ เช่น ระบำ สืบท ระบำพรัตน์ ระบำเทพบันเทิง...” ซึ่งในการแสดงระบำในละครดึกดำบรรพ์นี้ จัดอยู่เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงละครดึกดำบรรพ์

การแสดงระบำในละครดึกดำบรรพ์ เป็นการแสดงในช่วงก่อนจบการแสดง หรือในภาษาอังกฤษ เรียกว่า Finale ซึ่งเป็นช่วงที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ มีพระประสงค์จะให้ผู้ชมได้ชมการแสดงระบำเป็นหมู่จำนวนมาก ๆ และชุดใหม่ ๆ อันจะสร้างความประทับใจแก่ผู้ชมในช่วงท้าย ดังปรากฏในหนังสือ **นาฏยศิลป์รัชกาลที่ 5** โดยศาสตราจารย์ กิตติคุณดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์³¹ ที่กล่าวถึงระบำในละครดึกดำบรรพ์ ความว่า

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ยังทรงพระนิพนธ์บทละครให้มีการแสดงระบำประกอบ เพื่อให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจ และเกิดความประทับใจอีกด้วย การแสดงระบำในโขนละครแต่เดิม มักเป็นระบำมาตรฐานซึ่งคุ้นตาผู้ดู ละครดึกดำบรรพ์จึงมีระบำชุดใหม่ ๆ หลายชุด เช่น ระบำดาวดึงส์ ในเรื่อง สังข์ทอง ระบำเหมราช ใน เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ระบำมอญแปลง ในเรื่อง คาวี เป็นต้น ม.จ.หญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์ อธิบายเหตุผลของการมีระบำ ท้ายเรื่องละครดึกดำบรรพ์ ว่า “แพร่ระบำตามโอกาส ในฉากสุดท้ายทรงจัดให้มีการฟ้อนรำงาม ๆ ใช้ตัวละครมาก ๆ ทุกเรื่อง เพื่อให้ดูมโหฬารอย่าง FINALE ของละครออเปร่าฝรั่ง” และที่สำคัญ คือ เป็นพระประสงค์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ว่า “เมื่อเลิกดู คนดูจะได้รู้สึกเบิกบาน บังเกิดความอาลัย และติดใจ”

³⁰ (สำนักราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

³¹ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2554)

การแสดงระบำในละครดึกดำบรรพ์นี้ถือว่าเป็นการสร้างสรรค้บทละครดึกดำบรรพ์แต่ละเรื่องของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ที่ทรงให้มีลักษณะเหมือนกัน คือมีระบำปิดท้ายการแสดง อันรูปแบบการแสดงใหม่อีกอย่างหนึ่งที่เกิดจากการแสดงละครดึกดำบรรพ์

2.5 สูจิบัตร

ในการจัดทำวิจัย เรื่องการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในส่วนของสูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพื่อศึกษาถึงแนวทางในการจัดงานรูปแบบการจัดรายการแสดง แนวคิดในการจัดเลือกการแสดงในแต่ละปี ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมสูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2530 และปี พ.ศ.2532-2559 รวม 27 เล่ม

ภาพที่ 8 สูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากสูจิบัตรในแต่ละปีนั้นจะมีคำกล่าวของอธิการบดีมหาวิทยาลัย คำนำ ตลอดจนข้อความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ รวมไปถึงรายการแสดง และบทเพลง บทการแสดงต่าง ๆ ที่จัดแสดงในปีนั้น ๆ

ข้อความกล่าวนำของอธิการบดีมหาวิทยาลัยในปี พ.ศ.2530 ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล ใน**สุจิตร์การแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2530**³² ความว่า “...ในปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวโรกาสฉลองครบรอบ 70 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รู้สึกมีความภาคภูมิใจยิ่งที่ได้มีส่วนเฉลิมอภิรักษ์จิตสมัยข้างต้น ด้วยการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงหนึ่งซึ่งใกล้จะสูญหายไป ให้กลับคืนมาเป็นสมบัติของชาติอีกครั้งหนึ่ง งานศิลปะแขนงนี้คือ ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ อันเป็นมรดกทางดุริยางคศิลป์ที่สำคัญยิ่งชิ้นหนึ่งของชาติ งานสำคัญชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงมาจนถึงขั้นนี้ได้ด้วยพระมหากรุณาธิคุณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานกิตติมศักดิ์เป็นส่วนสำคัญ กอปรด้วยความร่วมมือร่วมใจจากผู้ทรงคุณวุฒิและบุคลากรอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้ำเกล้าล้ำกระหม่อม และเป็นพระคุณอย่างยิ่งแก่มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเชื่อมั่นว่า งานอนุรักษ์และส่งเสริมปีพาทย์ตึกดำบรรพ์นี้จักเป็นที่พอใจของบูรพาคณาจารย์ และผู้ที่มีใจในทางนี้ทุกท่าน...”³³

จากคำกล่าวนำของอธิการบดีมหาวิทยาลัยในขณะนั้น ปี พ.ศ.2530 ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล จะเห็นได้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับงานด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก และมีเป้าหมายในการอนุรักษ์ สืบทอดศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จึงได้ดำเนินการจัดโครงการการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ขึ้น

นอกจากนี้ภายใน **สุจิตร์การแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2530** ในส่วนของคำนำของรองศาสตราจารย์ ดร.ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมในขณะนั้น (ปี พ.ศ.2530) ยังกล่าวถึงเหตุผลในการอนุมัติให้จัดตั้งโครงการดนตรีไทยปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ขึ้น ความว่า “...ในฐานะมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตระหนักในความรับผิดชอบ ที่จะปฏิบัติภารกิจทุก ๆ ด้านให้ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ นอกเหนือจากภารกิจที่สำคัญยิ่ง ดังจะเห็นได้จากการที่สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น ในการประชุม ครั้งที่ 436 เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2528 โดยมอบหมายให้ศูนย์ฯ แห่งนี้ ทำหน้าที่

³² (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530a)

³³ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530a)

พัฒนาแนวทางและนโยบายการส่งเสริมวัฒนธรรม ตลอดจนประสานกิจกรรมการอนุรักษ์ ส่งเสริมพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรม กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย...”

นับว่าโครงการปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์จัดเป็นโครงการต่อเนื่องของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใน**สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ปี พ.ศ. 2532**³⁴ รองศาสตราจารย์ ดร.ชมเพลิน จันท์เรืองเพ็ญ ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมในขณะนั้น ได้กล่าวในคำนำถึงเหตุผลดังกล่าว ความว่า “...ในปีพุทธศักราช 2530 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดทำโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ทั้งด้านข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้องและโน้ตเพลง ด้านการจัดสร้างและการจัดการบรรเลงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ตลอดจนให้มีการสืบทอดวิธีปฏิบัติและจัดการเรียนการสอนขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประการที่สอง เพื่อจัดเป็นกิจกรรมน้อมเกล้าฯ ถวายในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ ในวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2530 และในวโรกาสรัชมังคลาภิเษก ในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2531 และ**ประการที่สาม เพื่อปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในวาระครบ 70 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2530 และเพื่อให้เกิดกิจกรรมที่สามารถกระทำต่อเนื่องได้ อันจะเป็นคุณประโยชน์แก่ส่วนรวม สามารถดำรงคุณค่าไว้ได้ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน...**”³⁵

จะเห็นได้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเห็นความสำคัญในการจัดแสดงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์จึงได้จัดให้เป็นโครงการที่สามารถจัดแสดงได้ต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี และภายหลัง ปี พ.ศ.2530 ก็ได้มีการจัดให้มีการแสดงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ในวันที่ 26 มีนาคม อันเป็นวันครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี

การแสดงนาฏศิลป์ในช่วงต้นของงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ได้รับการช่วยเหลืออนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้ถ่ายทอดและฝึกซ้อมจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากรมาช่วยงานการแสดงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มจัดโครงการฯ ใน**สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ปี พ.ศ.2536**³⁶ คำนำของศาสตราจารย์

³⁴ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532)

³⁵ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530b)

³⁶ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536)

ดร.จรวาย บุญยุบล ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมในขณะนั้น ได้กล่าวขอบคุณ ดังความว่า “...นอกจากนั้นจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากกรมศิลปากรโดยวิทยาลัยนาฏศิลป์อนุญาตให้อาจารย์หลายท่านมาช่วยบรรเลงดนตรีในวงกิตติมศักดิ์และช่วยฝึกซ้อมนาฏศิลป์ อีกทั้งอนุเคราะห์ให้นักเรียนมาร่วมแสดงด้วย ในส่วนของมหาวิทยาลัยเองก็ได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ บุคลากร บัณฑิต และนิสิตเป็นจำนวนมากในการดำเนินงานและในการทุ่มเทกำลังกายกำลังใจมาฝึกซ้อมบรรเลงด้วยความอุตสาหะวิริยะเป็นระยะเวลาานาน ความพยายามของทุกฝ่ายทั้งหมดนี้เอื้ออำนวยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายเป็นอย่างดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงใคร่ถือโอกาสนี้ขอบคุณทุก ๆ ท่านโดยทั่วถึงกัน...”

จากการรวบรวมข้อมูลสูจิบัตรในงานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์สามารถสรุปความได้ว่า สูจิบัตรงานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์ในแต่ละปีนั้น จะประกอบด้วย คำกล่าวของอธิการบดีเกี่ยวกับการจัดงานแสดง คำนำของประธานศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการแสดงปีพาทย์ศึกดำบรรพ์ รายการแสดงในแต่ละปี และบทร้องและบทแสดงในแต่ละปี

ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงวัตถุประสงค์การจัดการงาน รายการแสดงในแต่ละปี รวมไปถึงคณะดำเนินงานที่ร่วมจัดงานในแต่ละปีอีกด้วย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อนการดำเนินการจัดทำวิจัย เรื่องการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้รวบรวม และศึกษาข้อมูลด้านงานวิจัยอันเป็นงานวิจัยที่มีการศึกษาถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้ อันจะเป็นประโยชน์ในการต่อยอดการทำวิจัย โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

1.งานวิจัย เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา “สาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล” เพื่อใช้อ้างอิงและประกอบการวิจัย ของ เพ็ญพิมล (วามานนท์) เชี่ยวนาวิน หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือสาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ฉบับที่จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของคุรุสภา พ.ศ.2505 ในการนำมาใช้ประโยชน์ด้านค้นคว้าอ้างอิงและประกอบการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า สาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมทั้ง 10 หมวดของระบบแผนการจัดหมู่ทศนิยมของดิวอี้ ดังนี้ : ศิลปกรรม วิจิตรศิลป์ และทัศนศิลป์ ร้อยละ 18.04, ภาษาศาสตร์ ร้อยละ 17.74, ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ ร้อยละ 17.57, สังคมศาสตร์ ร้อยละ 14.64, สารวิทยา ร้อยละ 13.44, ศาสนา ร้อยละ 6.57, วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ร้อยละ 5.11, วรรณคดี ร้อยละ 3.77, วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 2.39 และปรัชญา ร้อยละ 0.33 ผลวิจัยสรุปได้ว่า เนื้อหาสาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับพระประวัติและผลงานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และสมเด็จพระยาอานันทมหิดล คือ ความสนพระทัยและความเชี่ยวชาญของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และสมเด็จพระยาอานันทมหิดล โดยตรง และความเชี่ยวชาญของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และสมเด็จพระยาอานันทมหิดล ที่กำหนดขอบเขตและรายละเอียดเนื้อหาของสาส์นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โดยตรง และความเชื่อถือได้ของเนื้อหาหนังสือ นอกจากนี้จะถือว่าเป็นผลงานเขียนที่ขึ้นด้วยความรู้และความเชี่ยวชาญของนักปราชญ์ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาโดยตรงแล้ว ยังอ้างอิงเอกสารและบุคคลต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้ประกอบเนื้อหาโดยตลอดด้วย³⁷

2.งานวิจัย เรื่องละครดึกดำบรรพ์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ของพรทิพย์ ตานสมบุรณ์ หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³⁷ (เพ็ญพิมล (วามานนท์) เชี่ยวนาวิน, 2521)

งานวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพระประวัติและผลงานละครของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก เพื่อวิเคราะห์ละครดึกดำบรรพ์และศึกษาวิวัฒนาการการแสดงเรื่องจันทกนิรของพระองค์ในยุคต่าง ๆ

จากการศึกษาวิธีการแต่งบทละคร พบว่า ทรงมีกวีวิธีดังนี้ พยายามรักษาเนื้อเรื่องเดิมไว้ให้มากที่สุด แต่งเติมให้เรื่องกระชับและสมจริง ใช้สถานที่จริงแทนฉาก กำหนดตัวละครให้เหมาะสมกับจำนวนตัวละครในคณะของพระองค์ ปรับบุคลิกภาพตัวละครเอกบางตัวให้เหมาะสมขึ้น ให้ตัวประกอบได้แสดงความสามารถ ใช้ฉาก แสง และเสียงให้ดูสมจริงแทนบทบรรยาย และทรงแต่งให้เหมาะสมแก่โอกาสที่แสดง จากการวิเคราะห์เรื่องจันทกนิรที่มีข้อมูลต่อเนื่องกันมาถึงปัจจุบัน พบว่าเป็นละครดึกดำบรรพ์ที่มีคุณภาพดีเด่นทั้งด้านนาฏศิลป์และวรรณศิลป์ ต่อมามีการปรับปรุงวิธีการแสดงให้ยาวขึ้น ปรับเปลี่ยนการแต่งกายและการแต่งหน้า เพิ่มระบำกนิรกีรรา ระบำกวาง ระบำในดับภุมรินทร์ การแสดงละครดึกดำบรรพ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก สืบทอดมาสู่ปัจจุบันน้อยมาก ผู้รื้อมีน้อยท่าน วิธีการแสดงก็ยากทั้งการร้องและการรำ จึงทำให้ละครทั้ง 3 เรื่องของพระองค์เลือนหายไป จึงน่าจะได้มีการฟื้นฟูเพื่อเป็นสมบัติทางนาฏศิลป์ไทยสืบไป³⁸

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับบทละครดึกดำบรรพ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลกจากงานวิจัยเรื่องนี้ อันประกอบด้วยบทละครดึกดำบรรพ์ 3 เรื่อง ได้แก่ พระยศเกตุ (พ.ศ.2462) สองกรกรวิก (พ.ศ.2462) และจันทกนิร (พ.ศ.2463)

3.งานวิจัย เรื่องการนำเสนอแนวทางการสืบทอดพระปรีชาญาณแบบองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ของมัทนียา พงศ์สุวรรณ หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์พระปรีชาญาณแบบองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ภายใต้บริบทของสังคมไทยในปี พ.ศ. 2406-2490 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยเกื้อหนุนพระปรีชาญาณแบบองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ภายใต้บริบทของสังคมไทยในปี พ.ศ. 2406-2490 3) เพื่อนำเสนอแนว

³⁸ (พรทิพย์ ด้านสมบูรณ์, 2538)

ทางการสืบทอดพระปรีชาญาณแบบองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ผลการวิจัยพบว่า สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงเป็นปราชญ์หรืออัจฉริยบุคคลที่รอบรู้และมีพระปรีชาสามารถอย่างอัศจรรย์ในศิลปะทุกสาขา อาทิ ด้านจิตรกรรมและลายเส้น ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ประณีตศิลปกรรม วรรณกรรม ดนตรีและนาฏศิลป์ ความรอบรู้และพระปรีชาสามารถด้านต่าง ๆ ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เกิดจากการที่ทรงเรียนรู้ ฝึกหัด ทดลองและพัฒนาอย่างสวยงาม ติดตามจิตใจ และเลอเลิศ โดยทรงเชื่อมโยงความรู้ที่ลุ่มลึก พระปรีชาญาณที่ลึกซึ้ง และความงามตามอุดมคติในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นองค์รวมให้เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมอย่างกลมกลืนและมีคุณค่ายิ่งยากที่จะหาใครเสมอเหมือนในแผ่นดินไทย สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ จึงทรงเป็นเสมือนเพชรรัตนแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทั้งนี้ มีแนวทางในการสืบทอดพระปรีชาญาณแบบองค์รวม ดังนี้ 1) นำวิธีการเรียนรู้ของตนเองของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ มาเป็นแบบอย่างและปรับใช้ 2) นำแนวพระราชดำริและผลงานแบบองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เป็นตัวจุดประกายกระบวนความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะทั้งปวง 3) นำกระบวนกรคิดและการทำงานในการสร้างสรรค์ผลงานอย่างเป็นองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรศิลปะในทุกระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา และ 4) สืบทอดหรืออนุรักษ์ผลงานที่สะท้อนถึงพระปรีชาญาณแบบองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ผู้ทรงเป็น “สรรพศิลปสิทธิวิทยากร”³⁹

³⁹ (มัทนียา พงศ์สุวรรณ, 2553)

สรุปบทที่ 2

ในบทที่ 2 ได้ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารเป็นหลัก เพื่อสำรวจถึงข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในมุมมองที่ต่างกันอย่างออกไป ซึ่งสามารถจำแนกเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องด้านประวัติศาสตร์ปีที่พาดพิงถึง

ละครดึกดำบรรพ์

1. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ของสำนักราชบัณฑิตยสถาน
2. หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิร์ท พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
3. หนังสือตำนานละครดึกดำบรรพ์
4. ประชุมบทคอนเสิร์ตและตาโบลวิงด์
5. หนังสือบันทึกเรื่องความรู้ต่าง ๆ เล่ม 1 พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประทานพระยาอนุমানราชชน
6. หนังสือนาฏยศิลป์รัชกาลที่ 5 ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์
7. หนังสือละครฟ้อนรำ ประชุมเรื่องละครฟ้อนรำก็กระบี่กระบอง ตำราฟ้อนรำ
ตำนานเรื่องอิเหนา ตำนานละครดึกดำบรรพ์
พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
8. หนังสือวิวัฒนาการนาฏยศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2325-2477
ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์
9. ชุมนุมบทละครและบทขับร้อง
10. บทละครดึกดำบรรพ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

- 11.บทธะครด็กด้าบรรรพ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2496)
- 12.ชุมนุมบทละครอนและบทขับร้อง พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)
- 13.บทธะคอนด็กด้าบรรรพ์เรื่องสังข์ทอง พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2513)
- 14.บทธะคอนด็กด้าบรรรพ์เรื่องควี พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)
- 15.บทธะคอนด็กด้าบรรรพ์เรื่องอิเหนา พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)
- 16.บทธะคอนด็กด้าบรรรพ์เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ภาคต้น ภาคปลาย พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)
- 17.บทธะคอนด็กด้าบรรรพ์เรื่องพาดมทวิป อุณรุท สุรบปนา พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)
- 18.บทธะคอนด็กด้าบรรรพ์เรื่องปีศาจนางอาตุร อิเหนาเผาเมือง และขุนช้างขุนแผน พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)
- 19.บทธะคอนด็กด้าบรรรพ์เรื่องพระมณิพิชัย อุณรุท และสังข์ทอง พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

20.ประชุมบทคอนเสิต และตาโบลิวังต์ พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

21.บทละครร้อง เรื่องศกุนตลา พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

(พ.ศ. 2512)

22.ธรรมเนียมประเพณีสงคราม บทละครเรื่องพระเกียรติรถ บทละครเรื่องพระเกียรติรถ

และบทละครเรื่องขุนช้างขุนแผน (ชุดแต่งงานพระไวย) พระราชนิพนธ์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2510)

23.บทละครดึกดำบรรพ์ พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก

กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย

24.วาสนดี พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอองค์เจ้าอาทิตยทิพอาภา (พ.ศ. 2487)

25.บทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องสิทธิธนู พระยาศรีสุริปริชาน (กมล สาลักษณ์) (พ.ศ. 2523)

26.ประวัติเจ้าพระยาเทเวศน์วงศ์วิวัฒน์ (2466)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

27.สูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2530

28.สูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2532-2559

29.รายงานการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง และโน้ตเพลง

โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช
2530

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

30.งานวิจัย เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา “ศาสนสมเด็จ” เพื่อใช้อ้างอิงและประกอบการวิจัย

ของเพ็ญพิมล (วามานนท์) เชี่ยวนาวิน

31.งานวิจัย เรื่องละครตีกต่าบรรพ์ของสมเด็จเจ้าฟ้าจุฑามณีราชราดิลก ของพรทิพย์

ด้านสมบูรณ์

32.งานวิจัย เรื่องการนำเสนอแนวทางการสืบทอดพระปริชาญาณแบบองค์รวม

ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ของมัทนียา พงศ์สุวรรณ

ในการรวบรวมและศึกษาข้อมูลจากหนังสือ สุนิบัตร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลความสำคัญของเอกสารต่าง ๆ ที่ได้กล่าวข้างต้นมาใช้เป็นองค์ความรู้ตั้งต้นในการดำเนินการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงที่มาขององค์ความรู้เดิมที่มีผู้ศึกษา อันจะนำไปสู่การค้นคว้าและศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยที่จะศึกษาเกี่ยวกับงานปีพาทย์ตีกต่าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยต่อไป

ทั้งนี้ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิจัย ทำให้ผู้วิจัยพบว่า ยังไม่มีเขียนงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องประวัติ และการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกต่าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยมีส่วนร่วมในงานดังกล่าวในด้านเป็นผู้แสดง และเป็นผู้ประสานงานการแสดง (ฝึกซ้อม) จึงทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจในการจัดทำวิจัย เรื่องการแสดงในงานปีพาทย์ตีกต่าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันจะศึกษาเกี่ยวกับประวัติของงานปีพาทย์ตีกต่าบรรพ์ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรูปแบบของการแสดงนาฏศิลป์ภายในงานดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ให้กับสาขาวิชาวิชานาฏศิลป์ไทย ตลอดจนผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ประเภทนี้ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย เรื่องการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงความเป็นมาของงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ และวิเคราะห์รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ภายในงาน ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบวิธีการดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้ซึ่งองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และมีคุณภาพต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยแบ่งวิธีการดำเนินการวิจัย ออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย
- 3.2 ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมเอกสาร
  - 3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสาร
  - 3.2.2 กระบวนการได้มาซึ่งเอกสาร
  - 3.2.3 การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ละครมืตละครภาพนิ่ง ละครตีกด้าบรรพ์ และระบำในละครตีกด้าบรรพ์
  - 3.2.4 การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 3.2.5 การรวบรวมข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์บุคคล
  - 3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง
  - 3.3.2 นิสิตผู้แสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.4 ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์
  - 3.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม
  - 3.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ในการจัดดำเนินการวิจัย การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากจะทำให้ผู้วิจัยสามารถแบ่งเวลาเป็นระยะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยในการดำเนินการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การคัดเลือกหัวข้อวิจัยที่สนใจจะทำการวิจัย

(เดือนสิงหาคม พ.ศ.2559)

ในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรึกษาถึงหัวข้อวิจัยที่สนใจจะศึกษา และทำเป็นงานวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ ซึ่งเป็นการปรึกษาถึงแนวทางที่ผู้วิจัยสนใจ ความรู้ภูมิหลังของผู้วิจัย การเข้าถึงข้อมูลของผู้วิจัยในการทำวิจัย ประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งข้อมูลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเป็นส่วนช่วยในการคัดเลือกหัวข้อวิจัยให้เหมาะสมกับผู้วิจัย

ระยะที่ 2 การรวบรวมข้อมูลวิจัยเบื้องต้น และเขียนโครงร่างงานวิจัย (บทที่ 1-3)

(เดือนกันยายน-เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2559)

ในระยะที่ 2 นี้ ผู้วิจัยจะเริ่มรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ในเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และมีคุณภาพต่องานวิจัย จากนั้นดำเนินการเขียนโครงร่างงานวิจัย โดยกำหนดข้อมูลในการเขียนโครงร่างวิจัยเป็น 3 บทด้วยกัน ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 3 การนำส่งข้อมูลโครงร่างงานวิจัยแก่อาจารย์ที่ปรึกษา

(เดือนธันวาคม พ.ศ.2559)

ในระยะที่ 3 เป็นการนำส่งข้อมูลโครงร่างงานวิจัยแก่อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลงานวิจัย ตลอดจนความถูกต้องของรูปแบบการเขียนงานวิจัย โดยผู้วิจัยจะได้นำไปปรับแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของงานวิจัย

ระยะที่ 4 การสอบโครงงานวิจัย

(เดือนกันยายน พ.ศ.2560)

ผู้วิจัยนำเสนอโครงงานวิจัยต่อคณะกรรมการสอบโครงงานวิจัย เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ.2560 โดยมีคณะกรรมการสอบ ได้แก่

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์ กรรมการ

รองศาสตราจารย์อมรา กล้าเจริญ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวณิต วิงวอน กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

ระยะที่ 5 การปรับแก้ไข และดำเนินการเขียนวิจัยบทที่ 4-5

(เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2560- เดือนมกราคม พ.ศ.2561)

ในระยะที่ 5 เป็นการปรับแก้ไขงานวิจัยบทที่ 1-3 ตามคำแนะนำของคณะกรรมการสอบโครงงานวิจัย จากนั้นนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และดำเนินการจัดทำงานวิจัยบทที่ 4-5 โดยในส่วนของบทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลอันตอบวัตถุประสงค์ของการจัดทำงานวิจัย และในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะสรุปข้อมูลในการจัดทำงานวิจัยครั้งนี้โดยสรุป นำส่งอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นลำดับ เพื่อปรับแก้ไขการให้รายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน และตรงกับวัตถุประสงค์

ระยะที่ 6 การเรียบเรียงข้อมูลสู่รูปเล่มงานวิจัยสมบูรณ์

(เดือนกุมภาพันธ์-เดือนเมษายน พ.ศ.2561)

ในระยะที่ 6 ผู้วิจัยจัดเรียงข้อมูลเป็นรูปเล่มงานวิจัย โดยคำนึงถึงรูปแบบการจัดเรียงข้อมูลแต่ละส่วนตามระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งแบ่งเป็นส่วนนำ ได้แก่ ปกหน้า ปกรอง บทคัดย่อภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษ กิตติกรรมประกาศ สารบัญ สารบัญภาพ สารบัญตาราง ส่วนเนื้อหาได้แก่ เนื้อหาบทที่
1-5 และส่วนท้ายได้แก่ รายการอ้างอิง ภาคผนวก ประวัติผู้วิจัย

ระยะที่ 7 การนำเสนองานวิจัย

(เดือนมิถุนายน พ.ศ.2561)

ในระยะที่ 7 เป็นการนำเสนองานวิจัยที่ได้ดำเนินการวิจัยทั้งหมดต่อ
คณะกรรมการสอบงานวิจัย โดยผู้วิจัยจะต้องนำเสนอถึงที่มาความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขอบเขต
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและ
ข้อเสนอแนะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 1 ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

รายละเอียด	ส.ค. 59	ก.ย. 59	ต.ค. 59	พ.ย. 59	ธ.ค. 59	ก.ย. 60	พ.ย. 60	ม.ค. 61	ก.พ. 61	เม.ย. 61	มิ.ย. 61
การคัดเลือกหัวข้อวิจัยที่สนใจจะทำการวิจัย											
การรวบรวมข้อมูลวิจัยเบื้องต้น และเขียนโครงร่างงานวิจัย บทที่ 1-3											
การนำส่งข้อมูลโครงร่างงานวิจัยแก่อาจารย์ที่ปรึกษา											
การสอบโครงร่างงานวิจัย											
การปรับแก้ไข และดำเนินการเขียนวิจัย บทที่ 4-5											
การเรียบเรียงข้อมูลสู่รูปเล่มงานวิจัยสมบูรณ์											
การนำเสนองานวิจัย											

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมเอกสาร

การรวบรวมเอกสารในส่วนนี้นั้น เป็นการรวบรวมเอกสารที่มีการจัดบันทึกองค์ความรู้ เรื่องเล่า ตลอดจนข้อมูลการให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปิ่พาทย์ตีกด้าบรพธ์ ละครม็ด ละครภพนึ่ง ละครตีกด้าบรพธ์ และระบ่าในละครตีกด้าบรพธ์ ตลอดจนข้อมูลงานปิ่พาทย์ตีกด้าบรพธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ได้โดยวิธีการดังต่อไปนี้

3.2.1 แหล่งที่มาของเอกสาร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูล ห้องสมุดต่าง ๆ อันเป็นเป็นที่รวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่สำคัญ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

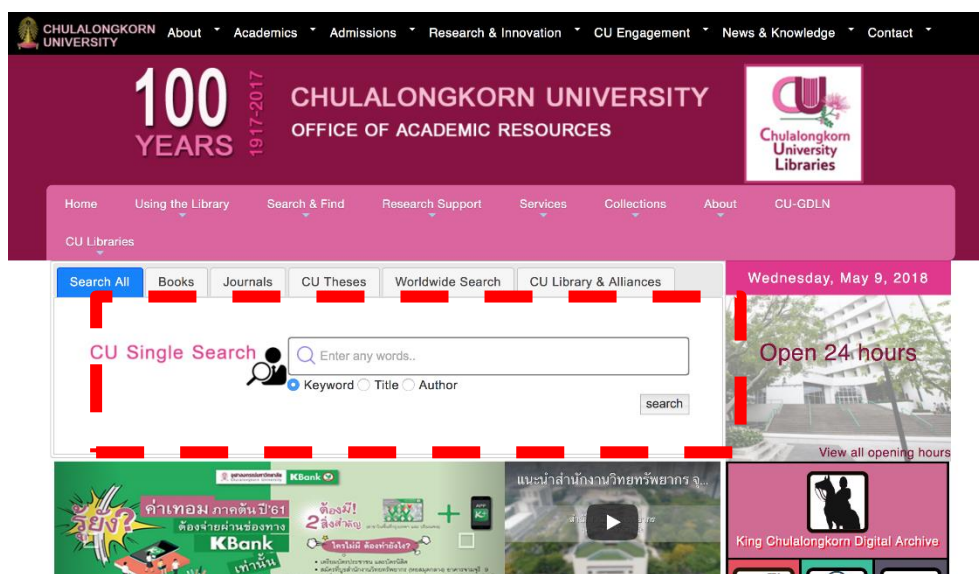
- สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หอสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- หอสมุดแห่งชาติ
- ห้องสมุดดิจิทัลวิธาน
- หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.2 กระบวนการได้มาซึ่งเอกสาร

ปัจจุบันห้องสมุดต่าง ๆ ได้มีการใช้ระบบสืบค้นข้อมูลเอกสารออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งห้องสมุดแต่ละที่จะมีเว็บไซต์เป็นของตัวเอง ที่จะเปิดให้ผู้สนใจได้สืบค้นข้อมูลด้านเอกสารได้ เป็นผลให้ผู้สนใจจะสืบค้นข้อมูลมีความรวดเร็ว และสะดวกมากขึ้น

ผู้วิจัยจะขอเสนอวิธีให้การสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ตัวอย่าง ดังนี้

-การสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.car.chula.ac.th จากนั้นใส่ Keywords ที่ต้องการจะค้นหาข้อมูลลงในช่อง CU Single Search จากนั้นกด Search (ดังในกรอกรอยประสีแดง)

ภาพที่ 9 เว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.car.chula.ac.th
ที่มา: ผู้วิจัย

-หลังจากที่ใส่ Keywords ในการสืบค้นข้อมูลแล้ว เว็บไซต์จะแสดงผลในการสืบค้นข้อมูลขึ้นมาเป็นรายการเอกสาร หนังสือ บทความที่เกี่ยวข้องกับ Keywords ที่ได้สืบค้น โดยสามารถเข้าไปดูข้อมูลของเอกสาร ซึ่งจะมีชื่อเอกสาร รายละเอียดเอกสาร รหัสสำหรับนำไปสืบค้นต้นฉบับเล่มจริง ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัย และผู้ที่สนใจในการสืบค้นข้อมูลประหยัดเวลาในการสืบค้นข้อมูลมากขึ้น

Hello, Guest. Login for full access.

New Search Home Library Publications CU+ Search other libraries Preferences Language Help Exit

Searching: EDS Chulalongkorn University Chulalongkorn University

Keyword ละครศึกตำบรวรพี Search

Basic Search Advanced Search Search History

Refine Results

Current Search

Find all my search terms: ละครศึกตำบรวรพี

Expanders

Also search within the full text of the articles

Apply equivalent subjects

Limit To

Available in Library Collection

CU Libraries

Full Text

Search Results: 1 - 20 of 92 Relevance Page Options

1. การบรรจเพลงในบทละครศึกตำบรวรพี เรื่องอิเหนา บทพระนิพนธ์ใน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ / วิโรศิลป์ ห่วงประเสริฐ

By: วิโรศิลป์ ห่วงประเสริฐ. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557. ก-ง, 161 แผ่น : ภาพประกอบ Language: Thai, Database: CU Library

Subjects: คณะศิลปกรรมศาสตร์, ละครศึกตำบรวรพี, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ -- พระนิพนธ์, นิพนธ์ศึกตำบรวรพี, อิเหนา

Catalog Sharing

Additional Search

Google Scholar

ละครศึกตำบรวรพี

Google Scholar

ภาพที่ 10 ผลการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

www.car.chula.ac.th

ที่มา: ผู้วิจัย

Go to CU Libraries

Related Information

Similar Books

Other Books by this Author

Holdings Information

Location: Central Library

Call No.: 792.62 #217ก

Status: DUE 21-05-18

More Copies

Find Similar Results using SmartText Searching.

ละครพ็อนรำ : ประชุมเรื่องละครพ็อนรำกับระบำรำเต้น ตำราพ็อนรำตำนานเรื่องละครอิเหนา ตำนานละครศึกตำบรวรพี / พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

Language: Thai

Authors: ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2405-2486

Publication Information: กรุงเทพฯ : มติชน, 2546.

Edition: พิมพ์ครั้งที่ 1.

Publication Date: 2003

Physical Description: 415 หน้า : ภาพประกอบ ; 21 ซม

Series: ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ

Publication Type: Book

Document Type: Non-fiction

Subject Terms: การรำ -- ไทย, นาฏศิลป์ -- ไทย, ละครพ็อนรำ, ละครศึกตำบรวรพี, ละคร, ละครใบ, ละครนอก

Content Notes: Partial contents: ตำราพ็อนรำ: ว่าด้วยตำราร้องไทย; ว่าด้วยเพลงพ็อนรำ; ว่าด้วยท่าโยน -- ตำนานเรื่องละครอิเหนา: ว่าด้วยละครพ็อนรำ; ว่าด้วยละครอิเหนา พงศาวดารอิเหนา; ว่าด้วยตำนานละคร

Google Drive

Print

E-mail

Save

Cite

Export

Permalink

Share

ภาพที่ 11 ตัวอย่างการแสดงรายละเอียดเอกสารจากเว็บไซต์ของสำนักงานวิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.car.chula.ac.th

ที่มา: ผู้วิจัย

นอกจากนี้สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังเปิดระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ให้บุคลากร และนิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สามารถสืบค้นข้อมูลวิทยานิพนธ์ออนไลน์ และสามารถดาวน์โหลดไฟล์ข้อมูลวิทยานิพนธ์ได้อีกด้วย ซึ่งนับว่าในปัจจุบันการเข้าถึงข้อมูลในเชิงเอกสารนั้นเป็นเรื่องที่มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

จากการที่ผู้วิจัยให้รายละเอียดให้การดำเนินการเพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลเอกสารในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการในการสืบค้นข้อมูลในเชิงออนไลน์ เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการนำสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะกับการศึกษาที่นำระบบออนไลน์เข้ามาใช้ในการเอื้ออำนวยให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำ

ทั้งนี้ การเดินทางไปยังห้องสมุดด้วยตนเองก็ยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องด้วยทำให้ผู้วิจัยได้ค้นหาข้อมูลจากหนังสือเล่มจริง อันเป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับการสืบค้นข้อมูล และแสดงถึงความใส่ใจในการสืบค้นข้อมูล

อย่างไรก็ตาม การสืบค้นข้อมูลในปัจจุบันจะสะดวกมากเท่าใดนั้น หากจะไร้ประโยชน์ถ้าไม่มีการตรวจสอบข้อมูลที่ดี ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้วิจัยในการตรวจสอบข้อมูลโดยต้องยึดหลักในความถูกต้องของข้อมูล เนื่องจากการสืบค้นข้อมูลในครั้งนี้เป็นการสืบค้นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ทำให้ผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการสืบค้นข้อมูลเป็นระยะเวลานาน เพื่อให้เข้าใจถึงข้อมูล และลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังที่ชัดเจน อันจะช่วยนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ที่มีคุณภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

3.2.3 การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปีพาทย์ตีกดาบรพ ละครมีด ละครภาพนึ่ง ละครตีกดาบรพ และระบำนในละครตีกดาบรพ

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับปีพาทย์ตีกดาบรพ ละครมีด ละครภาพนึ่ง ละครตีกดาบรพ และระบำนในละครตีกดาบรพ โดยรวบรวมข้อมูลจากหอสมุด ห้องสมุด หอสมุดดนตรี ตลอดจนร้านขายหนังสือ อันจะเป็นที่เก็บเอกสารต่าง ๆ ไว้หรับการศึกษา และจำหน่าย โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเชิงเอกสาร โดยมีจำนวน ได้แก่

-เอกสารที่เกี่ยวข้องด้านประวัติศาสตร์ปีพาทย์ตีกดาบรพ ละครมีดและละครภาพนึ่ง ละครตีกดาบรพ และระบำนในละครตีกดาบรพ

- 1.พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ของสำนักราชบัณฑิตยสภา
- 2.หนังสือชุมนุมบทละครและบทคอนเสิต พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- 3.หนังสือตำนานละครดึกดำบรรพ์
- 4.ประชุมบทคอนเสิร์ตและตาโบลวิวงค์
- 5.หนังสือบันทึกเรื่องความรู้ต่าง ๆ เล่ม 1 พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประทานพระยาอนุমানราชชน
- 6.หนังสือนาฏยศิลป์รัชกาลที่ 5 ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์
- 7.หนังสือละครพ็อนรำ ประชุมเรื่องละครพ็อนรำกับระบำรำเต้น ตำราพ็อนรำ
ตำนานเรื่องอิเหนา ตำนานละครดึกดำบรรพ์
พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
- 8.หนังสือวิวัฒนาการนาฏยศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2325-2477
ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์
- 9.ชุมนุมบทละครและบทขับร้อง
- 10.บทละครดึกดำบรรพ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- 11.บทละครดึกดำบรรพ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2496)
- 12.ชุมนุมบทละครคอนและบทขับร้อง พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

13.บทละครอนติกดาบรพ์เรื่องสังข์ทอง พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

14.บทละครอนติกดาบรพ์เรื่องคาวี พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

15.บทละครอนติกดาบรพ์เรื่องอิเหนา พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

16.บทละครอนติกดาบรพ์เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ภาคต้น ภาคปลาย พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

17.บทละครอนติกดาบรพ์เรื่องพาดมทวิป อุณรุท ศุรปนา พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

18.บทละครอนติกดาบรพ์เรื่องปีศาจนางอาศูร อิเหนาเผาเมือง และขุนช้างขุนแผน

พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

19.บทละครอนติกดาบรพ์เรื่องพระมณีพิชัย อุณรุท และสังข์ทอง

พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

20.ประชุมบทคอนเสิต และตาโบลวิงด์ พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้า

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ. 2514)

21.บทละครเรื่อง เรื่องศกุนตลา

พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2512)

22.ธรรมเนียมธรรมเนียมสงคราม บทละครเรื่องพระเกียรติรถ บทละครร้อง

เรื่องพระเกียรติรถ และบทละครเรื่องขุนช้างขุนแผน (ชุดแต่งงานพระไวย)

พระราชานิพนธ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2510)

23.บทละครดึกดำบรรพ์ พระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก

กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย

24.วาสน์ดี พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอองค์เจ้าอาทิตยทิพอาภา

(พ.ศ. 2487)

25.บทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องสิทธิธนู พระยาศรีภริปริษาฯ (กมล สาลักษณ์)

(พ.ศ. 2523)

26.ประวัติเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ (2466)

โดยข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่เป็นข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปี พุทธศักราช ๒๕๓๒ ละครเวที ละครภาพยนตร์ และระบำในละครดึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัย จะศึกษาถึงประวัติความเป็นมา ลักษณะสำคัญ รูปแบบการแสดงในอดีต ตลอดจนบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประวัติศาสตร์

3.2.4 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-เอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.สูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2530

2.สูจิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2532-2559 จำนวน 28 เล่ม

3.รายงานการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง

การขับร้อง และโน้ตเพลง โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2530

4.หนังสือชุด จุฬาฯ 100 ปี ศิลป: ในศาสตร์ บนเส้นทางแห่งการเสาะหา

วิชา เล่มที่ 6 ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization)

ตอนที่ 3 ผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม พ.ศ.2561

สำหรับข้อมูลเชิงเอกสารในส่วนนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจะศึกษาข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ มูลเหตุในการจัดการแสดง คณะดำเนินงาน รายการแสดงในแต่ละปี ตลอดจนผู้แสดง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการสรุปข้อมูลให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาประวัติความเป็นมา และรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2.5 การรวบรวมข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

-งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.งานวิจัย เรื่องการวิเคราะห์เนื้อหา “สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก

เพื่อใช้อ้างอิงและประกอบการวิจัย ของเพ็ญพิมล (วามานนท์) เชี่ยวนาวิน

2.งานวิจัย เรื่องละครดึกดำบรรพ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก

ของพรทิพย์ ต่านสมบุญ

3.งานวิจัย เรื่องการนำเสนอแนวทางการสืบทอดพระปรีชาญาณแบบองค์รวม

ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ของมัทนียา พงศ์สุวรรณ

ข้อมูลเชิงเอกสารในส่วนนี้ผู้วิจัยศึกษาถึงงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยจากการรวบรวมและศึกษาพบว่างานวิจัยที่ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องนั้นเป็นข้อมูลตั้งต้นในการเริ่มต้นการวางโครงร่างงานวิจัยของผู้วิจัย ตลอดจนทำให้เห็นหัวข้อวิจัยที่ทำการศึกษาของผู้วิจัยยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษา ซึ่งเป็นผลให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการดำเนินการวิจัย

3.3 ขั้นตอนที 3 การสัมภาษณ์บุคคล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ อันจะเป็นการเข้าถึงข้อมูลด้านบุคคลที่เป็นส่วนสำคัญหนึ่งในการดำเนินการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ โดยแบ่งกลุ่มบุคคล ดังนี้

3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง

-ด้านดุริยางคศิลป์ไทย

1.อาจารย์บุญช่วย โสวัตร⁴⁰

ผู้เชี่ยวชาญ

ด้านดุริยางคศิลป์ไทย,

กรรมการคณะดำเนินงาน,

ประธานอนุกรรมการ

คณะกรรมการสร้าง

และจัดการบรรเลงวงปีพาทย์

ตีกด้าบรพ โครงการ

ดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรพ

(ในการจัดตั้งโครงการขึ้น

เมื่อ พ.ศ.2528)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

⁴⁰ (บุญช่วย โสวัตร, 25 มีนาคม 2561)

-ด้านนาฏศิลป์ไทย

1.อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์⁴¹

ศิลปินแห่งชาติ,
ผู้มีบทบาทในการสืบทอด
ถ่ายทอดกระบวนการแสดง
ละครดึกดำบรรพ์

2.อาจารย์นพรัตน์ศุภากาการ หวังในธรรม⁴²

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิลปินแห่งชาติ
มหาวิทยาลัย,
ผู้มีบทบาทในการสืบทอด
ถ่ายทอดกระบวนการแสดง
ละครดึกดำบรรพ์,
กรรมการจัดการแสดง
งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

-คณะดำเนินงานการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์⁴³

ราชบัณฑิต,
คณะกรรมการดำเนินงาน,
ประธานอนุกรรมการ
คณะกรรมการเผยแพร่

⁴¹ (สุวรรณี ชลานุเคราะห์, 23 สิงหาคม 2559)

⁴² (นพรัตน์ศุภากาการ หวังในธรรม, 6 ธันวาคม 2559)

⁴³ (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 8 กันยายน 2559)

และประชาสัมพันธ์
(ในการจัดตั้งโครงการขึ้น
เมื่อ พ.ศ.2528)

2.คุณกรรชิต จิตรระทาน⁴⁴

ผู้อำนวยการ
สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม,
กรมการจัดการแสดง
งานปีพาทย์ตีกตำบรพ์

3.คุณนุสรุ การคุณี⁴⁵

เจ้าหน้าที่
หอสมุดดนตรีไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรินสุขสมบุรณ์⁴⁶

หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรมการจัดการแสดง
งานปีพาทย์ตีกตำบรพ์

⁴⁴ (กรรชิต จิตรระทาน, 16 พฤศจิกายน 2559)

⁴⁵ (นุสรุ การคุณี, 16 กันยายน 2559)

⁴⁶ (อนุกุล โจรินสุขสมบุรณ์, 21 พฤศจิกายน 2559)

-คณาจารย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรกี⁴⁷ ผู้ออกแบบ, ผู้ฝึกซ้อมการแสดง

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

2.รองศาสตราจารย์อมรา กล้าเจริญ⁴⁸

ผู้ฝึกซ้อมการแสดง

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

3.รองศาสตราจารย์วรวิฑูร์ สุธีวีระขจร⁴⁹

ผู้ออกแบบอุปกรณ์

ประกอบฉาก

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

3.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง⁵⁰

ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ⁵¹

ผู้แสดง, ผู้ฝึกซ้อมการแสดง

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

⁴⁷ (สวภา เวชสุรกี, 1 กันยายน 2560)

⁴⁸ (อมรา กล้าเจริญ, 1 กันยายน 2560)

⁴⁹ (วรวิฑูร์ สุธีวีระขจร, 7 ตุลาคม 2560)

⁵⁰ (สุพรรณิ บุญเพ็ง, 10 พฤศจิกายน 2559)

⁵¹ (มาลินี อาชายุทธการ, 4 พฤษภาคม 2561)

5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญใจ คงถาวร⁵² ผู้แสดง, ผู้ฝึกซ้อมการแสดง
ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพร
6. ผู้ศาสตราจารย์มณิศา วศินารมณ⁵³ ผู้แสดง, ผู้ฝึกซ้อมการแสดง
ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพร
7. อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม⁵⁴ ผู้ประสานงานการแสดง
ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพร

โดยจากรายนามของบุคคลที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกในการดำเนินการสัมภาษณ์เชิง
คุณภพนั้น ผู้วิจัยได้เลือกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ตีกด้าบรพร อันเกี่ยวเนื่องกับการ
แสดงนาฏยศิลป์ โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการใช้คำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด
เพื่อให้บุคคลผู้ให้สัมภาษณ์สามารถบอกเล่า ตลอดจนถ่ายทอดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์
ตีกด้าบรพร และสร้างสถานการณ์ในการสัมภาษณ์ที่ไม่ตึงเครียดมากเกินไป ซึ่งมีกลุ่มคำถามลักษณะ
ดังนี้

- จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY
- งานปีพาทย์ตีกด้าบรพร ที่จัดโดยจฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความเป็นมาอย่างไร
  - การสร้างสรรคการแสดงสำหรับงานปีพาทย์ตีกด้าบรพรมีรูปแบบอย่างไร
  - การนำเสนอแนวคิดการแสดงในแต่ละปี มีการถอดแนวคิดมาเป็นการแสดงได้
อย่างไร
  - การคัดเลือกผู้แสดงในการแสดงแต่ละชุดเป็นเช่นไร

⁵² (ขวัญใจ คงถาวร, 14 มกราคม 2559)

⁵³ (มณิศา วศินารมณ, 23 มีนาคม 2559)

⁵⁴ (จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 25 มีนาคม 2559)

- การจัดการด้านบุคคลในการแสดงเป็นเช่นไร
- การจัดสรรงบประมาณในการแสดงเป็นเช่นไร
- การจัดสรรเวลาในการกำหนดวันเวลาในการฝึกซ้อมการแสดง
- ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดรายการการแสดงในแต่ละปี

ใช้หลักในการเลือกรายการแสดงอย่างไร

- การแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์สามารถสร้างความรู้สึกลึกซึ้งภาคภูมิใจใน

ศิลปวัฒนธรรมให้กับผู้ได้หรือไม่

- การใช้พื้นที่เวลาในการแสดงเป็นเช่นไร
- แนวทางในการอนุรักษ์การแสดงประเภทตีกด้าบรรพ์
- พัฒนาการของการแสดงนาฏยศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
- บทร้องและบทละครที่นำมาใช้ในการแสดงงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์มีการปรับปรุง

ให้พอเหมาะกับระยะเวลาในการแสดงที่มีอยู่จำกัด

มีแนวทางการจัดการอย่างไร

- หากงดจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์จะเป็นเช่นไร
- การจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์กับการประชาสัมพันธ์จัดงานในปัจจุบัน
- ระบบอินเตอร์เน็ตมีส่วนช่วยในการให้ข้อมูลด้านการแสดงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์

อย่างน้อยเพียงใด

- ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้มีการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ทุก ๆ ปี
- ความสำคัญของการแสดงนาฏยศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
- ในการรวมตัวของศิษย์เก่า และศิษย์ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์นี้ แสดงให้เห็นถึงอะไร

3.3.2 นิสิตผู้แสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมภาษณ์นิสิตที่มาร่วมแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ด้วยตนเอง และใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านการทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อให้สามารถรับทราบถึงข้อมูลของนิสิตผู้แสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

โดยผู้วิจัยแบ่งการสัมภาษณ์ในส่วนนี้ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

-การสัมภาษณ์เชิงพูดคุย ชักถาม

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยไม่ได้ใช้คำถามในการถามผู้ตอบในลักษณะที่ยากจนเกินไป หรือเจาะจงที่จะต้องการคำตอบมากเกินไป ทั้งนี้เป็นการพูดคุยทำความเข้าใจกับผู้ตอบให้ได้มากที่สุด และชักถามเหตุผล ข้อคิดเห็น ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ค่อนข้างเป็นจริง ตลอดจนมีการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย

-การสัมภาษณ์จากการทำแบบสอบถามออนไลน์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีกลุ่มเป้าหมายคือ นิสิตผู้แสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยมีความต้องการทราบถึงความคิดเห็นของผู้แสดงเองต่องานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ อันจะเป็นผลประโยชน์ หรือสร้างเสริมให้ผู้แสดงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงประเภทตึกดำบรรพ์นี้มากขึ้นเพียงใด

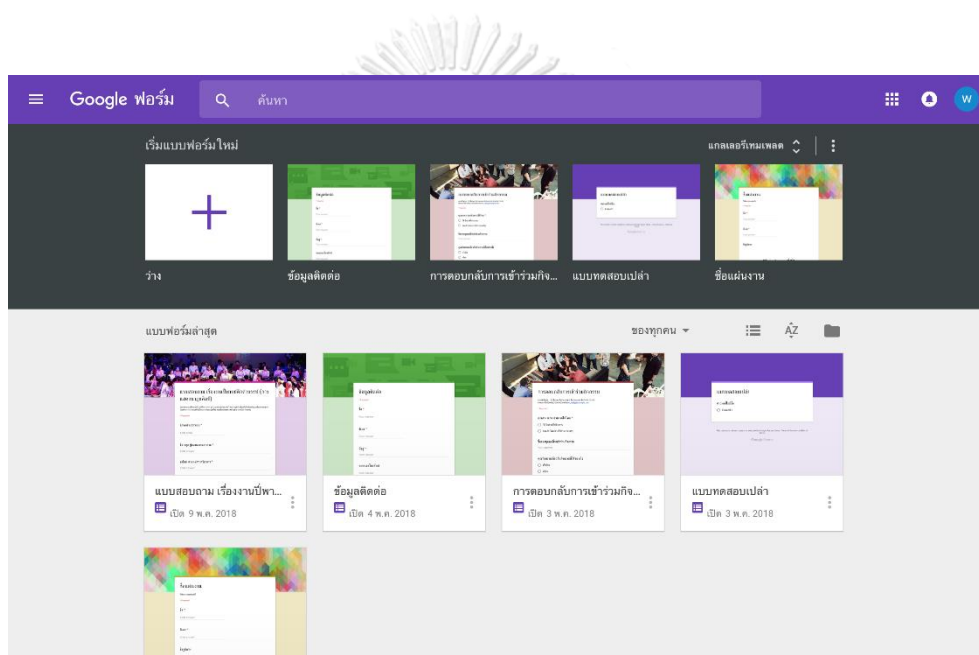
โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน Google Form

(<https://docs.google.com/forms>) อันเป็นรูปแบบการสร้างแบบถามของ www.google.com อันเป็นการเปิดให้บริการสร้างแบบสอบถามโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย อีกทั้งยังสามารถส่งต่อแบบสอบถามนี้ผ่านระบบ E-mail การส่งต่อโดยการนำ Link ของแบบสอบถามส่งต่อยังระบบสื่อสารออนไลน์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เช่น Line Chat Facebook messenger เป็นต้น

สำหรับรูปแบบของแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Form มีรูปแบบดังนี้

-ผู้วิจัยได้เข้าไปยังเว็บไซต์ของ Google Form และดำเนินการสร้างรูปแบบแบบถาม โดยตั้งชื่อแบบสอบถาม คือ แบบสอบถามเรื่องงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ (การแสดงนาฏศิลป์) และได้ตั้งคำถามสำหรับแบบสอบถาม ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว ส่วนที่ 2 (1) ท่านมีประสบการณ์การ

ร่วมแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ หรือไม่ (2) ท่านมีประสบการณ์การร่วมแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ในชุดการแสดงอะไร และปีใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) (3) ท่านเคยแสดง (นาฏยศิลป์)ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาฯ ในบทบาทใด (4) ก่อนการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ (ส่วนการแสดงนาฏยศิลป์) อย่างไร (5) หลังการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ (ส่วนการแสดงนาฏยศิลป์) อย่างไร (6) ท่านได้ใช้ประสบการณ์ในการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาฯ ในการเรียน การสอน หรือไม่ อย่างไร (7) ความประทับใจของท่านในการแสดงงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาฯ และ (8) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ภาพที่ 12 ตัวอย่างการสร้างแบบสอบในเว็บไซต์ Google Form

ที่มา: ผู้วิจัย

แบบสอบถาม เรื่องงานปีพาทย์ ตึกดำบรรพ์ (การแสดงนาฏยศิลป์)

แบบสอบถาม เรื่องงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนายภูผาธิษั เรื่องคำศัพท์ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*จำเป็น

ที่อยู่อีเมล *
อีเมลของคุณ

ชื่อ-สกุล ผู้ตอบแบบสอบถาม *
คำตอบของคุณ

อาชีพ/ ตำแหน่งทางวิชาการ *
คำตอบของคุณ

ภาพที่ 13 ตัวอย่างการออกแบบคำถามในแบบสอบถามของ Google Form (1)

ที่มา: ผู้วิจัย

โปรดระบุปีที่เข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (รหัส 2 หลักแรกจากรหัสประจำตัวนิสิต) *
คำตอบของคุณ

สังกัด (สถานศึกษา/ องค์กร/ หน่วยงาน/ บริษัท) *
คำตอบของคุณ

อายุ *

ต่ำกว่า 18 ปี

18-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

60 ปี ขึ้นไป

1. ท่านมีประสบการณ์ร่วมแสดง ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ หรือไม่ *

มีประสบการณ์ร่วมการแสดง

ไม่มีประสบการณ์ร่วมการแสดง

ภาพที่ 14 ตัวอย่างการออกแบบคำถามในแบบสอบถามของ Google Form (2)

ที่มา: ผู้วิจัย

2.ท่านมีประสบการณ์การร่วมแสดงในงานปีพาทย์ตึกตำบรพในชุดการแสดงอะไร และปีใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) *

	
☐ ระดภาพันัง (Tableaux Vivants) เรื่องคารวี ตอนนางคินธ มาลีฮินทัง ปี 2530	☐ ระดภาพันัง (Tableaux Vivants) เรื่องสังคีตปชัย ปี 2532
	
☐ ระบาคาวคิงส์ ปี 2532	☐ ระดวลักค้ำบรพเรื่องคารวี ตอนเผาะระรศ ปี 2533

ภาพที่ 15 ตัวอย่างการออกแบบคำถามในแบบสอบถามของ Google Form (3)

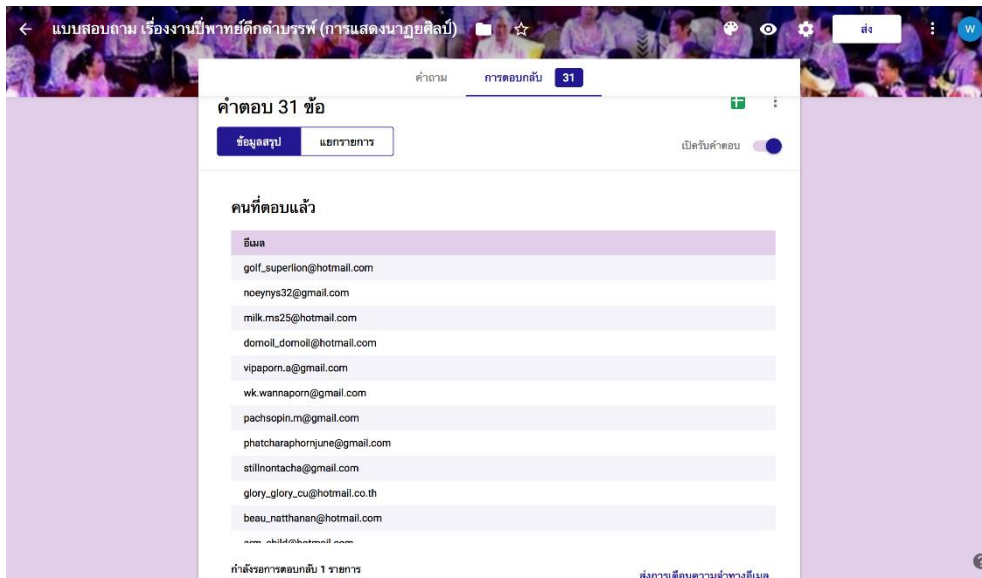
ที่มา: ผู้วิจัย

ภายหลังการออกแบบคำถามใน Google Form เสร็จเรียบร้อยแล้ว ทางระบบจะมี Link สำหรับการนำไปเผยแพร่ให้กับบุคคลทั่วไปสามารถคลิกเข้ามาตอบแบบสอบถามได้ โดยผู้วิจัยได้นำ Link ดังกล่าวส่งผ่านระบบการสื่อสารออนไลน์ให้กับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย เช่น Line Chat Facebook Messenger เป็นต้น นับว่าเป็นความสะดวกที่มีระบบออนไลน์ในการติดต่อสื่อสาร ทำให้ผู้วิจัยสามารถได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

เมื่อมีผู้ตอบแบบถามแล้ว สามารถตรวจสอบข้อมูลการตอบได้ โดยระบบของ Google Form จะทำการรวบรวมผลการตอบไว้ และสามารถเปิดดูข้อมูลเหล่านั้นได้ ดังภาพต่อไปนี้

-ระบบ Google Form จะสรุปผลของการตอบแบบสอบถามจากผู้ที่มาตอบทุกคน โดยจะสรุปแบ่งตามหัวข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามในการสอบถามไว้ ในการสรุปผลนี้จะมีทั้งคำตอบที่เป็นข้อความ และคำถามที่สรุปเป็นร้อยละ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ตั้งคำถามว่าจะเลือกรูปแบบการตอบในระบบเช่นใด

ภาพที่ 16 ตัวอย่างการสรุปคำตอบจากแบบสอบถามของ Google Form

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 17 ตัวอย่างการสรุปคำตอบแบบร้อยละจากแบบสอบถามของ Google Form (1)

ที่มา: ผู้วิจัย

← แบบสอบถาม เรื่องงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ (การแสดงนาฏยศิลป์) คำถาม การตอบกลับ 31

6.ท่านได้ใช้ประสบการณ์ในการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการเรียนการสอนหรือไม่อย่างไร

คำตอบ 31 ข้อ

ไม่ได้ใช้ (2)

ใช่ (2)

มีประสบการณ์ด้านการแสดง (2)

ได้รับใช้กับการเรียนและศีกษาตึกดำบรรพ์ ใน ปี 4 ตอนที่ถึงศึกษาระดับ ป.ตรี ที่ภาควิชานาฏยศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ใช้ประสบการณ์ด้านการแสดงมาประกอบเป็นการเป็นทีมงานประสานงานการแสดง ในเรื่องชวนเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการแสดง แนวทางการแสดง ตลอดจนวิธีการทำงานในอาจารย์และสถาน

ได้รู้จักเพลงภาษาอื่นๆ แบบไม่เคยได้ศึกษาก่อน ได้รู้เพลงที่ไม่เคย

ได้ฝึกฝนทักษะในการแสดง ให้ดีขึ้น

ได้รู้จักการใช้อินเทอร์เน็ตในการแสดงมากขึ้น

ใช่ เพราะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียน

นำมาใช้ในการเพิ่มทักษะของตัวเองให้มีมากขึ้น

ยังไม่มีโอกาสได้ใช้ แต่หากมีจะใช้ประสบการณ์ที่เคยมีถ่ายทอดอย่างเต็มที่

ได้รับการรับรอง และรู้ถึงทักษะของการแสดง

ภาพที่ 18 ตัวอย่างการสรุปคำตอบแบบร้อยละจากแบบสอบถามของ Google Form (2)

ที่มา: ผู้วิจัย

จากการดำเนินการสร้างแบบสอบถามออนไลน์นี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหวังว่าจะสามารถได้ข้อมูลความคิดเห็นเบื้องต้นของกลุ่มนิสิตเก่า และนิสิตปัจจุบัน อันเป็นผู้ที่เคยผ่านการร่วมแสดงนาฏยศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ด้านการแสดงของงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ซึ่งคำตอบของกลุ่มผู้ให้คำตอบนั้นมีหลากหลาย แต่เป็นไปในลักษณะเดียว ทำให้ไม่ยากต่อการวิเคราะห์มากนัก โดยผู้วิจัยได้กำหนดข้อมูลส่วนตัวต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบถาม เพื่อให้ใช้การจำแนกกลุ่มผู้ให้คำตอบ อันจะนำไปสู่การทราบถึงทัศนคติต่อการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ และการนำไปใช้ประโยชน์

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเกตการณ์ อันเป็นการสังเกตการณ์ที่ผู้วิจัยมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม อันเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ผู้วิจัยจะขอเอาประสบการณ์จากการสังเกตการณ์งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนนี้ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.4.1 การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ณ สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน ปี พ.ศ.2554 โดยผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมการแสดง ตลอดจนเข้าร่วมสังเกตการณ์การแสดงจากการเป็นผู้ติดตามอาจารย์ และรุ่นพี่ในการเข้าไปชม การฝึกซ้อมการแสดง รวมถึงผู้วิจัยเคยรับหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการแสดง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมการแสดงและประสานงานการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นระยะเวลาประมาณ 7 ปี ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้เห็นด้านต่าง ๆ ของงานนี้ อาทิ การแสดงจริง การฝึกซ้อมการแสดง งานเบื้องหลังการแสดง งานเสื้อผ้าสำหรับการแสดง เป็นต้น

ด้านการทำหน้าที่เป็นผู้แสดงนั้น ผู้วิจัยได้ร่วมแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ระบำ เทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 96 ปี ใน ปีพ.ศ.2556 ซึ่งให้ผู้วิจัยได้รับทราบถึงวิธีการฝึกซ้อมการแสดง การเข้า-การออกในเวทีการแสดง และทราบถึงการใช้พื้นที่บนเวที นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกฝนการทำงานระหว่างครูผู้ทรงคุณวุฒิ รุ่นพี่ ตลอดจนเพื่อนที่กำลังศึกษาร่วมกันอยู่ในขณะนั้น

ด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยและผู้ติดตามอาจารย์ผู้ฝึกซ้อม ผู้วิจัยได้ร่วมช่วยฝึกซ้อม และติดตามอาจารย์ผู้ซ้อมในการฝึกซ้อมการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 ปี พ.ศ.2557 และปี พ.ศ.2559 ทำให้ผู้วิจัยเกิดความเข้าใจอย่างยิ่งถึงการฝึกซ้อมการแสดงในมุมมองของผู้ฝึกซ้อม ซึ่งจะต้องใส่ใจในการฝึกซ้อม เนื่องจากเป็นการแสดงที่จะต้องแสดงหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อันทำให้ทราบถึงกระบวนการทำงานด้านการซ้อมการแสดง ที่จะต้องเริ่มจากการเข้าใจถึงรูปแบบการแสดง จากนั้นคัดเลือกผู้แสดง ทำความเข้าใจแก่ผู้แสดง ฝึกซ้อมการแสดง และเก็บรายละเอียดข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นต่าง ๆ เพื่อให้การแสดงจริงสมบูรณ์ที่สุด

ด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานการแสดง โดยผู้วิจัยได้รับหน้าที่นี้ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 ซึ่งนับว่าเป็นเกียรติแก่ผู้วิจัยอย่างมาก สำหรับการปฏิบัติงานในส่วนนี้ทำให้ผู้วิจัยให้รู้จักกับฝ่ายการทำงานต่าง ๆ ที่ร่วมกันจัดงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์นี้ อีกทั้งทำให้เห็นถึงกระบวนการทำงานเบื้องหลังการแสดง อันจะต้องใช้ความรอบคอบและความเข้าใจต่อรายการแสดงอย่างสูง โดยเริ่มจากการกำหนดวันเวลาในการฝึกซ้อม สถานที่ฝึกซ้อม อาหารของผู้แสดงและทีม การเตรียมการสำหรับผู้แสดงสำรองกรณีผู้แสดงจริงอาจจะเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สามารถแสดงได้

การเตรียมผู้ดูแลทางเข้าออกของผู้แสดง โดยรายละเอียดทุกเรื่องเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การแสดงสามารถดำเนินไปอย่างไม่ติดขัด

3.4.2 การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

สำหรับส่วนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูลวิดิทัศน์การแสดงงานปีพาทย์ตีกด้า บรรพ์ โดยผู้วิจัยได้เริ่มต้นสืบค้นวิดิทัศน์การแสดงงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์จากภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งพบวิดิทัศน์การแสดงอยู่ส่วนหนึ่ง จากนั้นดำเนินการสอบถาม และสืบค้นจึงพบว่า มีเก็บบันทึกอยู่ที่หอสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากภาควิชาฯ ไปยังหอสมุดดนตรีไทย ในการขอข้อมูลด้านวิดิทัศน์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์

ผู้วิจัยศึกษาวิดิทัศน์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ตั้งแต่เริ่มต้นการแสดงครั้งแรก จนถึงการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ครั้งที่ผ่านๆ มา เพื่อนำข้อมูลจากการชมวิดิทัศน์นั้นมาใช้ในการวิเคราะห์ถึงรูปแบบการแสดงในแต่ละปี

สรุปบทที่ 3

ในการจัดทำงานวิจัย มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องออกแบบแนวทางของวิธีดำเนินการวิจัย เพื่อให้สามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างเป็นระบบ และไม่ใช้เวลามากเกินไป ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบวิธีดำเนินการวิจัยใช้ชัดเจน โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมเอกสาร ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์บุคคล และขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์

จากการออกแบบวิธีดำเนินการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดสรรระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนสร้างเสริมให้ผู้วิจัยทำงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะส่งผลต่อความเรียบร้อยของงานวิจัย การทำเช่นนี้จะต้องอาศัยประสบการณ์ และจะต้องใช้ความใส่ใจในการทำงานของผู้วิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ ตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์บุคคล อันจะเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่อะไรจริงในการดำเนินการวิจัยนี้ ซึ่งข้อมูลในส่วนนี้จะใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลนานกว่าส่วนอื่น เพราะการที่บุคคลที่เราจะสัมภาษณ์จะมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดที่ผู้วิจัยจะสามารถเข้าถึงบุคคลนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการดำเนินการจัดทำวิจัย ย่อมต้องอาศัยวิธีดำเนินการวิจัยที่เป็นระบบ ทำให้ผู้วิจัยเองต้องให้ความสำคัญกับบทนี้ เพื่อเป็นการวางพื้นฐานข้อมูล องค์ความรู้ต่าง ๆ ในการนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในบทที่ 1 โดยผู้วิจัยจะได้เริ่มส่วนวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในครั้งนี้ ในบทต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจะขอนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์ถึงประวัติของงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ ตลอดจนรูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ โดยมุ่งเน้นถึงการแสดงด้านนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

- 4.1 ที่มาของปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ถึงละครตีกด้าบรรรพ์
- 4.2 การริเริ่มจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 4.2.1 ปณิธานของมหาวิทยาลัยสู่การเกิดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 4.2.2 โอกาสที่จัดงานขึ้น
  - 4.2.3 สถานภาพของดนตรีไทย – นาฏศิลป์ไทย
(ปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ และการแสดงละครตีกด้าบรรรพ์)
  - 4.2.4 การมีนาฏศิลป์เข้ามาในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
- 4.3 การจัดการงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ภาพรวม พ.ศ.2528-พ.ศ.2530)
- 4.4 การจัดการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ.2559)
- 4.5 การวิเคราะห์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเชิงการตลาด
- 4.6 รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - 4.6.1 การแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2559
  - 4.6.2 การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
    - 4.6.2.1 การแสดงละครภาพนิ่ง
    - 4.6.2.2 ระบำในละครตีกด้าบรรรพ์
    - 4.6.2.3 ละครตีกด้าบรรรพ์
  - 4.6.3 การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์
    - 4.6.3.1 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ
    - 4.6.3.2 จันทกนิรี

- 4.6.4 การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 4.6.4.1 การแสดงพระราชทานฯ
- 4.6.4.2 การทรงดนตรีและขับร้อง
- 4.6.5 การแสดงระบำทั่วไป
- 4.6.6 การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ
- 4.6.6.1 ระบำเทิดพระเกียรติ
- 4.6.6.2 ระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ
- 4.7 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4.7.1 งบประมาณ
- 4.7.2 พื้นที่ที่ใช้ในการแสดง
- 4.7.3 ผู้แสดง
- 4.7.4 ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนฉาก
- 4.7.5 ประโยชน์การใช้สอย
- 4.7.6 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530
- 4.7.6.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.6.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.7 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532
- 4.7.7.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.7.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.8 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533
- 4.7.8.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.8.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.9 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534
- 4.7.9.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.9.2 ลักษณะการใช้เวที

- 4.7.10 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535
- 4.7.10.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.10.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.11 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2536
- 4.7.11.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.11.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.12 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537
- 4.7.12.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.12.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.13 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539
- 4.7.13.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.13.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.14 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540
- 4.7.14.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.14.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.15 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541
- 4.7.15.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.15.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.16 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542
- 4.7.16.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.16.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.17 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

- 4.7.17.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.17.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.18 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544
- 4.7.18.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.18.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.19 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545
- 4.7.19.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.19.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.20 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546
- 4.7.20.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.20.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.21 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547
- 4.7.21.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.21.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.22 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548
- 4.7.22.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.22.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.23 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549
- 4.7.23.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.23.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.24 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550
- 4.7.24.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.24.2 ลักษณะการใช้เวที

- 4.7.25 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552
- 4.7.25.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.25.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.26 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553
- 4.7.26.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.26.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.27 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554
- 4.7.27.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.27.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.28 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555
- 4.7.28.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.28.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.29 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556
- 4.7.29.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.29.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.30 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557
- 4.9.30.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.9.30.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.31 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558
- 4.7.31.1 ที่มาของการออกแบบฉาก
- 4.7.31.2 ลักษณะการใช้เวที
- 4.7.32 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559
- 4.7.31.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

4.7.31.2 ลักษณะการใช้เวที

- 4.8 การเรียนปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ และละครตีกด้าบรรพ์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4.9 องค์กรที่เกี่ยวกับงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
- 4.10 ข้อค้ำนึ่งในการจัดการแสดงนาฏศิลป์และการแก้ไขปัญหการแสดงนาฏศิลป์

4.1 ที่มาของปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ถึงละครตีกด้าบรรพ์

ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นการประสมวงใหม่ พัฒนาจากวงปีพาทย์ไม้ยมม แต่ได้ตัดเครื่องดนตรีที่มีเสียงแหลมออกไป วงดนตรีที่เกิดขึ้นใหม่นี้ทำให้เกิดมีการประสานเสียงที่ไพเราะนุ่มนวลน่าฟัง เหมาะที่จะใช้บรรเลงในอาคารได้เป็นอย่างดี ต่อมาวงดนตรีที่กล่าวถึงนี้ได้ชื่อว่า วงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ทั้งนี้เป็นเหตุเนื่องมาจากวงดนตรีชนิดนี้ต่อมานำมาใช้บรรเลงประกอบการแสดงละครของเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว.หลาน กุญชร) ซึ่งท่านได้จัดสร้างโรงละครขึ้น อยู่ภายในวังบ้านหม้อ ถนนอัษฎางค์ ตำบลบ้านหม้อ กรุงเทพมหานคร เจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ไม่ประสงค์จะให้คนทั่วไปเรียนโรงละครแห่งนี้ว่า โรงละครเจ้าพระยาเทเวศรฯ จึงตั้งชื่อโรงละครแห่งนี้ว่า โรงละครตีกด้าบรรพ์ คณะละครที่แสดงในโรงละครแห่งนี้จึงเรียกกันว่า คณะละครตีกด้าบรรพ์ ด้วยเหตุทำนองเดียวกันนี้ วงปีพาทย์ที่ปรับปรุงขึ้นมาใหม่และนำมาใช้บรรเลงประกอบละครตีกด้าบรรพ์ จึงมีชื่อเรียกตามไปด้วยว่า วงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์นับแต่นั้นมา

การบรรเลงและขับร้องปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์นั้น ใช้วงระยะแรก พ.ศ. 2431-2440 บรรเลงเพลงเกร็ด เพลงตับ และละครมีด โดยสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์มีพระประสงค์จะให้บทร้องมีเนื้อความต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราวนี้เอง จึงได้ทรงพระนิพนธ์บทร้องเพลงขึ้นใหม่ โดยปรับปรุงจากบทละครรำของเก่า อาทิ บทละครพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ บทละครพระราชนิพนธ์เรื่องอิเหนา และทรงนำเพลงหน้าพาทย์ซึ่งใช้บรรเลงประกอบกิริยาอาการและเหตุการณ์ในโขนละครมาบรรเลงแทรกไว้ด้วย ในการบรรเลงแบบนี้ แม้ว่าจะมีแต่การร้องและบรรเลงดนตรีไม่มีภาพประกอบผู้ฟังจะต้องสร้างจินตนาการตามบทบาทของตัวละครในเนื้อเรื่องที่ต่อเนื่องกันไปทั้งตอน ประหนึ่งว่ากำลังได้ชมโขนละครอยู่ ผู้ฟังจึงนิยมเรียกการบรรเลงประกอบเพลงตับเรื่องแบบประดิษฐ์ขึ้นนี้ว่า ละครมีด

ในระยะต่อมาสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ยังได้ทรงปรับปรุงบทขับร้องและดนตรีมาใช้ในการแสดงละครภาพนิ่งหรือที่เรียกว่า ตาโบลิวังต์ Tableaux Vivants ซึ่งเข้าใจว่าจัดทำขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2435-2437 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามกุฎราชกุมาร ที่โปรดให้พระอนุชาและพระราชวงศ์ที่ยังทรงพระเยาว์แต่งพระองค์ต่าง ๆ แสดงตามท้องเรื่องในท่าที่หยุดนิ่งระหว่างนั้นก็ใช้ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์บรรเลงประกอบละครภาพนิ่งเหล่านั้น

เมื่อ พ.ศ. 2434 เจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์ไปยุโรป ได้ชมละครฝรั่ง ซึ่งเรียกว่าอุปรากร (Opera) สมัยรัชกาลที่ 5 เรียกทับศัพท์ว่า “ละครออเปรา (Opera)” มีความพอใจในการแสดงแบบนี้มาก เมื่อกลับมาที่หลวงชนสมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ให้ทรงร่วมมือจัดทำอุปรากรแบบไทยขึ้น โดยสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงรับพระนิพนธ์และจัดกระบวนลำนำสำหรับขับร้องและบรรเลงปี่พาทย์ โดยใช้ปี่พาทย์อย่างที่เคียบบรรเลงคอนเสิร์ตนั่นเอง ส่วนเจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์จะสร้างโรงละครและทำเครื่องแต่งตัวให้ละครผู้หญิงของท่านเล่น ซึ่งในช่วงรัชสมัยรัชกาลที่ 5 ละครดึกดำบรรพ์ อยู่ในช่วง พ.ศ. 2442-2452 เนื่องจาก ในปี พ.ศ. 2452 เจ้าพระยาเทเวศรวงศ์วิวัฒน์กราบถวายบังคมลาออกจากราชการ การเล่นละครดึกดำบรรพ์จึงขาดหายไป แต่วิธีการเล่นยังคงติดตัวนักดนตรี ผู้แสดง ทำให้ได้มีการสืบทอดเรื่อยมาผ่านสายตระกูลของตน

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ละครดึกดำบรรพ์พระราชานิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวมี 3 เรื่อง คือ ศกุนตลา ท้าวแสนปม และพระเกียรติธรธ บทละครเหล่านี้ได้ทรงพระราชานิพนธ์ไว้ในรูปแบบอื่นด้วย ตามหลักฐานเท่าที่ปรากฏมีเพียงศกุนตลาเรื่องเดียวที่ได้จัดแสดงขึ้น ละครดึกดำบรรพ์พระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ 6 มีลักษณะการวางบทและการจัดการแสดงแตกต่างเป็นคนละแนวกับที่สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงคิดปรับปรุงขึ้นร่วมกับเจ้าพระยาเทเวศฯ และยังมีละครดึกดำบรรพ์เล่นอยู่ในวังของพระราชวงศ์อีก 2 พระองค์ คือ วังสวนกุหลาบของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าอัษฎางค์เดชาวุธ กรมหลวงนครราชสีมา กับ วังเพ็ชรบูรณ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฬาพุกทาดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย ยังมีคณะละครอีกคณะหนึ่งที่นำบทละครดึกดำบรรพ์แสดงเป็นครั้งคราว ได้แก่คณะของเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ (เจ้าจอมมารดาเพ ในรัชกาลที่ 5)

ครั้นรัชสมัยรัชกาลที่ 7 เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชประสงค์จะทอดพระเนตรละครดึกดำบรรพ์ที่ทรงคุ้นเคยมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้

เจ้าพระยาวรพงศ์พิพัฒน์ (ม.ร.ว.เย็น อิศรเสนา) เสนาบดีกระทรวงวังเข้ามาเป็นแม่กองฝึกหัดละคร เล่นทั้งละครนอกและละครตีกดาบรพร โดยรับธิดาของข้าราชการเข้ามาฝึกหัด การแสดงละครตีกดาบรพรหลายเรื่องควาวิ มณีพิชัย สังข์ศิลป์ชัย อิเหนาตอนต่าง ๆ และสังข์ทอง แนวการแสดงยังคงยึดถือตามแบบรัชกาลที่ 5 คือผู้แสดงต้องร้องและรำไปพร้อม ๆ กัน ในการซ้อมแทบทุกครั้งสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์จะเสด็จมาทอดพระเนตรอยู่ด้วย จึงนับว่าเป็นการฟื้นฟูชีพาทยัฒนและละครตีกดาบรพรตามแบบแผนเดิมขึ้นแบบจริงจิงเป็นครั้งแรก

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในรัชกาลที่ 8 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล การละครตีกดาบรพรเริ่มลดลง เนื่องจากคณะละครที่เคยจัดแสดงนั้น เจ้าของคณะละครเริ่มเข้าสู่วันชรา ดังเช่นคณะละครของเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ โดยส่วนใหญ่จะเป็นไปในทางการถ่ายทอดและฝึกหัดให้แก่นักเรียนตามพระราชประสงค์ของพระบรมวงศานุวงศ์องค์ต่าง ๆ ที่โปรดให้ช่วยเข้าไปฝึกหัดละคร ในระยะเดียวกันนี้กรมศิลปากรยังได้นำชีพาทยัฒนตีกดาบรพรมาบรรเลงเผยแพร่ให้ประชาชนชมและฟัง ณ สังกัดศาลาข้าง สถานีวิทยุกระจายเสียงบ้างแต่ไม่บ่อยนัก

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2490 เป็นต้นมา คณะวังปลายเนิน ซึ่งเป็นทายาทสืบราชสกุลใน สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ได้เริ่มฟื้นฟูการบรรเลงและขับร้องชีพาทยัฒนตีกดาบรพรขึ้น โดยการรวบรวมครูดนตรีมาจัดตั้งวงดนตรีไทยสำหรับบรรเลงชีพาทยัฒนตีกดาบรพรขึ้น

เมื่อถึงรัชสมัยรัชกาลที่ 9 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้มีการฟื้นฟูดนตรีไทยขึ้นในรูปต่าง ๆ ทั้งกรมศิลปากร มหาวิทยาลัย ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกที่สนใจบรรเลงด้วยวงชีพาทยัฒนตีกดาบรพร โดยได้ออกบรรเลงครั้งแรกใน พ.ศ. 2513 ในรายการคันธรพศาลา ทางสถานีโทรทัศน์ ผู้ฝึกซ้อมและควบคุมวงนั้นคือครูเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล และครูเจริญใจ สุนทรวาทีน ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 วงดนตรีของชมรมดนตรีไทยของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดการบรรเลงชีพาทยัฒนตีกดาบรพรอีกครั้งหนึ่ง ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์เช่นกัน ในรายการสังคีตภิรมย์

ส่วนในเรื่องการแสดงละครตีกดาบรพรแบบที่ตัวละครร้องและรำเองด้วยนั้นมีขึ้นอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. 2510 โดยที่นายสมภพ จันทรประภา เป็นผู้เขียนบท ฝึกซ้อมและกำกับการแสดง ผู้แสดงใช้ชายจริงหญิงแท้ ส่วนใหญ่เป็นนักแสดงสมัครเล่นเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยละครที่แสดงในลักษณะละครตีกดาบรพรนี้มีมากมายหลายเรื่อง แสดงทั้งบนเวทีและออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์

เช่นนางเสือง ศรีธรรมมาโคกราช พระรามคำแหง ซีสิน พระเจ้าเม็งรายมหาราช สามัคคีเภท จามเทวี ตามพรลิงค์ บรรพไท หน่อหาญ ไศเลนทร์ ศีกลกลาง คำไข่น้อย ฯลฯ

4.2 การริเริ่มจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นับว่าเป็นการจัดงานการแสดงขนาดใหญ่ที่จัดขึ้นโดยองค์กรทางสถาบันการศึกษา คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีการดำเนินการจัดงานเป็นระยะกว่า 30 ปี ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวม ศึกษา ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้มาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้ โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลด้านประวัติการริเริ่มจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดังนี้

4.2.1 ปณิธานของมหาวิทยาลัยสู่การเกิดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมาย คือ “การบุกเบิก แสวงหา ทะนุบำรุง และถ่ายทอด ความรู้ กกับการเสริมสร้างคุณธรรมให้กับบัณฑิตมหาวิทยาลัยเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยสติและปัญญา ความรู้ ที่นับว่าสำคัญยิ่งคือ ความรู้เพื่อความเจริญของบุคคลและสังคมอันได้แก่ ความรู้รอบใน สรรพวิทยาการ ที่อำนวยประโยชน์แก่การดำเนินชีวิต” จากข้อความดังกล่าวนี้เอง จะเห็นได้ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาตั้งแต่ การบุกเบิกความรู้ ต่อด้วยการแสวงหาความรู้ ตามด้วยการทะนุบำรุงความรู้ และการรักษาความรู้ที่ยั่งยืนก็คือการส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ต่อไป

จากปณิธานดังกล่าวข้างต้น ทำให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่นอกจากจะเป็นเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันพัฒนาเพื่อให้นักศึกษาไทยมีความก้าวไกลทัดเทียมนานาชาติประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังเล็งเห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังได้รับเกียรติอันสูงสุดในการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้ารับการศึกษา ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งพระองค์ท่านทรงให้ความสนพระทัยกับองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ทำให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินตามความสนพระทัยนั้น ได้จัดทุนการศึกษาเกี่ยวกับด้านศิลปวัฒนธรรมขึ้น รวมไปถึงโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ เช่น สถาปัตยกรรมไทย ภาษาไทย เป็นต้น ซึ่งโครงการที่สำคัญอันเป็นผลงานจากการบุกเบิก แสวงหา ทะนุบำรุง และถ่ายทอดองค์ความรู้ของจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัยกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ ดึกดำบรรพ์ อันเป็นโครงการที่ทำให้เกิดการจัดงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อยมา

การจัดงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มจากในปี พ.ศ.2528 ได้มีการอนุมัติให้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น ซึ่งทำหน้าที่ในการพัฒนาแนวทาง และนโยบายการส่งเสริมวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างกิจกรรมอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาและเผยแพร่ วัฒนธรรมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ต่อมาได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยครั้งที่ 1/2528 โดยมีความเห็นชอบตามความคิดริเริ่มในเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟู ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ซึ่งคณะกรรมการได้หารือเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้งวงซิมโฟนีของจุฬาฯ แล้วเกิด ความคิดที่ว่าจะจัดตั้งวงดนตรีขนาดวงมหาดุริยางค์ของไทยบ้าง จึงได้ดำเนินการเสนอแนวคิด ดังกล่าวต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการเสนอโครงการในครั้งแรกภายใต้ชื่อโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ มีวัตถุประสงค์ที่จะทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ คือ ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ที่จัดเป็นศิลปะชั้น สุดยอดในยุคหนึ่งแห่งวงการดุริยางคศิลป์ไทย กล่าวคือเป็นการผสมผสานดนตรีไทยให้ได้รับสีที่นุ่มนวล เหมาะแก่การฟังอีกทั้งวิธีการบรรเลงและขับร้องก็ยิ่งประกอบด้วยวิธีการที่ยากต่อการปฏิบัติ และเมื่อ ใช้ในการแสดงละครก็ต้องใช้ผู้แสดงที่มีความสามารถ ความพร้อมด้านทักษะการร้องและการรำในทุก กระบวน ซึ่งในขณะนั้นขาดการสืบทอดอย่างจริงจังจึงมาเป็นระยะเวลาาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล็งเห็นว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่จะ ส่งเสริม และฟื้นฟูปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยให้จัดโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์-ขึ้นในวาระ ครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้อนุมัติให้ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการจัดโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้น⁵⁵

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ เมื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กราบบังคมทูล อัญเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการ ดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ หลังจากนั้นได้มีหนังสือตอบจากกองราชเลขาฯ ในพระองค์

⁵⁵ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530b)

สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 6 ลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2529 ว่าทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ ซึ่งนับแต่นั้นมาก็ได้มีพระมหากรุณาธิคุณน่านับการต่อโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดีกดำบรรพ์เป็นลำดับ โดยมีรายพระนามและรายนามคณะกรรมการโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดีกดำบรรพ์ ดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ⁵⁶

มีหน้าที่กำหนดนโยบายขอบเขตและควบคุมภารกิจของโครงการให้เสร็จสิ้นตามวัตถุประสงค์

1. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	องค์ประธานกิตติมศักดิ์
2. อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
3. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	กรรมการ
4. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	กรรมการ
5. รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย	กรรมการ
6. ผู้ทรงคุณวุฒิจากสภามหาวิทยาลัย	กรรมการ
7. คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
8. ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านปี่พาทย์ดีกดำบรรพ์	กรรมการ
9. ประธานกรรมการคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการและเลขานุการ
10. หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

⁵⁶ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530b)

คณะศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิ

มีหน้าที่ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน ประวัติวิชาการ ตลอดจนการบรรเลงแก่ คณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการดำเนินงาน

- 1.อาจารย์ท้วม ประสทธิกุล
- 2.อาจารย์มนตรี ตราโมท
- 3.อาจารย์คุณหญิงไพฑูริย์ กิตติวรรณ
- 4.อาจารย์ศรีนาฏ เสริมศิริ
- 5.อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน
- 6.อาจารย์พูนทรัพย์ ตราโมท

คณะกรรมการดำเนินงาน

มีหน้าที่ดำเนินงานและประสานงานให้เป็นไปตามนโยบายและจุดประสงค์ของคณะกรรมการ อำนวยการ จัดการดำเนินการตามขั้นตอน ระยะเวลาและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติให้เสร็จสิ้น สมบูรณ์

1.ประธานกรรมการคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริม วัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
2.รองศาสตราจารย์ นพ.พูนพิศ อมาตยกุล	กรรมการ
3.รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์	กรรมการ
4.รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศน์	กรรมการ
5.รองศาสตราจารย์วรินทร์ อักษรพงศ์	กรรมการ
6.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทรงคุณ อรรถากร	กรรมการ
7.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทย์	กรรมการ

8.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.นุสนธิ์ กลัดเจริญ	กรรมการ
9.ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารดา กิระนันท์	กรรมการ
10.อาจารย์พิชิต ชัยเสรี	กรรมการ
11.อาจารย์รัฐพงศ์ โสวัตร	กรรมการ
12.อาจารย์อภิศักดิ์ ตันตยาภินันท์	กรรมการ
13.อาจารย์บุญช่วย โสวัตร	กรรมการ
14.อาจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร	กรรมการ
15.อาจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน	กรรมการ
16.อาจารย์บุษกร สำโรงทอง	กรรมการ
17.หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมฯ	กรรมการและเลขานุการ
18.ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมฯ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการได้แบ่งเป็น 3 คณะอนุกรรมการ โดยแบ่งหน้าที่กันดังนี้ คือ

**คณะกรรมการอนุกรรมการรวบรวมเอกสารข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง
การขับร้อง และโน้ตเพลง**

มีหน้าที่ รวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเอกสารทุกชนิดที่เกี่ยวกับดนตรีดีกดำบรรพ์
จากแหล่งต่าง ๆ สร้างและเขียนโน้ตเพลงปี่พาทย์ดีกดำบรรพ์

1.รองศาสตราจารย์ นพ.พูนพิศ อมาตยกุล	ประธานอนุกรรมการ
2.รองศาสตราจารย์ ดร.พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์	อนุกรรมการ
3.รองศาสตราจารย์วรนันท์ อักษรพงศ์	อนุกรรมการ
4.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภักดิ์	อนุกรรมการ
5.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.นุสนธิ์ กลัดเจริญ	อนุกรรมการ

6.อาจารย์พิชิต ชัยเสรี	อนุกรรมการ
7.อาจารย์รัฐพงศ์ ชัยเสรี	อนุกรรมการ
8.อาจารย์อภิศักดิ์ ตันตยาภินันท์	อนุกรรมการ
9.พันโทสุจิตร์ ตุลยานนท์	อนุกรรมการ
10.ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารดา กิระนันท์	อนุกรรมการและเลขานุการ
11.อาจารย์นิก สุนทรชัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการสร้างและจัดการบรรเลงวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

มีหน้าที่จัดซื้อและจัดสร้างเครื่องดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จัดการฝึกซ้อมและจัดบรรเลง

1.อาจารย์บุญช่วย โสวัตร	ประธานอนุกรรมการ
2.อาจารย์สงบศึก ธรรมวิหาร	อนุกรรมการ
3.อาจารย์พิชิต ชัยเสรี	อนุกรรมการ
4.อาจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผือก	อนุกรรมการ
5.ผู้แทนแผนกพัสดุ	อนุกรรมการ
6.อาจารย์ทวีรัก จเรินสุข	อนุกรรมการ
7.อาจารย์บุษกร สำโรงทอง	อนุกรรมการและเลขานุการ
8.อาจารย์นิก สุนทรชัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีหน้าที่เผยแพร่และประชาสัมพันธ์โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จัดนิทรรศการ และการจัดการแสดง ผลิตสื่อในรูปแบบของเทปเสียง เทปโทรทัศน์ เอกสารและสิ่งพิมพ์

1.รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์	ประธานอนุกรรมการ
2.รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี	อนุกรรมการ
3.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.นุสนธ์ กัลลัดเจริญ	อนุกรรมการ
4.ผู้ช่วยศาสตราจารย์จระไน แกลโกศล	อนุกรรมการ
5.อาจารย์จ่านง แสงวิเชียร	อนุกรรมการ
6.อาจารย์ศีกเดช กันตามระ	อนุกรรมการ
7.อาจารย์สมบูรณ์ สุขวณิช	อนุกรรมการและเลขานุการ
8.อาจารย์นิก สุนทรชัย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

รายพระนามและรายชื่อข้างต้นนั้น คือคณะกรรมการดำเนินงาน เมื่อครั้งเริ่มโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ศึกดำบรรพ์ ใน ปี พ.ศ.2529 ซึ่งในขณะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้นเมื่อ ปี พ.ศ.2528 อันเนื่องมาจากความตระหนักถึงความสำคัญองงานด้านศิลปวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นหน้าที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการรวบรวมและพัฒนางานด้านนี้ จึงทำให้มีการจัดโครงการ ฯ ขึ้น

ภาพที่ 19 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระราชปฏิสันถารกับ
คณะกรรมการอำนวยการโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา

ที่มา: สื่อบัตรโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2530

การดำเนินงานของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์แบ่งเป็น 2 ระยะที่สำคัญ ได้แก่
ระยะที่ 1 การอนุรักษ์และฟื้นฟูปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ (มกราคม 2529-ธันวาคม 2530) โดยจัดให้มีการ
ดำเนินงาน คือ 1.การรวบรวมเอกสารและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักฐานการบรรเลง การขับร้อง
และโน้ตเพลง (ปัจจุบัน คือ รูปเล่มรายงานการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง
การขับร้องและโน้ตเพลง โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พุทธศักราช 2530) 2.การจัดสร้างเครื่องดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ การฝึกซ้อมและการบรรเลง
และ 3.การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ระยะที่ 2 เป็นการสืบทอดระเบียบวิธีปฏิบัติของวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ (ตั้งแต่ปีการศึกษา
2530 เป็นต้นไป) มีกรดำเนินงาน คือ 1.การจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านขับร้องและบรรเลง
2.การอนุรักษ์โดยจัดแสดงเป็นกิจกรรมต่อเนื่องทุกปี

จะเห็นได้ว่าการดำเนินโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ในครั้งแรก ได้มีการรวบรวม
ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนจัดสร้างเครื่องดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ตามความจากเมื่อวันที่ 8

กุมภาพันธ์ พ.ศ.2529 ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะกรรมการอำนวยการของโครงการ ฯ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เพื่อกราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับโครงการ ฯ ในระยะเริ่มแรก โดยมีพระราชวินิจฉัย ความว่า⁵⁷

1.ในการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ตลอดจนถึงหลักการร้อง และการบรรเลงนั้น ควรจะรวบรวมข้อมูลจากครูและศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิทุกสายที่สืบทอดกันมา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่กว้างขวาง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ การศึกษา และการสืบทอดต่อไป อนึ่ง สำหรับการสัมภาษณ์ครูบางท่านเป็นกรณีพิเศษ จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมทรงสัมภาษณ์เอง

2.การจัดหาไม้สร้างเครื่องดนตรีจะเป็นปัญหาใหญ่อันดับแรกที่จะต้องพิจารณา ตามที่คณะกรรมการโครงการ ฯ กราบบังคมทูลว่า ไม้ที่เหมาะสมจะนำมาสร้างเครื่องดนตรีไทยเท่าที่เคยใช้กันมาแต่โบราณ คือ ไม้ชิงชัน ไม้มะเกลือ ไม้มะริด ไม้มะค่า ไม้ด่าง ไม้รูกฟ้า ฯลฯ และในการสร้างเครื่องเป่าพาทย์ตีกลองครั้งนี้ น่าจะใช้ไม้มะริด ซึ่งขณะนี้หาได้ยากมากในประเทศไทย แต่ยังพอหาได้ในสภาพพม่า นั้น มีพระราชวินิจฉัยว่า ด้วยเหตุที่มีกำหนดการว่าจะเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหภาพพม่าในเดือนเมษายน 2529 จะทรงติดต่อรัฐบาลพม่าให้ช่วยหาไม้ให้

3.ปัญหาที่สำคัญไม่แพ้กันอีกประการหนึ่งคือ การหาโหม่งที่มีระดับเสียงต่างกันเป็น 7 เสียง ใช้ 7 ลูก ใน 1 ชุด โหม่งลักษณะนี้ก็มีสร้างกันมากที่สหภาพพม่าเช่นกัน แต่เนื่องจากอาจจะไม่ทรงเชี่ยวชาญในการเลือกเสียงให้ตรงตามความต้องการ จึงใคร่จะโปรดเกล้าฯ ให้ครูหรือกรรมการผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ตามเสด็จไปในครั้งนี้ด้วย

จากความดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อโครงการดนตรีไทย-พาทย์ตีกลองอย่างหาที่สุดมิได้ ต่อมาในวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2529 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิธีไหว้ครู ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เพื่อเป็นสิริมงคลแก่โครงการดนตรีไทยตามพระราชดำริ และโครงการดนตรีไทย-พาทย์ตีกลอง โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ครูมนตรี ตราโมท เป็นครูผู้ใหญ่ผู้ประกอบพิธีในครั้งนี้

⁵⁷ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530b)

ภาพที่ 20 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และคณะกรรมการอำนวยการ
โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เมื่อครั้งประชุมคณะกรรมการอำนวยการ วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2529
ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2529 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมายังหอจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทอดพระเนตรความก้าวหน้าของโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ทั้งด้านการสร้างเครื่องดนตรีและการค้นเอกสารข้อมูลประวัติศาสตร์ในห้องรับรอง หลังจากนั้นได้เสด็จขึ้นทรงเป็นองค์ประธานในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ ณ ห้องประชุมศูนย์สารนิเทศ เพื่อทรงรับฟังรายงานความก้าวหน้าของโครงการฯ และทรงร่วมพิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาบรรเลงและขับร้อง

ภาพที่ 21 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงตรวจสอบความก้าวหน้า
โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์
ที่มา: สุนัขบัตรโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2530

การแสดงดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ได้จัดแสดงครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2530 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานในการการแสดง และทรงระนาด ร่วมกับวงศิลปิน ผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกับวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ทั้ง 2 วง ในเพลงทองย่อนและเพลงมอญแปลง ด้วยบทอาศิรวาทราชสดุดี ตลอดจนการบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี การจัดการแสดงในครั้งนี้ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ และในวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภายหลังการจัดสร้างเครื่องดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์เรียบร้อยแล้ว ก็เป็นที่กังวลว่าจะใช้สถานที่ใดในการจัดเก็บเครื่องดนตรีที่ได้จัดสร้างขึ้น จากนั้นผู้ช่วยศาสตราจารย์ลา รตกสิกร ได้บริจาคเงินจำนวน 2 ล้านบาท สมทบทุนในการสร้างอาคารเรือนไทย เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษาและเผยแพร่ดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์อันทรงคุณค่า และเพื่อให้เครื่องดนตรีถูกจัดเก็บอย่างเหมาะสม

ภาพที่ 22 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลา รัตกลีกร ผู้บริจาคเงินจำนวน 2 ล้านบาทในการสร้างเรือนไทย
สถานที่จัดเก็บและเรียนรู้ดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
ที่มา: คู่มือโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ปี พ.ศ.2530

ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังคงตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ทำให้มีการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ซึ่งได้จัดการแสดงมากกว่า 29 ปีแล้วโดยจะจัดขึ้นในช่วงของวันที่ 26 มีนาคม อันเป็นวันครบรอบแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในแต่ละปีจะมีการแสดงที่แตกต่างกันออกไป นอกจากจะมีการขับร้องและบรรเลงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์แล้ว ยังมีการแสดงนาฏศิลป์ในงานดังกล่าวอีกด้วย ซึ่งเป็นการนำเสนอการแสดงแบบดั้งเดิม เช่น การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ละครตีกด้าบรรพ์ ระบำในละครตีกด้าบรรพ์ เป็นต้น ตลอดจนถึงมีการแสดงนาฏศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้น เช่น การแสดงพระราชทาน (บทพระราชานิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ที่เข้าชมการแสดงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์

4.2.2 โอกาสที่จัดงานขึ้น

การจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในครั้งแรกที่จัดงานนี้คือ ปี พ.ศ.2530 จัดขึ้นเพื่อเป็นกิจกรรมพิเศษน้อมเกล้าฯ ถวายในมหามงคลสมัยเฉลิมชนมพรรษาครบ 60 ปี และในการฉลองพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 และในโอกาสการเฉลิมฉลองครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดงานขึ้นในโอกาสวันครบรอบสถาปนาฯ ในวันที่ 26 มีนาคม ของทุกปีเรื่อยมาจนปัจจุบัน

ทั้งนี้โอกาสในการจัดงานดังกล่าว ผู้วิจัย สรุปได้ว่า

1. จัดขึ้นในวันที่ 26 มีนาคม ของทุกปี อันเป็นวันครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ในโอกาสสำคัญที่เกิดขึ้นในปีนั้น ๆ ก็จะจัดให้ถือเป็นการเฉลิมฉลองในการจัดงานด้วย เช่น ในโอกาสครบรอบวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระมหากษัตริย์ พระราชินี ตลอดจนบรมวงศานุวงศ์ที่เกี่ยวข้องกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น

4.2.3 สถานภาพของดนตรีไทย – นาฏศิลป์ไทย

(ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ และการแสดงละครตีกด้าบรรพ์)

ส่วนนี้ผู้วิจัยขอกล่าวถึงสถานภาพของดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย ในช่วงที่มีการริเริ่มจัดตั้งโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จนทำให้เกิดเป็นการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น

ในช่วงของรัชกาลที่ 9 นับว่าเป็นยุคที่ศิลปวัฒนธรรมเริ่มจะเข้าที่เข้าทาง เนื่องจากมีการรวบรวมศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ เข้าสู่การศึกษา หรือสู่สถาบันการศึกษา ตลอดจนจัดตั้งเป็นสถาบันการศึกษาขึ้น ดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย ก็เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่จัดอยู่ในรูปแบบการศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยสถาบันการศึกษาด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยหลักของประเทศไทย คือ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งมีการสืบทอดวิชาด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยผ่านบรมครูมาเป็นระยะตั้งแต่ใน ปี พ.ศ.2577 ที่เปิดเป็นโรงเรียนนาฏดุริยางคศาสตร์ เรื่อยมาจนกลายเป็นวิทยาลัยนาฏศิลป์ในปัจจุบัน มีการสืบทอดการเรียนการสอนด้านดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยเรื่อยมา

หากแต่ดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ และละครดึกดำบรรพ์นอกจากจะสืบทอดผ่านบรมครูที่เข้ามาสอนในวิทยาลัยนาฏศิลป์แล้ว ยังสืบทอดผ่านวัง บ้านดนตรีต่าง ๆ ที่ยังคงอนุรักษ์ศิลปะชั้นสูงนี้ไว้ เช่น วังปลายเนิน บ้านพาทย์โกสล บ้านดุริยประณีต เป็นต้น ทำให้นครไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ รวมไปถึงละครดึกดำบรรพ์มีความกระจัดกระจายอยู่หลายแห่งตามสายการสืบทอดของตระกูลนั้น ๆ

สำนักงานสังคีต กรมศิลปากรเป็นอีกแห่งหนึ่งที่อนุรักษ์ดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ และละครดึกดำบรรพ์ไว้ แต่เนื่องด้วยปัจจัยด้านเครื่องดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ที่ขาดหายไป ชำรุด และไม่ได้ได้รับการดูแล ทำให้มีการใช้เครื่องดนตรีไทยที่ไม่ใช่เครื่องดนตรีไทยสำหรับบรรเลงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์โดยเฉพาะใช้บรรเลง

ด้วยเหตุที่หลักทางร้อง บรรเลง และวิธีการเล่นดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ รวมไปถึงละครดึกดำบรรพ์ไม่ได้ถูกรวบรวมและบันทึกอย่างจริงจังเป็นองค์ความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้เห็นความสำคัญของศิลปะชั้นสูงนี้ จึงเกิดเป็นโครงการดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้น ดังที่ได้กล่าวในหัวข้อปณิธานของมหาวิทยาลัยสู่การเกิดงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.4 การมีนาฏศิลป์เข้ามาในงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์และละครดึกดำบรรพ์ เป็นการแสดงที่มีการพัฒนาและปรุงแต่งการแสดงขึ้นมาพร้อมกัน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการบรรเลงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์และการแสดงละครดึกดำบรรพ์ รวมไปถึงการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และระบำในละครดึกดำบรรพ์ ย่อมแยกจากกันไม่ได้

ผู้ชมมาฟังดนตรีไทย ย่อมถวิลหาการแสดงนาฏศิลป์ด้วย จึงนับว่าการแสดงทั้งสองส่วนนี้เป็นอรรถรสทางการแสดงร่วมกัน เมื่อมีดนตรีก็ต้องมีร้อง รำ ซึ่งการที่มีนาฏศิลป์เข้ามาประกอบการแสดงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จึงทำให้การแสดงมีความน่าสนใจมากขึ้น ทั้งยังส่งเสริมการแสดงที่กำลังขาดหาย เช่น การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นต้น ที่ปัจจุบันไม่มีผู้จัดแสดงอย่างเต็มรูปแบบแล้ว การจัดงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงนับเป็นอนุรักษ์ดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ และการแสดงนาฏศิลป์ประเภทดึกดำบรรพ์อีกด้วย ซึ่งทั้งสองส่วนนับเป็นศิลปะชั้นสูงที่ยากแก่การจัดแสดง แต่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถรวบรวมบรมครู องค์ความรู้จนสามารถจัดงานแสดงได้อย่างสมบูรณ์ถือเป็นความสำเร็จด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติอย่างน่าชื่นชม

4.3 การจัดการงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ภาพรวม พ.ศ.2528-พ.ศ.2530)

ในระยะเริ่มต้นนี้ เป็นการจัดการงานปีพาทย์พาทย์ตีกดำบรรพ์ในช่วง พ.ศ.2528 ถึง พ.ศ.2530 ซึ่งเป็นการริเริ่มแนวคิด กระบวนการนำเสนอ กระบวนการดำเนินงาน กระบวนการจัดงาน อันเป็นรูปแบบของการดำเนินงานตลอดมาของงานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ ที่ปัจจุบันจัดเป็นโครงการต่อเนื่องด้านศิลปวัฒนธรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสามารถอภิปรายได้ดังนี้

การริเริ่มแนวคิด

ในขั้นตอนการริเริ่มแนวคิด (concept) เป็นการเริ่มต้นทางกระบวนการทางความคิดสักหนึ่งความคิดที่จะนำมาขยายเป็นแนวคิดในการเริ่มต้นจัดสร้าง สร้างสรรค์งานหรือการแสดงใด ๆ ขึ้น ซึ่งแนวคิดเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการริเริ่มการทำงานในทุกประเภท เนื่องจากความคิดเริ่มต้นมักมีส่วนสำคัญที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้ผู้ปฏิบัติงานในดำเนินการในงานนั้น ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย งานปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็เช่นกัน ที่มีแนวคิดมาจากบุคคล และองค์กรที่เล็งเห็นความสำคัญในศิลปวัฒนธรรม ซึ่งนำมาสู่การจัดตั้งโครงการที่นับว่าเป็นประวัติศาสตร์ของการอนุรักษ์ด้านศิลปวัฒนธรรมของไทยเลยก็ว่าได้

จากการสัมภาษณ์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ มีใจความสำคัญว่า ในขณะที่นั้น (ประมาณ พ.ศ.2528) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีการริเริ่มจัดตั้งวงซิมโฟนีขึ้น เพื่อจัดการแสดงแสดงสำหรับวงซิมโฟนีอย่างเต็มรูปแบบ คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาฯ จึงได้มีการพูดคุยกันถึงเรื่องราวการจัดตั้งวงซิมโฟนีดังกล่าวมีความเห็นว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดตั้งวงซิมโฟนีทางดุริยางคศิลป์ตะวันตกแล้วน่าจะจัดตั้งการเล่นวงดุริยางคศิลป์ไทยขึ้นบ้าง

เมื่อได้เกิดแนวคิดในการจัดตั้งวงดุริยางคศิลป์ไทยขึ้นแล้วนั้น ก็ได้คัดเลือกที่จะจัดตั้งวงประเภทใด ได้ความว่า จะจัดตั้งวงปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ขึ้น ซึ่งในขณะนั้น (พ.ศ.2528) ไม่มีการเล่นวงปีพาทย์ตีกดำบรรพ์อย่างจริงจังในสถาบันทางการศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรใดเลย จึงน่าที่จะหยิบยกการจัดตั้งการเล่นดนตรีไทยปีพาทย์ตีกดำบรรพ์นี้ขึ้นมาเป็นประเด็นในการริเริ่มแนวคิดในจัดตั้งโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกดำบรรพ์ขึ้น

กอรกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นสถาบันทางการศึกษาที่สำคัญของไทย ได้เล็งเห็นถึงการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงงานด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติ จึงทำให้แนวคิดการจัดตั้งโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์นี้ได้มีการขับเคลื่อนให้เข้าสู่การประชุมของคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผลให้เกิดโครงการดังกล่าวขึ้นอย่างจริงจังในเวลาต่อมา

กระบวนการนำเสนอ

ในกระบวนการนำเสนอ (present) เป็นขั้นตอนที่จะขับเคลื่อนแนวความคิดให้เกิดเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นการส่งต่อแนวความคิดให้กับบุคคล หรือองค์กรที่มีปัจจัยที่สามารถผลิตแนวความคิดนั้นให้เกิดเป็นผลผลิตตามแนวความคิดนั้นได้ โดยการจัดงานปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในขั้นเริ่มต้นนี้ก็ได้มีการผลักดันแนวความคิดให้การจัดตั้งโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ที่เป็นต้นกำเนิดของการจัดงานปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้เช่นกัน

โดยการผลักดันแนวความคิดการจัดตั้งโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ ในปี พ.ศ. 2528 คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ขับเคลื่อนแนวความคิดการจัดตั้งโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ และได้มีการจัดประชุมของศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ และมีมติเห็นชอบจากที่ประชุม ครั้งที่ 1/2528 ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้ทำเรื่องนำเสนอโครงการดังกล่าวต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการเสนอโครงการในครั้งแรกภายใต้ชื่อโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ มีวัตถุประสงค์ที่จะทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ คือ ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ ที่จัดเป็นศิลปะชั้นสุดยอดในยุคหนึ่งแห่งวงการดุริยางคศิลป์ไทย กล่าวคือเป็นการผสมผสานดนตรีไทยให้ได้รับสีที่นุ่มนวลเหมาะแก่การฟัง อีกทั้งวิธีการบรรเลงและขับร้องก็ยังประกอบด้วยวิธีการที่ยากต่อการปฏิบัติ และเมื่อใช้ในการแสดงละครก็ต้องใช้ผู้แสดงที่มีความสามารถ ความพร้อมด้านทักษะการร้องและการรำในทุกกระบวนการ ซึ่งในขณะนั้นขาดการสืบทอดอย่างจริงจังมาเป็นระยะเวลาานาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล็งเห็นว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่จะ ส่งเสริม และฟื้นฟูปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ โดยให้จัดโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ขึ้นในวาระ ครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้อนุมัติให้ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการจัดโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ขึ้น

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ เมื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กราบบังคมทูล อัญเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการ ดนตรีไทย-ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ หลังจากนั้นได้มีหนังสือตอบจากกองราชเลขาการในพระองค์สมเด็จพระ บรมราชินีนาถ ลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2529 ว่าทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ ซึ่งนับแต่นั้น มาก็ได้มีพระมหากรุณาธิคุณน่านับการต่อโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์เป็นลำดับ และ จัดตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานในขั้นต่อไป โดยรายพระนามและรายนามคณะกรรมการ อำนวยการได้กล่าวไว้ยังหัวข้อ ก. ข้างต้นแล้ว

กระบวนการดำเนินงาน

ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นของการดำเนินงาน ภายหลังจากที่แนวความคิดได้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมแล้ว เช่น โครงการ การจัดงาน การจัดการแสดง เป็นต้น โดยในขั้นตอนนี้จะต้องจำแนกบุคคลตามลักษณะ การดำเนินออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานสามารถขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ โดยงาน ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ในระยะเริ่มต้น มีการแบ่งการดำเนินงาน และคณะดำเนินงานออกเป็นระยะต่าง ๆ และฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

การดำเนินงาน โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้วาง แผนการดำเนินงานของโครงการ ฯ เป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การอนุรักษ์และฟื้นฟูปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

(มกราคม พ.ศ.2529-ธันวาคม พ.ศ.2530)

แบ่งออกเป็นโครงการย่อย 3 โครงการ ได้แก่

1.การรวบรวมเอกสารและข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง และโน้ตเพลง

2.การจัดสร้างเครื่องดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ การฝึกซ้อมและการบรรเลง

3.การเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์

ระยะที่ 2 การสืบทอดระเบียบวิธีปฏิบัติของวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 เป็นต้นไป)

แบ่งออกเป็นโครงการย่อย 2 โครงการ ได้แก่

1.การจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านการขับร้องและบรรเลง

2.การอนุรักษ์โดยจัดแสดงเป็นกิจกรรมต่อเนื่องทุกปี

จากนั้นโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ได้เริ่มขึ้นภายหลังที่มีคำสั่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ 380/2529 แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะอนุกรรมการดำเนินงาน รวม 3 ชุด ได้แก่ **คณะกรรมการอำนวยการ คณะศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการดำเนินงาน** และคณะกรรมการดำเนินงานยังแบ่งออกเป็นอนุกรรมการ 3 คณะอนุกรรมการ โดยแบ่งหน้าที่กันดังนี้ คือ

1.คณะกรรมการอนุกรรมการรวบรวมเอกสารข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง และโน้ตเพลง มีหน้าที่ รวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเอกสารทุกชนิดที่เกี่ยวกับดนตรีดึกดำบรรพ์จากแหล่งต่าง ๆ สร้างและเขียนโน้ตเพลงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

2.คณะกรรมการสร้างและจัดการบรรเลงวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ มีหน้าที่จัดซื้อและจัดสร้างเครื่องดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จัดการฝึกซ้อมและจัดบรรเลง

3.คณะกรรมการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่เผยแพร่และประชาสัมพันธ์โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จัดนิทรรศการและการจัดการแสดง ผลิตสื่อในรูปของเทปเสียง เทปโทรทัศน์ เอกสารและสิ่งพิมพ์

หลังจากมีคำสั่งเกี่ยวกับคณะดำเนินงานของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์แล้วนั้น ก็เป็นการดำเนินงานของแต่ละฝ่ายดำเนินงาน โดยสามารถอธิบายการดำเนินงานได้ดังต่อไปนี้

การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการรวบรวมเอกสาร ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการ บรรเลง การขับร้องและโน้ตเพลง

มีหน้าที่หลัก 3 ประการ

1. อนุรักษ์ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ทั้งปวง ตั้งแต่หลักเพลง โน้ตเพลง หนังสือ เอกสารต่าง ๆ

บทละคร รูปประกอบและแผ่นเสียง

2. รวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และเอกสารทุกชนิดที่เกี่ยวกับดนตรีดึกดำบรรพ์

จากแหล่งต่าง ๆ

3. สร้างและเขียนโน้ตเพลง เพื่อพัฒนาดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ที่กำลังจะสูญหายไปจากสังคม

โดยในการดำเนินงานของอนุกรรมการฝ่ายนี้นั้น มีการวางโครงร่างของการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ๆ แบ่งเนื้อหาสำคัญในการรวบรวม ได้แก่

ความหมายของปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ประวัติความเป็นมาของปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ตั้งแต่สมัยแรกจนถึงปัจจุบัน

หลักการบรรเลง การขับร้อง

โน้ตเพลง

รายละเอียดโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

หลังจากนั้นคณะอนุกรรมการได้ดำเนินงานตามโครงร่างของการรวบรวมข้อมูลที่ได้วางไว้ โดยแบ่งส่วนในการดำเนินงานของแต่ละบุคคล โดยในการดำเนินงานแบ่งออกเป็น

1. การรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์

1.1 การรวบรวมหนังสือ บทความและภาพถ่าย

รวบรวมหนังสือบทความที่เกี่ยวข้องกับปีพายุติศักดิ์คำบรรพ์ที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ ตลอดจนที่ไม่มีเผยแพร่หรือจำหน่ายแล้ว แต่ยังปรากฏในท้องสมุด รวมไปถึงสมบัติส่วนบุคคล ที่ได้ขอทำสำเนาเพื่อนำมารวบรวมไว้

1.2 การรวบรวมแผ่นเสียง แอบบันทึกเสียง และแอบบันทึกภาพ

รวบรวมแผ่นเสียงต่าง ๆ ที่บันทึกการบรรเลงปีพายุติศักดิ์คำบรรพ์ทั้งที่มีการเผยแพร่ ตลอดจนที่ไม่มีเผยแพร่หรือจำหน่ายแล้ว รวมไปถึงสมบัติส่วนบุคคล ที่ได้ขอทำสำเนาเพื่อนำมารวบรวมไว้

1.3 การสัมภาษณ์

เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีไทยปีพายุติศักดิ์คำบรรพ์ โดยแต่ละท่านได้มีประสบการณ์โดยตรง ซึ่งมีรายนามดังนี้

1. หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์ และหม่อมเจ้าหญิงกรณิกา จิตรพงศ์

ประธานสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2529

2. อาจารย์ท้วม ประสิทธิ์กุล ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.2529

3. อาจารย์มนตรี ตราโมท และคุณพูนทรัพย์ ตราโมท ให้สัมภาษณ์

เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2529

4. อาจารย์คุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรรณ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน

พ.ศ.2529

5. อาจารย์ศรีนาฏ เสริมศิริ ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2529

6. อาจารย์เจริญใจ สุนทรวาทีน ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2529

7.อาจารย์เลื่อน สุนทรวาทีน ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ.2530

1.4 การบันทึกโน้ตเพลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

1.5 การเรียบเรียงรายงานผลการค้นคว้าข้อมูล

การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการสร้างและจัดบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

มีหน้าที่หลัก 2 ประการ

1.จัดซื้อและจัดสร้างเครื่องดนตรีปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

เป็นการจัดหาตัวอย่างเครื่องดนตรีเก่าทั้งที่เป็นของส่วนบุคคล และเป็นของที่กรมศิลปากรได้จัดเก็บไว้ แต่ล้วนแล้วอยู่ในสภาพใช้การไม่ได้แล้ว จึงต้องจัดหาอุปกรณ์ในการจัดสร้างเครื่องดนตรีปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นใหม่ทั้งหมด

2.จัดการฝึกซ้อมและจัดบรรเลง

ในการดำเนินงานขั้นนี้เป็นการกำหนดบทสำหรับรายการแสดง โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้ปรึกษากับผู้ทรงคุณวุฒิถึงเนื้อหาในการคัดเลือกบทสำหรับจัดรายการแสดง และนำขึ้นกราบบังคมทูลสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อรับข้อวินิจฉัย โดยบทที่ได้รับการคัดเลือกให้จัดรายการแสดงในครั้งแรกนั้น ได้แก่

1.บวงสรวงเทวราช

2.โหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์

3.ดับจูล่ง

4.ดับแม่ศรีทรงเครื่อง

5.ดับคาวี

6. อาศิรวาทราชสดุดี

รายการแสดงนี้เป็นความเห็นชอบจากคณะกรรมการดำเนินงานโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ ดึกดำบรรพ์ จึงได้จัดลงเป็นรายการแสดงสำหรับการจัดการแสดงครั้งแรก (พ.ศ.2530) ของการแสดง โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ขั้นตอนต่อไปหลังจากทำการคัดเลือกบทสำหรับการจัดรายการแสดงแล้ว เป็นการคัดเลือก นักดนตรีโดยคัดเลือกจากผู้ที่มีพื้นฐานในการเรียนดุริยางคศิลป์ไทย ซึ่งการซ้อมแบ่งออกเป็น 2 ระยะเวลา ระยะเวลาแรก ซ้อมต่อเพลงแบบแยกแต่ละคน ใช้เวลาช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ.2530 ส่วน ระยะเวลาที่สองเป็นการซ้อมรวมวง

ต่อมาในการซ้อมดนตรีช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2530 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชปรารภเกี่ยวกับการแสดงว่า *เมื่อครั้งเริ่มมีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ในรัชกาลที่ 5 เคยมีการจัดแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ประกอบอยู่ระยะหนึ่ง การแสดงละครภาพนิ่ง ในปัจจุบันหาดูมิใคร่ได้ นอกจากจะมีการจัดเพลงในราชสำนักฝ่ายในบ้างเป็นครั้งคราว ในการบรรเลง และขับร้องครั้งนี้ น่าจะได้จัดละครภาพนิ่งประกอบเพื่อให้เยาวชนและประชาชนในปัจจุบันได้มีโอกาส เห็นบ้าง คณะอนุกรรมการฯ จึงได้รับพระราชดำรินั้นมา และได้ตกลงว่าจะจัดให้มีละครภาพนิ่ง ประกอบในดับจูล่งและดับคาวี โดยได้ขอให้หม่อมหลวงจุลลา งามรณ ประดิษฐ์ท่าและควบคุมการ ฝึกซ้อม และนิสิตจากชมรมนาฏศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้แสดง*

การดำเนินงานของอนุกรรมการประชาสัมพันธ์

มีหน้าที่ 3 ประการ

1. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

การเผยแพร่ข่าวสารทางสื่อมวลชน

วางแผนการดำเนินงานเผยแพร่โครงการ ฯ ตั้งแต่ช่วงต้นปี พ.ศ.2530 เป็นต้นไป โดยเผยแพร่ ข่าวการจัดการแสดงร่วมกับการเฉลิมฉลองการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย ลงเป็น บทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร เช่น มติชน บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น เป็นต้น

นอกจากนี้ยังจัดการบรรเลงและขับร้องปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ชุดสั้น ๆ ในเพลงบาทสกุณี และ เพลงสรภัญญะ ร่วมในรายการ “จุฬาวาทิต” ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนำไปออกอากาศทาง สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 70 ปี ในปี พ.ศ.2530 นับว่าเป็นการจัดการแสดงครั้งแรกของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์

ต่อจากนั้นได้เผยแพร่ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์และโครงการ ฯ ในรูปแบบการ สัมภาษณ์ บทความ ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยภาคปรกติ และภาค ภาษาอังกฤษ

และในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2530 ช่วงใกล้วันจัดแสดงจริง ได้มีการเผยแพร่ในรายการข่าว ประจำวันทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และได้จัดทำป้ายโฆษณาขนาดใหญ่ติดไว้ที่ หน้าประตูทางเข้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากการจัดการแสดงจริงในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2530 แล้ว ได้มีการเผยแพร่ในข่าว ประจำวันของสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง อีกทั้งยังมีบทความเผยแพร่การจัดการแสดงทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษอีกด้วย

2.จัดนิทรรศการและจัดการแสดง

การจัดนิทรรศการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดนิทรรศการเรื่องปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 15-18 ธันวาคม พ.ศ.2530 เวลา 10.00-20.00 น. ณ ห้องนิทรรศการ ชั้น 1 มาบุญครอง โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ และประชาสัมพันธ์การจัดการแสดง เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน นิสิต ผู้สนใจ ก่อนการชมการแสดงจริงของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์

การจัดการแสดง

การจัดการแสดงได้กำหนดให้จัดการแสดงในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2530 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการจัดแสดงเนื่องในมหามงคลวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 จึงได้กำหนดให้จัดการแสดงในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2530 และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานและร่วมทรงดนตรี

ภายหลังการกำหนดวันสำหรับการจัดการแสดง คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ได้มอบหมายให้ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นผู้ออกแบบฉาก ควบคุมการสร้างฉาก และตกแต่งเวที พื้นที่ส่วนใหญ่ที่ใช้แสดงตั้งเป็นยกพื้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ด้านขวาของเวทีตั้งเครื่องปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์สำหรับวงนิสิตหญิง ด้านซ้ายของเวทีตั้งเครื่องปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์สำหรับนิสิตชาย ส่วนกลางตั้งเครื่องปี่พาทย์ลงทรง พร้อมจัดที่ประทับ ตรงกลางของเวทีเหนือขึ้นไปทางด้านหลังจัดเป็นเวทีแสดงละครภาพนิ่ง ใช้การเปิดปิดไฟในการควบคุมเวลาต้องการเปลี่ยนท่า ด้านข้างของเวทีแสดง ด้านซ้ายจัดที่บูชาตั้งศิระศครูและเครื่องสักการะ ด้านขวาจัดม้าหมู่ประดิษฐานพระเกี้ยว

จากการจัดการแสดงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ครั้งแรกในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2530 มีผู้เข้ารับชมการแสดงทั้งที่คณะกรรมการได้ออกบัตรเชิญ และประชาชนที่สนใจขอรับบัตรเข้าชมการแสดงรวมจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 1,700 คน

3.ผลดีสื่อในรูปแบบของเทปเสียง เทปโทรทัศน์ เอกสารและสิ่งพิมพ์

โครงการปี่พาทย์-ดึกดำบรรพ์ ได้จัดการบันทึกเทปโทรทัศน์การแสดง เพื่อจัดเก็บเป็นข้อมูลการจัดการแสดง อีกทั้งยังจัดทำสูจิบัตรสำหรับแจกที่มีเนื้อหาถึงประวัติของปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์โครงการ ฯ รายการแสดง บทร้อง และคำอธิบายการแสดง ภาพประกอบว่าด้วยเหตุการณ์การดำเนินงานของโครงการ ฯ ตลอดจนพระนามและรายนามของคณะกรรมการและอนุกรรมการในการดำเนินงาน เพื่อเป็นวิทยาทานแก่ผู้เข้าชมในการนำองค์ความรู้จากการชมการแสดงไปประชาสัมพันธ์ต่อ หรือนำไปเป็นตัวอย่าง ตลอดจนรูปแบบในการจัดการแสดงต่อไป

4.4 การจัดการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ.2559)

ภาพที่ 23 การซ้อมการแสดงละครตีกด้าบรพ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ
งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ปี 2559
ที่มา:ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกล่าวถึงข้อมูลในส่วนนี้ เนื่องจากเป็นการยกตัวอย่างการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปัจจุบันที่เห็นภาพรวมของการดำเนินงานอย่างชัดเจน และเนื่องด้วยผู้วิจัยทำหน้าที่ประสานงานการแสดงของงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2559 ซึ่งทำให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างลุ่มลึกและชัดเจน จึงขออภิปรายดังนี้

ในปี พ.ศ.2559 นับเป็นปีที่ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเป็นประเพณีเช่นเคยของการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรพขึ้น เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดการแสดงในปีนี้ เป็นการจ้ดรายการแสดงสำหรับการบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพตามรูปแบบของงานเช่นเดิม โดยมีการคัดเลือกบทสำหรับจัดการแสดง อีกทั้งยังคัดเลือกการแสดงนาฏศิลป์ที่จะจัดแสดงอีกด้วย

การคัดเลือกการแสดงนาฏศิลป์ที่จะจัดแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพณ์นั้น คัดเลือกจากบทละครประเภทละครตีกด้าบรพณ์ และการแสดงนาฏศิลป์ที่สำคัญอีกชุดหนึ่ง คือ การแสดงละครพระราชทาน ที่ได้รับเริ่มจัดการแสดงมาจากพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้จัดแสดงละครพระราชทานครั้งแรก ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพณ์ ปี 2550 และได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดการแสดงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งบทที่จะใช้จัดการแสดงในแต่ละปีจะขึ้นอยู่กับพระราชวินิจฉัย

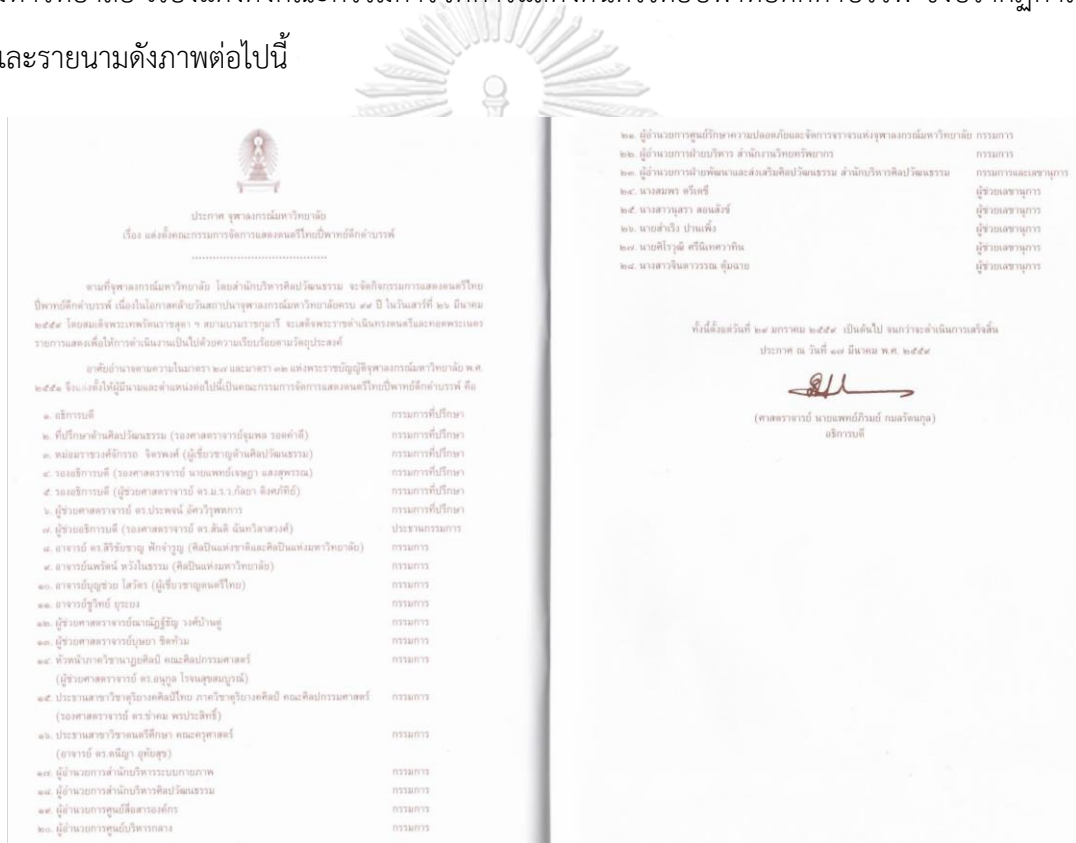
การจัดการแสดงในปีพาทย์ตีกด้าบรพณ์ ปี 2559 คณะกรรมการจัดการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพณ์ ได้พิจารณา คัดเลือก และรับพระราชดำริบทสำหรับการจัดการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพณ์ ในส่วนของการแสดงนาฏศิลป์ให้มีการจัดการแสดง ได้แก่ การแสดงพระราชทาน นเรนทราทิตย์:วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม การแสดงละครตีกด้าบรพณ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ ระบายชุดจุฬาฯ อาศิรวาท เถลิงฉลอง 99 ปี

โดยการจัดการแสดงในส่วนของการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพณ์นี้มีกระบวนการในการจัดการแสดง เริ่มจาก 1.การประชุมคัดเลือกบทสำหรับการจัดการแสดง 2.การรับเรื่องการจัดการแสดง 3.การวิเคราะห์บทเพื่อกำหนดแนวทางการแสดงขั้นต้นและกำหนดคณะผู้ทำงาน 4.การออกแบบฉาก เทคนิค แสง เสียงพิเศษ 5.การกำหนดเครื่องแต่งกาย 6.การกำหนดผู้แสดง 7.การฝึกซ้อมการแสดง 8.การแสดงจริง ซึ่งสามารถอภิปรายรายละเอียดตามลักษณะการทำงานจริง ได้ดังต่อไปนี้

1.การประชุมคัดเลือกบทสำหรับการจัดการแสดง

การเริ่มต้นการดำเนินงานจัดการแสดงงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ เริ่มจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกำหนดคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ตึกดำบรรพ์เพื่อดำเนินการจัดงานดังกล่าว

โดยการกำหนดคณะกรรมการ ฯ นั้น จะกำหนดผู้รับผิดชอบจากองค์กร ผู้ทรงคุณวุฒิ บุคคลตามลักษณะขอบเขตของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดงาน และออกประกาศจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ซึ่งปรากฏคำสั่งและรายนามดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 24 ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี 2559
ที่มา: สุนัขบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2559

คณะกรรมการจัดการแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จะมีหน้าที่ในการดำเนินงาน เพื่อขับเคลื่อนการจัดงานดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมาย โดยถือเป็นกลุ่ม Leader ของการจัดงาน ที่จะรับผิดชอบส่วนงานที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่ส่วนต่าง ๆ ของงาน เช่น ผู้คุมดุริยางคศิลป์ไทย ผู้คุมวงดนตรีสากลแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ควบคุมการแสดงนาฏยศิลป์ เป็นต้น

หลังจากมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดงานฯ แล้ว ก็จะมีการสร้างคณะทำงานสนับสนุนของแต่ละบุคคล ในที่นี้ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างฝ่ายสนับสนุนในส่วนของการแสดงนาฏยศิลป์ ที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์ตรงจากการเป็นผู้ประสานการแสดงนาฏยศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี 2559 โดยการคัดเลือกการแสดงจะเริ่มการดำเนินงาน โดยจัดประชุมผู้รับผิดชอบด้านการแสดง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรม ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาการแสดง อาจารย์ฝึกซ้อมการแสดง ผู้ประสานงานการแสดง เพื่อคัดเลือกการแสดงที่เหมาะสมในแต่ละปี ซึ่งจะมีการทูลขอพระราชวินิจฉัยจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการจัดรายการแสดง ตลอดจนจะทรงโปรดเกล้าฯ บทการแสดงพระราชทานลงมาหรือไม่ หากโปรดเกล้าฯ คณะกรรมการจัดงานก็จะรับพระราชดำริมาดำเนินการจัดการแสดงต่อไป โดยการคัดเลือกรายการแสดงนั้นจะมีลักษณะรายการแสดงในปี 2559 แบ่งออกเป็น 5 รายการ ได้แก่

- รายการที่ 1 การบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์
- รายการที่ 2 การบรรเลงดนตรีของวงบ้านปลายเนิน เพลงเชิดฉิ่ง-ศรทะนง
- รายการที่ 3 การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรง

คุณธรรม” บทเพลงพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของวงสายโยจวมจู้ร่วมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-รายการที่ 4 การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

-รายการที่ 5 “จุฬาฯ อาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยรายการแสดงที่ถูกคัดเลือก และกำหนดให้เป็นรายการแสดงสำหรับงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี 2559 จะแบ่งออกเป็นการบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ การบรรเลงดนตรีไทยผสมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การแสดงพระราชทาน การแสดงละครดึกดำบรรพ์ และการแสดงระบำอาศิรวาท ซึ่งถูกแบ่งการฝึกซ้อมโดยผู้เชี่ยวชาญของแต่ละสาขา ประกอบด้วย ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในสาขาดุริยางคศิลป์ไทย นาฏยศิลป์ไทย อาจารย์และผู้ประสานงานการแสดง และจะนำการแสดงเข้าซ้อมการแสดงรวมก่อนวันแสดงจริง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.การรับเรื่องการจัดการแสดง

ภายหลังการประชุมเพื่อคัดเลือกการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์เป็นที่แล้วเสร็จ รายการแสดงถูกมอบให้กับศิลปิน ผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขา เพื่อไปดำเนินการฝึกซ้อมต่อไป ในส่วนของการแสดงนาฏยศิลป์นั้น ได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณหรัักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรินสุขสมบูรณ์ หัวหน้าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการดำเนินการฝึกซ้อมการแสดงนาฏยศิลป์

เมื่อรับเรื่องการจัดการแสดงนาฏยศิลป์ ได้แก่ 1.การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” 2.การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ 3. “จุฬาอาศิรวาท” ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และดำเนินการมอบหมายการจัดการแสดงให้กับศิลปิน ผู้ทรงคุณวุฒิ ในการจัดแสดง คือ

อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดูแลการจัดการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ และ “จุฬาอาศิรวาท” ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณห์รักษ์ ผู้อำนวยการจัดการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์การแสดงขึ้นใหม่ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สำหรับการแสดงทั้งสามชุดนี้ ได้ใช้ผู้แสดงหลักเป็นนิสิตภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมไปถึงคณาจารย์และศิษย์เก่าของภาควิชาฯ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากคณะจัดการแสดงและผู้แสดงเป็นอย่างดี

นอกจากการรับเรื่องการแสดงแล้ว ปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงานนั้น คือ งบประมาณ เนื่องจากคณะทำงานจะต้องประเมินการจัดการควบคุมกับงบประมาณ เพื่อไม่ให้เกิดการติดขัด โดยได้กำหนดงบประมาณสำหรับการจัดการแสดงที่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

รายละเอียดวัตถุประสงค์ที่เป็นค่าใช้จ่ายการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”

ค่าเช่าเครื่องแต่งกาย

ค่าจ้างแต่งตัวนักแสดง

ค่าจ้างแต่งหน้านักแสดงพระเอกเหมาจ่าย

ค่าตอบแทนนักแสดงตัวเอก

ค่าตอบแทนนักแสดงตัวประกอบ

ค่าจัดสร้างอุปกรณ์ประกอบการแสดง

- เครื่องประดับศีรษะ
- ค่าจ้างสร้างอุปกรณ์ประกอบการแสดงเหมาจ่าย
- ค่าขนย้ายอุปกรณ์ประกอบฉากเหมาจ่าย
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์

รายละเอียดวัตถุประสงค์ที่เป็นค่าใช้จ่ายละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

ค่าเช่าเครื่องแต่งกายพร้อมแต่งหน้าเหมาจ่าย

ค่าเช่าเครื่องแต่งกายเหมาจ่ายค่างคาว

ค่าจ้างแต่งตัวพร้อมแต่งหน้านักแสดงเหมาจ่าย

ค่าตอบแทนนักแสดง

รายละเอียดวัตถุประสงค์ที่เป็นค่าใช้จ่าย“จุฬาฯอาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปี

แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ค่าเช่าเครื่องแต่งกายพร้อมแต่งหน้าเหมาจ่าย

ค่าจ้างแต่งตัวนักแสดงเหมาจ่าย

ค่าตอบแทนนักแสดง

ค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการ

ค่าอาหารและเครื่องดื่มพร้อมของว่างเหมาจ่าย (100 x 100 บาท x 5 มื้อ)

ค่าค่านับครูและเครื่องประกอบพิธีเหมาจ่าย

ค่าฝึกซ้อมการแสดง (เหมาจ่าย)

จากรายละเอียดการกำหนดงบประมาณที่เป็นรายจ่ายสำหรับการแสดงทั้งสามชุดนั้น

คณะทำงานจะต้องคำนวณรายจ่ายให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับมา เพื่อให้เกิดความสมดุล

ระหว่างงบประมาณกับการจัดการแสดง

3.การวิเคราะห์บทเพื่อกำหนดแนวทางการแสดงขั้นต้นและกำหนดคณะผู้ทำงาน

ขั้นตอนนี้มีความสำคัญในการจัดการแสดง เนื่องจากการวิเคราะห์บทเป็นการศึกษา ทบทวนบท เพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาของบทการแสดง ลักษณะที่ควรจะเป็นของการแสดง รูปแบบการนำเสนอการแสดง เพื่อกำหนดแนวทางในการแสดง

สำหรับการแสดงละครตีกดาบรบท เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ เป็นบทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ จัดว่าเป็นการแสดงในรูปแบบอนุรักษ์ เล่นตามรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย ซึ่งการแสดงละครตีกดาบรบทเป็นการแสดงที่รวมเอาความสามารถด้านการร้อง การรำของผู้แสดงเป็นสำคัญ ผู้แสดงจะต้องร้องเพลงได้ดี และรำได้งดงาม และได้กำหนดคณะทำงานตามรายนามดังต่อไปนี้

ที่ปรึกษาการแสดง	อาจารย์สุวรรณิ ชลานุเคราะห์ ศิลปินแห่งชาติ
อำนวยการแสดง	อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ฝึกซ้อม	รศ.อมรา กล้าเจริญ
	อาจารย์ไพฑูริย์ เข้มแข็ง
	รศ.ดร.สวภา เวชสุภักษ์
	ผศ.ขวัญใจ คงถาวร
ประสานงานการแสดง	อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม
	อาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์
	คุณวิภาภรณ์ เจริญศิลป์
	คุณจิตตมาศ โพธิ์ศรี
	คุณวรภบ คำภิรมย์

“จุฬาอาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการแสดงประเภทระบำ บทร้องประพันธ์ขึ้นใหม่โดยหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง และบรรจเพลงโดยอาจารย์บุญช่วย โสวัตร กระทบวนทำรำประดิษฐ์ขึ้นใหม่ตามรูปแบบของการประดิษฐ์กระทบวนทำรำสำหรับระบำทำยเรื่องของการแสดงละครดึกดำบรรพ์โดยอาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม และได้กำหนดคณะทำงานตามรายชื่อดังต่อไปนี้

<u>ที่ปรึกษาการแสดง</u>	อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ศิลปินแห่งชาติ
<u>อำนวยการแสดง</u>	อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งชาติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
<u>ผู้ฝึกซ้อมระบำ</u>	ผศ.ดร.มาลินี อาชายุทธการ

ในส่วนของการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” จัดเป็นการแสดงประเภทสร้างสรรค์ ที่จะเป็นการแสดงประกอบบทร้องและทำนองเพลงออกภาษาเขมร โดยเป็นการแสดงที่จัดทำขึ้นใหม่ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณห์รักษ์ เป็นผู้สนองพระราชดำริ และจัดการการแสดง

อำนวยการแสดงและกำกับการแสดง ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณห์รักษ์ ราชบัณฑิต

ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง ผศ.ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง

ฝึกซ้อมนางอัปสร ผศ.มณีนศา วศินารมณ

ออกแบบเครื่องแต่งกาย อาจารย์โกมล พานิชพันธุ์

อาจารย์ ดร.สุรัตน์ จงดา

อาจารย์ ดร.สุขสันติ แวงวรรณ

ออกแบบอุปกรณ์ประกอบฉาก รศ.วรวิฑูร์ สุธีวีระขจร

ประสานงานการแสดง อาจารย์จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

อาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์

เมื่อได้กำหนดแนวทางขั้นต้นสำหรับการแสดงทั้งสามชุดแล้ว ก็ได้ดำเนินการกำหนดคณะผู้ทำงาน เพื่อแบ่งงานรับผิดชอบในส่วนของการสนับสนุนผู้ดูแลการแสดง เป็นการแบ่งสายดำเนินให้กระจายออกจากผู้ดูแลการแสดงหลัก ทำให้การดำเนินงานมีความคล่องตัวและสามารถจัดการฝึกซ้อมได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างการกำหนดแนวทางการแสดงเบื้องต้น โดยการกำหนดฉากของการแสดงในการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณห์รักษ์ ที่ได้กำหนดฉากในการแสดงตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งแบ่งเป็นฉากต่าง ๆ โดยผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างภาพการวาดฉากร่างของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณห์รักษ์ ดังนี้

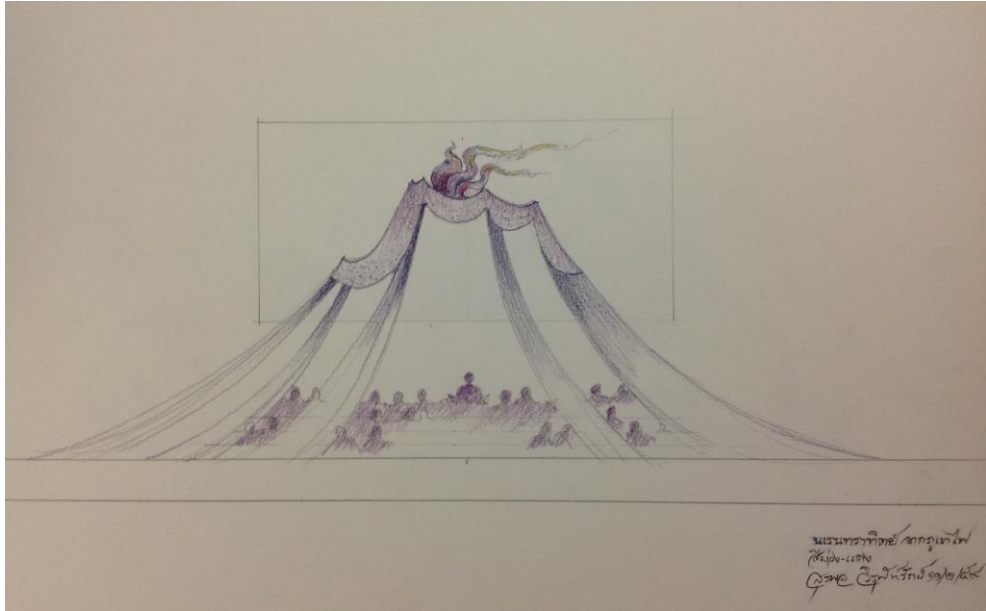

ภาพที่ 25 ภาพวาดนเรนทราทิตย์

ที่มา: ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณห์รักษ์

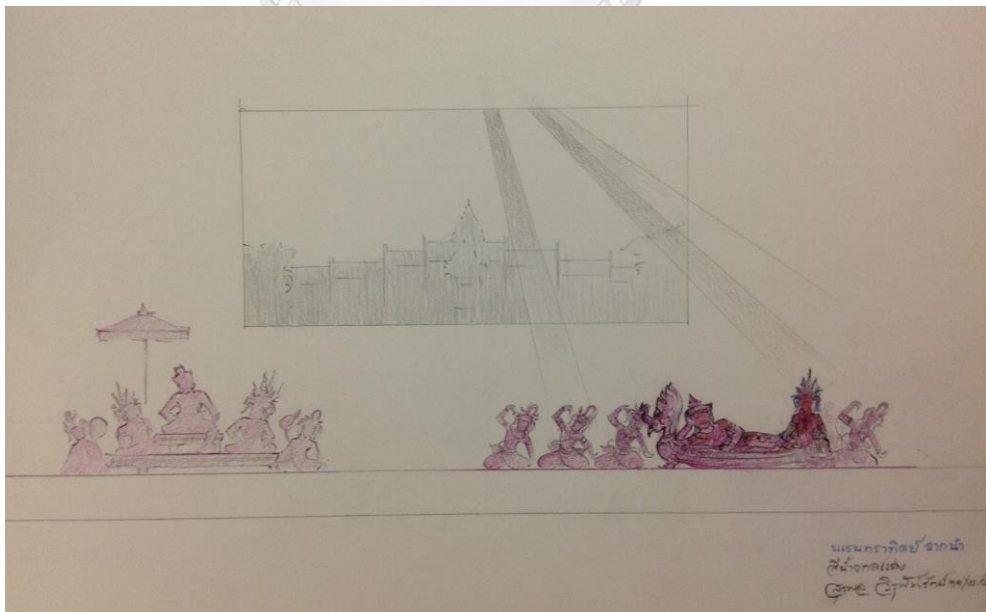
ภาพวาดนเรนทราทิตย์ วาดโดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุณห์รักษ์ ใช้สำหรับเป็นสัญลักษณ์การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” โดยได้นำเข้าพิธีคำนับครูก่อนการซ้อมการแสดง ถือเป็นการบวงสรวงก่อนการจัดการแสดงเพื่อความเป็นสิริมงคลในการจัดการแสดง

- ฉากร่าง (1) **ฉากภูเขาไฟ** ก่อนเข้าการแสดงเนื่องจากบทร้องมีการพรรณนาถึงภูเขาไฟ
(ที่ดับแล้ว) อันเป็นที่ตั้งปราสาทหินพนมรุ้ง

ภาพที่ 26 ภาพวาดฉากร่างนเรนทราทิตย์ โดย ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (1)
ที่มา: ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

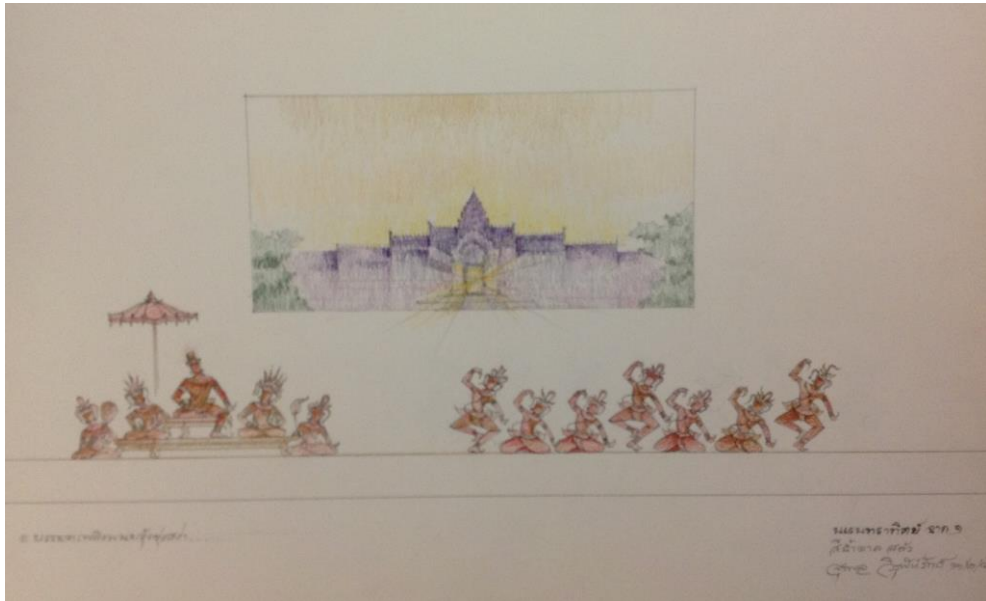
- ฉากร่าง (2) **ฉากนำ** กล่าวถึงนเรนทราทิตย์ กษัตริย์ที่สืบสายมาจากราชวงศ์เรื่องอำนาจ

ภาพที่ 27 ภาพวาดฉากร่างนเรนทราทิตย์ โดย ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2)
ที่มา: ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

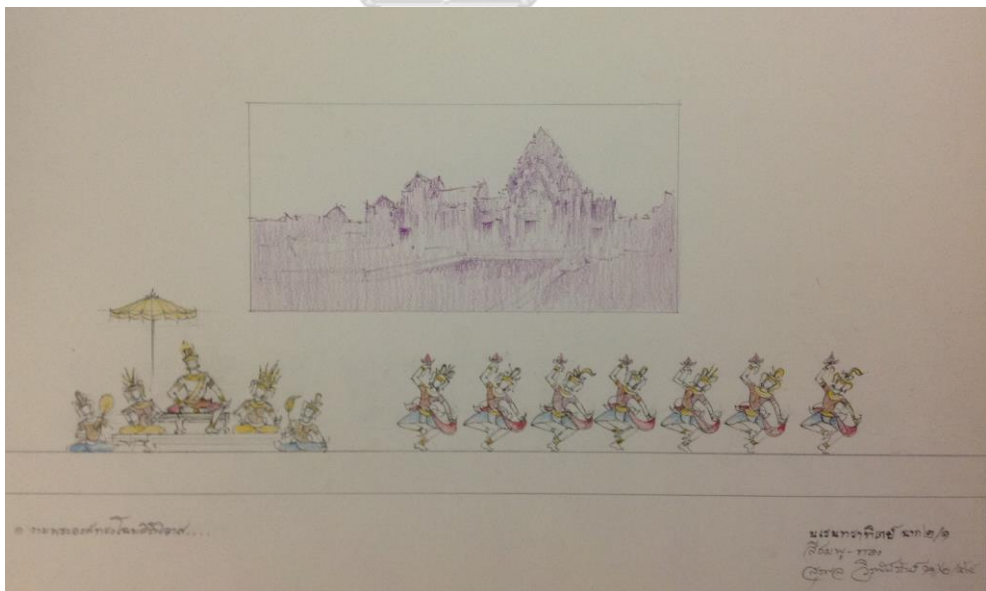

ฉากร่าง (3) ฉากที่ 1 กล่าวถึงนเรนทราทิตย์เป็นกษัตริย์ผู้มีรูปโฉมเป็นที่พึงใจของเหล่าสตรี

ภาพที่ 28 ภาพวาดฉากร่างนเรนทราทิตย์ โดย ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (3)
ที่มา: ศาสตราจารย์กิตติคุณดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ฉากร่าง (4) ฉากที่ 2/1 เป็นการร้ายรำของเหล่านางอัปสรถวายกษัตริย์นเรนทราทิตย์

ภาพที่ 29 ภาพวาดฉากร่างนเรนทราทิตย์ โดย ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (4)
ที่มา: ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

จากฉากร่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าการแสดงพระราชทาน ฤกษ์วิเคราะห์บท ตีความเรื่องราว และ ฤกษ์ตีความออกมาเป็นภาพร่างการแสดง ซึ่งทำให้สามารถเห็นภาพรวมกว้าง ๆ ของการจัดการแสดงได้ ในเบื้องต้น เป็นการถ่ายทอดกระบวนการออกแบบการแสดงตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นผู้รับพระราชดำริมาจัดออกแบบร่างการแสดง และนำทูลเกล้าถวายรายงานการดำเนินงานต่อพระองค์ ซึ่งได้เข้าถวายรายงาน ณ วังบ้านปลายเนิน คลองเตย ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559

ภาพที่ 30 ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

ถวายรายงานแต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.การออกแบบฉาก เทคนิค แสง เสียงพิเศษ

ในขั้นตอนนี้จัดว่าเป็นการเติมเต็มการแสดงให้สมบูรณ์ โดยการทำงานในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยภาวะแวดล้อมในการทำงาน ได้แก่ เวที ผู้แสดง เครื่องแต่งกาย พื้นที่เข้าออกของผู้แสดง ฯ ซึ่งภาวะแวดล้อมเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงการออกแบบฉาก เทคนิค แสง เสียงพิเศษ

การออกแบบฉาก เทคนิค แสง เสียงพิเศษ ของการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ มีการออกแบบส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ฉาก กำหนดไว้ 1 ฉาก เป็นฉากในวิหาร จะมีจอ LCD อยู่ด้านหลังเวที ฉายภาพพื้นหลังแทนฉากภายในวิหาร และมีฉากเสมือนจริงประกอบด้วยพระปฏิมา โต๊ะหมู่บูชา โดยมีทางเข้าออกสำหรับผู้แสดงด้านบนเวที 2 ฝั่ง ขวา-ซ้าย และด้านหน้าเวที 2 ฝั่งเช่นกัน

เทคนิคแสง ใช้แสงย้อมสีกึ่งมืดกึ่งสว่าง โดยเลือกใช้แสง Blue และจะมีการปิดไฟในช่วงที่อิเหนาเรียกค้างความมาดับไฟส่องสว่างในวิหาร จำนวน 2 ครั้ง และในช่วงสุดท้ายใช้แสง Blue แล้วเพิ่มแสง Yellow ย้อมสีให้ดูนวลส่องยังตัวละคร

เสียง สำหรับการแสดงชุดนี้ผู้แสดงจะต้องร้องบทร้องด้วยตนเอง โดยมีวงดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ของนิสิตสาขาดุริยางคศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรเลงเพลงในการแสดงชุดนี้ ผู้แสดงจะต้องฝึกหัดการร้องเพลงร่วมกับวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้การแสดงออกมาสมบูรณ์ตามรูปแบบของการแสดงละครดึกดำบรรพ์

การออกแบบฉาก เทคนิค แสง เสียงพิเศษ ของการแสดง “จุฬาฯอาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การออกแบบส่วนต่าง ๆ ดังนี้

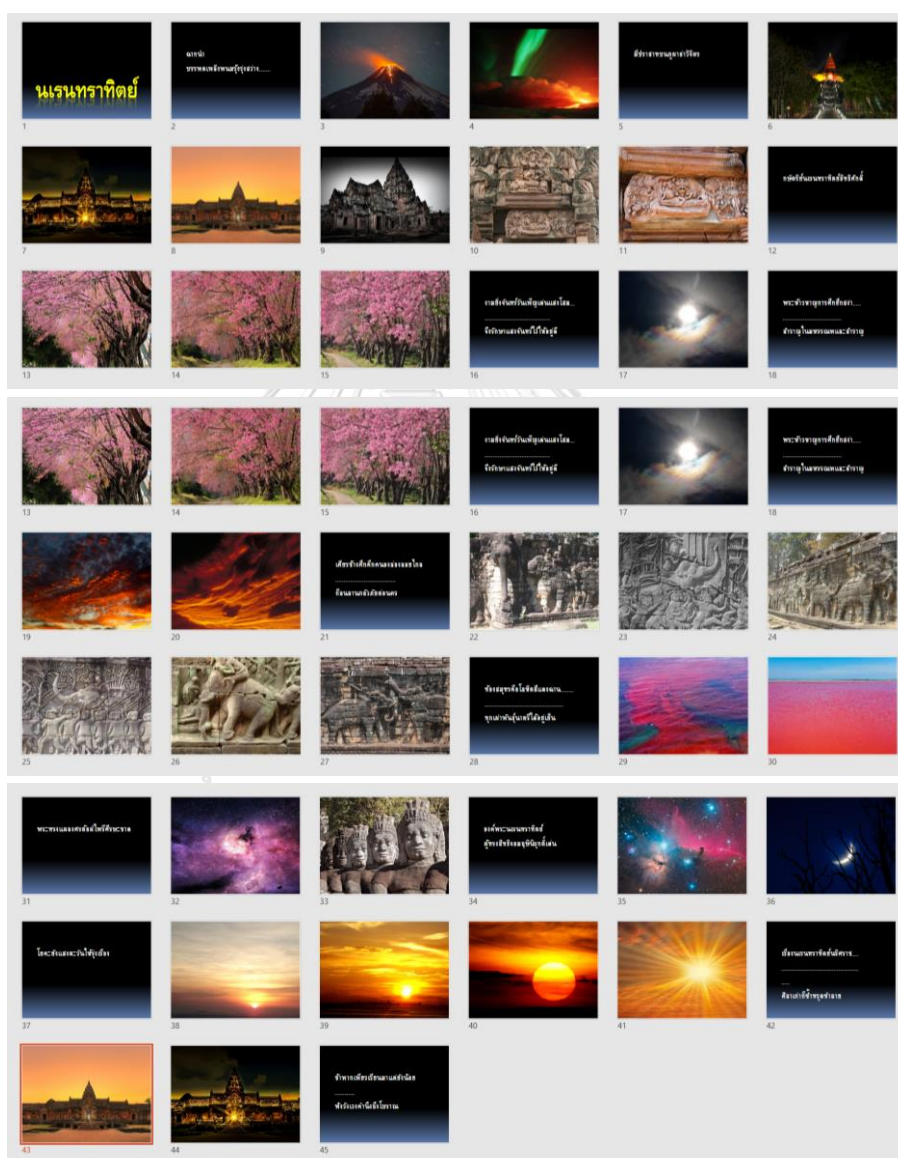
ฉาก ในการแสดงชุดนี้เป็นการแสดงระบำทำละครดึกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ จึงใช้ฉากเดิมจากละครดึกดำบรรพ์ เนื่องจากระยะเวลาในการเปลี่ยนฉากไม่เอื้ออำนวย

เทคนิคแสง ใช้แสง Yellow เปิด 80% ย้อมแสง White เพื่อให้แสงมีความสว่างนวลขับผู้แสดงให้โดดเด่น ส่องสว่างทั้งเวที

เสียง ใช้การขับร้อง-บรรเลงของวงดนตรีไทยปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ของนิสิตเก่า และนิสิตปัจจุบันสาขาดุริยางคศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การออกแบบฉาก เทคนิค แสง เสียงพิเศษ ของการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” การออกแบบส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ฉาก จัดทำฉากเป็นภาพวิดีโอดิจิทัลฉายที่จอ LCD ด้านหลังเวที การสลับฉากใช้การเปลี่ยนภาพวิดีโอดิจิทัล โดยมีการคัดเลือกภาพตัวอย่างสำหรับการจัดทำวิดีโอดิจิทัลในแต่ละฉาก เพื่อให้ช่างผู้ออกแบบเทคนิคฉากพิเศษมีความเข้าใจมากขึ้น

ภาพที่ 31 ลำดับการเริ่ม-เปลี่ยนฉากการแสดงพระราชทาน
ที่มา: จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

เทคนิคแสง ในการแสดงชุดนี้มีการใช้แสงสีอารมณ์ในแต่ละฉาก และปรับเปลี่ยนแสงไปในฉากต่าง ๆ โดยเริ่มจากช่วงแรก ในฉากปรากฏตัวของนเรนทราทิตย์ แสงไฟมีด้อย ๆ สว่างขึ้น และใช้แสงนี้จนจบฉาก ต่อมาในฉากยกกระบิ เปิดไฟสว่างทั้งเวที ไฟจับตัวนเรนทราทิตย์ให้โดดเด่น และใช้แสงไฟนี้ตลอดฉาก ต่อในฉากช่วงท้ายใช้แสงไฟค่อนข้างมีด้อยมีไฟสี Blue เพื่อทำให้แสงเทียนที่นางอัปสรถือส่องโดดเด่น และในช่วงจบการแสดงเปิดไฟสว่างทั้งเวที

เสียง เป็นการขับร้องและบรรเลงของวงสายใยจามจุรี (ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์) ร่วมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามบทร้องและทำนองเพลงมราพระราชนิพนธ์โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และร่วมทรงระนาดเอกอีกด้วย

จากลำดับตารางลำดับการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ทำให้เห็นว่าในการจัดการแสดงแต่ละชุดการจัดทำลำดับการแสดงเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่จะเชื่อมโยงให้ออกแบบการแสดง คณะทำงาน ผู้ฝึกซ้อม ผู้ควบคุมเวที ผู้ควบคุมแสงเสียง มีความเข้าใจในการแสดงภาพรวมตรงกัน ส่งผลให้การลำดับคิวการแสดงเป็นไปได้สะดวกมากขึ้น

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เมื่อจัดทำรายละเอียดเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะมีการจัดประชุมรวมคณะทำงาน เพื่อลำดับการแสดงตามลำดับการแสดง เพื่อตรวจสอบถึงความเป็นไปได้และปัญหาที่คาดว่าจะเกิดในแต่ละช่วงการแสดง จากนั้นหาข้อแก้ไขปัญหาในการแสดงเรื่อง ๆ ไป เช่น ปัญหาการเข้าออกเวทีของผู้แสดง ปัญหาการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ประกอบการแสดง

5.การกำหนดเครื่องแต่งกาย

สำหรับการแสดงทั้งสามชุดนั้น คณะทำงานได้กำหนดเครื่องแต่งกายของผู้แสดงตามรูปแบบของการแสดง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับการแสดงในชุดนั้น

การแสดงละครตึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ กำหนดเครื่องแต่งกายเป็นยืนเครื่องละครพระ-นาง เครื่องแต่งกายตามลำดับชั้นยศของตัวละคร

ภาพที่ 32 เครื่องแต่งกายการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ
ที่มา: ผู้วิจัย

การแสดง“จุฬาฯอาศิรวาท” ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำหนดเครื่องแต่งกายเป็นยืนเครื่องละครพระ-นาง สมัยอดพระ-นาง

ภาพที่ 33 การแสดง“จุฬาฯอาศิรวาท”
ที่มา: ผู้วิจัย

การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” กำหนดเครื่องแต่งกายเป็นเครื่องแต่งกายสร้างสรรค์ในรูปแบบเขมร เครื่องแต่งกายนเรนทราทิตย์ ออกแบบเครื่องแต่งกายโดยอาจารย์ ดร.สุรัตน์ จงดา และเครื่องแต่งกายของตัวละครในการแสดงทั้งหมด ออกแบบเครื่องแต่งกายโดยอาจารย์โกมล พานิชพันธุ์ และอาจารย์ ดร.สุขสันติ แวงวรรณ

ภาพที่ 34 การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ที่มา: ผู้วิจัย

6.การกำหนดผู้แสดง

การกำหนดผู้แสดงนั้น กำหนดให้ผู้แสดงทั้งหมดเป็นคณาจารย์ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตเก่า ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคัดเลือกผู้แสดงตามบทบาทที่เหมาะสมกับผู้แสดงแต่ละคน

ผู้แสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ คัดเลือกผู้แสดงที่มีความสามารถด้านการร้องเพลงไทย ความสามารถด้านทักษะนาฏศิลป์ไทยที่ดีเยี่ยม

ผู้แสดงการแสดง “จุฬาฯอาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการคัดเลือกผู้แสดง ได้แก่ คณาจารย์ และนิสิตเก่า ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีความสามารถด้านทักษะนาฏศิลป์ไทยที่ดีเยี่ยม

ผู้แสดงการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” คัดเลือกผู้แสดงจากนิสิตปัจจุบัน ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อได้คัดเลือกผู้แสดงในชุดการแสดงต่าง ๆ ครบแล้ว ดำเนินการในขั้นต่อไป คือ การฝึกซ้อมการแสดง การคัดเลือกผู้แสดงมีความสำคัญต่อการแสดงในส่วนของความเหมาะสม หากเลือกผู้แสดงได้ตรงกับบทบาท และผู้แสดงมีความตั้งใจในการแสดงจะช่วยให้การแสดงสามารถถ่ายทอดบทบาทอารมณ์ ได้ตรงกับจินตภาพของผู้ออกแบบการแสดง

การทำงานในขั้นตอนนี้ต้องมีปัจจัยที่สำคัญ คือ เครือข่ายบุคคล ไม่ว่าจะเป็น คณาจารย์ นิสิตปัจจุบัน นิสิตเก่า เพราะหากขาดปัจจัยด้านนี้ จะทำให้การหาผู้แสดงเป็นไปอย่างลำบาก ซึ่งเครือข่ายบุคคลจะแตกต่างกันออกไป ตามแต่พื้นที่ องค์กร และขีดความสามารถในการจัดหาบุคคลของคณะทำงาน

7.การฝึกซ้อมการแสดง

การฝึกซ้อมการแสดง เป็นขั้นตอนก่อนการแสดงจริงที่สำคัญมาก ผู้ออกแบบการแสดง ผู้ฝึกซ้อม ผู้แสดง จะใช้เวลาในการฝึกซ้อมที่ค่อนข้างมาก เพื่อความสมบูรณ์ของผู้แสดงที่จะแสดงในแต่ ละบทบาท

แต่เรื่องของเวลาเป็นตัวแปรที่จะทำให้การกำหนดระยะเวลาฝึกซ้อมเปลี่ยนแปลง หรือน้อยลง เช่น การกำหนดการแสดงล่าช้า ผู้แสดงเวลาไม่ตรงกัน เป็นต้น ซึ่งคณะทำงานจะต้องทำ หน้าที่ในการกำหนดวันเวลาซ้อมให้ผู้ออกแบบการแสดง ผู้ฝึกซ้อม ผู้แสดง สามารถเข้าร่วมการ ฝึกซ้อมได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ในการฝึกซ้อมการแสดงทั้งสามชุด คณะทำงานได้กำหนดวัน เวลาสำหรับฝึกซ้อมการแสดง ไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 กำหนดการซ้อมละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์ เนื่องในโอกาส 99 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2559

ที่มา: จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 2559

วัน	รายละเอียด	สถานที่	เวลา	หมายเหตุ
วันที่ 12 มีนาคม 2559	- ประชุม	ห้องวงซิมโฟนี อาคารจามจุรี 9	13.00 น.	ทีมงาน
วันที่ 15 มีนาคม 2559	- คำนับครู	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	11.30 น.	ชุดนิสิต
วันที่ 14-18 มีนาคม 2559	- ซ้อมละคร พระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	16.00 น.	

วันที่ 19 มีนาคม 2559	- ซ้อมละคร พระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	13.00 น.	
วันที่ 20 มีนาคม 2559	- ซ้อมละคร พระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	08.00 น. (พร้อม)	เสด็จทรงซ้อม
วันที่ 21 มีนาคม 2559	- ซ้อมละคร พระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	16.00 น.	
วันที่ 22-23 มีนาคม 2559	- ซ้อมละคร พระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	16.00 น.	
วันที่ 24 มีนาคม 2559	- ซ้อมละคร พระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	16.00 น.	
วันที่ 25 มีนาคม 2559	- ซ้อมละคร พระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	16.00 น.	
วันที่ 26 มีนาคม 2559	- แต่งตัว	ห้องโถงศิลปกรรม 3(ตึกเขียว)	06.00 น.	
	- แสดงจริง	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	09.00 น.	

ภาพที่ 35 การฝึกซ้อมการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”
ที่มา: ผู้วิจัย

จากภาพที่ 4.17 จะสามารถแบ่งเหตุการณ์การซ้อมการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” เป็น 2 เหตุการณ์ คือ 1.การซ้อมเข้าเรื่อง โดยทำการซ้อม ณ โถงอาคารศิลปกรรมศาสตร์ 3 โดยมีผู้ควบคุมการฝึกซ้อม คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ เป็นการซ้อมเพื่อลงรายละเอียดในการแสดงระหว่างผู้ออกแบบการแสดงและผู้แสดง เพื่อกำหนดลำดับเหตุการณ์ในการแสดงให้มีความเข้าใจตรงกันทุกฝ่าย 2.เป็นการฝึกซ้อมเต็มเรื่อง ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีผู้ควบคุมการฝึกซ้อม คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ และคณะ อันเป็นการซ้อมเตรียมความพร้อมกับสถานที่แสดงจริง จะมีการปรับให้ผู้แสดงอยู่ในจุดต่าง ๆ ของเวทีที่เป็นไปตามลักษณะจัดให้เข้ากับเวทีที่ฝ่ายเวทีการแสดงได้จัดไว้ และที่สำคัญทำให้ผู้แสดงได้มีความเข้าใจถึงพื้นที่จุดแสดงของตนเอง พื้นที่การเข้าออกของเวที ซึ่งจะเป็นการทำให้การแสดงมีความต่อเนื่องไม่ติดขัด

ตารางที่ 3 กำหนดการซ้อมละครศึกดำบรรพ์ เรื่อง อิเหนา ตอน ไหว้พระ เนื่องในโอกาส 99 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2559
 ที่มา: จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 2559

วัน	รายละเอียด	สถานที่	เวลา	หมายเหตุ
วันที่ 14-18 มีนาคม 2559	- ซ้อมเข้าวง ดนตรีปีพาทย์	ห้อง 204 (ห้องหินขัด)	16.00 น.	
วันที่ 15 มีนาคม 2559	- คำนับครู	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	11.30 น.	ชุดนิสิต
วันที่ 21 มีนาคม 2559	- ซ้อมเข้าวง ดนตรีปีพาทย์	ห้อง 204 (ห้องหินขัด)	16.00 น.	
วันที่ 22-23 มีนาคม 2559	- ซ้อมเข้าวง ดนตรีปีพาทย์	ห้อง 204 (ห้องหินขัด)	16.00 น.	
วันที่ 24 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครศึกดำ บรรพ์	หอประชุมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	09.00 น.	แต่งตัว

	เรื่อง อิเหนา ตอน ไหว้พระ			
วันที่ 25 มีนาคม 2559	- ซ้อมละครตีกด่า บรรพ์ เรื่อง อิเหนา ตอน ไหว้พระ	หอประชุมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	09.00 น.	
วันที่ 26 มีนาคม 2559	- แต่งตัว	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	06.00 น.	
	- แสดงจริง	หอประชุมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	09.00 น.	

ภาพที่ 36 การฝึกซ้อมละครตีกด่าบรรพ์ เรื่อง อิเหนา ตอน ไหว้พระ
ที่มา: ผู้วิจัย

จากภาพที่ 4.18 เป็นการฝึกซ้อมละครตีกด่าบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ ณ ห้อง 204 อาคารศิลปกรรมศาสตร์ 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝึกซ้อมโดยอาจารย์นพรัตน์สุภาการหวังในธรรม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญใจ คงถาวร ซึ่งทำการฝึกซ้อมร้องเพลงและรำทำบทประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปี่พาทย์ตีกด่าบรรพ์ที่ให้ความอนุเคราะห์ร่วมฝึกซ้อมจากสาขาดุริยางคศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ผู้แสดงและผู้บรรเลงดนตรี

ได้มีความเข้าใจต่อลำดับเหตุการณ์ในการแสดง อันจะเป็นการส่งเสริมให้การแสดงมีความเรียบร้อย และสมบูรณ์ นอกจากนั้นเป็นการฝึกซ้อมผู้แสดงให้ฝึกซ้อมร้องเพลงกับวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ด้วยตนเอง อันเป็นการฝึกซ้อมด้านการตั้งเสียง การร้อง ให้ประสานกับการบรรเลงดนตรีได้อย่างไม่ ผิดเพี้ยน

ทั้งนี้จากการที่ผู้วิจัยได้เป็นผู้ช่วยประสานงานการแสดงของการแสดงนาฏยศิลป์ในงาน ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 นั้น ทำให้ผู้วิจัยพบว่า การฝึกซ้อมการแสดงละครดึกดำบรรพ์นั้น ทำได้โดย 1.การทำความเข้าใจเรื่องราวในฉากนั้น ๆ โดยอาจารย์ผู้สอนจะลำดับเหตุการณ์สำคัญ รวมถึงกล่าวถึงเหตุการณ์สำคัญก่อนการเกิดเรื่องราวในฉากนั้น เพื่อเสริมความเข้าใจในบทบาทของตัวละครภายในฉาก 2.การฝึกหัดการร้องเพลงแต่ละเพลงที่มีอยู่ในฉากนั้น ๆ ครอบคลุมไปถึงการท่องจำ บทละครทั้งหมดภายในฉาก 3.การต่อกระบวนท่ารำทำบทในแต่ละเพลง 4.การซ้อมเข้าเรื่อง 5.การซ้อมเข้าเรื่องรวมกับวงดนตรี โดยที่ได้กล่าวมานั้นล้วนเป็นการให้ความใส่ใจของอาจารย์ ผู้ฝึกสอน อันนำไปสู่การแสดงที่สมบูรณ์ เพราะการแสดงละครดึกดำบรรพ์นี้นับว่าเป็นการแสดงที่ค่อนข้างยากสำหรับผู้แสดงทุกคน ต้องใช้การฝึกซ้อมและการทุ่มเทของทั้งผู้แสดง และผู้ฝึกซ้อมเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 4 กำหนดการซ้อมระบำจูฬาฯ อาศิรวาท เนื่องในโอกาส 99 ปี แห่งการสถาปนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2559

ที่มา: จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม, 2559

วัน	รายละเอียด	สถานที่	เวลา	หมายเหตุ
วันที่ 15 มีนาคม 2559	- คำนับครู	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	11.30 น.	
วันที่ 22-23 มีนาคม 2559	- ซ้อมระบำ	ห้อง 203 (ห้องพื้น ไม้)	16.00 น.	

วันที่ 24 มีนาคม 2559	- ซ้อมระบำ	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	13.00 น.	
วันที่ 25 มีนาคม 2559	- ซ้อมระบำ	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	13.00 น.	
วันที่ 26 มีนาคม 2559	- แต่งตัว	ห้องโถง ศิลปกรรม 3 (ตึกเขียว)	06.00 น.	
	- แสดงจริง	หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	09.00 น.	

ภาพที่ 37 การฝึกซ้อมระบำจุฬาฯ อาศิรวาท

ที่มา: ผู้วิจัย

โดยกำหนดการซ้อมนี้จะนำไปแก่คณะทำงานทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นผู้ออกแบบการแสดง ผู้ฝึกซ้อม ผู้แสดง เพื่อให้รับทราบวันเวลาการฝึกซ้อมตรงกัน และเริ่มการจัดการซ้อมตามระยะเวลาที่กำหนด

ในการจัดการฝึกซ้อมการแสดงแต่ละครั้งจะมีสวัสดิการสำหรับคณะทำงานทุกครั้ง เป็นอาหาร ของว่าง และเครื่องดื่ม เพื่อส่งเสริมคณะทำงานให้มีกำลังกาย และกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน ซึ่งการทำงานการแสดงถือเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญต่อการดำเนินงาน

8. การแสดงจริง

การแสดงจริงงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จัดขึ้นในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2559 ณ หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาเป็นองค์ ประธาน

การแสดงภายในงาน เริ่มจาก

- รายการที่ 1 การบรรเลงปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์
- รายการที่ 2 การบรรเลงดนตรีของวงบ้านปลายเนิน เพลงเชิดฉิ่ง-ศรทะนง

ภาพที่ 38 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอกร่วมกับวงสายใย

จามจุรีร่วมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-รายการที่ 3 การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” บทเพลงพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของวงสายใยจามจุรีร่วมกับวงดนตรีสากล สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 39 การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-รายการที่ 4 การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ภาพที่ 40 การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

-รายการที่ 5 “จุฬาฯอาศิรวาท” ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 41 การแสดง “จุฬาฯอาศิรวาท”

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยการจัดการแสดงจริงนับว่าเป็นเกียรติสูงสุดของคณะทำงาน ที่ได้มีโอกาสในการถวายงาน
แด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งภายหลังจบการก็จะเป็นการพากลุ่มผู้แสดง
ถ่ายภาพรวมกัน และกลับยังที่พักเพื่อเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย จัดเก็บเครื่องแต่งกายต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.5 การวิเคราะห์งานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเชิงการตลาด

การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จัดเป็นการแสดงในเชิงการให้บริการทางวิชาการ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งแม้ไม่ได้เป็นการแสดงที่จัดขึ้นเพื่อการตลาด หรือการแข่งขันทางการตลาด แต่ลักษณะการบริหารงานในการจัดการแสดงไม่ได้แตกต่างกัน ซึ่งผู้ศึกษาจะนำเสนอการจัดการการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 โดยใช้ กลยุทธ์ทางการจัดการการตลาด 5 M 8 P

กลยุทธ์ 5 M	-Money	เงินหรือทุน
	-Man	บุคคล
	-Management	การบริหารจัดการ
	-Marketing	การตลาด
	-Moral	ใจ
กลยุทธ์ 8 P	-Product	ผลิตภัณฑ์
	-Price	ราคา
	-Place	การจัดจำหน่าย ช่องทาง สถานที่
	-Promotion	การส่งเสริมการตลาด
	-Packaging	บรรจุภัณฑ์
	-Personal	การใช้พนักงานขาย
	-Public relation	การให้ข่าวสาร
	-Power	การใช้พลัง

ซึ่งผู้วิจัยจะได้อภิปราย โดยเริ่มการจากการใช้กลยุทธ์ทางการจัดการการตลาด 5 M ในการวิเคราะห์การจัดการภายในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

1. Money เงินหรือทุน

เงิน หรือทุน เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนของกรดำเนินงานที่ถือเป็นปัจจัยหลัก เพราะในปัจจุบันการทำงาน จัดงาน จัดการสัมมนา ฯ ล้วนแล้วแต่ต้องมีปัจจัยทางการเงินเป็นหลักตั้งในการตั้งงบประมาณ เสนอราคา ติราคา ไปจนถึงการเบิกจ่าย

นอกจากจะเป็นตัวตั้งในการจัดสรรเพื่อใช้จ่ายในการจัดการด้านต่าง ๆ แล้ว ขั้นตอนในการเบิกจ่ายก็เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เนื่องจากจะต้องมีรายรับรายจ่ายที่ใช้ในการจัดการที่ชัดเจน เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของการจัดการต่อไป

สำหรับการจัดการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 ได้รับงบประมาณในการดำเนินการจัดการแสดงจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีขั้นตอน คือ

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดตั้งงบประมาณสำหรับงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
- ประชุมคณะดำเนินงานเพื่อจัดทำงบประมาณในส่วนการแสดง
- นำเสนอขงบประมาณการจัดการแสดง
- ตั้งงบประมาณในกรณีที่สูงเกินงบประมาณรายรับที่ได้รับมา
- สรุปงบประมาณและเสนอต่อฝ่ายการเงินของคณะดำเนินงาน
- การเบิกจ่าย

ขั้นตอนในการจัดสรรงบประมาณ เสนอขงบประมาณ หรือคำนวณงบประมาณในการจัดการแสดงนาฏศิลป์ มีตัวแปรที่สำคัญ คือ ค่าใช้จ่ายด้านเครื่องแต่งกาย เนื่องจากการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ มีการแต่งกาย ยืนเครื่องพระ-นาง หรือหากเป็นการแสดงระบำที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่การออกแบบสร้างเครื่องแต่งกายสำหรับการแสดงก็มีราคาสูงเช่นกัน เนื่องจากวัตถุดิบในการทำเครื่องแต่งกายขึ้นราคา การขนส่งขึ้นราคา ช่างตัดเย็บขึ้นราคา ฯ ซึ่งต้นเหตุหลักก็คือสถานการณ์เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงและปรับค่าใช้ต่าง ๆ ให้สูงขึ้น

งบประมาณของการนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 ซึ่งประกอบด้วยการแสดงนาฏศิลป์ 3 รายการ ได้แก่ 1.การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม”

2.การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ 3.การแสดง“จุฬาฯอาศิรวาท” ระเบียบเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีงบประมาณดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ตารางแสดงงบประมาณการแสดงนาฏศิลป์

ที่มา: ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ	รายละเอียด	จำนวนเงิน	รวม
1	<p>ละครพระราชทาน เรื่อง นเรนทราทิตย์ (56 คน)</p> <p>ค่าเช่าเครื่องแต่งกาย (1,500 x 56 คน)</p> <p>ค่าจ้างแต่งตัวนักแสดง (1,500 x 5 คน)</p> <p>ค่าจ้างแต่งหน้านักแสดงพระเอกเหมาจ่าย</p> <p>ค่าตอบแทนนักแสดงตัวเอก</p> <p>ค่าตอบแทนนักแสดงตัวประกอบ (500 x 55)</p> <p>ค่าจัดสร้างอุปกรณ์ประกอบการแสดง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องประดับศีรษะ 2,000 x 22 คน - ค่าจ้างสร้างอุปกรณ์ประกอบการแสดงเหมาจ่าย - ค่าขนย้ายอุปกรณ์ประกอบฉาก - ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ (อาวุธ) 	<p>84,000 บาท</p> <p>15,000 บาท</p> <p>3,000 บาท</p> <p>1,500 บาท</p> <p>27,500 บาท</p> <p>44,000 บาท</p> <p>20,000 บาท</p> <p>2,000 บาท</p> <p>5,000 บาท</p>	26x1000
	รวม	202,000 บาท	202,000 บาท
2	<p>ละครดึกดำบรรพ์ เรื่อง อิเหนา ตอน ไหว้พระ (24 คน)</p> <p>ค่าเช่าเครื่องแต่งกายพร้อมแต่งหน้าเหมาจ่าย (1,500 x 20 คน)</p> <p>ค่าเช่าเครื่องแต่งกายเหมาจ่ายค้างคาว (1,000 x 4 คน)</p>	<p>30,000 บาท</p> <p>4,000 บาท</p> <p>12,000 บาท</p> <p>12,000 บาท</p>	

	ค่าจ้างแต่งตัวพร้อมแต่งหน้านักแสดง เหมาจ่าย (1,500 x 8 คน) ค่าตอบแทนนักแสดง (500 x 24 คน)		
	รวม	58,000 บาท	260,000 บาท
3	ระบำฉลองครบรอบ 99 ปี สถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (16 คน) ค่าเช่าเครื่องแต่งกายพร้อมแต่งหน้าเหมา จ่าย (1,500 x 16 คน) ค่าจ้างแต่งตัวนักแสดงเหมาจ่าย (1,500 x 6 คน) ค่าตอบแทนนักแสดง (1,000 x 16 คน)	24,000 บาท 9,000 บาท 16,000 บาท	
	รวม	49,000 บาท	309,000
4	ค่าอาหารและเครื่องดื่มพร้อมของว่าง เหมาจ่าย (100 x 100 บาท x 5 มื้อ)	50,000 บาท	359,000
5	ค่าค่านับครูและเครื่องประกอบพิธีเหมา จ่าย	10,000 บาท	369,000
6	ค่าฝึกซ้อมการแสดง (เหมาจ่าย)	50,000 บาท	419,000
	รวมทั้งหมด	419,000 บาท	419,000

จากตารางดังกล่าวจะเห็นได้ว่า งบประมาณในการจัดการแสดงนาฏศิลป์เป็นรายจ่ายที่แปรผันไปตามจำนวนผู้แสดงและเครื่องแต่งกาย ในฐานะที่ผู้ศึกษามีประสบการณ์ในการเป็นผู้ประสานงานการแสดงในงานปีพาสต์ดิกดำบรรพ์เห็นว่าเป็นเรื่องปกติของการจัดการแสดงนาฏศิลป์ที่หากมีผู้แสดงจำนวนมากย่อมมีรายจ่ายด้านเครื่องแต่งกายมากตามไปด้วย ซึ่งการจัดการด้านงบประมาณของการแสดงนาฏศิลป์นั้นมีความจำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณในการเบิกจ่ายนี้ เพื่อให้ได้ซึ่งคุณภาพในการจัดการแสดง เพราะเมื่อความต้องการสูง (ด้านเครื่องแต่งกาย) แต่จำนวนเจ้าของเครื่องแต่งกายที่มีอยู่ไม่มากก็สามารถเรียกราคาได้เต็มที่ แปรผันไปตามหลักเศรษฐกิจ อุปสงค์ (Demand) อุปทาน (Supply) ที่เมื่อผู้ซื้อมีความต้องการซื้อมาก ผู้ขายก็ย่อมมีความต้องการขายในราคาที่สูงเช่นกัน

2.Man บุคคล

บุคคล หรือทรัพยากรบุคคล เป็นปัจจัยในการจัดการอีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะทรัพยากรบุคคลนั้น หมายรวมถึงทรัพยากรทางความรู้ความสามารถของบุคคลนั้น ๆ ด้วย ซึ่งในการทำงานย่อมต้องอาศัยบุคคลในการดำเนินงานในฝ่าย หรือหน้าที่ อันถือเป็นขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดผลงานอันเป็นรูปธรรม

การคัดเลือกบุคคลในการจัดการงานต่าง ๆ ย่อมจะต้องเลือกบุคคลให้เหมาะกับงาน เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคคลนั้น ๆ เพราะเมื่อบุคคลที่ตรงกับงานและตรงกับทักษะองค์ความรู้ที่ถนัดหรือสำคัญของเขา องค์ความรู้นั้นย่อมถูกนำมาใช้ในการดำเนินงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

การจัดการบุคคลด้วยการแบ่งงานสำหรับการจัดการแสดงเพื่อให้แต่ละบุคคลได้ดูแลส่วนการแสดงนั้น ๆ ตามหน้าที่ เพื่อการดำเนินงานจะเป็นระบบและรวดเร็ว ในการจัดการแสดงงานปีพาทย์ตีกดาบรรพ์นั้น ประกอบด้วยการแสดงหลัก 2 ส่วน คือ การบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกดาบรรพ์ และการแสดงนาฏยศิลป์ ซึ่งมีการแบ่งส่วนการดำเนินงานให้

หลักการในการจัดการแสดงนาฏยศิลป์

การแสดงในแต่ละปีจะขึ้นอยู่กับพระราชวินิจฉัยขององค์ประธานกิตติศักดิ์ คือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และคณะกรรมการดำเนินการจัดงานที่แต่งตั้งขึ้นโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยแบ่งงานการจัดการแสดงจากการประชุมของศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ซึ่งหน้าที่หลักในการแสดงทั้ง 2 ส่วนที่ได้กล่าวมานั้นแบ่งออกเป็น

1.การบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกดาบรรพ์ ประกอบด้วย วงบ้านปลายเนิน วงสายใยจามจุรี วงนิสิต ซึ่งอยู่ในความดูแลของที่ปรึกษาด้านดุริยางคศิลป์ไทย คือ อาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ ฝักจำรูญ ศิลปินแห่งชาติและศิลปินแห่งชาติแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.การแสดงนาฏยศิลป์ ประกอบด้วย การแสดงพระราชทาน ปี พ.ศ.2550-2557 อยู่ในความรับผิดชอบของบ้านปลายเนิน โดย หม่อมเจ้าหญิงกรณิกา จิตรพงศ์ และในปี พ.ศ.2559 อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้มอบหมายให้ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นที่ปรึกษา ส่วนการแสดงละครตีกดาบรรพ์ การ

แสดงระบำอาศิรวาท การแสดงระบำที่ตัดมาจากละครดึกดำบรรพ์ หรือการแสดงระบำที่จัดทำขึ้นใหม่ อยู่ในความรับผิดชอบของที่ปรึกษาด้านนาฏศิลป์ไทย คือ อาจารย์นพรัตน์ศุภกากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อมีการแบ่งหน้าที่ดูแลการแสดงในส่วนการแสดงต่าง ๆ เรียบร้อยแล้วก็ดำเนินงานในขั้นต่อไป คือการกระจายงานจากบุคคลที่เป็นผู้ดูแลหลักไปสู่กลุ่มบุคคลที่เป็นส่วนสนับสนุนผู้ดูแลการแสดงหลัก โดยการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 มีการแบ่งคณะดำเนินงานจัดการแสดง รวมไปถึงผู้แสดง ดังนี้

การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” จัดเป็นการแสดงประเภทสร้างสรรค์ ที่จะเป็นการแสดงประกอบบทร้องและทำนองเพลงออกภาษาเขมร โดยเป็นการแสดงที่จัดทำขึ้นใหม่ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นผู้สนองพระราชดำริ และจัดการการแสดงและได้กำหนดคณะดำเนินงานตามรายนามดังต่อไปนี้

อำนวยการแสดงและกำกับการแสดง ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ราชบัณฑิต

ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง ผศ.ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง

ฝึกซ้อมนางอัปสร ผศ.มณีนสา วศินารมณ

ออกแบบเครื่องแต่งกาย จุฬาลงกรณ์ อาจารย์โกมล พานิชพันธ์

อาจารย์ ดร.สุรัตน์ จงดา

อาจารย์ ดร.สุขสันติ แวงวรรณ

ออกแบบอุปกรณ์ประกอบฉาก รศ.วรวิฑูร์ สุธีวีระขจร

ประสานงานการแสดง อาจารย์จุฑาวุฒน์ โอบอ้อม

อาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์

รายนามผู้แสดง

นเรนทราทิตย์	ศศ.ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์	
มเหสี	น.ส.ณิชา วัฒนวงศ์	น.ส.พิชญ์ภักดิ์ อินทรนัญญ์
นางกำนัล	น.ส.จริยา กลางยศ	น.ส.เนศรา นาคทรพรพ
แม่ทัพ	นายจิตติพร หมีทอง	นายธนบัตร เอี่ยมสะอาด
ทหาร	น.ส.อชิรญา วงศ์วิวัฒน์	น.ส.ณัฐชา คำมี
	น.ส.ณัฐนรี แจ็งเคลือบ	น.ส.ปภาวรินทร์ ณ พัทลุง
	น.ส.ธีรรา วิโนทกะ	น.ส.ดวงพร มีนุ่น
	น.ส.แพรวา บางผึ้ง	น.ส.กุลณัฐ สีสัมประสงค์
	น.ส.อรญา หาญนันทพิทักษ์	น.ส.ปรารถนาดี ทองใหญ่
คนลากรถ	น.ส.กนกพัชร์ แจ่มฟ้า	น.ส.อรอุทัย นิลงาม
เครื่องสูง	น.ส.ปุณยาพร ศิริสวัสดิ์	น.ส.เบญจรัตน์ นามนิล
	น.ส.เอมิ พุกดาวะ	นายสิทธิชัย คำขามงคล
	น.ส.บุญจิตา นาคเป้า	
คนธง	นายปณตทัต ลำเพ็ญ	
นางอัปสร	น.ส.สุพิชญา นากา	น.ส.ณัฐจิยา ดวงประทีป
	น.ส.ณิชา อัญนพวงศ์	น.ส.ชยานี สุนทรมาลัย
	น.ส.นรีภักดิ์ แป้นดี	น.ส.พิชญ์ภักดิ์ อินทรนัญญ์
	น.ส.พีรชญา งามนตรี	น.ส.ศิริฉันท อิมลาเทศ
	น.ส.ชมพูนุช สุธาเนตร	น.ส.ทศย์รัตน์ เตียรบุญเลิศ

น.ส.พิมพ์ภัส พฤกษ์พิทักษ์	น.ส.ธมลวรรณ เบ้ากุล
น.ส.จันทกานต์ ชาวปลอด	น.ส.ธัญญธร ทองบัว
น.ส.การะเกด กฤษณะโยธิน	น.ส.วงศ์สุรางค์ อรุณรัตน์
น.ส.น้ำเชื่อม เพชรมาก	น.ส.พัชราภรณ์ เขียวทอง
น.ส.นิฐิมา ทองธนะเศรษฐ์	

การแสดงละครตีกดาบรพรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ เป็นบทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ จัดว่าเป็นการแสดงในรูปแบบอนุรักษ์ เล่นตามรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ไทย ซึ่งการแสดงละครตีกดาบรพรพ์เป็นการแสดงที่รวมเอาความสามารถด้านการร้อง การรำของผู้แสดงเป็นสำคัญ ผู้แสดงจะต้องร้องเพลงได้ดี และรำได้งดงาม และได้กำหนดคณะดำเนินงานตามรายนามดังต่อไปนี้

<u>ที่ปรึกษาการแสดง</u>	อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ศิลปินแห่งชาติ
<u>อำนวยการแสดง</u>	อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
<u>ผู้ฝึกซ้อม</u>	รศ.อมรา กล้าเจริญ อาจารย์ไพฑูรย์ เข้มแข็ง รศ.ดร.สวภา เวชสุรักษ์ อาจารย์ขวัญใจ คงถาวร
<u>ประสานงานการแสดง</u>	อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม อาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์ คุณวิภาภรณ์ เจริญศิลป์ คุณจิตตมาส โพธิ์ศรี คุณวรภบ คำภิรมย์

รายนามผู้แสดง

มะเดหวี	น.ส.พิชญา บุชราคม	
บุษบา	น.ส.ธัญชนก เนียรสอาด	
พี่เลี้ยง	น.ส.นฤมล อุไรรัตน์	น.ส.ณฐา บริทิทัน
	น.ส.ณิชภา บัวอำไพ	น.ส.นราวดี ชาวท่าทราย
นางกำนัล	น.ส.อาภารัช จิตรสวัสดิ์	น.ส.พิชญ์นรี วากย์เงินตรา
อิเหนา	น.ส.ศศิษฐ์ฐา มัชฌมจันทร์	
สังคามาระดา	น.ส.สุริมาศ หลุทัยบริรักษ์	
ประสันตา	น.ส.อารีรัตน์ ครุฑปักชี	
ค่างคาว	ด.ญ.ณิธาน อาชายุทธการ	ด.ช.ศุภพล อาชายุทธการ
	ด.ช.วรวิศ สีบัว	ด.ช.รพี พิลาทา
	ด.ญ.พิมพ์นารา เจริญศิลป์	ด.ญ.อภิสร (หวังในธรรม) วรรณนิยม

การแสดง “จุฬาทอาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการแสดงประเภทระบำ บทร้องประพันธ์ขึ้นใหม่โดยหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ทองทอง และบรรจุเพลงโดยอาจารย์บุญช่วย โสวัตร กระบวนทำรำประดิษฐ์ขึ้นใหม่ตามรูปแบบของการประดิษฐ์กระบวนทำรำสำหรับระบำทำยเรื่องของการแสดงละครดึกดำบรรพ์โดยอาจารย์ นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม และได้กำหนดคณะทำงานตามรายนามดังต่อไปนี้

<u>ที่ปรึกษาการแสดง</u>	อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์	ศิลปินแห่งชาติ
<u>อำนวยการแสดง</u>	อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม	ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
<u>ผู้ฝึกซ้อมระบำ</u>	ผศ.ดร.มาลินี อาชายุทธการ	

รายนามผู้แสดง

ผศ.ดร.มาลินี อาชายุทธการ

อาจารย์ขวัญตา สมุทรทอง

อาจารย์แก้วตา สุขเกษม

อาจารย์รสวรรณ อติศัยการดี

อาจารย์มณใจ จันทร์สุวรรณ

อาจารย์นารีรัตน์ พิณจณสาร

อาจารย์ชัญญา ธนภัทร์มงคล

อาจารย์ณมน กาญจนลาภ

อาจารย์ชนันณัฐ รัตนภิญโญพงศ์

อาจารย์ธรรมจักร พรหมพวย

อาจารย์รมณียา ไชยวสุ

อาจารย์ชุมพล ชะมะณา

อาจารย์จันทจุฑา สุวรรณคัมภีระ

อาจารย์ลักขณา แสงแดง

อาจารย์ธัญนัฐกร แดงกล้า

อาจารย์ธนันยวรรณ ศรีทรัพย์ไย

มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากการกำหนดบุคคลในคณะทำงานสำหรับจัดการแสดงพบว่า มีคณะดำเนินงานจำนวน 18 คน ผู้แสดงการแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” จำนวน 56 คน ผู้แสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ จำนวน 24 คน ผู้แสดงการแสดง “จุฬาฯอาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 16 คน รวมคณะทำงานจัดการแสดงทั้งสิ้น 116 คน

ในการกำหนดหน้าที่ บทบาทของบุคคลในแต่ละส่วนงานนั้น ทำให้การทำงานเป็นไปควบระบบ เนื่องจากแต่ละบุคคลมีหน้าที่รับผิดชอบของตน ซึ่งการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบเป็นตามความสามารถและความถนัดของบุคคลนั้น ๆ ก่งงานในหน้าที่ ซึ่งทำให้การทำงานเกิดความรวดเร็วมากขึ้น และนอกจากนี้ยังได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพในระยะเวลาที่น้อยลงอีกด้วย

3.Management การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ แบ่งรายการแสดงนาฏศิลป์ 3 รายการ และมีการแสดงบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์อีก 2 รายการ ซึ่งมีเวลาในการดำเนินรายการแสดงไม่เกิน 1.5 ชั่วโมง โดยแบ่งระยะเวลาในการดำเนินการแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงระยะเวลาดำเนินรายการแสดง

ที่มา: ผู้วิจัย

ลำดับ	รายการแสดง	ระยะเวลา	หมายเหตุ
1	การบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์	10 นาที	วงนิสิต
2	การบรรเลงดนตรี เพลงเชิดฉิ่ง-ศรทะนง	10 นาที	วงบ้านปลายเนิน
3	การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทยชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรง คุณธรรม”	30 นาที	วงสายใยจามจุรี
4	การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่อง อิเหนา ตอนไหว้พระ	30 นาที	วงนิสิต

5	“จุฬาฯอาศิรวาท” ระบายเฉลิมฉลอง ในวาระครบ 99 ปี	10 นาที	วงนิสิต
		รวม 90 นาที	1.5 ชั่วโมง

การจัดการซ้อมการแสดง

การฝึกซ้อมการแสดง เป็นขั้นตอนก่อนการแสดงจริงที่สำคัญมาก ผู้ออกแบบการแสดง ผู้ฝึกซ้อม ผู้แสดง จะใช้เวลาในการฝึกซ้อมที่ค่อนข้างมาก เพื่อความสมบูรณ์ของผู้แสดงที่จะแสดงในแต่ละบทบาท

แต่เรื่องของเวลาเป็นตัวแปรที่จะทำให้การกำหนดระยะเวลาฝึกซ้อมเปลี่ยนแปลง หรือน้อยลง เช่น การกำหนดการแสดงล่าช้า ผู้แสดงเวลาไม่ตรงกัน เป็นต้น ซึ่งคณะทำงานจะต้องทำหน้าที่ในการกำหนดวันเวลาซ้อมให้ผู้ออกแบบการแสดง ผู้ฝึกซ้อม ผู้แสดง สามารถเข้าร่วมการฝึกซ้อมได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

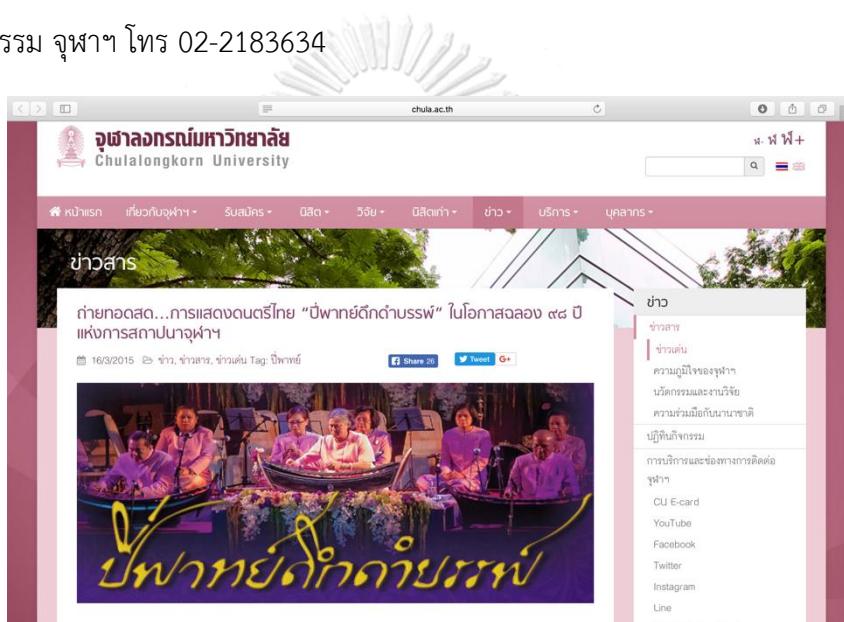
การกำหนดการซ้อมการแสดง เป็นการช่วยกำหนดตารางการทำงานให้ชัดเจน เพื่อให้คณะทำงาน ผู้แสดง นักดนตรี มีความเข้าใจในการซ้อมการแสดงตลอดจนระยะเวลา รวมไปถึงการแสดงจริง ที่จะมีกำหนดจับพบสำหรับซ้อมที่ใด เวลาใด

โดยภายหลังการซ้อมการแสดงแล้ว จะมีการประชุมรวมเพื่อรายงานผลความคืบหน้าของการทำงานในการจัดการแสดงในแต่ละฝ่าย และเพื่อให้นักแสดงได้รับทราบถึงข้อปรับปรุงในการแสดงตลอดจนหากมีการเปลี่ยนระยะเวลาในการซ้อมการแสดงก็จะแจ้งในช่วงประชุมหลังการซ้อมทุกครั้ง

4. Marketing การตลาด

ในปัจจุบันมีการใช้สื่อ Social Media แพร่หลายเป็นอย่างมาก การหาพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์ หรือโฆษณาปฏิเสธไม่ได้เลยว่าจะต้องใช้พื้นที่ Social Media อีกทั้งยังเป็นการส่งต่อข้อมูลประชาสัมพันธ์ที่สะดวกและรวดเร็ว

การประชาสัมพันธ์งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ก็ได้ใช้พื้นที่ Social Media ในการประชาสัมพันธ์เช่นกัน โดยประชาสัมพันธ์ผ่าน เว็บไซต์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย www.chula.ac.th/th/archive ในหน้าข่าวสาร โดยบุคคลทั่วไปสามารถติดต่อขอรับบัตรเข้าชมฟรี ได้ที่ สำนักงานบริหารงานศิลปวัฒนธรรม จุฬาฯ โทร 02-2183634

ภาพที่ 42 ข่าวประชาสัมพันธ์เว็บไซต์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา: ผู้วิจัย

ประชาสัมพันธ์โดยการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ ติดประกาศเป็นป้ายขนาดใหญ่หน้าทางเข้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ติดประชาสัมพันธ์ทุกคณะ อีกทั้งยังนำป้ายประชาสัมพันธ์ฉายที่ป้ายประชาสัมพันธ์ดิจิทัลของมหาวิทยาลัย และบริเวณสยามสแควร์

ภาพที่ 43 ป้ายประชาสัมพันธ์งานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพที่ 44 ป้ายประชาสัมพันธ์งานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ยังประชาสัมพันธ์ไปยังสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์อีกด้วย เพื่อให้ผู้ชม บุคคลภายนอกได้มีโอกาสเข้ารับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และชมการแสดงปีพาทย์ศึกดำบรรพ์ที่หาดูได้ยากอีกด้วย

ในการจัดการประชาสัมพันธ์นี้ ยังประชาสัมพันธ์พร้อมกับเชิญชวนนิสิตเก่าและปัจจุบันให้เข้าร่วมงานในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อร่วมเฉลิมฉลองและมีการจัดงานคืนสู่เหย้าชาวจุฬาฯ ในช่วงกลางคืนด้วย (บางปี)

ทั้งนี้ การประชาสัมพันธ์งานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์มีระยะเวลาในการจัดงานที่เป็นวันเดียวกันทุกปี ทำให้การประชาสัมพันธ์ง่ายต่อการจดจำในปีถัดไป อีกทั้งจัดงานมาเป็นเวลากว่า 29 ปีต่อเนื่อง ทำให้ผู้ชม รวมถึงคณาจารย์ นิสิต เจ้าหน้าที่ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจดจำได้แล้วว่าในวันที่ 26 มีนาคมของทุกปีจะต้องมีการจัดการแสดงงานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์ขึ้น

5. Moral ใจ

ในการทำงานร่วมกันของบุคคลเป็นหมู่คณะ จะต้องมีความสามัคคีกันในการทำงาน การให้โอกาสในการทำงานของบุคคลต่าง ๆ นับว่าเป็นการเห็นคุณค่าในตัวบุคคลนั้น ซึ่งทำให้เขาเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเทใจอย่างเต็มที่ เพราะนอกจากจะวางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียดรอบรอบ และเป็นระบบแล้ว การคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ร่วมงานทุกคนก็เป็นสิ่งที่สำคัญ

กำลังใจที่สำคัญ ย่อมมาจากร่างกายที่อึดทนง คณะทำงานต้องคำนึงถึงการจัดหาอาหาร น้ำดื่มสำหรับคณะทำงาน ผู้แสดง และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน เพราะในช่วงเวลาการรับประทานอาหาร นอกจากจะเป็นการพักผ่อนของคนแล้ว ยังเป็นการเรียนรู้ระหว่างผู้ที่ทำงานร่วมกันอีกด้วย จาก การนั่งรับประทานอาหารร่วมกัน ก่อให้เกิดการเชื่อมสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน

โดยการจัดการแสดงนาฏยศิลป์ในงานปีพาทย์ดำดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 มีการจัดการด้านสวัสดิการที่จะจัดอาหาร น้ำดื่ม สำหรับคณะทำงาน ผู้แสดง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกครั้งในการจัดการประชุมหรือจัดซ้อมการแสดง

ภาพที่ 45 สวัสดิการอาหารสำหรับคณะทำงาน

ที่มา: ผู้วิจัย

คณะทำงานจัดเตรียมอาหาร เครื่องดื่มไว้สำหรับผู้ร่วมงานทุกคน โดยจัดเตรียมอาหารประเภทต่าง ๆ ซึ่งจัดเป็นบุฟเฟ่ต์ เพราะนอกจากจะดำเนินการจัดเตรียมได้สะดวกและรวดเร็วแล้วยังประหยัดงบประมาณอีกด้วย เนื่องจากอาหารแบบบุฟเฟ่ต์ผู้จัดทำอาหารจะคิดราคาในการจ้างทำเป็นราคาเหมาต่อหม้อ ทำให้ราคาถูกลงกว่าอาหารกล่อง โดยผู้จัดทำอาหารจะนำอาหารมาส่ง ณ สถานที่ซึ่งมีการแสดงก่อนเวลารับประทานอาหารประมาณ 45 นาที เพื่อไม่ให้ผู้ร่วมงานทุกคนต้องรอรับประทานอาหารนานจนเกินไป

นอกจากนี้ในการจัดการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 ยังมีการจัดการที่ผู้ศึกษาจำแนก โดยใช้กลยุทธ์ 8 P ทางการตลาดมาใช้เป็นหลักในการอภิปรายอีกด้วย ซึ่งสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1.Product ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์เป็นการสร้างสรรค์สิ่งของ งาน หรือความคิดที่เป็นของตัวเอง แตกต่างจากผู้อื่น เพราะในแง่ของการแข่งขันด้านผลิตภัณฑ์ ย่อมแปรผันไปตามความนิยม หากผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์โดดเด่นชัดเจน ย่อมทำให้ผลิตภัณฑ์นั้นสามารถอยู่ในตลาดได้อย่างแน่นอน

การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ก็เช่นกัน หากเปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์นั้นเป็นผลิตภัณฑ์ ก็ถือเป็นผลิตภัณฑ์ที่น่าสนใจอย่างมาก เนื่องจากการแสดงนาฏศิลป์ไทยประเภทดึกดำบรรพ์ ปัจจุบันมีการจัดการแสดงอยู่ไม่มากนัก เนื่องจากขาดผู้แสดงที่มีฝีมือครบด้านตามลักษณะของผู้แสดงที่จะมาแสดงในการแสดงประเภทนี้ เพราะจะต้องเป็นผู้ที่ร้องเพลงได้ดี ไพเราะ และต้องมีทักษะนาฏศิลป์ไทยที่ดีอีกด้วย ทำให้การสืบทอดของผู้แสดงไม่ต่อเนื่อง

ในปี พ.ศ.2559 ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ มีผลิตภัณฑ์ที่เป็นการแสดงนาฏศิลป์ทั้งสิ้น 3 รายการแสดง ซึ่งจัดแสดงโดยใช้คณาจารย์ นิสิตปัจจุบัน และนิสิตเก่า ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 ประกอบด้วย

1.การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม”

2.การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

3.การแสดง “จุฬาอาศิรวาท” ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 99 ปีแห่งการสถาปนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดังนั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้จัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นมา นี้ นอกจากจะจัดการแสดงแล้ว ยังส่งผลให้เกิดการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับปีพาทย์ดึกดำบรรพ์และการการแสดงละครดึกดำบรรพ์อีกด้วย ซึ่งปัจจุบันจัดอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนของสาขาดุริยางคศิลป์ไทย และนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถือเป็น การสร้างสรรค์นวัตกรรม

สำหรับผลิตภัณฑ์อย่างการแสดงประเภทดึกดำบรรพ์นี้ ให้มีวัตถุดิบใหม่ ๆ (ผู้แสดง) ที่สืบทอดและสามารถแสดงได้อย่างดีอีกด้วย

นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์จากงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ที่สำคัญอีกอย่าง คือ สุนัขบัตรการแสดง ที่ทุกปีจะแจกให้กับผู้เข้าชมงานทุกคน ภายในสุนัขบัตรจัดพิมพ์รายละเอียดการแสดง เนื้อหาเกี่ยวกับการแสดง ซึ่งถือเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี อีกทั้งจัดบันทึกการแสดงเป็นวิดิทัศน์ที่สามารถค้นหาการแสดงของทุกปีได้ที่หอสมุดดนตรีไทย ชั้น 2 อาคารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.Price ราคา

ราคาเป็นปัจจัยหนึ่งของความนิยมต่อผลิตภัณฑ์ แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ชั้นดี คุณภาพสรรพคุณสูง แม้ราคาสูง ความต้องการซื้อก็ยังมากอยู่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดราคาด้วยความเหมาะสมจึงจะสามารถอยู่ได้ในตลาด

การแสดงนาฏยศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จัดเป็นการแสดงในเชิงบริการวิชาการ ให้เข้าชมโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ หากแต่ต้องสำรองบัตรเข้าชม ที่ สำนักบริหารงานศิลปวัฒนธรรม จุฬา โทร 02-2183634 โดยในปัจจุบันที่มีการจัดการแสดงแสดงมาจนถึง ปี พ.ศ.2559 การจัดการแสดงเป็นที่นิยม และได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ชม ทำให้บัตรเข้าชมการแสดงถูกสำรองบัตรหมดในระยะเวลาอันสั้น

นับว่าเป็นเรื่องที่ดีที่ผู้ชมให้ความสนใจเข้าชมการแสดง อาจจะมาจากเหตุผลในการอยากมีโอกาสในการรับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรืออยากมาชมการแสดงจริงก็ตาม ย่อมเป็นเรื่องที่ดีแล้ว เพราะการแสดงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์และการแสดงนาฏยศิลป์ภายในงานก็คงจะสร้างความประทับใจให้กับผู้ชมไม่มากก็น้อย และถือเป็นเรื่องที่ดีที่ผู้ชมมีโอกาสได้ชมการแสดงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์และนาฏยศิลป์ที่เต็มรูปแบบการจัดการแสดง โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เลย

3.Place การจัดจำหน่าย ช่องทาง สถานที่

ช่องทางในการจัดจำหน่าย สถานที่ เหล่านี้ล้วนมีผลต่อการขายผลิตภัณฑ์ เพราะหากสถานที่ น่าสนใจ สวยงาม และดึงดูดลูกค้าก็ย่อมต้องการเข้ามาซื้อผลิตภัณฑ์ อีกทั้งช่องทางในการเผยแพร่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ก็สำคัญ เช่น การไลฟ์สดใน Facebook เพื่อนำเสนอวิธีหรือกระบวนการในการ สร้างผลิตภัณฑ์

สำหรับการจัดการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ มีสถานที่จัดงาน คือ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นหอประชุมที่มีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม อีกทั้งที่นั่งยังสามารถบรรจุผู้ได้มากกว่า 1,000 คน อีกด้วย ทำให้ผู้ชมสามารถเข้ามาชมการแสดงได้เป็นจำนวนมาก

นอกจากการนั้นการเดินทางมาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็มีความสะดวก เพราะมหาวิทยาลัย ตั้งอยู่ใกล้กับการคมนาคมขนส่งที่สะดวก เช่น BTS MRT ทำให้การตัดสินใจขอบัตรเข้าชมการแสดง งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์เต็มทุกปี เนื่องจากสถานที่ในการจัดงานเอื้ออำนวยต่อผู้ชมการแสดง ทั้งใน ด้านการชมการแสดง และในด้านการเดินทางมาชมการแสดง

4.Promotion การส่งเสริมการตลาด

ในการตลาด การส่งเสริมการตลาดเป็นการกระตุ้นให้ผู้ซื้อมีความสนใจในการซื้อผลิตภัณฑ์ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการลดราคา การให้ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ตัวอย่างก่อน

ในการแสดงนาฏศิลป์งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ก็สามารถหาชมการแสดงในปีที่ผ่านมาได้ เนื่องด้วยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการเผยแพร่วีดิทัศน์การแสดงผ่านเว็บไซต์ YouTube ซึ่งเป็นการเผยแพร่การแสดงภายในงาน เป็นการให้ผู้ชมได้ชมการแสดงในปีที่ผ่านมา ซึ่งทำให้ผู้ชมเกิดความ สนใจอยากเข้าชมการแสดงจริง ณหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากการแสดงในแต่ละปี จะจัดการแสดงที่แตกต่างกัน โดยนับว่าเป็นความตื่นตาตื่นใจของผู้ชมทุกปี เพราะการแสดงมีความ ยิ่งใหญ่ตระการตา

5.Packaging บรรจุภัณฑ์

หลักสำคัญในการนำกลยุทธ์บรรจุภัณฑ์ มาใช้กับธุรกิจอื่นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเมื่อทำการออกแบบบรรจุภัณฑ์ก็คือต้องมีความสวยงามโดดเด่นกว่าผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งเมื่อนำไปวางขายคู่กันบนชั้นวางสินค้า

ในการจัดการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ก็นำหลักกลยุทธ์ด้านบรรจุภัณฑ์มาใช้เช่นกัน เพราะหากบรรจุภัณฑ์มีความโดดเด่นสวยงามแล้ว ก็ย่อมเป็นจุดสนใจแก่ผู้คน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2559 ได้แก่ การแสดงพระราชทาน “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรม” ที่จัดการด้านเครื่องแต่งกาย โดยการนำกระดาษแข็งมาใช้ทำเครื่องประดับศีรษะ ซึ่งเป็นเครื่องประดับของผู้แสดงเป็นทหาร เกิดจากความคิดริเริ่มขอ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ที่เล็งเห็นว่าการใช้กระดาษแข็งแล้วทาสีทำเป็นเครื่องประดับศีรษะอย่างง่ายให้ผู้แสดงทหารที่มีจำนวนมาก เป็นการประหยัดงบประมาณด้านเครื่องแต่งกาย

6.Personal การใช้พนักงานขาย

การขายโดยใช้พนักงานนอกจากหวังผลลัพธ์เพื่อเพิ่มยอดขายแล้ว ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพพระยะยาวกับลูกค้าอีกด้วย อาทิเช่น การจ้างพนักงานขายรวมถึงการบริหารการเตรียมการเสนอขาย และการบริการหลังการขาย

กลยุทธ์ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ได้จากกับการจัดการผู้แสดง เนื่องผู้แสดงในการแสดงนาฏศิลป์งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปีพ.ศ.2559 ส่วนใหญ่เป็นนิสิตในระดับชั้นปีที่ 2 ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้ศึกษา (ทำหน้าที่ผู้ประสานงานการแสดงในงานดังกล่าว) ก็นำกลยุทธ์มาใช้ โดยให้ผู้แสดงได้รับทราบถึงสวัสดิการก่อนการคัดเลือกผู้แสดงว่าหากได้รับคัดเลือกให้แสดงแล้วจะได้รับสวัสดิการอย่างไรบ้าง เช่น เสื้องานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ สวัสดิการอาหารตลอดการซ้อมการแสดง การได้ซ้อมการแสดงและแสดงจริงหน้าพระที่นั่ง ซึ่งการทำงานในครั้งนี้นี้ ถือเป็นเกียรติอันสูงสุดของผู้แสดงทุกคน ทำให้เป็นการกระตุ้นความทุ่มเทในการทำงานเสมือนกับการใช้พนักงานขายในการสร้างสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า แต่เราใช้สร้างและเชื่อมสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้แสดงกับการทำงาน

7.Public relation การให้ข่าวสาร

การให้ข่าวสารในการจัดการแสดงงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ เป็นการประชาสัมพันธ์อีกขั้นตอนหนึ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญ เป็นการเสริมภาพลักษณ์ของการจัดงานและเพิ่มทัศนคติในเชิงบวกให้กับผู้ชมต่อการจัดงาน

สื่อ Social Media ในปัจจุบันมีอัตราการเพิ่มขึ้นของผู้ใช้งานสูงมาก เนื่องจากเป็นช่องทางที่สะดวกและรวดเร็ว ทั้งยังมีเว็บไซต์รองรับการประชาสัมพันธ์ เช่น Facebook Instagram เว็บไซต์ข่าวของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ การจัดงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์มีการประชาสัมพันธ์ในสื่อ Social Media ได้แก่ www.chula.ac.th/th/archive/category/news Facebook: Chulalongkorn university เว็บไซต์ข่าวของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ

นอกจากการนี้ยังประชาสัมพันธ์จากการแพร่ภาพป้ายประชาสัมพันธ์ในจอทีวีจอขนาดใหญ่ บริเวณสยามสแควร์ และผ่านทางเข้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมไปถึงการติดป้ายประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่บริเวณด้านหน้าทางเข้าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8.Power การใช้พลัง

ในกรณีที่เกิดการต่อรองทางด้านต่าง ๆ ทางด้านการจัดการและการตลาด การนำเสนอ ข้อเสนอแลกเปลี่ยนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะช่วยทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งการจัดการการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ใช้กลยุทธ์นี้ต่อการเสนอข้อตกลงทางการแสดง ซึ่งเป็นการทำให้เห็นภาพการแสดงคร่าว ๆ ต่อการใช้งบประมาณในจำนวนหนึ่ง ๆ เพื่อเป็นจัดสรรสัดส่วนของการเสนองบประมาณในการจัดการแสดง เนื่องจากหากงบประมาณจำนวนมาก การแสดงก็สามารถจัดในรูปแบบที่ยิ่งใหญ่ กล่าวคือ จัดทำการแสดงตามจำนวนงบประมาณนั่นเอง

การใช้พลังในการผลักดัน และเสนองบประมาณจึงเป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก แต่เป็นกลยุทธ์ที่ต้องนำมาใช้ เพราะหากถูกจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดการมาน้อยแล้วนั้น จะทำให้การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานจัดการแสดงมีการติดขัด และการแสดงผลผลิตสุดท้ายก็จะออกมาในรูปแบบไม่เต็มที่ เพราะการจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมกับงานการแสดง

เหตุที่ผู้วิจัยกล่าวถึงการใช้พลังในที่นี้ คือ การใช้ความสัมพันธ์ในลักษณะของผู้ร่วมงานที่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เป็นครูกับลูกศิษย์ รุ่นพี่รุ่นน้องร่วมคณะ ตำแหน่งทางการทำงาน เป็นต้น

ซึ่งหากปฏิบัติได้ไม่เรียบร้อย อาจจะถูกมองในแง่ไม่ดี แต่ทั้งนี้เป็นการทำงานร่วมกันย่อมต้องมีการพูดคุยหารือถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และหาทางออกของปัญหานั้นร่วมกัน จึงจะเป็นการใช้พลังที่คุ้มค่ากับการลงแรงในการจัดการการแสดง

4.6 รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์รูปแบบการแสดงที่มุ่งเน้นด้านการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ประเด็น คือ การแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ปี พ.ศ. 2530-พ.ศ.2559 และรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2559 ซึ่งจะได้อภิปรายข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.6.1 การแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2559

จากการวิจัยพบว่า การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ในช่วง ปี พ.ศ.2530 และ พ.ศ.2532-พ.ศ.2559 ประกอบด้วยการแสดงที่เป็นการแสดงนาฏศิลป์ 44 ชุด ซึ่งการแสดงในแต่ละปีจะมีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะเป็นไปตามการกำหนดรายการแสดงของคณะดำเนินการจัดการแสดง โดยผู้วิจัยได้รวบรวมการแสดงที่เป็นรายการแสดงนาฏศิลป์ ได้ จำนวน 44 ชุด สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ตารางสรุปข้อมูลการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาฯ ปี พ.ศ.2530 – พ.ศ.2559

วันที่จัดแสดง	รายการแสดงนาฏศิลป์	หมายเหตุ
1.การแสดงดนตรีไทย ปีพาทย์ตีกด้าบรพ ปี 2530 วันที่ 18 ธันวาคม 2530	-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ตั๊กแตน จาก บทละคร ตีกด้าบรพ เรื่องท้าวทองกีบม้า คันธมาลีขึ้นหิ้ง	เพื่อเฉลิมฉลองในวาระที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเจริญ พระชนมพรรษา 5 รอบ
2.ปี 2531		ไม่ได้จัดการแสดง

วันที่จัดแสดง	รายการแสดงนาฏศิลป์	หมายเหตุ
3.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรพพ์ ปี 2532 วันที่ 26 และ 28 มีนาคม 2532	-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องสังข์ ศิลป์ชัย -ระบำดาวดึงส์	-วันที่ 26 มีนาคม 2532 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตร -วันที่ 28 มีนาคม 2532 พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์ เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จทอดพระเนตร -เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 72 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
4.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรพพ์ ปี 2533 วันที่ 26 มีนาคม 2533	-ละครตีกด้าบรพพ์เรื่องควาวี ตอน เฝ้าพระชรรค์ -ระบำเทวดานางฟ้า จากละครตีก ด้าบรพพ์ เรื่องกรุงพวมชมพู	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรพพ์ ปี 2534 วันที่ 26 มีนาคม 2534	-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทละคร ตีกด้าบรพพ์ เรื่องพระยศเกตุ -ระบำ ชุตกินรีกินรา จากบทละคร ตีกด้าบรพพ์ เรื่องจันทกินรี	เพื่อเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรง เจริญพระชนมายุครบ 3 รอบ
6.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรพพ์ปี 2535 วันที่ 26 มีนาคม 2535	-ระบำท่ายเรื่องสังข์ศิลป์ชัย	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 75 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

วันที่จัดแสดง	รายการแสดงนาฏศิลป์	หมายเหตุ
7.งานปีพาทย์ ติกดำบรรพ์ ปี 2536 วันที่ 26 มีนาคม 2536	-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต -ระบำถวายชัยแต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8.งานปีพาทย์ ติกดำบรรพ์ ปี 2537 วันที่ 26 มีนาคม 2537	-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ต เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศร พรหมาสตร์	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9.งานปีพาทย์ ติกดำบรรพ์ ปี 2538 วันที่ 26 มีนาคม 2538	-ไม่ได้จัดแสดงนาฏศิลป์	-เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10.งานปีพาทย์ ติกดำบรรพ์ ปี 2539 วันที่ 26 มีนาคม 2539	-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอร์เรลลา -ระบำดาวดึงส์	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11.งานปีพาทย์ ติกดำบรรพ์ ปี 2540 วันที่ 26 มีนาคม 2540	-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ -ระบำเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาส ครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
12.งานปีพาทย์ ติกดำบรรพ์ ปี 2541 วันที่ 26 มีนาคม 2541	-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
13.งานปีพาทย์ ติกดำบรรพ์ ปี 2542 วันที่ 26 มีนาคม 2542	-ระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิ พลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) เนื่องใน มหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่จัดแสดง	รายการแสดงนาฏศิลป์	หมายเหตุ
14.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรर्थ ปี 2543 วันที่ 26 มีนาคม 2543	-ระบำชุดมหาราชชาติรวาท	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบการสถาปนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
15.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรर्थ ปี 2544 วันที่ 26 มีนาคม 2544	-ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 84 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
16.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรर्थ ปี 2545 วันที่ 26 มีนาคม 2545	-ระบำเบญจมหาราชชาติรวาท เนื่องใน โอกาสครบ 150 ปี แห่งวันพระบรม ราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระ จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 85 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
17.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรर्थ ปี 2546 วันที่ 26 มีนาคม 2546	-การแสดงละครตีกด้าบรर्थเรื่อง อิเหนา ตอนไหว้พระ	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 86 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
18.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรर्थ ปี 2547 วันที่ 26 มีนาคม 2547	-ละครตีกด้าบรर्थเรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 87 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
19.งานปีพาทย์ ตีกด้าบรर्थ ปี 2548 วันที่ 26 มีนาคม 2548	-ระบำมยุราภิรมย์ -ระบำเฉลิมพระเกียรติ เนื่องใน วโรกาสที่สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เจริญพระชนมายุ 50 พรรษา	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 88 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

วันที่จัดแสดง	รายการแสดงนาฏศิลป์	หมายเหตุ
20.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2549 วันที่ 26 มีนาคม 2549	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่องคาวี ตอนเฝ้าพระขรรค์ -ระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิ พลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) เนื่องใน วโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 89 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
21.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2550 วันที่ 26 มีนาคม 2550	- การแสดงพระราชทาน “ระบำอา ซึ่ม” -ฟ้อนม่านมงคล	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 90 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาฯ
22.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2551	-ไม่ได้จัดแสดงเนื่องจากเป็นปีที่ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้า กัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์สิ้นพระชนม์	
23.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2552 วันที่ 26 มีนาคม 2552	-การแสดงพระราชทาน “ระบำนาง โคปี” -การแสดงพระราชทาน “ระบำอา บั้ง”	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 92 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
24.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2553 วันที่ 26 มีนาคม 2553	-การแสดงพระราชทาน “ระบำนางชิน” -การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ต เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศร พรหมาสตร์	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 93 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
25.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2554 วันที่ 26 มีนาคม 2554	-การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” -ฟ้อนม่านมงคล	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 94 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

วันที่จัดแสดง	รายการแสดงนาฏยศิลป์	หมายเหตุ
26.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2555 วันที่ 26 มีนาคม 2555	-การแสดงพระราชทาน “ถวายพระ พรสมเด็จเจ้านางเจ้าสิริกิติ์ พระ บรมราชินีนาถ” -ญวนรำกระถาง”	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 95 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
27.งานปีพาทย์ดึกดำ บรรพ์ ปี 2556 วันที่ 26 มีนาคม 2556	-ระบำพระราชทาน “เรื่องหม่องปก กะเยี่ยง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึง ปลายทาง)” -ระบำเทิดพระเกียรติอ่อนเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวัน สถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 96 ปี	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 96 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
28.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2557 วันที่ 26 มีนาคม 2557	-การแสดงพระราชทาน “เรื่องไผ่รวก กับทานตะวันผู้โยโส” -ระบำเทพบันเทิง	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 97 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, จัดที่ หอประชุมคณะ วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ
29.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2558 วันที่ 26 มีนาคม 2558	-รำถวายชัยมงคล “ทกลีปพรราชา ราชสุดาภิวันท์” เนื่องในวโรกาสที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม ราชกุมารี เจริญพระชนม์ครบ 60 พรรษา	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 98 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
30.งานปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ ปี 2559 วันที่ 26 มีนาคม 2559	-การแสดงพระราชทาน “เรื่อง นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” -ละครดึกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอน ไหว้พระ -ระบำเฉลิมฉลองเนื่องในวาระ สถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 99 ปี ชูตจุฬาฯ อาศิรวาท	เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาส ครบรอบ 99 ปี แห่งการ สถาปนาจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

จากข้อมูลในตารางที่ 4.1 ตารางสรุปข้อมูลการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาฯ ปี พ.ศ.2530 – พ.ศ.2559 ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นข้อมูลด้านการจัดการแสดงนาฏศิลป์ออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 รายการแสดงนาฏศิลป์ที่จัดแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีการจัดแสดงต่อเนื่องตั้งแต่ ปี พ.ศ.2530 จนถึง ปี พ.ศ.2559 เป็นเวลากว่า 30 ปี มีการงดการจัดการแสดงซึ่งเป็นไปตามสถานการณ์ในแต่ละปี โดยมีการงดการจัดการแสดง 3 ครั้ง ได้แก่ 1.งดการจัดการแสดงในปี พ.ศ.2531 เนื่องจากระยะเวลาในการจัดงานใกล้กับการจัดงานครั้งแรกในปี พ.ศ.2530 2.งดการจัดการแสดงเฉพาะการแสดงนาฏศิลป์ ใน ปี พ.ศ.2538 เนื่องจากไม่มีการจัดรายการสำหรับการแสดงนาฏศิลป์ 3.งดการจัดการแสดงในปี พ.ศ.2551 เนื่องจากเนื่องจากเป็นปีที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์สิ้นพระชนม์

จะเห็นได้ว่าการงดการจัดงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเป็นไปตามสถานการณ์ของประเทศ อันมีเหตุการณ์สำคัญที่ไม่สามารถกำหนดได้เป็นตัวแปรในการงดการจัดงาน เนื่องจากเหตุการณ์บางประการ อาทิ การสวรรคตของเจ้านายในราชวงศ์ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น แล้วนั้น หากเกิดเหตุการณ์อันมีเหตุจำเป็นให้ประเทศของเราต้องงดการจัดงานรื่นเริง การจัดงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ก็จะงดการจัดการแสดงเช่นกัน

ประเด็นที่ 2 การจัดการแสดงงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะจัดขึ้นโดยใช้สถานที่จัด คือ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหลัก แต่จะมีบางปีที่ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปิดซ่อมบำรุงหอประชุมจุฬาลงกรณ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็จะไปจัดการแสดงยังอีกสถานที่หนึ่ง ดังปรากฏในตารางที่ 4.1 ตารางสรุปข้อมูลการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาฯ ปี พ.ศ.2530 – พ.ศ.2559 ซึ่งสรุปเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดการแสดงงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ได้ว่า 1.จัดขึ้น ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2556 และพ.ศ.2558-พ.ศ.2559 2.จัดขึ้น ณ หอประชุมคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

ทั้งนี้การจัดงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ อันมีสถานที่จัดงานหลัก คือ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ภายใต้โครงการต่อเนื่องด้านศิลปวัฒนธรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีเพียง 1 ครั้ง คือ ปี พ.ศ.2557 ที่จัดงาน ณ หอประชุม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากในปี พ.ศ.2557 นั้น มีการปิดซ่อมบำรุงหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลา 1 ปี จึงทำให้สามารถจัดงาน ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้

ประเด็นที่ 3 ในแต่ละปีของการจัดแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะจัดแสดงเพียง 1 ครั้งต่อปีเท่านั้น แต่จากการรวบรวมข้อมูล และสรุปเป็นตารางที่ 4.1 ตารางสรุป ข้อมูลการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาฯ ปี พ.ศ.2530 – พ.ศ.2559 พบว่า มีเพียง 1 ครั้ง ในปี พ.ศ.2530 อันเป็นปีที่จัดการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นเป็นปีแรก และมีการจัดแสดง 2 ครั้งด้วย คือ 1.จัดแสดงในวันที่ 26 มีนาคม 2532 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทอดพระเนตรและทรงดนตรี และ 2.จัดแสดงวันที่ 28 มีนาคม 2532 พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนดามาตุ และพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จทอดพระเนตร นับว่าเป็นเกียรติและเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระบรมวงศานุวงศ์ ได้ให้ความสนพระทัยต่องานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.6.2 การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

4.6.2.1 การแสดงละครภาพนิ่ง

ประกอบด้วย

1.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ตั้บคาวี

จากละครดึกดำบรรพ์เรื่องคาวี ตอนคันธมาลีขึ้นหิ้ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530

2.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ตั้บสังข์ศิลป์ชัย

ปี พ.ศ.2532

3.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)

เรื่องนิทรราชาคริต ปี พ.ศ.2536

4.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์

ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาศ (1) ปี พ.ศ.2537

4.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)

เรื่องนางซินเดอร์เรลลา พ.ศ.2539

6.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ

ปี พ.ศ.2540

7.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช
ปี พ.ศ.2541

8.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์
ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท (2) พ.ศ.2553

- แนวคิดการแสดง

สำหรับแนวคิดการแสดง การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการ จัดแสดงขึ้น เพื่อการอนุรักษ์ เนื่องจากการจัดการแสดงงานปีพาทย์ตีกด้าบรพครั้งแรก ใน ปี พ.ศ. 2530 ไม่มี สถาบัน หรือองค์กรใดจัดการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เลย เนื่องจากไม่ได้รับการสืบทอด และไม่ได้รับความนิยมในการแสดง

ทั้งนี้ในการจัดการแสดงการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จึงเป็นการนำเสนอรูปแบบการแสดงในอดีต เพื่อให้การแสดงลักษณะดังกล่าวนี้สามารถจัดแสดงสู่สายตาประชาชนได้ อันจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจ และให้ความรู้เกี่ยวกับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) โดยเลือกใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการแสดงท่ารำจากบทละครใน ลักษณะภาพนิ่ง ให้บทร้องทำหน้าที่บรรยายเรื่อง ผู้แสดงเพียงแต่แต่งกายตามบทของตัวละครนั้น ๆ และปฏิบัติท่าทางตามบทร้องในบางบทบางตอน การแสดงนี้เป็นที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นอย่างมาก ซึ่งบทละครส่วนใหญ่ที่ใช้แสดงละครภาพนิ่งนั้น ใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงปีพาทย์ตีกด้าบรพ บรรเลงโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นจะเป็นไปตามบทพระนิพนธ์นั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้านริศรานุวัดติวงศ์ในการจัดการแสดงละครภาพนิ่งทั้งหมด

4.6.2.2 ระเบียบในละครดึกดำบรรพ์

ประกอบด้วย

1. ระเบียบดาวดั่งส์ (1) ปี พ.ศ.2532
2. ระเบียบเทวดานางฟ้า จากเรื่องกรุงพาดมทวิป ปี พ.ศ.2533
3. ระเบียบทำเรื่องสังข์ศิลป์ชัย ปี พ.ศ.2535
4. ระเบียบดาวดั่งส์ (2) ปี พ.ศ.2539

- แนวคิดการแสดง

ในการจัดการแสดงระเบียบในละครดึกดำบรรพ์ในแต่ละปีนั้น มีแนวคิดร่วมมาจากการคัดเลือกบทเพลงในการขับร้อง บรรเลง ตลอดจนการแสดงละครดึกดำบรรพ์ว่าเป็นบทจากเรื่องใด ตอนใด ก็จะนำการออกกระทำทำเรื่องมาจัดการแสดง

แต่ในบางปีนั้นจะมีแนวคิดในการนำเสนอบทเพลงขับร้องและบรรเลงที่เป็นเพลงเถา ก็จะนำเอาระเบียบชุดต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากระเบียบที่มีอยู่ในละครดึกดำบรรพ์มาจัดแสดงโดยยึดหลักการแสดงส่งท้าย หรือ Finale ตามอย่างทีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงได้วางแนวทางเกี่ยวกับการแสดงระเบียบในละครดึกดำบรรพ์ไว้ให้มีผู้แสดงมาก ๆ ผู้ชมจะได้ติดตามติดใจ

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบการแสดงระเบียบในละครดึกดำบรรพ์ จะเป็นการแสดงระเบียบประกอบ เพื่อให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจ และเกิดความประทับใจอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักการตามแนวคิดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยการแสดงระเบียบจะใช้ตัวละครจำนวนมาก เพื่อให้เป็นการปิดการแสดงอย่างการแสดง Finale ของการแสดงตะวันตก

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการนำระเบียบมาตรฐาน ระเบียบสัตว์ ระเบียบออกภาษา มาใช้ในการแสดงอย่างระเบียบในละครดึกดำบรรพ์ เช่น ระเบียบเทพบันเทิง ระเบียบมยุราภิรมย์ ญวนลำกระถาง เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ออกแบบการแสดงโดยยึดหลักแนวคิดการจัดระเบียบตัวละครจำนวนมาก ในการแสดงปิดการแสดง แต่หากเป็นการนำการแสดงชุดต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้เข้ากับแนวคิดการแสดงของระเบียบในละครดึกดำบรรพ์นั่นเอง

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ บรรเลงโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นจะเป็นไปตามบทพระนิพนธ์นั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าใช้บทพระนิพนธ์ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ในการตลอดจนบทเพลงต่าง ๆ ที่ปรับปรุงหรือพระราชนิพนธ์ และประพันธ์ขึ้นใหม่มาใช้ในการบรรเลงและขับร้องสำหรับการแสดง

4.6.2.3 ละครดึกดำบรรพ์

ประกอบด้วย

1. ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องควาญ ตอนเฝ้าพระขรรค์ (1) ปี พ.ศ.2533
2. ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ (1) ปี พ.ศ.2546
3. ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง ปี พ.ศ.2547
4. ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องควาญ ตอนเฝ้าพระขรรค์ (2) ปี พ.ศ.2549
5. ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ (2) ปี พ.ศ.2559

- แนวคิดการแสดง

ในการจัดการแสดงละครดึกดำบรรพ์ขึ้นนั้น เป็นการจัดการแสดงประเภทดึกดำบรรพ์ที่เต็มรูปแบบ และสมบูรณ์ตามกระบวนการของละครดึกดำบรรพ์ เพื่อเป็นการอนุรักษ์การแสดงประเภทนี้

ทั้งนี้ในการจัดการแสดงโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการปรับการแสดงให้ผู้แสดงละครดึกดำบรรพ์พูดเจรจาด้วยเสียงของตนเอง แต่ในระหว่างการขับร้องในบทร้องที่ต้องร้องเพลงไทยเดิมนั้น ให้นักร้องเป็นผู้ขับร้อง ผู้แสดงเพียงขยับปากตามทำนอง และปฏิบัติท่าทางในการแสดงออกตามบทบาท เนื่องจากต้องการที่จะแสดงทางร้องและทางเล่นละครดึกดำบรรพ์ให้เรียบร้อยสมบูรณ์

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบของการแสดงละครดึกดำบรรพ์ การร้อง การรำ การแต่งกาย และธรรมเนียมการแสดงเป็นไปในแนวละครในและละครนอกแบบหลวง แบ่งการแสดงออกเป็นฉาก และเป็นตอนดำเนินเนื้อเรื่องด้วยบทเจรจา และบทร้องที่เป็นบทเจรจาของตัวเอง ผู้แสดงร้อง และรำด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องใช้ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย และดุริยางคศิลป์ไทยอย่างมาก แต่ในการจัดการแสดงละครดึกดำบรรพ์ที่ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดให้นักร้องเป็นผู้ร้องเพลงในช่วงที่ต้องร้องเพลง

ไทยเดิมแทนผู้แสดง โดยผู้แสดงปฏิบัติท่ารำตามบทบาท และขยับปากตามทำนองเพลงเท่านั้น หรือที่เรียกว่า Lip sing

นอกจากนี้ผู้แสดงยังต้องรักษากระบวนท่ารำอย่างละครในไว้ด้วย ทำให้ละครประเภทนี้มี ความสมบูรณ์ แต่ยากแก่การปฏิบัติเช่นกัน

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ บรรเลงโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นจะเป็นไปตามบทพระนิพนธ์นั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าใช้บทพระนิพนธ์ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ในการจัดการแสดงละครดึกดำบรรพ์ ทั้งหมด

4.6.3 การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

4.6.3.1 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ ปี พ.ศ.2534

- แนวคิดการแสดง

สำหรับแนวคิดการแสดง การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการจัดแสดงขึ้น เพื่อการอนุรักษ์ เนื่องจากการจัดการแสดงงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ครั้งแรก ใน ปี พ.ศ. 2530 ไม่มี สถาบัน หรือองค์กรใดจัดการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เลย เนื่องจากไม่ได้รับการสืบทอด และไม่ได้รับความนิยมในการแสดง

ทั้งนี้ในการจัดการแสดงการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จึงเป็นการนำเสนอรูปแบบการแสดงในอดีต เพื่อให้การแสดงลักษณะดังกล่าวนี้สามารถจัดแสดงสู่สายตาประชาชนได้อันจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจ และให้ความรู้เกี่ยวกับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) โดยเลือกใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการแสดงทำรำจากบทละครใน ลักษณะภาพนิ่ง ให้บทร้องทำหน้าที่บรรยายเรื่อง ผู้แสดงเพียงแต่แต่งกายตามบทของตัวละครนั้น ๆ และปฏิบัติท่าทางตามบทร้องในบางบทบางตอน การแสดงนี้เป็นที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นอย่างมาก ซึ่งบทละครนี้ที่ใช้แสดงละครภาพนิ่ง ใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ บรรเลงโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นจะเป็นไปตามบทพระนิพนธ์นั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าใช้บทพระนิพนธ์ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์ในการจัดการแสดงละครภาพนิ่ง ชุดนี้

4.6.3.2 ระเบียบการจากเรื่องจันทกนิรี

- แนวคิดการแสดง

ในการจัดการแสดงระบำในละครดึกดำบรรพ์ในแต่ละปีนั้น มีแนวคิดร่วมมาจากการคัดเลือก บทเพลงในการขับร้อง บรรเลง ตลอดจนการแสดงละครดึกดำบรรพ์ว่าเป็นบทจากเรื่องใด ตอนใด ก็จะนำการออกกระบำทำยเรื่องมาจัดการแสดง

ระเบียบการนี้เป็นการนำเสนอการแสดงระบำเป็นหมู่ในระหว่างเรื่องที่ดำเนินอยู่ ไม่ใช่การแสดงระบำปิดท้ายเหมือนเช่นแนวคิดในการจัดทำระบำปิดท้ายเรื่องอย่างระบำในละครดึกดำบรรพ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบการแสดงระบำ จะเป็นการแสดงระบำประกอบ เพื่อให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจ และเกิดความประทับใจอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักการตามแนวคิดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยการแสดงระบำจะใช้ตัวละครจำนวนมาก เพื่อให้เป็นการปิดการแสดงอย่างการ แสดง Finale ของการแสดงตะวันตก

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ บรรเลงโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นจะเป็นไปตามบทพระนิพนธ์นั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าใช้บทพระนิพนธ์ของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

4.6.4 การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประกอบด้วย

- 1.การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำอาขิมี” ปี พ.ศ.2550
- 2.การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำนางโคปี” ปี พ.ศ.2552
- 3.การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำอาบัง” ปี พ.ศ.2552
- 4.การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำนางชิน” ปี พ.ศ.2553
- 5.การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ปี พ.ศ.2554
- 6.การแสดงพระราชทาน ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” ปี พ.ศ.2555
- 7.การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่อมปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ปี พ.ศ.2556
- 8.การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส” ปี พ.ศ.2557
- 9.การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ ผู้ทรงธรรม” ปี พ.ศ.2559

4.6.4.1 การแสดงพระราชทานฯ

- แนวคิดการแสดง

สำหรับแนวคิดการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นการที่เกิดขึ้นภายหลังที่ทรงร่วมทรงดนตรีกับงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์มาเป็นระยะกว่า 10 จึงทรงเกิดพระราชดำริพระราชนิพนธ์บทเพลงสำหรับขับร้องและทรงร่วมบรรจุเพลงกับอาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ ฝักจำรูญ ตลอดจนคณะครูดนตรีบ้านปลายเนิน คลองเตย

การแสดงพระราชทานนี้ จะเป็นการแสดงที่จัดทำขึ้นตามแนวบทพระราชานิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแนวคิดการแสดงจะมาจากพระราชานิยม การเผยแพร่งานการศึกษาที่ทรงเคยศึกษาไว้ การริเริ่มแนวทางการแสดงที่แตกต่างจากการแสดงนาฏยศิลป์รูปแบบของกรมศิลปากรในปัจจุบัน

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบของการแสดงการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเป็นไปตามลักษณะของบทพระราชานิพนธ์ โดยในแต่ละปีจะทรงพระราชานิพนธ์บทที่แตกต่างกัน ในการเล่าเรื่องราวที่แฝงไปด้วยข้อคิดเตือนใจให้กับผู้ชม และสร้างสรรค์เป็นการแสดงในสำเนียงเพลงต่าง ๆ เช่น สำเนียงฝรั่ง สำเนียงเขมร สำเนียงแขก เป็นต้น

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

สำหรับการแสดงในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เริ่มมีการจัดการแสดงขึ้นในปี พ.ศ.2550 บรรเลงโดยวงดนตรีสายใยจามจรี อันเป็นวงอาจารย์และนิสิตเก่าชมรมดนตรีไทย สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ต่อมาในปี พ.ศ.2553 วงดนตรีสายใยจามจรีได้นำวงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้าร่วมบรรเลงด้วย นำว่าเป็นการประสมวงดนตรีไทยกับวงดนตรีสากลที่น่าสนใจยิ่ง และบรรเลงในงานปีพาศึกษาบรรพจนถึงปัจจุบัน

สำหรับเพลงที่ใช้ในการแสดงในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะแตกต่างกันออกไปตามบทพระราชานิพนธ์ในแต่ละปี ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงร่วมกับคณะครูดนตรีไทย เช่น อาจารย์ ดร.สิริชัยชาญ ฝักจำรูญ ในการบรรจเพลง โดยเพลงที่เลือกมาบรรจเพลงนั้น ก็จะเป็นเพลงไทยเดิมเสมอ อันเป็นการรักษารูปแบบการบรรเลงอย่างปีพาศึกษาบรรพไว้ แต่มีการพัฒนาบทร้องขึ้นใหม่เท่านั้นเอง

4.6.4.2 การทรงดนตรีและขับร้อง

ในงานปีพาศึกษาบรรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะร่วมทรงดนตรีไทยด้วยเสมอ โดยร่วมทรงดนตรีไทยมาตั้งแต่แรกเริ่มการจัดงาน จะทรงระนาดเอกบ้าง ซอด้วงบ้าง ร่วมทรงดนตรีไทยกับวงครูอาวุโสบ้านปลายเนิน และวงสายใยจามจรี ซึ่งพระองค์ได้ทรงขับร้องเพลงไทยเดิมที่ทรงพระราชานิพนธ์หรือขอคุณผู้ที่ถวายพระพร

เนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 ปี พ.ศ.2558 สร้างความปิติยินดีแก่ผู้ที่มาเข้าเฝ้ารับเสด็จอย่างมาก

4.6.5 การแสดงระบำทั่วไป

ประกอบด้วย

1. ระบำมยุราภิมรมย์ ปี พ.ศ.2548
2. ฟ้อนม่านมงคล (1) ปี พ.ศ.2550
3. ฟ้อนม่านมงคล (2) ปี พ.ศ.2554
4. ญวนรำกระถาง ปี พ.ศ.2555
5. ระบำเทพบันเทิง ปี พ.ศ.2557

- แนวคิดการแสดง

งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปี พ.ศ.2548 มีการนำเสนอบทเพลงขับร้องและบรรเลงที่เป็นเพลงเถา ก็จะนำเอาระบำชุดต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากระบำที่มีอยู่ในละครดึกดำบรรพ์มาจัดแสดงโดยยึดหลักการแสดงส่งท้าย หรือ Finale ตามอย่างที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ทรงได้วางแนวทางเกี่ยวกับการแสดงระบำในละครดึกดำบรรพ์ไว้ให้ผู้แสดงมาก ๆ ผู้ชมจะได้ติดตามติดตามใจ

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบการแสดงระบำในละครดึกดำบรรพ์ จะเป็นการแสดงระบำประกอบ เพื่อให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจ และเกิดความประทับใจอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักการตามแนวคิดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยการแสดงระบำจะใช้ตัวละครจำนวนมาก เพื่อให้เป็นการปิดการแสดงอย่างการแสดง Finale ของการแสดงตะวันตก

นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการนำระบำมาตรฐาน ระบำสัตว์ ระบำออกภาษา มาใช้ในการแสดงอย่างระบำในละครดึกดำบรรพ์ เช่น ระบำเทพบันเทิง ระบำมยุราภิมรมย์ ญวนรำกระถาง เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ออกแบบการแสดงโดยยึดหลักแนวคิดการจัดระบำตัวละครจำนวนมาก ในการแสดงปิดการแสดง แต่หากเป็นการนำการแสดงชุดต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้เข้ากับแนวคิดการแสดงของระบำในละครดึกดำบรรพ์นั่นเอง

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ บรรเลงโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นจะเป็นไปตามบทพระนิพนธ์นั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าใช้ทำนองและทำนองตามบทประพันธ์ที่มีอยู่เดิมไม่ได้เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด

4.6.6 การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ

4.6.6.1 ระบำเทิดพระเกียรติ

ประกอบด้วย

1. ระบำถวายชัยแต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2536
2. ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ
ปี พ.ศ.2542
3. ระบำชุดมหาราชาศิรวาท ปี พ.ศ.2543
4. ระบำเบญจมหาราชาศิรวาท ปี พ.ศ.2545
5. ระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2548
6. ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 60 ปี พ.ศ.2549
7. ระบำถวายชัย หกสิบพรรษาราชสุดาภิวันท์ ปี พ.ศ.2558

- แนวคิดการแสดง

ในการแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติในแต่ละปีนั้น มีแนวคิดมาจากการถวายพระพรให้กับพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ ตามโอกาสสำคัญในแต่ละปี เช่น วันคล้ายวันพระราชสมภพ การเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบการครองสิริราชสมบัติ เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการประพันธ์ทำนองสำหรับการแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติในการกล่าวถึงคุณูปการของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานกิตติมศักดิ์ของงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบการแสดงระบำอาศิรวาท จะเป็นการจับระบำขึ้นตามโอกาสมงคลที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งจะมีการประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ ผู้แสดงจะใช้ลักษณะการรำละครทำบท จัดผู้แสดงพระ-นาง ผู้แสดงตัวพระล้วน หรือผู้แสดงตัวนางล้วน ตามแต่การเห็นสมควรของผู้ออกแบบการแสดงในแต่ละปี

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ บรรเลงโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นจะเป็นไปตามบทพระนิพนธ์นั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าใช้บทประพันธ์บทร้องที่แต่งขึ้นใหม่ทั้งหมด ผู้ประพันธ์บทร้อง ได้แก่ คณาจารย์ นิสิตเก่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.6.6.2 ระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ

ประกอบด้วย

1. ระบำเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี
แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540
2. ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปี แห่งการสถาปนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544
3. ระบำเทิดพระเกียรติอันอมเกลาฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง
วันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 96
ปี พ.ศ.2556
4. ระบำจุฬาฯ อาศิรวาท เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง
วันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 99
ปี พ.ศ.2559

- แนวคิดการแสดง

ในการการแสดงระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ ในแต่ละปีนั้น มีแนวคิดมาจากการจัดการแสดงที่เป็นสัญลักษณ์แห่งการครบรอบสถาปนาจุฬาฯ ซึ่งบทร้องจะกล่าวถึงมหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้ที่มีความสำคัญต่อมหาวิทยาลัย เช่น รัชการที่ 5 รัชการที่ 6 เป็นต้น

- รูปแบบการแสดง

รูปแบบการแสดงระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ จะเป็นการจัดระบำขึ้นตามโอกาสมงคลที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งจะมีการประพันธ์ท่วงขึ้นใหม่ ผู้แสดงจะใช้ลักษณะการรำละครทำบทย จัดผู้แสดงพระ-นาง ผู้แสดงพระล້วน หรือผู้แสดงนางล້วน ตามแต่การเห็นสมควรของผู้ออกแบบการแสดงในแต่ละปี

- วงดนตรีและเพลงประกอบการแสดง

วงดนตรีที่ใช้บรรเลง คือ วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ บรรเลงโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนเพลงที่ใช้บรรเลงนั้นจะเป็นไปตามบทพระนิพนธ์นั้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่าใช้บทพระพันธ์ที่แต่งขึ้นใหม่ทั้งหมด ผู้ประพันธ์ ได้แก่ คณาจารย์ นิสิตเก่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.7 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฉากสำหรับในการแสดงของละครตีกดาบรพร ถือเป็นหัวใจสำคัญ อันเกิดจากพระปรีชาสามารถของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ผู้ทรงริเริ่มกำหนดบทสำหรับการแสดงละครร่าให้มีการแบ่งเป็นฉาก ๆ โดยทรงจัดทำบทบรรยายฉาก บรรจุเพลง กำหนดบทเจรจาสำหรับผู้แสดง และทรงร่างฉากสำหรับบทละครในแต่ละตอนของละครตีกดาบรพร อันเป็นที่มาของการจัดทำเป็นละครออกเป็นฉากเป็นตอนของละครร่าของไทยต่อมา

ในการจัดการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉากสำหรับการแสดงเป็นส่วนที่สำคัญต่อการจัดแผนผังสำหรับการแสดงบนเวทีเป็นอย่างมาก เนื่องจากการสถานที่ที่จัดการแสดง คือ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นหอประชุมที่ไม่ได้จัดสร้างเวทีสำหรับการจัดการแสดงเพียงอย่างเดียว จึงมีลักษณะของเวทีที่ค่อนข้างโปร่ง ปีกด้านข้างเวทีทั้งสองข้างไม่ได้เอื้ออำนวยต่อการจัดความลึกของเวทีได้มาก จึงทำให้การจัดการฉากในแต่ละปีมีความสำคัญด้านการสร้างมิติทางการแสดงให้กับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร

การออกแบบฉากสำหรับของงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในแต่ละปีนั้น จะเป็นการออกแบบการแสดงที่คำนึงถึงความสำคัญหลัก 1 ประการ คือ **ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี และทรงขับร้องของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เนื่องจากจะต้องไม่บดบังพระบารมีอันเป็นการมิบังควร ซึ่งทำให้การจัดที่ประทับสำหรับทรงดนตรีและทรงขับร้องนั้น จะยึดจุด Center Stage หรือจุดกึ่งกลางของเวที อันเป็นจุดที่มีความเหมาะสมที่สุดของการจัดที่ประทับ

ข้อคำนึงในการออกแบบฉากที่สำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่พบจากการวิจัยนั้น ผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

4.7.1 งบประมาณ

ในการดำเนินงานทุกรูปแบบต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านงบประมาณในการดำเนินงานก่อนเป็นลำดับแรก เนื่องจากหากมีงบประมาณเพียงพอสำหรับการดำเนินงานจะทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเรียบร้อย ไม่ติดขัด และที่สำคัญไม่เกิดปัญหาการใช้งบประมาณเกินกว่าที่ตั้งไว้ ซึ่งจะส่งผลเสียต่อองค์กรได้

การจัดงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นงบประมาณในส่วนการสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นความสำคัญต่อการสร้างงานด้าน ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นองค์ความรู้ที่สำคัญของประเทศชาติ

ในส่วนการทำฉากสำหรับการแสดงมีแนวทางในการจัดสร้างด้วยความประหยัด เนื่องจาก เป็นการสร้างฉากแล้วใช้เพียงครั้งเดียว ผู้ออกแบบฉากคนแรกของงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุพล วิรุฬห์รักษ์ จึงเล็งเห็นว่าควรจัดสร้างฉากบางประเภทให้มีการใช้งาน ได้อย่างยืดหยุ่น สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีก เช่น การใช้ผ้าขนาดใหญ่มาสร้างฉากซึ่งสามารถนำ กลับมาใช้ได้อีก การสร้างฉากกันที่สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีกเช่นกันเพียงแค่ทาสีให้เปลี่ยนไป เป็นต้น

ปัจจุบันการสร้างฉากในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังคงใช้ งบประมาณตามที่คณะกรรมการดำเนินงานได้จัดสรรให้ ซึ่งเป็นไปตามกระบวนการ และใช้ งบประมาณตามที่ได้กำหนดให้ ผ่านการประชุมและหารือถึงความเป็นไปของงบประมาณการ การ ออกแบบฉาก และจัดสร้างฉากในแต่ละปี เพื่อความเข้าใจตรงกันในการดำเนินงานระหว่าง คณะกรรมการดำเนินงานกับผู้รับผิดชอบจัดทำฉาก ซึ่งในปัจจุบันผู้รับผิดชอบจัดทำฉากเป็น บริษัทเอกชน ของนายธวัชชัย ธรรมโนวนิช

4.7.2 พื้นที่ที่ใช้ในการแสดง

การจัดงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้พื้นที่ในการจัดการแสดง คือ เวที หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเวทีที่ไม่ได้จัดสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับการจัดการแสดง เพียงอย่างเดียว จึงทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการแสดงได้ทันที ต้องมีการจัดพื้นที่ในการเข้าออก ของผู้แสดง ตลอดจนการสร้างฉากต้องเป็นฉากสำหรับยกมาตั้งใหม่ ไม่สามารถสร้างฉากโดยใช้พื้นที่ หลังของเวทีได้เลย เพราะพื้นที่หลังของเวทีจะมีประตูทางออกไปยังอีกห้องหนึ่งด้านหลัง ซึ่งทำได้ สำหรับเป็นห้องพักรับเสด็จ หรือห้องพักคั่นเวลาทำกิจกรรม ซึ่งได้มีการติดตั้งม่านเวทีถาวรขนาดใหญ่ 2 ชั้น

เวทีหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อใช้ในการจัดงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จะต้องแบ่งพื้นที่สำหรับการแสดงบนเวทีเป็น 3 ส่วน คือ 1.พื้นที่สำหรับการสร้างฉาก 2. พื้นที่สำหรับผู้บรรเลงดนตรีไทย 3.พื้นที่สำหรับผู้แสดงนาฏยศิลป์ โดยจะต้องคำนึงถึงพื้นที่ที่เหมาะสม

ในการวางรูปแบบการจัดสร้างส่วนประกอบเวทีที่จะนำมาใช้สร้างเสริมให้เหมาะแก่เวทีสำหรับจัดบรรเลงดนตรีไทยและแสดงนาฏยศิลป์

4.7.3 ผู้แสดง

ผู้แสดงที่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยผู้แสดง 3 กลุ่ม ได้แก่

1. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงร่วมบรรเลงดนตรีไทย คือ ระนาดเอก และซอด้วง ร่วมไปถึงทรงร่วมขับร้อง และพระราชนิพนธ์ทรงขึ้นใหม่อีกด้วย

2. ผู้แสดงการบรรเลงดนตรีไทย ประกอบด้วย คณะครูอาวุโสวงดนตรีบ้านปลายเนิน วงสายใยจามจุรี (คณาจารย์และนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) วงดนตรีนิสิตคณะครุศาสตร์และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผู้แสดงนาฏยศิลป์ ประกอบด้วย นิสิตเก่าและนิสิตปัจจุบันชมรมนาฏศิลป์และการละคร คณะละครสมัครเล่นบ้านปลายเนิน นิสิตปัจจุบันและนิสิตเก่าภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยผู้แสดงทั้ง 3 กลุ่มนี้นับเป็นส่วนสำคัญในการแสดง เป็นผู้ขับเคลื่อนการแสดงให้เกิดขึ้นด้วยความสมบูรณ์ผ่านการทุ่มเทร่างกายและแรงใจในการร่วมแสดงอย่างเต็มที่ และนับเป็นมหากุณาริคุณอย่างที่สุดที่ได้ที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงได้ร่วมแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นสิริมงคลต่อผู้ร่วมแสดง และผู้ชมที่เฝ้ารอชมพระปรีชาสามารถทางดนตรีไทยเป็นประจำทุกปี

และจากกลุ่มผู้แสดงนี้เองเป็นส่วนที่ผู้ออกแบบฉาก จะต้องคำนึงถึงเป็นหลัก เพื่อให้การออกแบบฉากรวมไปถึงการจัดรูปแบบบนเวทีมีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อการแสดงทั้งดนตรีไทยและนาฏยศิลป์

4.7.4 ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนฉาก

การออกแบบฉากของงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนฉากด้วย หากจะให้มีการเปลี่ยนฉากในรายการแสดงบางรายการ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การจัดฉากสำหรับรายการแสดงภายในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะจัดฉากวางถาวรเพียง 1 ฉากใหญ่ และหากมีการเปลี่ยนฉากในการแสดงบางรายการ

จะใช้ฉากที่เป็นสัญลักษณ์ของฉากนั้น ๆ ออกมาตั้งวางบนเวทีได้ทันที เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนฉากอันมีผลต่อระยะเวลาในการแสดงทั้งหมดที่มีความรัดกุมและถูกกำหนดไว้ไม่เกิน 1.45 ชั่วโมงของรายการแสดงทั้งหมด

4.7.5 ประโยชน์การใช้สอย

การจัดทำฉากที่ใช้ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการเลือกใช้อุปกรณ์ทำฉากที่สามารถนำกลับมาใช้งานได้อีก เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรฉากให้มีความคุ้มค่า เพราะนอกจากจะต้องคำนึงถึงความสวยงามของฉากเป็นหลักแล้ว การประหยัดก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้งานการออกแบบฉากเป็นการออกแบบที่มีคุณค่าจากความคิดที่สามารถนำสิ่งของต่าง ๆ ที่หาได้ไม่ยาก เช่น ผ้าขนาดใหญ่สีต่าง ๆ ที่สามารถดัดแปลงมาใช้ได้หลายครั้ง ฉากกั้นที่นำมาใช้ได้ก็เพียงทาสีใหม่เป็นต้น โดยนำมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุดในการจัดทำฉาก ความคิดดังกล่าวเป็นของผู้ออกแบบฉากให้กับงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ถือเป็นการลงทุนทางความคิดที่เกิดประโยชน์เป็นอย่างมาก นอกเหนือจากการลงทุนด้านงบประมาณเพียงอย่างเดียว

ลำดับข้อมูลส่วนถัดไป ผู้วิจัยขอกล่าวถึงที่มาของการออกแบบฉากในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งออกแบบฉากโดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ใน ปี พ.ศ. 2530- พ.ศ.2547 และออกแบบฉากโดยนายธวัชชัย ธรรมโนวนิช ใน ปี พ.ศ.2548- พ.ศ.2559 โดยมี รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.7.6 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530

4.7.6.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

การจัดการแสดงในปี พ.ศ.2530 เป็นปีแรกในการจัดการแสดงขึ้น ซึ่งปัจจัยทางด้านบุคลากร ทางด้านนาฏศิลป์ยังมีไม่เพียงพอ และระยะเวลาในการฝึกซ้อมการแสดงในส่วนของการแสดง นาฏศิลป์นั้นก็น้อยลงไปด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการแสดงอันเป็นโครงการแสดงดนตรีไทยจึง ทำให้ประเด็นเรื่องของการแสดงนาฏศิลป์เป็นประเด็นรองลงมาจากดนตรีไทย จึงทำให้คัดเลือกการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) มาจัดเป็นการแสดงนาฏศิลป์ประกอบการบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกดาบรพรพในครั้งนี้ ด้วยใช้ผู้แสดง ระยะเวลาในการซ้อมไม่มากและไม่ยุ่งยากมากนัก

การออกแบบฉากของงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพในครั้งนี้คำนึงถึงผู้แสดง 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ 1.ผู้แสดงดนตรีไทย 2.ผู้แสดงนาฏศิลป์ โดยออกแบบให้ฉากอยู่ด้านหลังสุดของเวที โดยในวิธีกลอย บล็อกไม้เปิดช่องกลางเป็นเวทีลอยสำหรับแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เพื่อให้การแสดง ดังกล่าวไม่ถูกบดบังจากพื้นที่ของผู้แสดงดนตรีไทยที่นั่งจัดเรียงแถวบรรเลงอยู่ส่วนหน้าของเวที และมีการประดับตราสัญลักษณ์ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 เจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ

ภาพที่ 46 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532

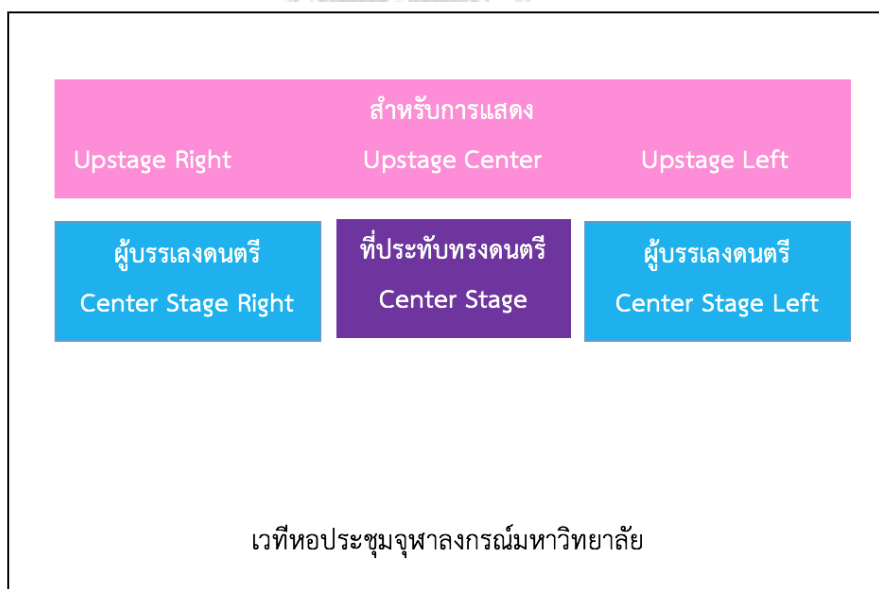
ภาพที่ 47 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532

4.9.6.2 ลักษณะการใช้เวที

ในการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) โดยกล่าวได้ว่า การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องคาวี ตอนคันธมาลีขึ้นหึ่ง ที่พบในงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ แบบที่ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left โดยมีการสร้างชั้นลอยของฉากขึ้นมา ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 48 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่งในงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี.พ.ศ.2530

ที่มา: ผู้วิจัย

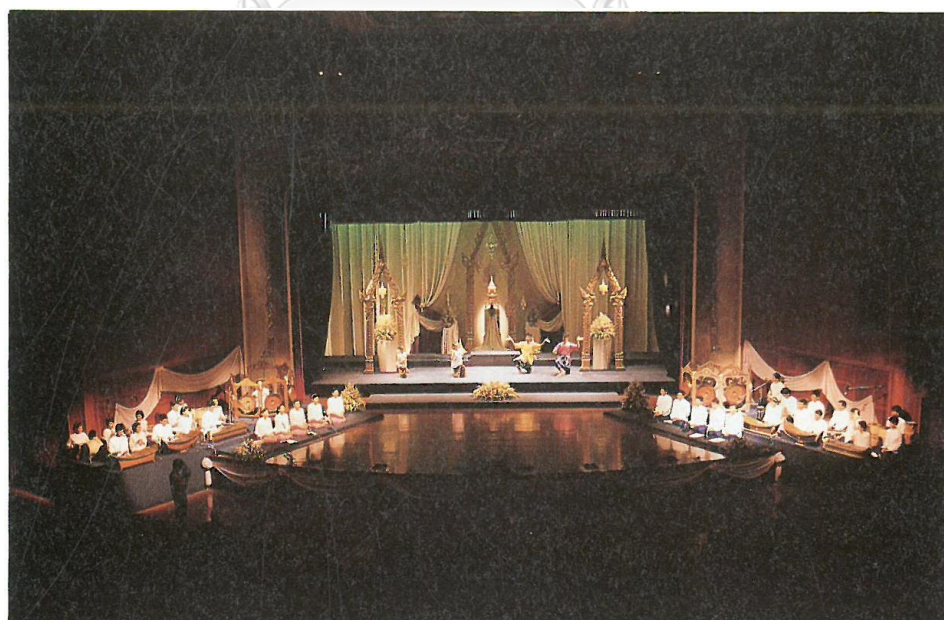
4.7.7 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532

4.7.7.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2532 เป็นปีที่ 2 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องสังข์ศิลป์ชัย และระบำดาวดึงส์ ซึ่งนับว่าเป็นปีแรกที่มีนิสิตจากภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเพิ่งเปิดการเรียนการสอนเมื่อปี พ.ศ. 2531

การออกแบบฉากในปีนี้ได้แนวคิดจากสรวงสวรรค์จากภาพจิตรกรรมไทย เนื่องจากในปีนี้มีรายการแสดงชุดสุดท้ายคือ ระบำดาวดึงส์ ผู้ออกแบบฉาก คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ จึงได้แรงบันดาลใจที่จะจัดทำฉากให้เสมือนสรวงสวรรค์ โดยการออกแบบฉากครั้งนี้คำนึงถึงผู้แสดง 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ 1.ผู้แสดงดนตรีไทย 2.ผู้แสดงนาฏศิลป์ ออกแบบให้ฉากอยู่ด้านหลังสุดของเวที มี Platform กลางเป็นเวทีส่วนท้ายสำหรับแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) รวมไปถึงแสดงระบำดาวดึงส์ ส่วนผู้แสดงดนตรีไทยจัดให้อยู่ 2 ข้างด้านหน้าเวที

ภาพที่ 49 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ปี.พ.ศ.2532

ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533

ภาพที่ 50 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องสังข์ศิลป์ชัย
ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี.พ.ศ.2532
ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533

ภาพที่ 51 การแสดงระบำดาวดึงส์ในงานปีพาทย์ตีกตำบรรพ์ ปี.พ.ศ.2532

ในงานปีพาทย์ตีกตำบรรพ์ ปี.พ.ศ.2532

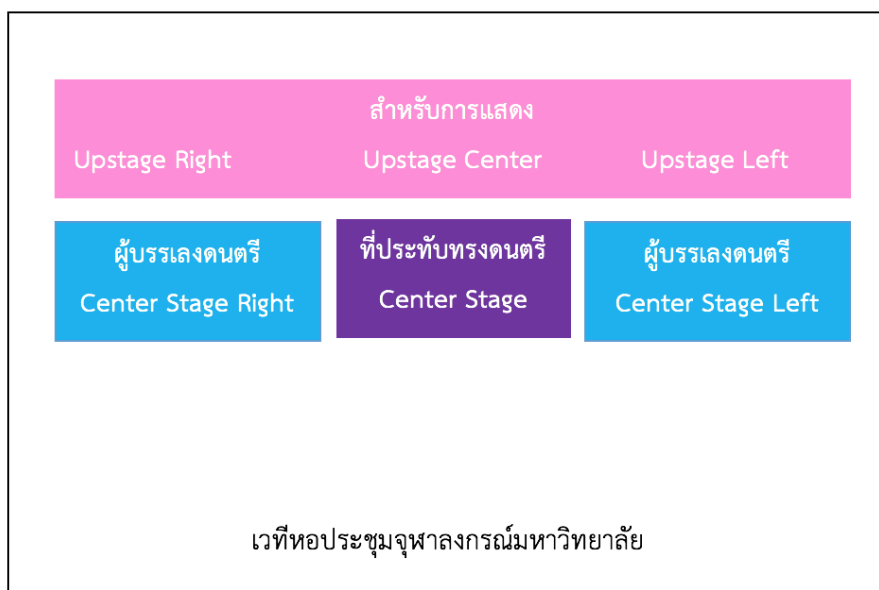
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกตำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2536

4.7.7.2 ลักษณะการใช้เวที

ในการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกตำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) โดยกล่าวได้ว่า การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ที่พบในงานปีพาทย์ตีกตำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ แบบที่ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left โดยมีการสร้างชั้นลอยของฉากขึ้นมา ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 52 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่งในงานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532

4.7.8 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533

4.7.8.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2533 เป็นปีที่ 3 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงละครตีกด้าบรพ เรื่องควาวิ ตอนเฒ่าพระขรรค์ และระบำเทวดานางฟ้า จากเรื่องกรุงพานชมทวีป ซึ่งนับว่าเป็นปีแรกที่มีการจัดแสดงละครตีกด้าบรพขึ้นในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การออกแบบฉากในปีนี้ได้แนวคิดจากละครตีกด้าบรพ เรื่องควาวิ ตอนเฒ่าพระขรรค์ อันเป็นเรื่องที่ดัดแปลงจากเสือโคคำฉันท โดยศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้ออกแบบลายเสือผสมผสานกับลายไทย ออกมาเป็นรูปลายไทยขนาดใหญ่ประดับกลางเวทีหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีการใช้ฉากกั้นมาวางลดหลั่น 2 ช่วงเวที เพื่อเพิ่มให้เกิดรู้สึกมีมิติของความลึกแก่เวที

ภาพที่ 53 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533

ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

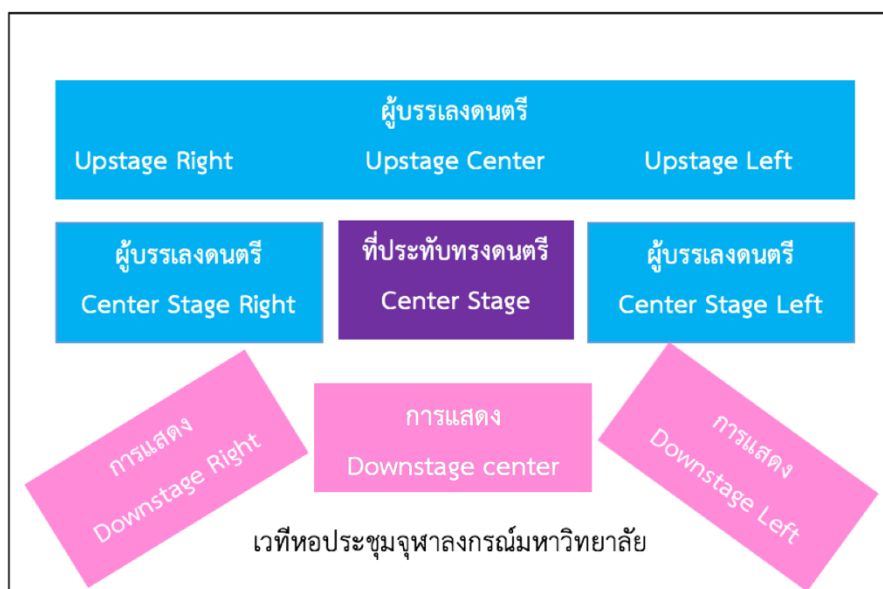
ภาพที่ 54 ระบำเทวดานางฟ้าจากเรื่องกรุงพานชมทวีปในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี.พ.ศ.2533
ที่มา: สุนัขบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

4.7.8.2 ลักษณะการใช้เวที

ในการแสดงละครตึกดำบรรพ์ เรื่องคารวี ตอนเฒ่าพระขรรค์ และระบำเทวดานางฟ้าจากเรื่องกรุงพานชมทวีป ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครตึกดำบรรพ์ และระบำ โดยกล่าวได้ว่า การแสดงละครตึกดำบรรพ์ เรื่องคารวี ตอนเฒ่าพระขรรค์ และระบำเทวดานางฟ้าจากเรื่องกรุงพานชมทวีป ที่พบในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage

Center, Upstage Right และ Upstage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Downstage Right Downstage Left และ Downstage Center ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 55 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครตีกต๋ำบรรพ์
และระบำในงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ ปี.พ.ศ.2533

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.7.9 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

4.7.9.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2534 เป็นปีที่ 4 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ แสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ และระบำกีนรีกีนรา จากละครตีกตำบรพ์เรื่องจันทกีนรี

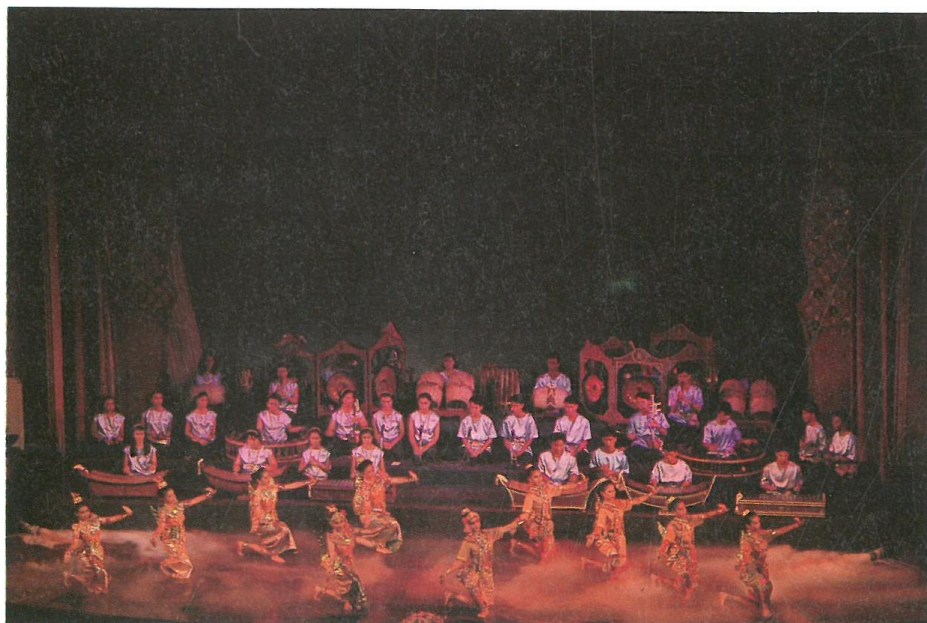
การออกแบบฉากในปีนี้เป็นปีแรกที่มีการฉายภาพสไลด์ยังฉากหลังของเวทีหอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการนำเทคนิคฉากแบบสื่อผสมมาใช้ ซึ่งนอกจากนี้ยังมีฉากที่เคลื่อนที่เข้าออกได้อยู่ทั้ง 2 ฝั่งของเวที ที่ออกแบบเป็นลักษณะของส่วนหัวเรืออันได้แนวคิดมาจากบทละครเรื่องยศเกตุ ในปีนั้นทำให้เห็นถึงพัฒนาการด้านการจัดทำฉากของงานปีพาทย์ตีกตำบรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 56 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

ที่มา: สฐิบัติรงำนปีพาทย์ตีกตำบรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535

ภาพที่ 57 ระบำกนิรีกนิรา

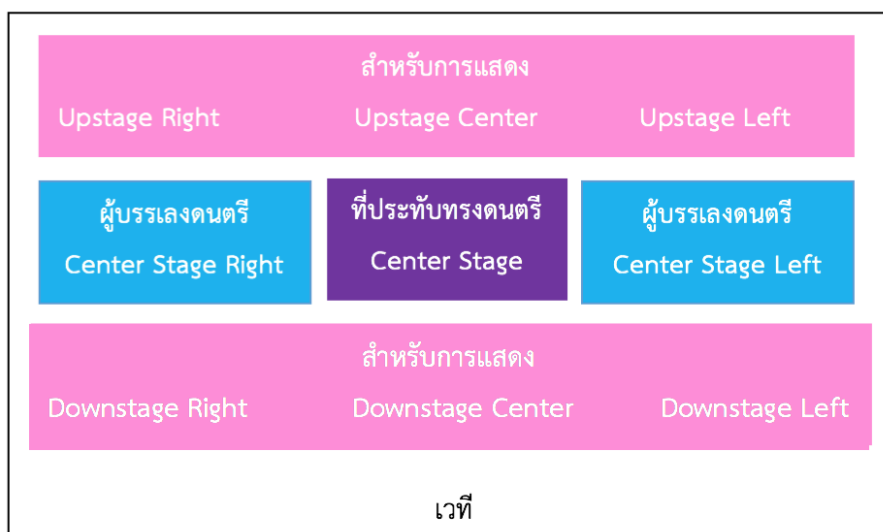
ที่มา: สุนัขบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535

4.7.9.2 ลักษณะการใช้เวที

ในการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ และระบำกนิรีกนิรา จากละครตีกด้าบรพเรื่องจันทกนิรี ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ และระบำกนิรีกนิรา จากละครตีกด้าบรพเรื่องจันทกนิรี ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Upstage Center, Upstage Right

และ Upstage Left โดยมีการสร้างชั้นลอยของฉากขึ้นมา และมีการแสดงส่วนหน้าเวที ให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 58 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และระบำในงานปี

พาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี.พ.ศ.2534

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.7.10 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535

4.7.10.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2535 เป็นปีที่ 5 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ระบายท้ายเรื่องสังข์ศิลป์ชัย

การออกแบบฉากในปีนี้เป็นการใช้พระเกี้ยวองค์จำลองมาใช้เป็นฉากหลัก โดยวางอยู่บนแท่นสูงประมาณระดับกึ่งกลางของความสูงฉากหลัง และใช้ผ้าสีทองในการโยงสลัไขว่กัน เพื่อเพิ่มความพลิ้วไหวให้กับฉากทั้งหมด ส่วนด้านหน้าเวที จัดให้มีพื้นที่สำหรับแสดงนาฏศิลป์ โดยเน้นพื้นที่โล่งและจัดดอกไม้รอบ ๆ ขอบเวที

ภาพที่ 59 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535

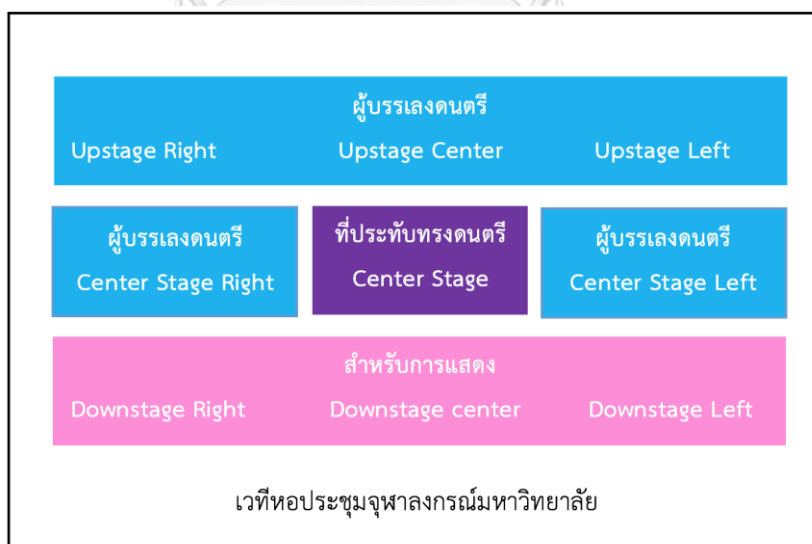
ที่มา: สฐจิบัตรงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2536

4.7.10.2 ลักษณะการใช้เวที

ในการแสดงระบำทำยเรื่องสังข์ศิลป์ชัย ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดงตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงระบำทำยเรื่องสังข์ศิลป์ชัย ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 60 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำอาศิรวาท

ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.11 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2536

4.9.11.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2536 เป็นปีที่ 6 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต และระบำถวายชัย

การออกแบบฉากในปีนี้เน้นความเรียบง่าย โดยใช้ผ้าไหมพัสตร์ 3 ผืนใหญ่ในการจัดฉากส่วนพื้นที่ฉากหลังเวที และใช้ผ้าไหมพัสตร์อีก 2 ผืน จัดไว้บริเวณ 2 ฝั่งด้านหน้ากรอบของเวที เพื่อเพิ่มความอลังการของเวที โดยไม่สิ้นเปลืองงบประมาณมากนัก นอกจากนี้ยังใช้ผ้าขนาดต่าง ๆ ในการซึงโยงไขว้กันเพื่อให้เกินเส้นสายของฉากให้ดูโดดเด่นขึ้นมา และในช่วงการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จะปิดม่านฉากสีขาวเพื่อเส้นแสงในฉากช่วงนั้น

ภาพที่ 61 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ ปี.พ.ศ.2536
ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

ภาพที่ 62 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต
ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف ปี.พ.ศ.2536

ที่มา: สฐิจั้บ้รงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

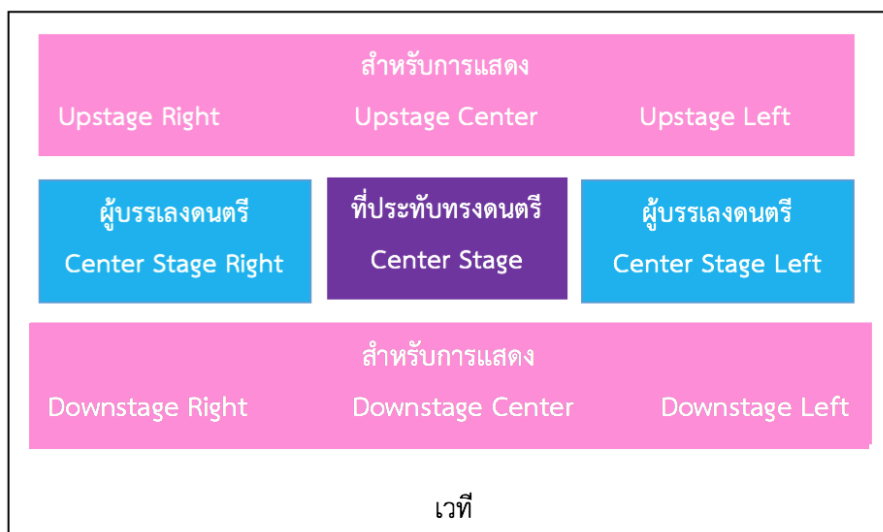
ภาพที่ 63 การแสดงระบำถวายเป็นงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف ปี.พ.ศ.2536

ที่มา: สฐิจั้บ้รงานปีพาทย์ตีกด้าบรرف จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

4.7.11.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต และระบำถวายชัย ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2536 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต และระบำถวายชัย ที่พบในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2536 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left โดยมีการสร้างชั้นลอยของฉากขึ้นมา และมีการแสดงส่วนหน้าเวที ให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 64 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และระบำในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี.พ.ศ.2534

ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.12 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

4.7.12.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2537 เป็นปีที่ 7 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรพรหมาสตร์

การออกแบบฉากในปีนี้ได้จัดทำให้พื้นที่เวทีให้ส่วนหลังของเวทียกสูงเล็กน้อย เพื่อวางราชรถอันอยู่ในฉากช่วงที่จะแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรพรหมาสตร์ จึงได้ใช้ราชรถเป็นส่วนหนึ่งของฉากในปีนี้ ทั้งนี้เป็นการลดทอนการเคลื่อนที่ของราชรถที่มีความยากและใช้เวลาในการเคลื่อนย้าย โดยปิดม่านสีขาวด้านหลังและใช้แสงในการย้อยสีฉาก

ภาพที่ 65 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

ที่มา: สฐิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2538

ภาพที่ 66 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศร
พรหมาสตรี ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ ปี.พ.ศ.2537

ที่มา: สฐิจัปกรณ์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2538

ภาพที่ 67 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศร
พรหมาสตรีในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

ที่มา: สฐิจัปกรณ์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2538

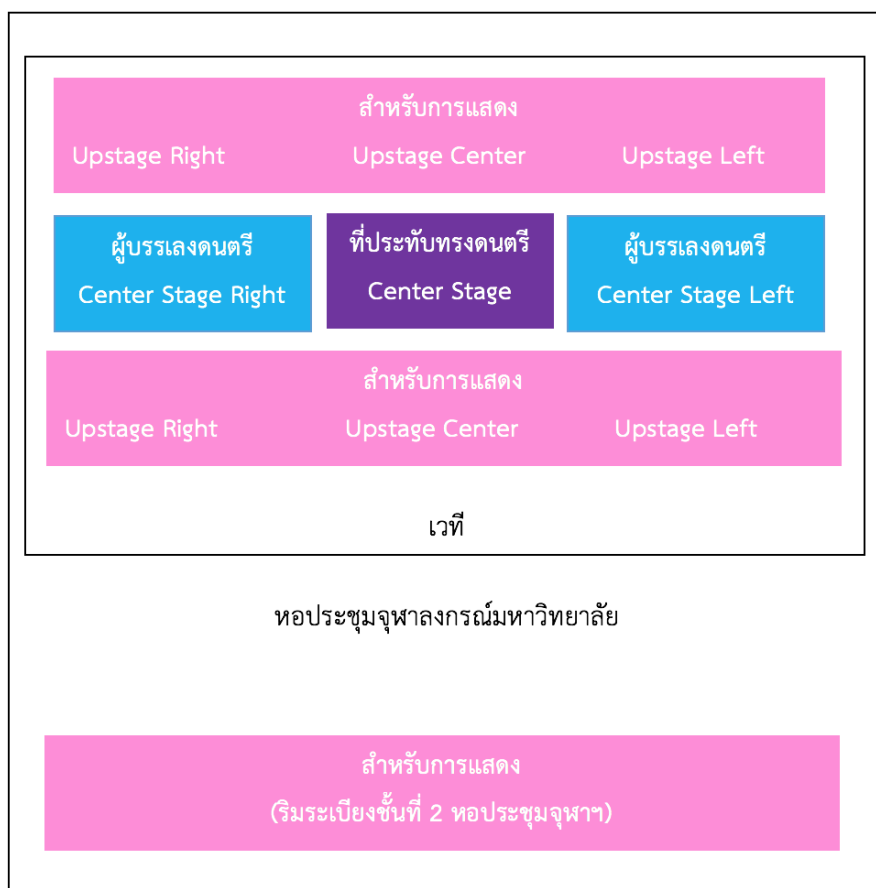
ภาพที่ 68 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรพรหมาสตร์ ในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2538

4.7.12.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรพรหมาสตร์ ในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกตำบรพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรพรหมาสตร์ ที่พบในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Upstage Center, Upstage Right และ Upstage

Left โดยมีการสร้างชั้นลอยของฉากขึ้นมา และมีการแสดงส่วนหน้าเวที ให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ทั้งนี้มีความพิเศษอีกประการ คือ จัดให้มีการแสดงภาพนิ่งบริเวณริมระเบียงชั้นที่ 2 ของหอประชุมจุฬาฯ อีกด้วย ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 69 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (2)

ที่มา: ผู้วิจัย

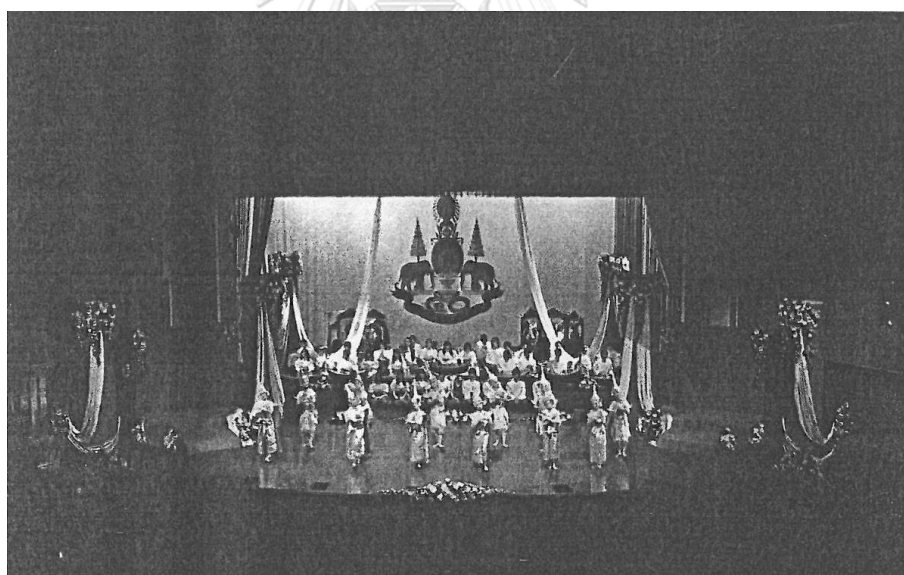
4.7.13 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539

4.9.13.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2539 เป็นปีที่ 8 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอเรลลา และระบำดาวดิงส์

การออกแบบฉากในปีนี้ได้แรงบันดาลใจในโอกาสมหามงคลสมัยครบรอบ 50 ปีแห่งการครองราชย์สมบัติของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 จึงได้อัญเชิญตราสัญลักษณ์ในพระราชพิธีกาญจนาภิเษกมาใช้เป็นฉากหลักในงานปีนี้ โดยมีการใช้ผ้าในการห้อย 2 ข้างตราสัญลักษณ์ เพื่อทำให้เกิดมิติความพลิ้วไหลแก่ฉาก และมีการจัดดอกไม้ประดับฉากทั้ง 2 ข้างซึ่งถูกยกให้สูงขึ้นจากการวางบนแท่นที่มีขนาดเพรียวและสูงใช้ผ้าโยงสลัดไปมาในการบังแท่นที่วางดอกไม้ให้เกิดความสวยงาม

ภาพที่ 70 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539

ที่มา: สุนัขบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

ภาพที่ 71 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอเรลลา
ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539
ที่มา: สฐิจัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

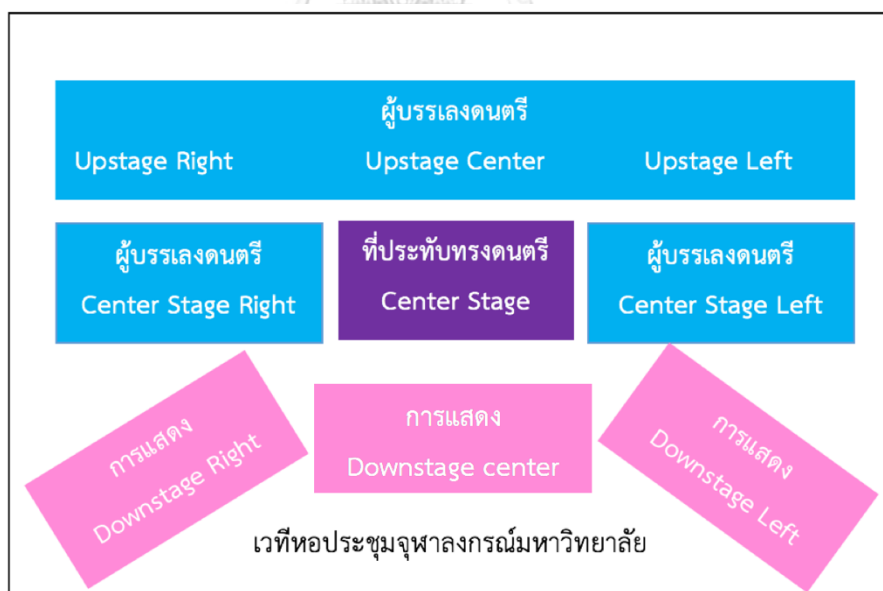

ภาพที่ 72 การแสดงระบำดาวดึงส์ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539
ที่มา: สฐิจัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

4.7.13.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอเรลลา และระบำดาวดิงส์ ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกดาบรพร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอเรลลา และระบำดาวดิงส์ ที่พบในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2539 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Downstage Right Downstage Left และ Downstage Center ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 73 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) และระบำในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร ปี.พ.ศ.2539

ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.14 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

4.7.14.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2540 เป็นปีที่ 9 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏยศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ และระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การออกแบบฉากในปีนี้ได้นำพระเกี้ยวองค์จำลองขนาดใหญ่ที่ออกแบบโดย รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี ซึ่งได้ออกแบบและจัดสร้างขึ้นเพื่อใช้ในงานจุฬาฯ กาชาดในปี พ.ศ.2540 ซึ่งผ่านไปแล้ว ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ จึงได้ขออนุญาตนำพระเกี้ยวองค์ดังกล่าวมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของฉากงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการใช้ทรัพยากรเกี่ยวกับฉากที่ลดทอนงบประมาณและประหยัดเวลาในการจัดทำ เนื่องจากเป็นสิ่งของที่มีอยู่เดิมแล้ว และใช้ผ้าโยงสลักกันสร้างความพลิ้วไหวให้กับฉากมากขึ้น อีกทั้งมีการห้อยเครื่องแขวนจำลองขนาดใหญ่ด้วยเพิ่มความรู้สึกอลังการให้กับเวที

ด้านข้างเวทีส่วนหน้าทั้ง 2 ข้าง จัดให้เป็นที่แสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ ได้มีการนำเอากิ่งไม้แห้งมาประดับเวที ซึ่งนับเป็นการนำเอาวัสดุเหลือใช้ คือกิ่งไม้แห้งจากต้นไม้ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์และสร้างความสวยงามให้กับเวทีแสดง

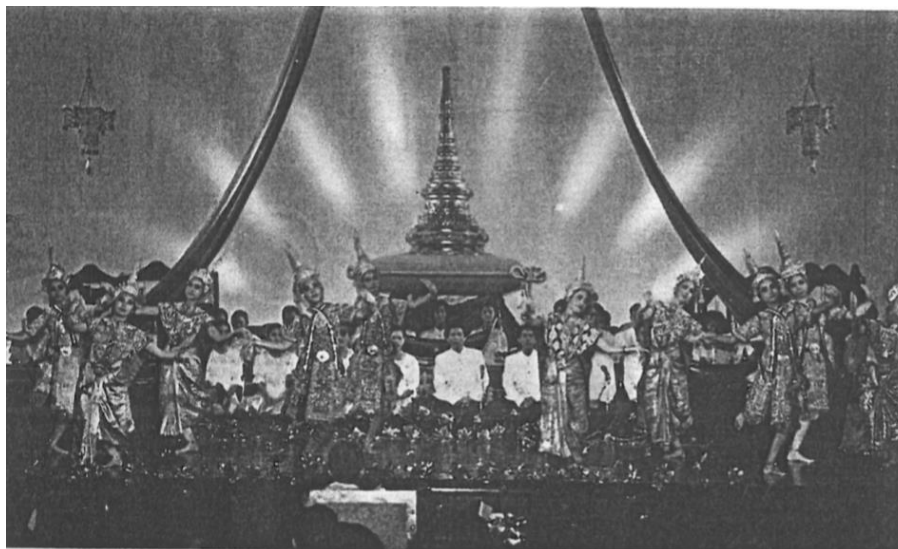

ภาพที่ 74 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540
ที่มา: สฐิจัปกรณ์งานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

ภาพที่ 75 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ (2)
ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540
ที่มา: สฐิจัปกรณ์งานปีพาทย์ตีกด้าบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

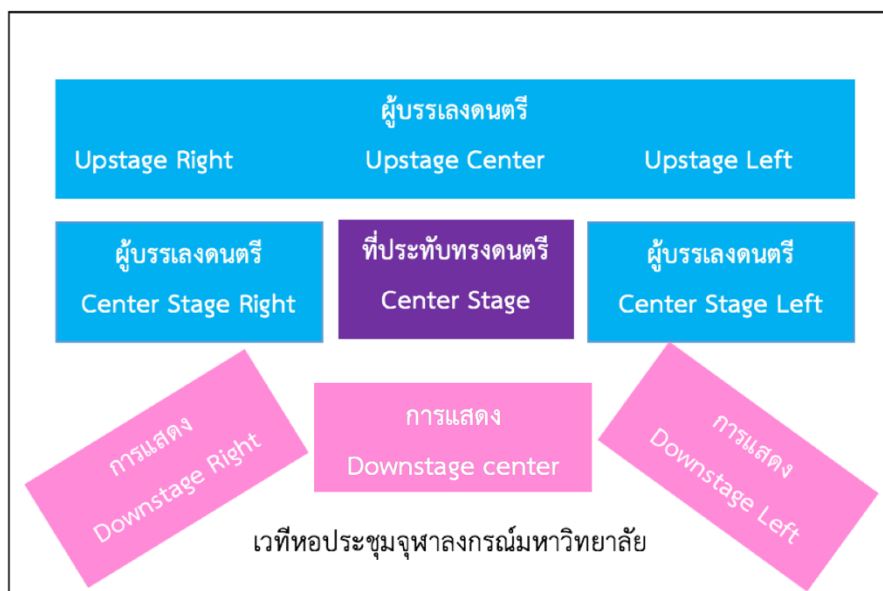
ภาพที่ 76 ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

4.7.14.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ และระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดงตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ และระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center,

Upstage Right และ Upstage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Downstage Right Downstage Left และ Downstage Center ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 77 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)

และระบำในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร ปี.พ.ศ.2540

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

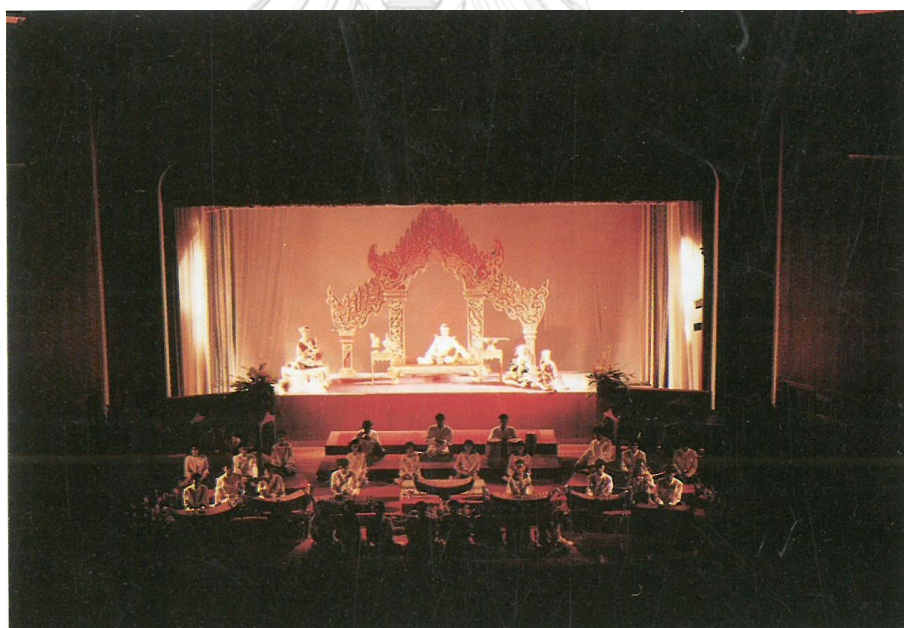
4.7.15 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

4.7.15.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2541 เป็นปีที่ 10 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช

การออกแบบฉากในปีนี้ได้ออกแบบให้เป็นท้องพระโรงพม่า ซึ่งอ้างอิงจากการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราชที่จัดแสดงในปีนั้น โดยออกแบบให้เป็นลักษณะซุ้มมูขใหญ่ 3 ช่อง ประดับลวดลายอย่างพม่า โดยไม่ได้จัดทำฉากหลังให้รายละเอียดแน่นจนเกินไป เนื่องจากชุดของผู้แสดงในการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช เป็นชุดที่ค่อนข้างเรียบง่าย การออกแบบฉากให้มีรายละเอียดมากจนเกินไปจะทำให้ผู้แสดงไม่โดดเด่นเท่าที่ควร

ภาพที่ 78 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

ที่มา: สฐิบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542

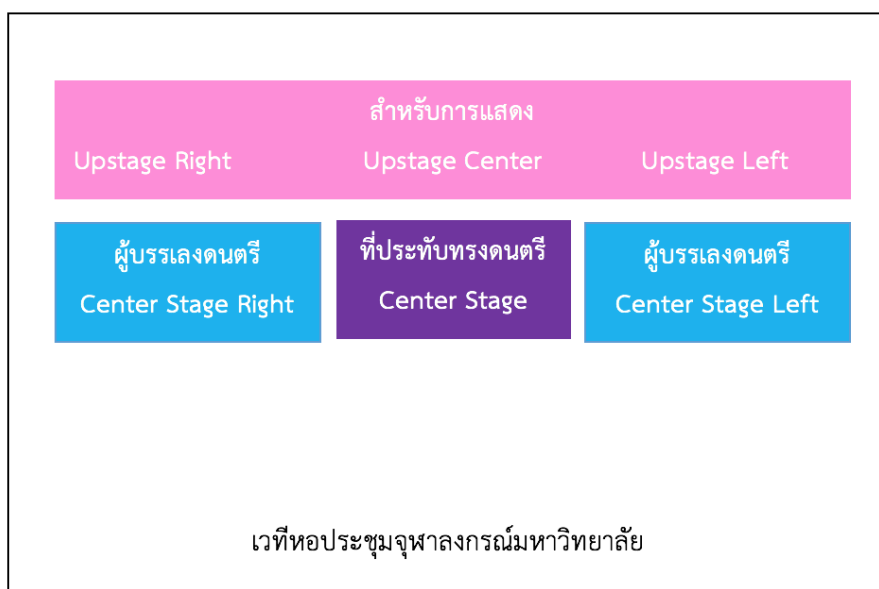
ภาพที่ 79 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช
 ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541
 ที่มา: สฐิต์บรรณานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542

4.7.15.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541 มีการใช้พื้นที่และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left ส่วนการแสดงจัด

ให้อยู่จุด Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left โดยมีการสร้างชั้นลอยของฉากขึ้นมา ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4.62 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.7.16 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542

4.7.16.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2542 เป็นปีที่ 11 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ระเบียบวาระเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ

การออกแบบฉากในปีนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากปีมหามงคลสมัยในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ จึงในอัญเชิญตราสัญลักษณ์ของพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาในปีนั้นมาเป็นฉากของงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และด้านข้างจำลองพญานาคหน้าทางขึ้นของตึกเทวาลัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาประดับทั้ง 2 ข้างเวที สร้างความเสมือนบรรเลงดนตรีอยู่ ณ ตึกเทวาลัย

ภาพที่ 80 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542

ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

ภาพที่ 81 ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542

ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

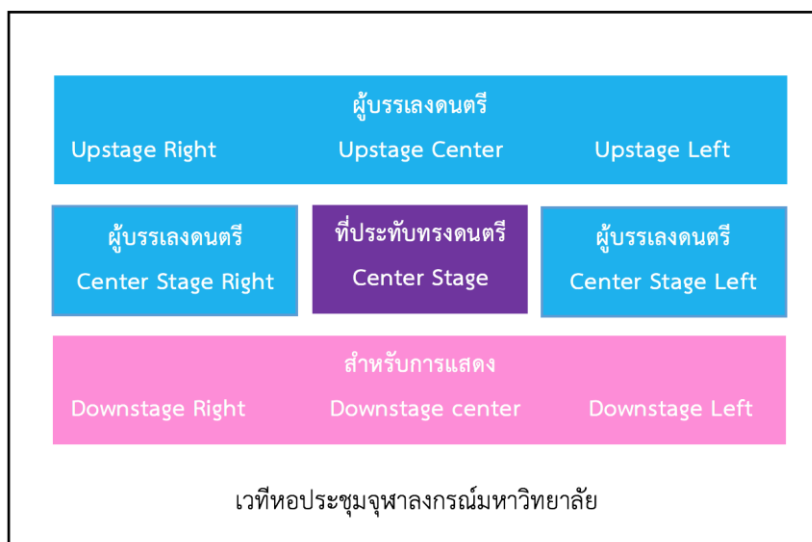
4.7.16.2 ลักษณะการใช้เวที

ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center,

Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4.65 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์

4.7.17 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

4.7.17.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2543 เป็นปีที่ 12 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏยศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ระเบียบวาทะราชา-ศิรราช

การออกแบบฉากในปีนี้ได้้นำพระบรมสาทิสลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงชุดครุยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาเป็นฉากหลักในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากมีการประพันธ์บทร้องเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ที่ทรงมีคุณูปการอย่างล้นพ้นต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงจัดประพันธ์บทร้องและการแสดงเทิดพระเกียรติขึ้น อันเป็นการแสดงถึงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณต่อพระองค์ท่านของชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคน

ภาพที่ 82 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

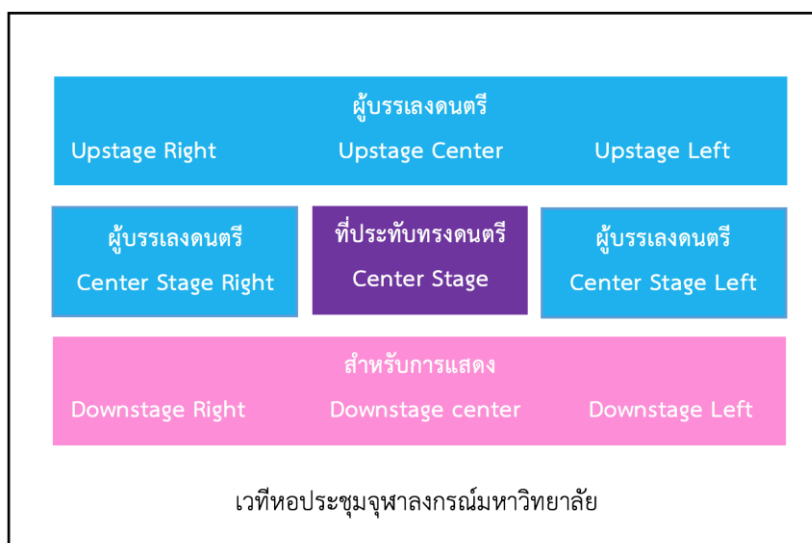

ภาพที่ 83 ระบำชุดมหาราชาศิรวาท ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543
ที่มา: สุนิบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

4.7.17.2 ลักษณะการใช้เวที

ระบำชุดมหาราชาศิรวาท ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของระบำชุดมหาราชาศิรวาท ที่พบในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 84 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.7.18 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

4.7.18.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2544 เป็นปีที่ 13 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ระเบียบเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การออกแบบฉากในปีนี้ได้นำพระเกี้ยวองค์จำลองขนาดใหญ่ที่ออกแบบโดย รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี มาใช้เป็นฉากหลักอีกครั้ง โดยมีซุ้มประตู 2 ฝั่ง และฉัตรจำลองที่ขอความอนุเคราะห์มาจากสำนักพระราชวังในการนำมาจัดฉากให้เสมือนหน้าพระที่นั่งในพระบรมมหาราชวัง

ภาพที่ 85 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

ที่มา: สุนัขบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545

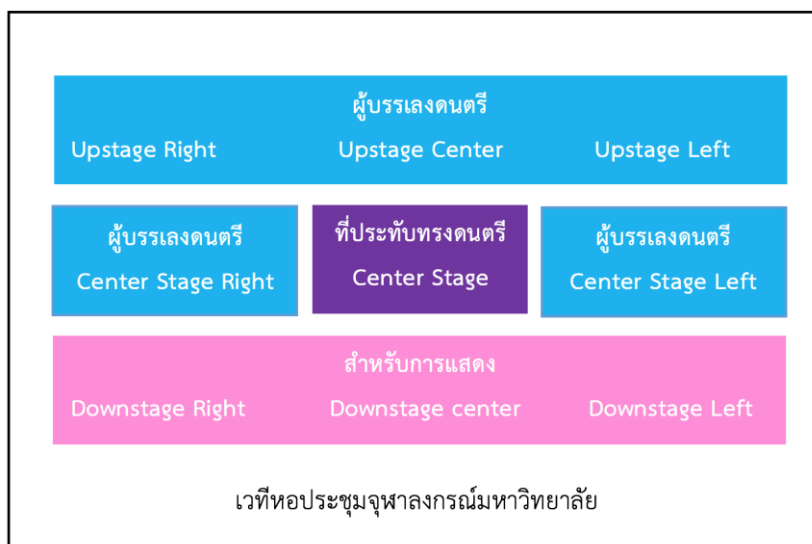
ภาพที่ 86 ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545

4.7.18.2 ลักษณะการใช้เวที

ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่พบในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2544 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับ

การแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพ
ต่อไปนี้

ภาพที่ 87 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.7.19 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545

4.7.19.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2545 เป็นปีที่ 14 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏยศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ระเบียบภูมราชา-ศิริราช

การออกแบบฉากในปีนี้ได้นำพระเกี้ยวองค์จำลองขนาดใหญ่ที่ออกแบบโดยรองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี มาใช้เป็นฉากหลักอีกครั้ง โดยตราพระเกี้ยวเป็นตราประจำพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ผู้ทรงมีพระราชดำริเป็นแนวทางให้เกิดการจัดตั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น และใน ปี พ.ศ.2545 นับเป็นปีครบรอบพระชนมพรรษา 150 ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จึงได้ออกแบบฉากให้มีพระเกี้ยวเป็นฉากหลัก ประกอบกับกับวางโครงเสาจำลองสีทอง และใช้ผ้าขนาดโคมพ์สตรีใหญ่โยงลง 2 ข้าง เพื่อจัดให้เสมือนท้องพระโรงที่มีความยิ่งใหญ่เหมาะสมต่อโอกาสมหามงคลดังกล่าว

ภาพที่ 88 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545

ที่มา: สุธิบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

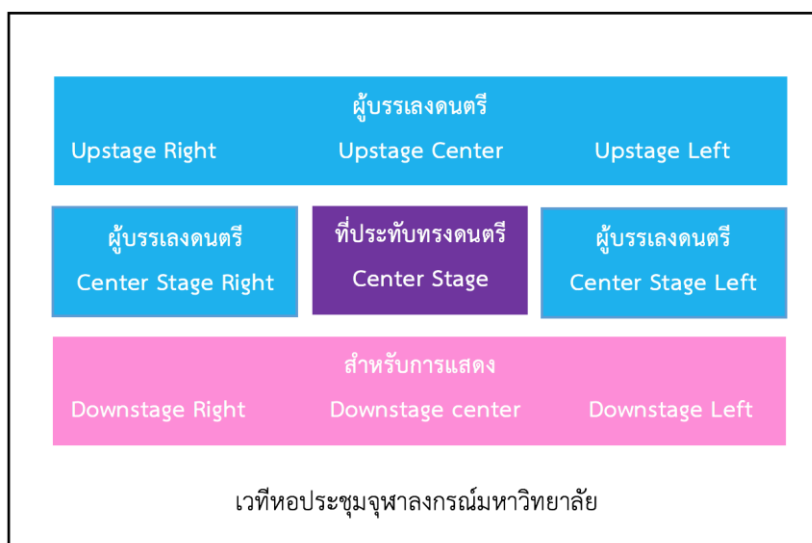

ภาพที่ 89 ระบำเบญจมาราชาศิรวาท ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545
ที่มา: สฐิจั้บตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

4.7.19.2 ลักษณะการใช้เวที

ระบำเบญจมาราชาศิรวาท ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรพรพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของระบำเบญจมาราชาศิรวาท ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 90 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.7.20 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

4.7.20.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2546 เป็นปีที่ 15 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ละครตีกด้าบรพ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

การออกแบบฉากในปีนี้ได้นำบุษบกจำลองมาเป็นที่จัดวางพระเกี้ยวจำลององค์เล็ก ซึ่งบุษบกนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากบริษัทของนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจัดวางไว้จุดกลางหลังเวที มีเครื่องแขวนจำลองห้อยระย้า ตลอดจนใช้ผ้าโยงสลับไปมาเพื่อเพิ่มความพลิ้วไหวของฉาก

นอกจากนี้ยังมีฉากประกอบที่สำคัญ คือ ฉากประกอบการแสดงละครตีกด้าบรพ โดยได้ออกแบบให้มีการใช้เสาจำลองขนาดใหญ่จำนวน 4 ต้น เขียนลายไทย วางติดกันทางด้านซ้ายมือของเวทีเสมือนเป็นหน้าวิหารในช่วงที่อิเหนา และสังคามรตานั้นดูเหล่าพี่เลี้ยงเล่นงูกินหาง จากนั้นเมื่อถึงฉากที่มะเดหวีและบุษบาเข้าไปยังวิหารแล้ว จึงจัดให้เสาจำลอง 4 ต้นนั้น วางกระจายออก 4 จุดหน้าที่นั่งบรรเลงของนักดนตรี โดยยังทำให้เห็นผู้บรรเลงดนตรีซึ่งเป็นหัวใจหลักของงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ตั้งวางที่มุมขวาของเวที

ภาพที่ 91 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

ภาพที่ 92 บทจั้บระบำงูกลินหาง ในละครตีกตำบรร์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ
ในงานปีพาทย์ตีกตำบรร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

ที่มา: สฐิจั้บตรงานปีพาทย์ตีกตำบรร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

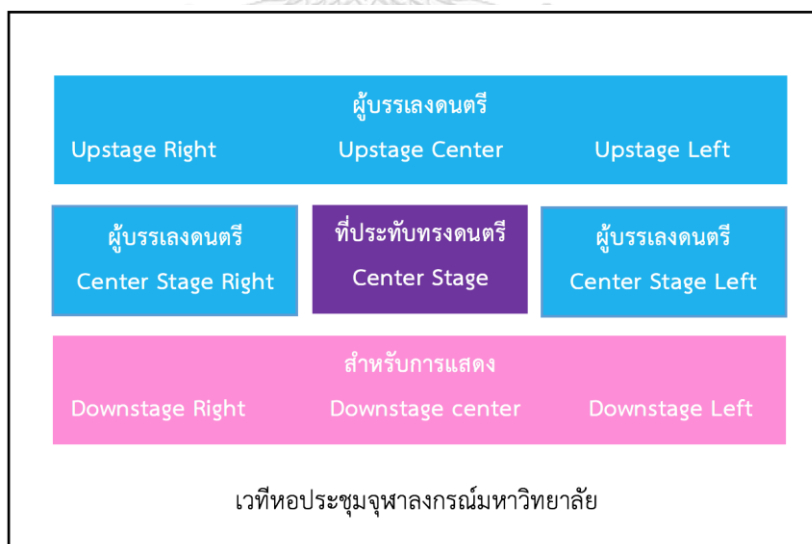
ภาพที่ 93 ละครตีกตำบรร์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ
ในงานปีพาทย์ตีกตำบรร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

ที่มา: สฐิจั้บตรงานปีพาทย์ตีกตำบรร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

4.7.20.2 ลักษณะการใช้เวที

ละครตีกด้าบรพ เรืองอิเหนา ตอนไหว้พระ ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของละครตีกด้าบรพ เรืองอิเหนา ตอนไหว้พระ ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 94 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครตีกด้าบรพในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.21 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

4.7.21.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2547 เป็นปีที่ 16 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏยศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ละครตึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง

การออกแบบฉากในปีนี้จัดทำฉากที่มีกลิ่นอายของอินโดนีเซีย (ชวา) ซึ่งเป็นการออกแบบฉากให้เข้ากับการแสดงละครตึกดำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง ซึ่งแต่งกายอย่างอินโดนีเซีย (ชวา) โดยจุดกลางหลังของเวทีได้ออกแบบให้เสมือนบริเวณพลับพลาของท้าวดาหาซึ่งยกเวทีให้สูงขึ้นเพื่อไม่ให้ที่นั่งผู้แสดงดนตรีบังการแสดง และด้านข้างเวทีส่วนหน้า เป็นพลับพลาสำหรับอิเหนา และจรรกา ซึ่งยังคงเห็นผู้แสดงดนตรีอย่างชัดเจน

ภาพที่ 95 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547
ที่มา: สุนิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

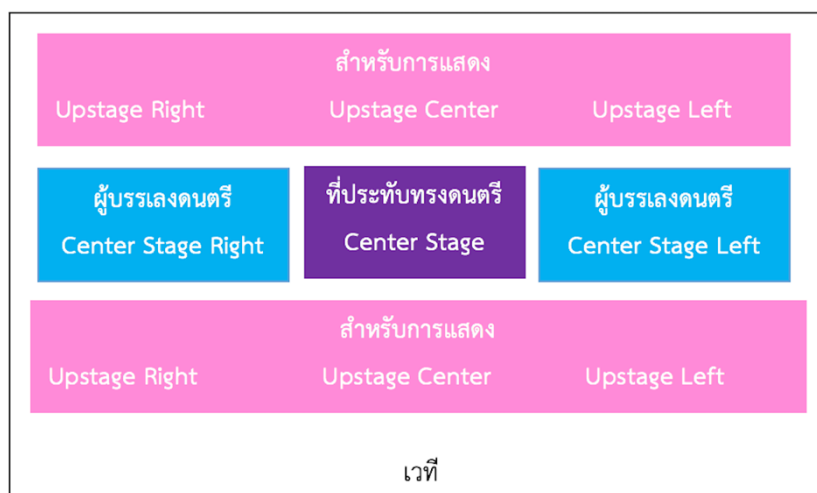
ภาพที่ 96 ละครตีกต๋ำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวงในงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

ที่มา: สตรีบัณฑิตงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

4.7.21.2 ลักษณะการใช้เวที

ละครตีกต๋ำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ ในงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของละครตีกต๋ำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระที่พบในงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left โดยมีการสร้างชั้นลอยของฉากขึ้นมา และมีการแสดงส่วนหน้าเวที ให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left

ภาพที่ 97 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครตีก๋อในงานปีพาทย์ตีก๋อตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.22 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

4.7.22.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2548 เป็นปีที่ 17 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ระเบบามยุราภิมรย์ และระเบบามเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การออกแบบฉากในปีนี้จัดทำฉากให้มีการวางผ้าลายแก้วโมเสส โดยจัดวาง 2 ข้างของเวทีไล่ระดับให้เกิดความลึกของเวที ตรงกลางมีการใช้จอสำหรับฉายวิดีโอทัศน์ประกอบการแสดงซึ่งจะเปลี่ยนวิดีโอทัศน์ตามรายการแสดงนั้น ๆ นับเป็นการเอาเทคนิคการฉายวิดีโอทัศน์ภาพเคลื่อนไหวเข้ามาใช้กับฉากในงานปีพาทย์ตีกตำบรพเป็นครั้งที่ 2 ตั้งแต่มีการจัดงานดังกล่าว

ภาพที่ 98 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

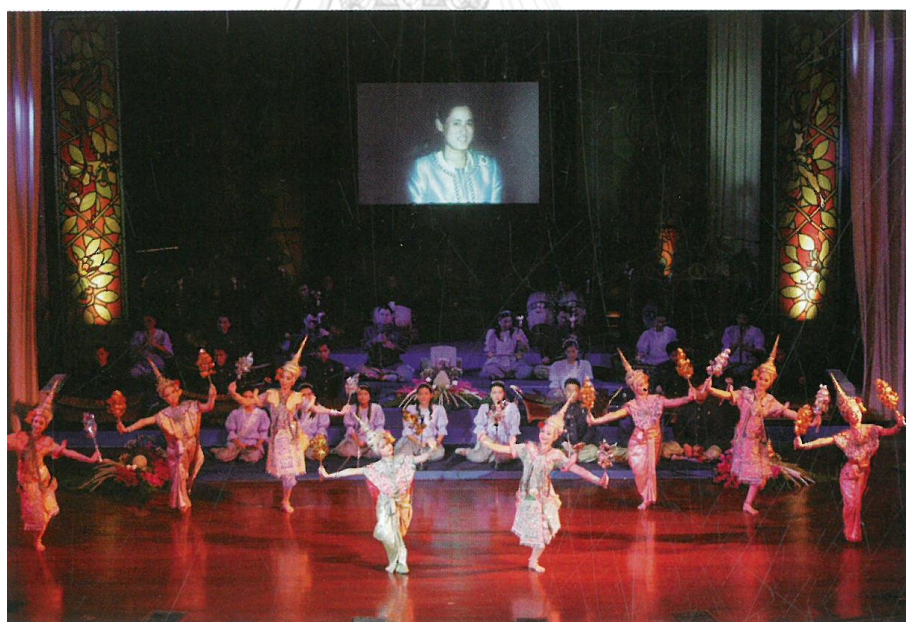
ที่มา: สฐิต์บรรณานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

ภาพที่ 99 ระบำมยุราภิรมย์

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

ที่มา: สฐิบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

ภาพที่ 100 ระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

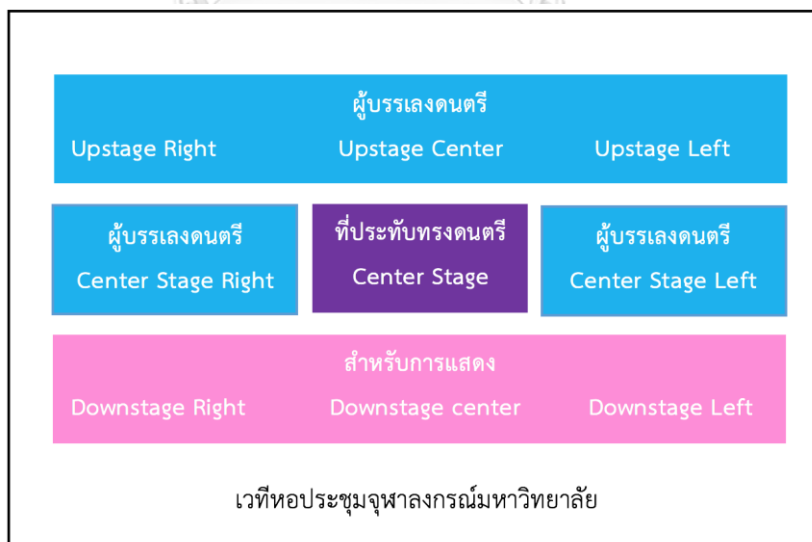
ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

ที่มา: สฐิบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

4.7.22.2 ลักษณะการใช้เวที

ระบำมยุราภิรมย์ และระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานปีพาทย์ตีกดาบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกดาบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3. ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของระบำมยุราภิรมย์ และระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พบในงานปีพาทย์ตีกดาบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 101 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ตีกดาบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545
ที่มา: ผู้วิจัย

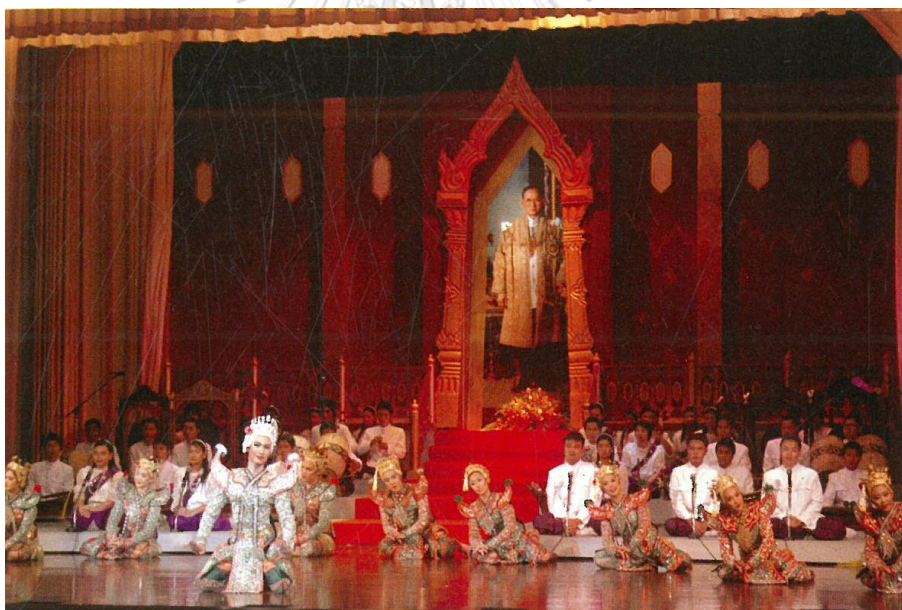
4.7.23 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

4.7.23.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2549 เป็นปีที่ 18 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏยศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ ละครตีกตำบรพ เรื่องคารวี ตอนเผาพระขรรค์ และระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การออกแบบฉากในปีนี้แรงบันดาลใจมาจากในโอกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี จึงได้ัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงเครื่องเต็มยศแห่งพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี มาเป็นฉากหลักของงาน

ภาพที่ 102 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

ภาพที่ 103 ละครตีกดาบรพรเรื่องคาวี ตอนเฝ้าพระชรรค์
 ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549
 ที่มา: สัจจบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

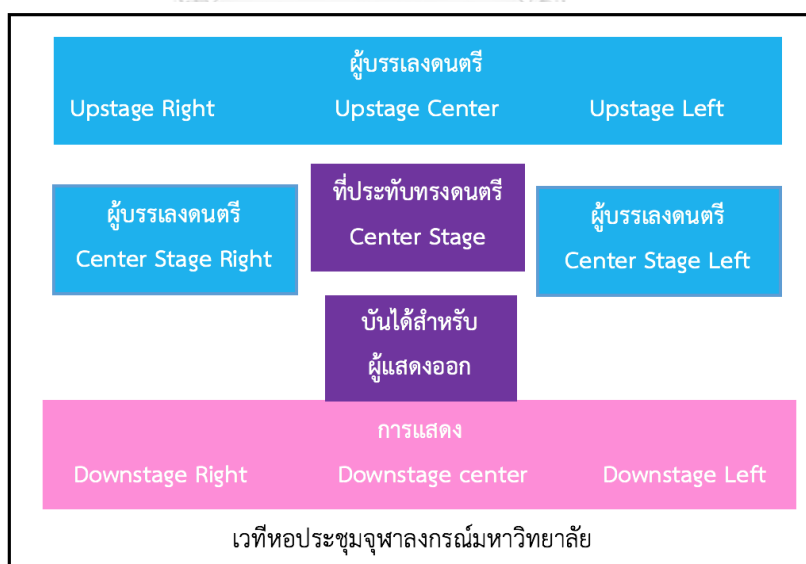

ภาพที่ 104 ระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
 ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549
 ที่มา: สัจจบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

4.7.23.2 ลักษณะการใช้เวที

ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องคารี ตอนเผาพระขรรค์ และระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของละครดึกดำบรรพ์ เรื่องคารี ตอนเผาพระขรรค์ และระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่พบในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือที่ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และการแสดง จะจัดให้อยู่ในจุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left

ภาพที่ 105 การจัดเวทีสำหรับการแสดงละครดึกดำบรรพ์
และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549
ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.24 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

4.7.24.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2550 เป็นปีที่ 19 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏยศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ ระเบ้าอาซิม และพอนมานมงคล

การออกแบบฉากในปีนี้ได้จัดให้เป็นเสมือนห้องพระโรงร่วมสมัย โดยจัดให้มีความโปร่ง 3 ช่อง ประดับเครื่องแขวนจำลอง ประดับม่าน และประดับสัญลักษณ์ 91 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 106 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552

ภาพที่ 107 ระบำอาซึ่ม ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550
ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552

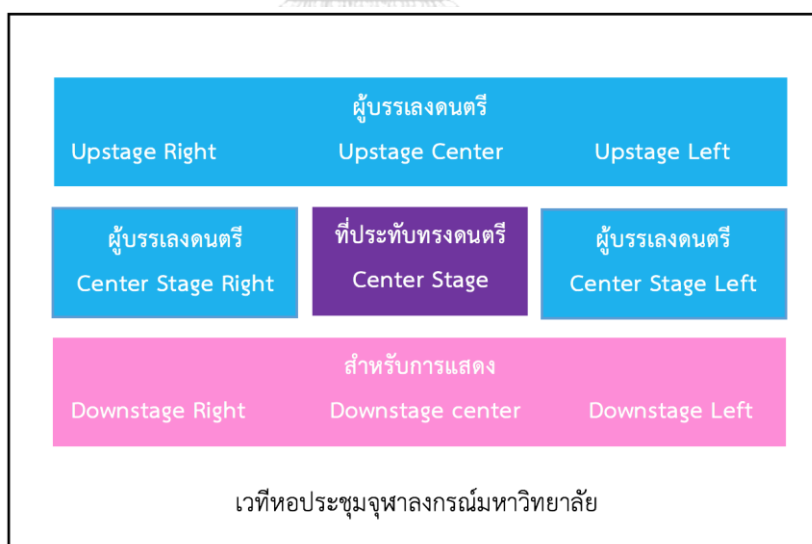
ภาพที่ 108 ฟ็อนม่านมงคล ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550
ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552

4.7.24.2 ลักษณะการใช้เวที

ระบำอาซิม และฟ้อนม่านมงคล ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2548 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดงตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของระบำยุราภิรมย์ และระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 109 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.25 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552

4.7.25.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2552 เป็นปีที่ 20 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏยศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระเบียบำนางโคปี และระเบียบำอ่าบัง

การออกแบบฉากในปีนี้ได้จัดให้เป็นเสมือนอาคารร่วมสมัยอย่างแขกในมุมมองของคนไทย ซึ่งจัดฉากให้เป็นลักษณะดังกล่าว เนื่องจากการบรรเลงเพลงของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นเพลงสำเนียงแขกออกกระบำนางโคปี และระเบียบำอ่าบัง การแสดงในปีนี้นับว่ามีสีสันอย่างมาก นอกจากนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงร่วมฉลองพระองค์อย่างแขกร่วมกับผู้บรรเลงดนตรีไทยของวงสายโยจามจรีอีกด้วย

ภาพที่ 110 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552
ที่มา: ศูนย์บริหารกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

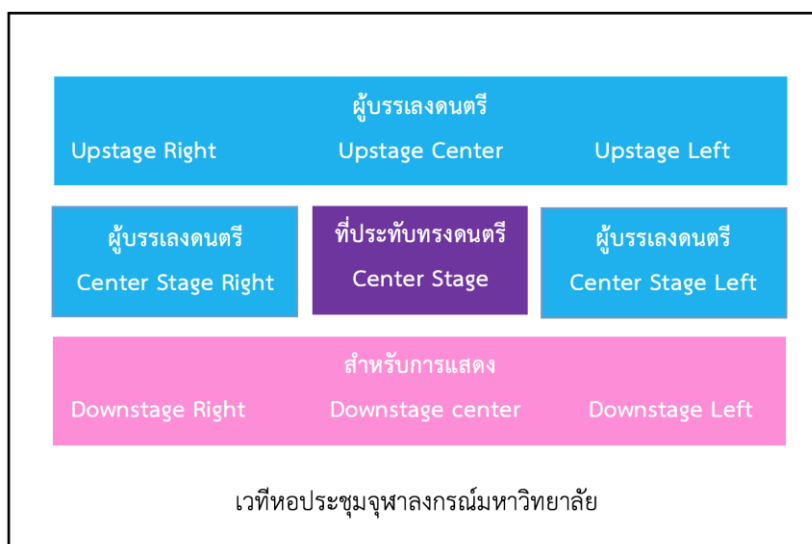
ภาพที่ 111 ระบำอ่าบัง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552
 ที่มา: ศูนย์บริหารกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.7.25.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ะบำนางโคปี และระบำอ่าบัง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกด้าบรพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ะบำนางโคปี และระบำอ่าบัง ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ

Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 112 การจัดเวทีสำหรับการแสดงระบำในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.7.26 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553

4.7.26.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2553 เป็นปีที่ 21 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระเบียบางชิน และการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ต เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท

การออกแบบฉากในปีนี้ได้จัดให้เป็นเสมือนสื่อผสม โดยออกแบบให้ฉากด้านหลังเป็นเวทียกลอยขึ้นมีฉากเปิดปิดสำหรับการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ต เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท และส่วนด้านข้างของหน้าเวทีเป็นการจัดฉากของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระเบียบางชิน

ภาพที่ 113 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553

ที่มา: สฐิจิตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

ภาพที่ 114 การแสดงพระราชทานระบำนางจีน ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

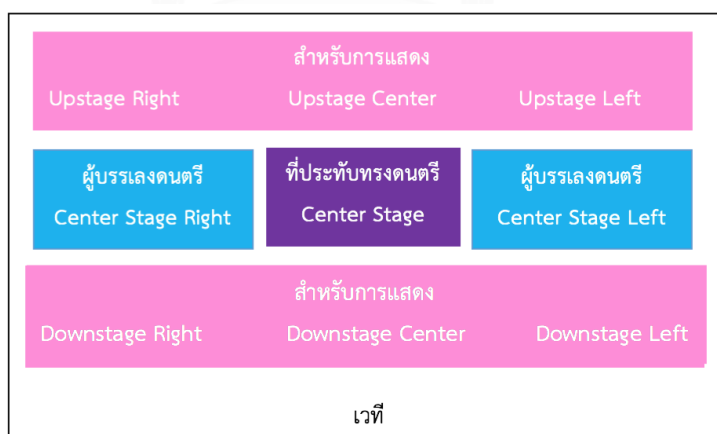
ภาพที่ 115 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ตเรื่องรามเกียรติ์
ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปี พ.ศ.2553

ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

4.7.2.6.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระเบียบำนางชิน และการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ต เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิต แผลงศรนาคบาท ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553 เป็นการแสดง ประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ตีกดาบรพร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของ ส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลง ดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำ มาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ระเบียบำนางชิน และการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ต เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท ที่พบในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบาย ลักษณะได้คือ ประทับทรงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage และผู้แสดงดนตรี จัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left ส่วนการแสดงจัดให้อยู่จุด Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left โดยมีการสร้างชั้นลอยของฉากขึ้นมา และมีการแสดงส่วนหน้าเวที ให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 116 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2553
ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.27 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

4.7.27.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2554 เป็นปีที่ 22 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “เกษตร-กษัตริย์” และฟ้อนม่านมงคล

การออกแบบฉากในปีนี้ได้จัดให้เป็นเสมือนที่ทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 โดยฉากมีการฉายวิดีโอเคลื่อนไหวระหว่างการแสดง ซึ่งมาจากการแสดงที่เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระองค์ท่านจากการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “เกษตร-กษัตริย์”

ภาพที่ 117 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

ภาพที่ 118 การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์”
 ในงานปีพาทย์ตีกตำบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554
 ที่มา: สฐิจั้บตรงานปีพาทย์ตีกตำบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

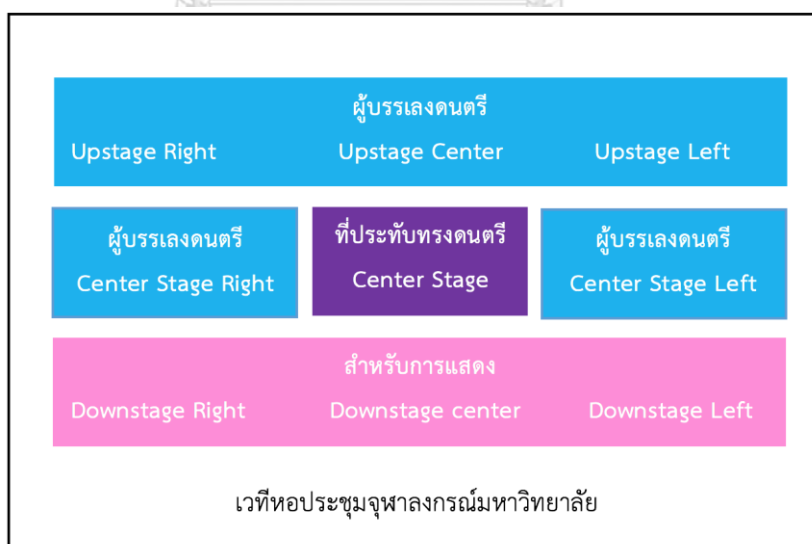

ภาพที่ 119 การแสดงฟ้อนม่านมงคล
 ในงานปีพาทย์ตีกตำบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554
 ที่มา: สฐิจั้บตรงานปีพาทย์ตีกตำบรर्थ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

4.7.27.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “เกษตร-กษัตริย์” และพ็อนม่านมงคล ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “เกษตร-กษัตริย์” และพ็อนม่านมงคล ที่พบในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 120 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ
และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554
ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.28 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

4.7.28.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2555 เป็นปีที่ 23 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” และญวนรำกระถาง

การออกแบบฉากในปีนี้ได้จัดทำเป็นฉากสีขาว โดยได้อัญเชิญพระบรมรูปปั้นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 มาจัดเป็นฉากหลัก ประกอบกับพระราชกรณียกิจด้านต่าง ๆ ของพระองค์ท่าน ซึ่งมาจากบทพระราชนิพนธ์ของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” จึงนับเป็นการจัดฉากสำหรับการแสดงเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9

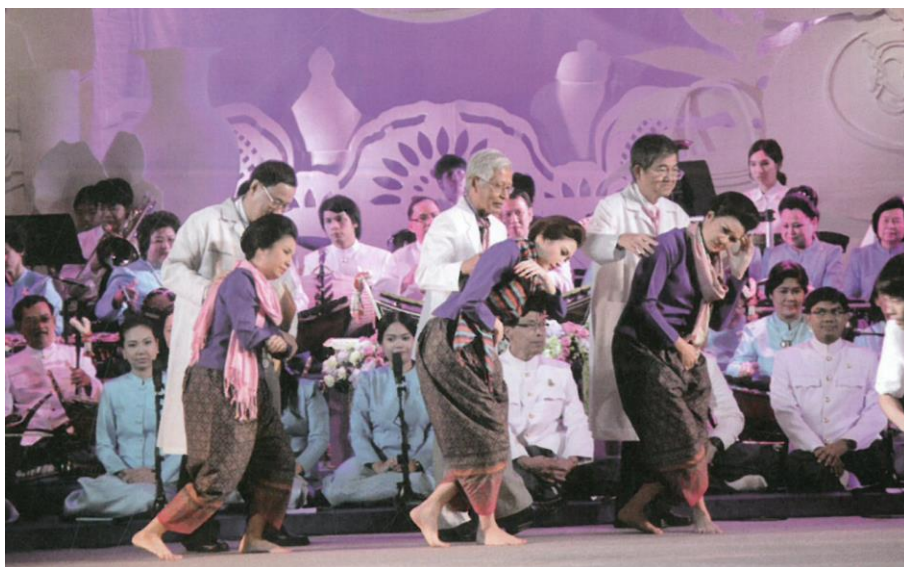

ภาพที่ 121 การจัดฉากสำหรับการแสดง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

ภาพที่ 122 การแสดงพระราชทานฯ ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” ในงานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555
ที่มา: สฐิต์บรรณานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

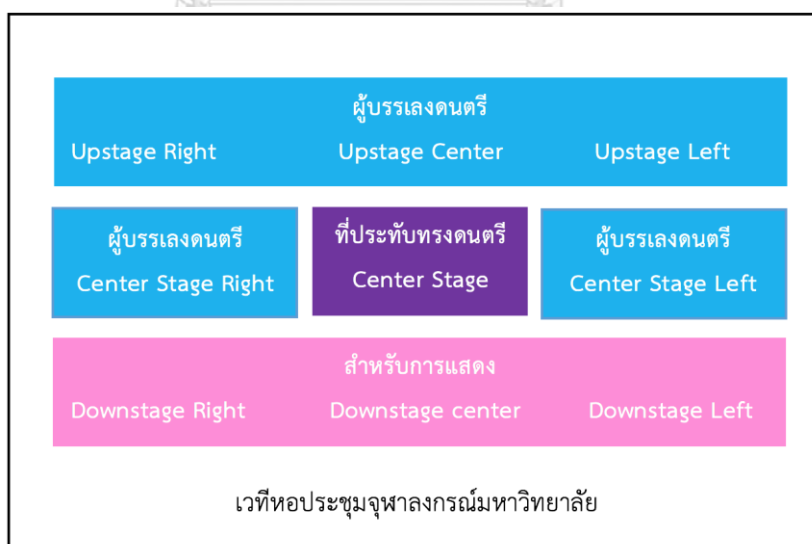

ภาพที่ 123 การแสดงญวนรำกระถาง
ในงานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555
ที่มา: สฐิต์บรรณานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

4.7.28.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” และฉนวนรำกระถาง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” และฉนวนรำกระถาง ที่พบในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

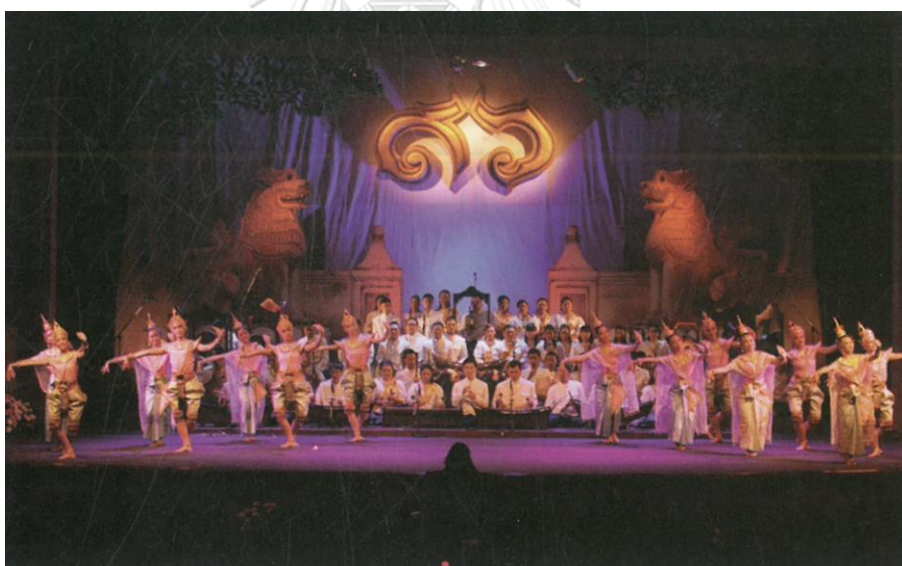
ภาพที่ 124 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555
ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.29 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

4.7.29.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2556 เป็นปีที่ 24 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “หม่อมปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” และระบำเทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี

การออกแบบฉากในปีนี้ได้จำลองให้เสมือนด้านหน้าของเทวาลัยอย่างเขมร เนื่องจากในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2556 มีการจัดบรรเลงเพลงสำเนียงเขมร จึงนำแนวคิดนั้นมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบฉาก และส่วนกลางของฉากออกแบบให้เป็นเลข 96 อันมาจากครบรอบ 96 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 125 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกตำบรพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

ที่มา: สฐิต์บรรณานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

ภาพที่ 126 การแสดงพระราชทานฯ ชุด “หม่อมปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)”

ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

ที่มา: สฐิต์บรรณานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

ภาพที่ 127 ระบำเทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี

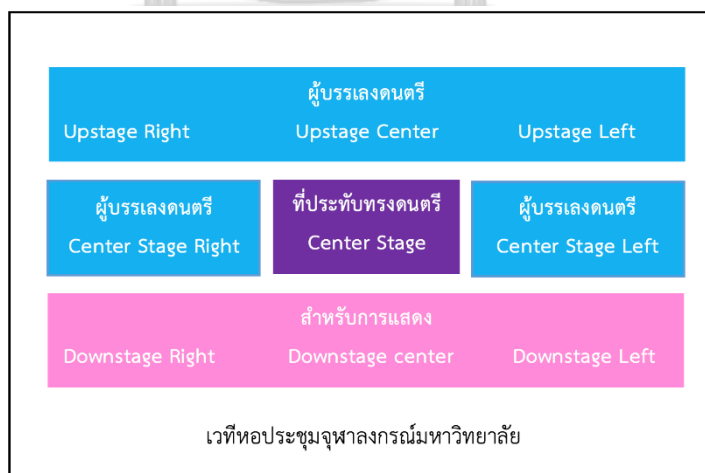
ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

ที่มา: สฐิต์บรรณานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

4.7.29.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “หม่อมปอกกะเยี่ยง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” และระบำเทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ ตึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “หม่อมปอกกะเยี่ยง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” และระบำเทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี ที่พบในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4.112 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.30 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกคำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

4.7.30.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

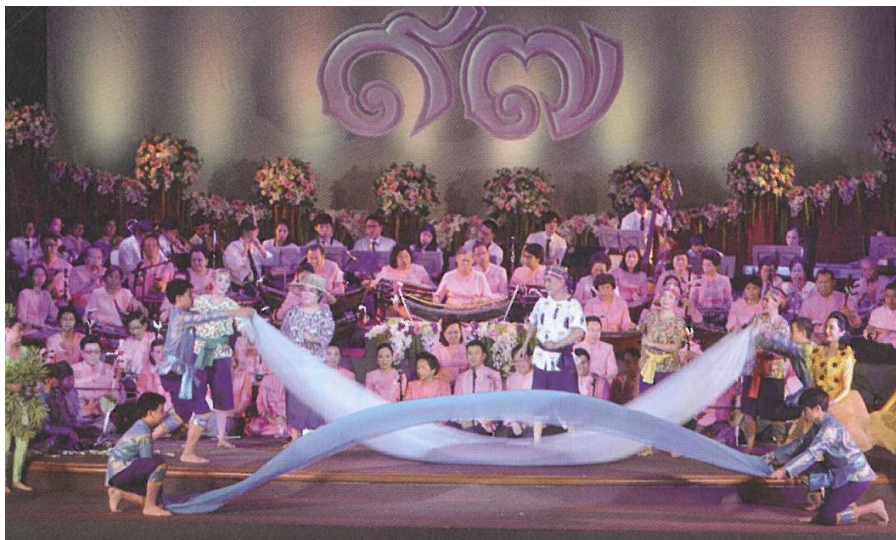
งานปีพาทย์ตีกคำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2557 เป็นปีที่ 25 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏยศิลป์มี 2 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส” และระบำเทพบันเทิง

การออกแบบฉากในปีนี้ได้ในส่วนด้านหลังเวทีได้ออกแบบเป็นเลข 97 อันมาจากปีที่ 97 แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบกับการจัดดอกไม้เป็นกลุ่ม ๆ ไล่วางระดับกัน ส่วนเวทีด้านหน้าทั้ง 2 ข้างออกแบบให้เป็นฉากสำหรับการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส”

ภาพที่ 128 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตีกคำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

ที่มา: สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกคำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

ภาพที่ 129 การแสดงพระราชทานฯ ชุด “ไฟรวกกับทานตะวันผู้ยโส”
 ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557
 ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

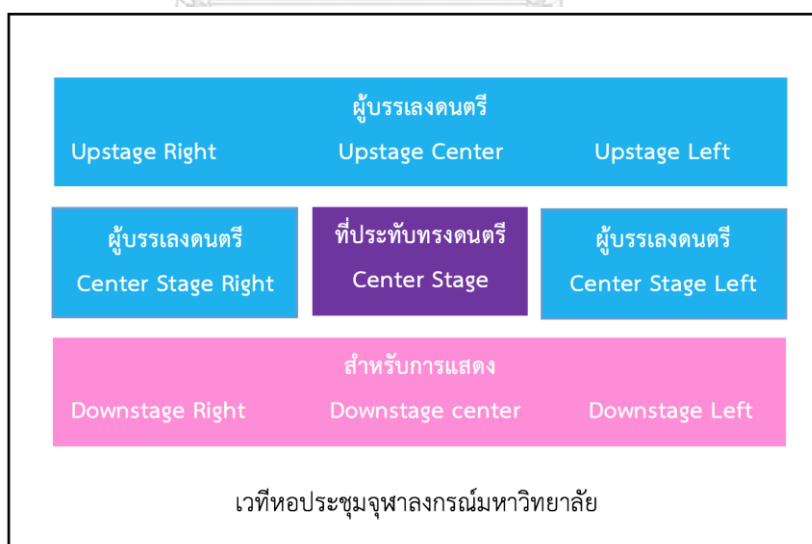

ภาพที่ 130 การซ้อมระบำเทพบันเทิง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557
 ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.30.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “เฝ้ารอกับ ทานตะวันผู้ยโส” และระบำเทพบันเทิง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ ดึกดำบรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษา แล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “เฝ้ารอกับทานตะวันผู้ยโส” และระบำเทพบันเทิง ที่พบในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 131 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557
ที่มา: ผู้วิจัย

4.7.31 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

4.7.31.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2558 เป็นปีที่ 26 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนี้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 1 รายการด้วยกัน ได้แก่ ราวายชัยมงคล “ทกลีปพรธรราชสุดาภิวันท์”

การออกแบบฉากในปีนี้ได้ใช้การวางจอ LED สำหรับฉายวิดีโอทัศน์และภาพขนาดใหญ่เท่ากับฉากหลังของเวที โดยออกแบบวิดีโอทัศน์และภาพเกี่ยวข้องกับพระราชกรณียกิจในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อันมาจากเหตุการณ์สำคัญ คือในปี พ.ศ.2558 ถือเป็นปีมหามงคล ในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระชนมพรรษาครบ 60 ปี

ภาพที่ 132 การจัดฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

ที่มา: สุนิบัติรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559

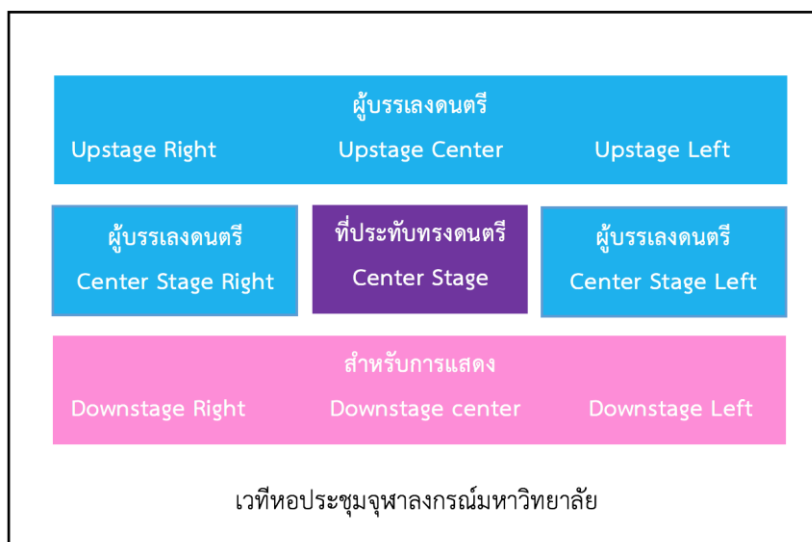
ภาพที่ 133 รำถวายชัยมงคล “ทกลีปพรธรรษาราชสุดาภิวันท์”
ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

ที่มา: สฐิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559

4.7.31.2 ลักษณะการใช้เวที

รำถวายชัยมงคล “ทกลีปพรธรรษาราชสุดาภิวันท์” ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ ตีกด้าบรพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของรำถวายชัยมงคล “ทกลีปพรธรรษาราชสุดาภิวันท์” ที่พบในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557 มีการใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 134 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558
ที่มา: ผู้วิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.7.32 ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559

4.7.32.1 ที่มาของการออกแบบฉาก

งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2559 เป็นปีที่ 27 ในการจัดการแสดงขึ้น โดยในปีนั้รายการแสดงส่วนของนาฏศิลป์มี 3 รายการด้วยกัน ได้แก่ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ และระบำเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี ชุดจุฬาฯ อาศิรวาท

การออกแบบฉากในปีนี้ได้ใช้การวางจอ LED สำหรับฉายวิดีโอทัศน์และภาพขนาดใหญ่เท่ากับฉากหลังของเวที โดยออกแบบวิดีโอทัศน์และภาพเกี่ยวข้องกับการแสดงในชุดนั้น ๆ และมีการจำลองพญานาคที่อยู่บริเวณบันไดทางขึ้นปราสาทหินพนมรุ้ง อันมาจากการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม”

ส่วนการแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระนั้น มีการเพิ่มเสาจำลอง 4 ต้นเพื่อจัดให้เสมือนอยู่ในวิหารตามที่ฉากได้บรรยายไว้ รวมไปถึงมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่อันเป็นส่วนสำคัญของฉากในตอนนี้

ภาพที่ 135 การจัดฉากสำหรับการแสดง ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559

ที่มา: กรรชิต จิตรระทาน

ภาพที่ 136 การแสดงพระราชทานฯ ชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม”
ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559
ที่มา: กรรชิต จิตรระทาน

ภาพที่ 137 ละครตึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559
ที่มา: กรรชิต จิตรระทาน

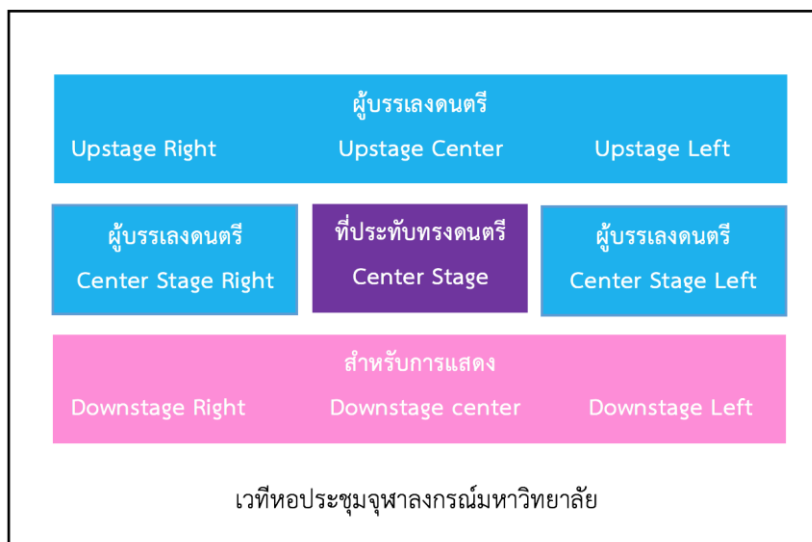
ภาพที่ 138 ระบำเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี ชุดจุฬาฯ
 อาศิรวาท ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559
 ที่มา: กรรชิต จิตรระทาน

4.7.32.2 ลักษณะการใช้เวที

การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “นเรนทรา
 ทิตย: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ และระบำเฉลิมฉลองเนื่อง
 ในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี ชุดจุฬาฯ อาศิรวาท ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559 เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีของวงปีพาทย์ ดึกดำ
 บรรพ์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วพบว่า การใช้เวทีของส่วนการแสดงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.ส่วนที่
 ประทับสำหรับทรงดนตรี 2.ส่วนที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี 3.ส่วนสำหรับการแสดง ซึ่งผู้วิจัยจะได้
 อธิบายส่วนสำหรับการแสดง ตามหลักของ Stage Direction ดังนี้

หลักการของ Stage Direction เป็นการแสดงถึงพื้นที่ทิศทางบนเวทีโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้
 นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ด้านลักษณะการใช้เวทีของการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพ
 รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “นเรนทราทิตย: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ละครดึกดำบรรพ์
 เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ และระบำเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ
 99 ปี ชุดจุฬาฯ อาศิรวาท ที่พบในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2559 มี
 การใช้พื้นที่ และทิศทางการแสดงบนเวทีที่สามารถอธิบายลักษณะได้คือ ที่ประทับสำหรับทรงดนตรี

จะจัดให้อยู่จุด Center Stage ที่นั่งสำหรับผู้บรรเลงดนตรี จะจัดให้อยู่จุด Center Stage Right, Center Stage Left, Upstage Center, Upstage Right และ Upstage Left และที่สำหรับการแสดง จะจัดให้อยู่จุด Downstage center, Downstage Right และ Downstage Left ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 139 การจัดเวทีสำหรับการแสดงพระราชทานฯ และระบำในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558
ที่มา: ผู้วิจัย

จากการนำเสนอข้อมูลในส่วนของฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีแรกถึงปัจจุบันที่มีการจัดการแสดงขึ้น คือ ปีพ.ศ.2530 ถึง ปี พ.ศ. 2559 ผู้วิจัยเห็นว่าในการออกแบบฉากจะนำเอาแนวคิดในการออกแบบฉากมาจากเหตุการณ์สำคัญ จากบทบรรเลง บทสำหรับการแสดงในปีนั้น ๆ ซึ่งเป็นการสร้างรูปแบบของฉากให้มีความสอดคล้อง และเข้ากันกับการบรรเลงดนตรี และการแสดงนาฏยศิลป์

ในส่วนการออกแบบฉากที่เห็นได้ชัดเจน คือการให้ความสำคัญกับผู้แสดงดนตรี อันเป็นการแสดงที่เป็นหัวใจหลักของการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ประทับสำหรับทรงดนตรีของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่จะต้องจัดให้อยู่กลางเวที จะต้องไม่มีสิ่งกีดขวางหรือบดบังพระบารมีของพระองค์อันเป็นการมิบังควรและไม่เหมาะสม

ทั้งนี้ฉากสำหรับการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถือเป็นภาพจดจำของผู้ชมที่เข้าชมการแสดงในปีนั้น ๆ การออกแบบฉาก การจัดรูปแบบภายในเวที จัดเป็นสิ่งที่สำคัญหนึ่งซึ่งช่วยให้การแสดงน่าชม และเสริมสร้างให้ผู้ชมให้ชมอย่างมีอรรถรสทางการแสดงมากยิ่งขึ้น และนับเป็นจุดที่โดดเด่นของการจัดงาน เนื่องจากผู้ชมให้ความคาดหวังในการจัดฉากสำหรับการแสดงในแต่ละปีมากยิ่งขึ้น

ประการสุดท้ายที่ผู้วิจัยได้พบในการจัดทำฉากของงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น คือการใช้ทรัพยากร อุปกรณ์ในการนำมาจัดสร้างเป็นฉากสำหรับการแสดงอย่างคุ้มค่า และสามารถเลือกหาสิ่งของต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของผู้ออกแบบฉาก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำฉาก ที่นอกจากทุ่มเทแรงกายแรงใจในการทำงานแล้ว ยังได้สร้างภูมิปัญญาอันเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานในรุ่นหลังได้นำมาเป็นแนวทางความคิดในการจัดสร้างฉากที่มีความสวยงามและยังสามารถนำเสนอภูมิปัญญาในการเลือกทรัพยากรมาใช้ในการจัดสร้างฉาก ที่ไม่ได้มาจากการใช้งบประมาณจัดหามาเพียงอย่างเดียว แต่มาจากการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบมหาวิทยาลัย ที่น่าจะนำมาใช้จัดทำฉากได้ การให้ความร่วมมือกันของอาจารย์ และนิสิตเก่า นิสิตปัจจุบันของมหาวิทยาลัย ที่พร้อมร่วมมือในการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางที่ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของคนทุกส่วนในมหาวิทยาลัย

4.8 การเรียนปีพหุศึกษาดำบรรพ์ และละครศึกษาดำบรรพ์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึง การวิเคราะห์ด้านวัตถุประสงค์ของงานปีพหุศึกษาดำบรรพ์ที่ให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านปีพหุศึกษาดำบรรพ์ ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจากการรวบรวม และศึกษาข้อมูล ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

การกำหนดโครงการดนตรีไทย-ปีพหุศึกษาดำบรรพ์ จัดโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้มีวัตถุประสงค์หนึ่ง อันเป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปีพหุศึกษาดำบรรพ์ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ได้รับวัตถุประสงค์นี้มาดำเนินการเปิดเป็นรายวิชาในหลักสูตรของสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย อันมีอาจารย์บุญช่วย โสวัตร ผู้เป็นกรรมการในคณะดำเนินงานจัดโครงการดนตรีไทย-ปีพหุศึกษาดำบรรพ์ เป็นหลักในการเปิดรายวิชานี้ ซึ่งจัดการเรียนสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 เป็นต้นมา

ต่อมาเมื่อมีการเปิดภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ.2531 ได้นำแนวคิดจากโครงการดนตรีไทยปีพหุศึกษาดำบรรพ์มาใช้ในการกำหนดรายวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทยละครศึกษาดำบรรพ์ขึ้น เพื่อฝึกฝนนิสิตให้มีความรู้ความสามารถที่จะสามารถอนุรักษ์และสืบทอดสอบการแสดงแขนงนี้ได้อย่างสมบูรณ์ โดยเปิดเป็นรายวิชาวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทย 7 (ละครศึกษาดำบรรพ์) ตัวพระ รหัสรายวิชา 3504441 และรายวิชาวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทย 7 (ละครศึกษาดำบรรพ์) ตัวนาง รหัสรายวิชา 3504442 โดยในแรกเริ่มนั้นมีอาจารย์เฉลย สุขะวณิช ศิลปินแห่งชาติ ปี พ.ศ.2530 เป็นผู้ดูแลการสอน ทั้งนี้มีอาจารย์ที่มีคุณูปการต่อการเรียนการสอนละครศึกษาดำบรรพ์ของสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ศิลปินแห่งชาติ ปี พ.ศ.2533 อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์พัชรา บัวทอง อาจารย์พิเศษภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุภักษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญใจ คงถาวร อาจารย์ประจำคณะศิลปะนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และที่สำคัญยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนการสอนละครศึกษาดำบรรพ์ ตลอดจนเป็นผู้ขับเคลื่อนให้มีการเปิดภาควิชานาฏศิลป์ขึ้น ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ผู้จัดตั้งภาควิชานาฏศิลป์ และรวบรวมคณาจารย์ผู้มีทักษะด้านนาฏศิลป์ และศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับรายวิชาทักษะศิลป์ไทย 7 ตัวพระและตัวนาง สอนในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ทั้งนี้ได้แบ่งอาจารย์ผู้สอนในการรับผิดชอบดูแลดังนี้ ผู้รับผิดชอบรายวิชานี้ทั้งหมด คือ รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำหนดให้มีการเรียนการสอนละครตีกดาบบรรพ์ 2 เรื่อง ได้แก่ 1.ละครตีกดาบบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนตัดดอกไม้ฉายกริช (ฉากชมดวง) บทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าศิริราชานุวัตดิวงศ์ สอนโดย อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์ และอาจารย์พัชราบัวทอง 2. ละครตีกดาบบรรพ์เรื่องจันทกนิรี บทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก สอนโดยรองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญใจ คงถาวร

-ตัวอย่างประมวลรายวิชา ป่าแพทย์ตึกดำบรรพ์ 1 สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประมวลรายวิชา (Course Syllabus)

1. รหัสวิชา 3503345
 2. ชื่อย่อภาษาอังกฤษ PIPAT DUKDUMBUN I
 3. ชื่อวิชา
 ชื่อภาษาไทย : ป่าแพทย์ตึกดำบรรพ์ 1
 ชื่อภาษาอังกฤษ : PIPAT DUKDAMBUN I
 4. หน่วยกิต 3 (1 - 2 - 9)
 5. ส่วนงาน
 5.1. คณะ/หน่วยงานเทียบเท่า คณะศิลปกรรมศาสตร์
 5.2. ภาควิชา ภาควิชาดุริยางคศิลป์
 5.3. สาขาวิชา
 6. วิธีการวัดผล Letter Grade (A B+ B C+ C D+ D F)
 7. ประเภทรายวิชา Semester Course
 8. ภาคการศึกษาที่เปิดสอน วิชาภาค ภาคปลาย
 9. ปีการศึกษาที่เปิดสอน 2560
 10. การจัดการสอน

สอนเรียน	ผู้สอน	ช่วงเวลาประเมิน
1	00031064 ผศ. บุญยา จิตห่ม	02-04-2561 ถึง 15-06-2561
1	25201810 อ. บุญช่วย ไสริตร	02-04-2561 ถึง 15-06-2561

11. เงื่อนไขรายวิชา
 12. หลักสูตรที่ใช้รายวิชานี้
 25270011100181 : ดุริยางคศิลป์ไทย (rev.2015)
 : ดุริยางคศิลป์ (rev.2000)
 : ดุริยางคศิลป์ (rev.2000)
 : ดุริยางคศิลป์ (rev.2000)
 : ดุริยางคศิลป์ (rev.2000)
 13. ระดับการศึกษาปริญญาบัณฑิต ชั้นปีที่ 2
 14. สถานที่เรียน
 15. เนื้อหารายวิชา
 ศึกษาชุดคตินิพนธ์คัดเลือกจากทะเลครตึกดำบรรพ์ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ หรือ ศึกษาคตินิพนธ์ที่ผู้สอนพิจารณาเห็นชอบให้ศึกษิตตามมาตรฐานรายวิชา
 16.ประมวลการเรียนรายวิชา
 16.1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

#	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
1	สามารถจำแนกองค์ความรู้วิชาการป่าแพทย์ตึกดำบรรพ์ จากผลงานภูมิปัญญาในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ได้ทั้งด้านทฤษฎีและทักษะ ผลการเรียนรู้ : • 1.1. รู้รอบ • 1.2. รู้ลึก • 2.1. มีคุณธรรมและจริยธรรม • 2.2. มีจรรยาบรรณ • 3.1. สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ • 3.2. สามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์ • 3.3. มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา • 4.1. มีทักษะทางวิชาชีพ • 4.2. มีทักษะทางการสื่อสาร • 4.3. มีทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ • 4.4. มีทักษะทางคณิตศาสตร์และสถิติ • 4.5. มีทักษะทางการบริหารจัดการ • 5.1. ใฝ่รู้ •

This document is generated from CUCAS. 1/4

	ผลการเรียนรู้ : • 3.3 มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา • 4.1 มีทักษะทางวิชาชีพ • 9.1 ดำรงความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ วิธีการสอน/พัฒนา : • การฝึกปฏิบัติ • การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ/ปราชญ์ วิธีการประเมิน : • การสอบทักษะ • การสังเกตพฤติกรรม
3	แสดงละครตบตาบรรพ์ได้ ผลการเรียนรู้ : • 1.2 รู้ลึก • 3.3 มีทักษะในการคิดแก้ปัญหา • 4.1 มีทักษะทางวิชาชีพ • 7.1 มีสุขภาพ • 9.1 ดำรงความเป็นไทยในกระแสโลกาภิวัตน์ วิธีการสอน/พัฒนา : • การฝึกปฏิบัติ • การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ/ปราชญ์ วิธีการประเมิน : • การสอบทักษะ • Performance testing

ตารางแสดงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

รายละเอียด	1	2	3	4	5	6	7	8	9					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2
1	●	●			●	●	●						●	●
2								●	●					●
3		●						●	●					●

16.2 แผนการสอนรายสัปดาห์

สัปดาห์ที่	เนื้อหาที่สอน	การมอบหมายงาน
1	-ละครตบตาบรรพ์เรื่อง จันทกนิรี ร้องต่อทำรำเพลงกินมรร่า -ละครตบตาบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมดง -เพลงรำ และทดสอบปากเปล่าความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับละครตบตาบรรพ์ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 1 • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 1.1 • 1.2 • 3.1 • 3.2 • 3.3 • 5.1 • 5.2 • 4.1 • 9 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัชรา • ชวีญใจ	
2	-ละครตบตาบรรพ์เรื่องจันทกนิรี ทบทวนเพลงและท่ารำ -ละครตบตาบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอน ชมดง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 1 • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 1.1 • 1.2 • 3.1 • 3.2 • 3.3 • 5.1 • 5.2 • 4.1 • 9 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัชรา • ชวีญใจ	
3	-ละครตบตาบรรพ์เรื่อง จันทกนิรี สอบคู่ เพลงกินมรร่า -ละครตบตาบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอน ชมดง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัชรา • ชวีญใจ	
4	-ละครตบตาบรรพ์เรื่อง จันทกนิรี ร้องต่อทำรำเพลงสมิงทอง -ละครตบตาบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมดง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 1 • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 1.1 • 1.2 • 3.1 • 3.2 • 3.3 • 5.1 • 5.2 • 4.1 • 9 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัชรา • ชวีญใจ	
5	-ละครตบตาบรรพ์เรื่อง จันทกนิรี ทบทวนเพลงและท่ารำ สมิงทอง -ละครตบตาบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมดง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัชรา • ชวีญใจ	
6	-ละครตบตาบรรพ์เรื่อง จันทกนิรี สอบคู่ เพลงสมิงทอง -ละครตบตาบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอน ชมดง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัชรา • ชวีญใจ	
7	-ละครตบตาบรรพ์เรื่อง จันทกนิรี ร้องต่อทำรำ บทพากย์ -ละครตบตาบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมดง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัชรา • ชวีญใจ	

8	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี ทพทวนและสอบรายบุคคลสหพหุภย -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 1 • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 1.1 • 1.2 • 3.1 • 3.2 • 3.3 • 5.1 • 5.2 • 4.1 • 9 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	
9	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี ร้องต่อทำรำเพลงขวัญอ่อน -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	
10	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี ทพทวนและสอบรายบุคคลเพลงขวัญอ่อน -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	
11	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี ร้องต่อทำรำ บุถ่งและโสมนอก -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	
12	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี ทพทวนและสอบรายบุคคลเพลงบุถ่งและโสมนอก -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 1 • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 1.1 • 1.2 • 3.1 • 3.2 • 3.3 • 5.1 • 5.2 • 4.1 • 9 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	
13	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี เน้นนำและศึกษาการตีบท ใช้บท -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตง วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	
14	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี ทพทวนการแสดงทุกฉาก -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตงทพทวนการแสดงทุกฉาก วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 3.3 • 4.1 • 9 • 1.2 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	
15	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี ซ้อมใหญ่เข้าเรื่อง -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตง สอบการแสดงทุกฉากพร้อมฉากและอุปกรณ์ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 1 • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 1.1 • 1.2 • 3.1 • 3.2 • 3.3 • 5.1 • 5.2 • 4.1 • 9 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	
16	-ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง จันทกนิวี จัดการแสดงผลงานบนเวทีจริงประกอบวงปี่พาทย์ -ละครดึกดำบรรพ์เรื่อง อีเหนา ตอนชมตง ส่งรายงานและวีดีทัศน์การแสดงฉบับสมบูรณ์ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม : • 1 • 2 • 3 ผลการเรียนรู้ : • 1.1 • 1.2 • 3.1 • 3.2 • 3.3 • 5.1 • 5.2 • 4.1 • 9 • 7 ผู้สอน : • สุวรรณี • พัทธรา • ชวีญใจ	

16.3. สื่อการสอน (Media)

✓ บทละคร, แถบบันทึกเสียง

16.4. การติดต่อสื่อสารกับนิสิตผ่านระบบเครือข่าย

16.4.1. รูปแบบและวิธีการใช้งาน: ✓ อีเมล/Email

16.4.2. ระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) ที่ใช้ ✓ Blackboard

16.5. จำนวนชั่วโมงที่ให้คำปรึกษาแก่นิสิต 3.0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

16.6. การประเมินผล

กิจกรรมการประเมิน	ร้อยละ
สอบทักษะ	60.00
สอบการแสดงทุกฉากบนเวที	20.00
สอบปากเปล่าและรายงาน/วีดิทัศน์	20.00

เกณฑ์การวัดผล

ตามเกณฑ์

17.รายชื่อหนังสืออ่านประกอบ

17.1.หนังสือบังคับ

1. ไม่มี

17.2.หนังสืออ่านเพิ่มเติม

2. 1.วิทยานิพนธ์เรื่องละครตีกต๋ำบรรพตสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก โดยพรทิพย์ ด้านสมบูรณ์ 2.ประชุมบทละครตีกต๋ำบรรพตโดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ 3.ประชุมเรื่องละครตีกต๋ำกับระบำเดินตำราพ็อนรำ ตำนานเรื่องละครโอเหินา ตำนานละครตีกต๋ำบรรพต โดยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ 4.อนุสรณ์ครบรอบวันสิ้นพระชนม์ สมเด็จพระเจ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย โดย ชาญณรงค์ ติฐานนท์ 5.นาฏยศิลป์รัชกาลที่ 5 โดย สุรพล วิรุฬห์รักษ์

17.3.บทความวิจัย/บทความวิชาการ (ถ้ามี)

3. 1.บทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับละครตีกต๋ำบรรพตไม่จำกัดผู้แต่ง

17.4.สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

4. ไม่มี

18.การประเมินการสอน

18.1.การประเมินการสอน ผ่านระบบ CUCAS - SCE

18.2.การปรับปรุงจากผลการประเมินการสอนครั้งที่ผ่านมา

19.หมายเหตุ

จากข้อมูลประมวลรายวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทย 7 (ละครตีกต๋ำบรรพต) จะเห็นได้ว่ารายวิชาได้แบ่งการเรียนการสอนตามเนื้อหารายวิชาที่ได้กำหนดไว้ อันมีการเรียนการสอนละครตีกต๋ำบรรพต 2 เรื่อง คือ 1.ละครตีกต๋ำบรรพต เรื่องโอเหินา ตอนตัดดอกไม้ฉายกรีซ (ฉากชมดง) บทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้านริศรานุวัดติวงศ์ 2.ละครตีกต๋ำบรรพตเรื่องจันทกินรี บทพระนิพนธ์

ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก โดยกำหนดระยะเวลาในการเรียนการสอน 16 สัปดาห์ต่อภาคการศึกษา

รายวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทย 7 (ละครตีกดาบรพร) นี้จะเปิดสอนในภาคการศึกษาต้น สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 โดยเป็นรายวิชาทักษะนาฏศิลป์ไทยลำดับสุดท้ายของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มนิสิตที่เคยเป็นผู้แสดงในงาน ี่พาทย์ตีกดาบรพรอันประกอบด้วยนิสิตปัจจุบัน และนิสิตเก่า โดยสัมภาษณ์ผ่านการทำแบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลด้านการแสดงนาฏศิลป์ที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน หรือการทำงานอย่างไร ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลจากแบบสอบถามได้ดังนี้

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุอยู่ระหว่าง 18-30 ปี

เป็นนิสิตสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2548-2560

ปัจจุบัน ประกอบอาชีพ นิสิต ป.ตรี

นิสิต ป.โท

พนักงานบริษัท

Assistant Managing Director of At Real Co., Ltd

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

คุณครูโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

เลขานุการผู้ตรวจราชการกระทรวงวัฒนธรรม

อาจารย์

Marketing management

Client Service Manager

อาจารย์พิเศษ

ผู้ช่วยสอน

พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน

ลักษณะคำถามในแบบสอบถาม

คำถาม ท่านได้ใช้ประสบการณ์ในการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬา
ในการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

ผู้วิจัยได้สรุปจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งได้ 3 กลุ่มดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามที่ยังศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท สาขาวิชานาฏศิลป์ สรุปความได้ว่า จะได้ใช้ประสบการณ์การแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ได้แก่ การนำไปใช้เป็นแนวทางในการเรียน การเพิ่มทักษะการแสดง การเรียนรู้การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้รูปแบบการแปรแถว การเรียนรู้แนวทางการแสดง การเรียนรู้การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า

2. ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษา และทำงานในสายงานที่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ เช่น ครู อาจารย์ ผู้ช่วยสอน เป็นต้น สรุปความได้ว่า ได้เข้าใจถึงกระบวนการแสดงของการแสดงประเภทตีกด้าบรพ กลวิธีการแสดง ประวัติความเป็นมา องค์ประกอบการแสดง ตลอดจนการจัดการภายในงาน นำไปใช้สอน และบอกเล่าถึงประสบการณ์ที่ได้จากการแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

3. ผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษา และทำงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับนาฏศิลป์ สรุปความได้ว่า เคยนำความรู้ที่ได้จากการแสดงใช้ในการเรียนรายวิชาละครตีกด้าบรพ ตลอดจนการไปแสดงในชุดการแสดงอื่น ๆ แต่หากวันหนึ่งได้มีโอกาสใช้และถ่ายทอดการแสดงที่มีเคยส่วนร่วมในการแสดงจะถ่ายทอดและบอกเล่าอย่างเต็มที่ และบางคนไม่เคยใช้ประสบการณ์ด้านนี้อีกเลย

คำถาม ความประทับใจของท่านในการแสดงงานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์ จุฬาฯ

(ผู้วิจัยนำเสนอคำตอบจริงจากผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อความชัดเจนด้านข้อมูล)

คำตอบ

ผู้วิจัยได้สรุปจากคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ดังนี้

1.มีความประทับใจที่ได้ร่วมแสดงในงานปีพาทย์ศึกดำบรรพ์ จุฬาฯ อันเป็นโอกาสครั้งสำคัญในชีวิตที่ได้แสดงหน้าพระที่นั่ง และแสดงร่วมกับการทรงดนตรีของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

2.มีความประทับใจที่ได้เห็นถึงความร่วมมือกันจัดงานนี้ขึ้นมา ทั้งยังได้เห็นถึงน้ำใจของรุ่นพี่รุ่นน้อง ทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน และเห็นถึงความตั้งใจจริงในการร่วมแสดงและจัดงานนี้

3.มีความประทับใจการบรรเลงดนตรีที่มีความไพเราะนุ่มนวล อีกทั้งยังประทับใจด้านการแสดงที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ แต่กระชับไม่เนิ่นนานจนเกินไป

4.9 องค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

การจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยคณะทำงานจากหน่วยงาน องค์กร สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง อันทำให้การจัดงานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ได้ดังนี้

4.11.1 สภามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่เป็นส่วนที่อนุมัติให้จัดตั้งโครงการดนตรีไทยปีพาทย์ตีกด้าบรพขึ้น ทำให้เกิดเป็นการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 26 มีนาคมของทุกปี โดยหน่วยงานนี้รับผิดชอบในเรื่องการจัดตั้งโครงการฯ การอนุมัติรายพระนามรายนามคณะกรรมการดำเนินงานในแต่ละปี การอนุมัติงบประมาณในการดำเนินงาน การอนุมัติสถานที่สำหรับการจัดงาน

4.11.2 สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานสนับสนุนงานด้านศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย โดยจะรับเอาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินการ ซึ่งจะประชุมกรรมด้านการการแสดง เพื่อหารือในการนำเสนอทบรพและ การแสดงนาฏยศิลป์ในแต่ละปี ทูลเกล้าฯ เสนอสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อให้ทรงพระวินิจฉัยและรับสั่งเห็นชอบหรือไม่ลงมาถึงจะเนินการฝึกซ้อมการแสดงได้

4.11.3 สาขาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นส่วนการศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนปีพาทย์ตีกด้าบรพตามเป้าหมายของโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรพที่ให้มีจัดการเรียนการสอนปีพาทย์ตีกด้าบรพในคณะที่เปิดสอนดนตรีไทยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนำคณาจารย์ นิสิตเข้าร่วมบรพเพลงดนตรีไทยในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ

4.11.4 สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นส่วนการศึกษาที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนปีพหุศึกษาดำบรรพ์ตามเป้าหมายของโครงการดนตรีไทย-ปีพหุศึกษาดำบรรพ์ที่ให้มีการจัดการเรียนการสอนปีพหุศึกษาดำบรรพ์ในคณะที่เปิดสอนดนตรีไทยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนำคณาจารย์ นิสิตเข้าร่วมบรรเลงดนตรีไทยในงานปีพหุศึกษาดำบรรพ์ โดยเป็นหลักในการดำเนินการจัดงานฯ ตั้งแต่แรกเริ่มจัดงานขึ้น

4.11.5 ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับผิดชอบด้านการแสดงนาฏศิลป์ ภายในงานปีพหุศึกษาดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนำคณาจารย์และนิสิตเข้าร่วมแสดงนาฏศิลป์ภายในงาน อีกทั้งยังเปิดการเรียนการสอนละครศึกษาดำบรรพ์ภายในภาควิชาฯ อันเป็นการรับเอาเป้าหมายของการอนุรักษ์ปีพหุศึกษาดำบรรพ์มาเป็นแนวทางให้การเปิดสอนละครศึกษาดำบรรพ์แก่นิสิตในภาควิชาฯ ตั้งแต่เริ่มจัดตั้งภาควิชาฯ

4.11.6 วิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ความร่วมมือต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอย่างดีในการร่วมให้คณาจารย์ด้านดนตรี และนาฏศิลป์ ร่วมฝึกซ้อมให้กับนิสิตที่จะแสดงในงานปีพหุศึกษาดำบรรพ์ ตั้งแต่แรกเริ่มจัดงานฯ นับเป็นความร่วมมือทางสถาบันที่มีคุณค่ายิ่ง

4.11.7 สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรมเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ความร่วมมือต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอย่างดีในการร่วมให้คณาจารย์ด้านดนตรี และนาฏศิลป์ ร่วมฝึกซ้อมให้กับนิสิตที่จะแสดงในงานปีพหุศึกษาดำบรรพ์

4.10 ข้อคำนึงในการจัดการแสดงนาฏศิลป์และการแก้ไขปัญหาการแสดงนาฏศิลป์

ในส่วนนี้ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลที่เกิดปัญหาและการแก้ไขปัญหาของการจัดการแสดงนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยได้มีส่วนสังเกตการณ์โดยตรง ซึ่งมีข้อมูลที่น่าสนใจพอสังเขป ดังนี้

งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555 ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการจัดงานฯ ให้รับผิดชอบจัดการแสดงนาฏศิลป์ คือ ญวนรำกระถาง ภาควิชาฯ ได้เรียนเชิญศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นผู้ออกแบบเครื่องแต่งกายให้กับการแสดงดังกล่าว โดยท่านได้ออกแบบการแสดงเป็นชุดเวียดนาม ที่อิงมาจากชุดอ่าวหญ่าย อันเป็นชุดประจำชาติที่มีความงดงามของประเทศเวียดนาม ซึ่งผิดไปจากการแต่งกายของญวนรำกระถางที่สำนักการสังคีต กรมศิลปากรได้เคยจัดแสดงไว้ จึงทำให้โดนกระแสวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก แต่เนื่องด้วยผู้ออกแบบเล็งเห็นประเด็นที่ว่าญวนรำกระถางเป็นการแสดงสร้างสรรค์ที่เพียงแค่ว่าผู้ที่เคยทำการแสดงขึ้นจัดให้เครื่องแต่งกายเป็นอย่างเวียดนามในมุมมองของเขา ซึ่งตัวผู้ออกแบบชุดของญวนรำกระถาง ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555 คือศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ก็มีมุมมองของท่านเองเช่นกัน ที่อยากให้เห็นในการแสดงเป็นชุดที่มีความพลิ้วไหวและสวยงาม นอกจากนี้ท่านยังตัดกระดาษเป็นรูปผีเสื้อ สำหรับติดที่บ่าผู้แสดงทุกคนด้วยตนเอง ด้วยท่านมองเห็นว่าบ่าของผู้แสดงจะมีเครื่องประดับอย่างเบาแต่สวยงาม ท่านจึงเลือกใช้กระดาษแข็งปานกลางในการทำ ซึ่งเป็นการประหยัด และหาได้ง่าย

งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556 ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการจัดงานฯ ให้รับผิดชอบจัดการแสดงนาฏศิลป์ คือ ระบำเทิดพระเกียรติจอมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 96 ปี ในวันซ้อมใหญ่มีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น โดยมีนิตคนหนึ่งผู้แสดงในระบำชุดดังกล่าวเป็นลม และมีอาการไม่สบายจนไม่สามารถซ้อมการแสดงได้ ทำให้คณาจารย์ภาควิชานาฏศิลป์ ต้องจัดหานิตคนใหม่มาซ้อมการแสดง และร่วมแสดงจริงแทนนิตที่ไม่สบายในวันเดียวกันนั้น ซึ่งเป็นการจัดหานิตมาแทนภายในระยะเวลาไม่ถึง 1 ชั่วโมง ในขณะที่นิตคนนั้นเป็นกังวลอย่างมาก เนื่องจากเป็นช่วงปิดเทอมแล้ว แต่มีนิตที่บ้านอยู่ใกล้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงสามารถจัดหานิตคนใหม่มาแสดงแทนได้

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557 ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการจัดงานฯ ให้รับผิดชอบจัดการแสดงนาฏยศิลป์ คือ ระเบบ่าเทบับนเทง ในวันซ้อมใหญ่การแสดงมีนีสิตที่แสดง ระเบบ่าดั่งกล่าวเกิดอุบัติเหตุทำโดนเศษแก้วบาดจากที่บ้าน ต้องพันแผลที่เท้าไว้ ทำให้ไม่สามารถขึ้นแสดงได้ จึงได้แก้ปัญหาด้วยการให้นีสิตฝึกงานเป็นผู้แสดงแทน

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558 ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการจัดงานฯ ให้รับผิดชอบจัดการแสดงนาฏยศิลป์ คือ ระเบบ่าเทบพระเกียรติ์น้อมเกล้าฯ รำถวายชัยมงคล “หกสิบพรรษาราชสุดาภิวันทน์” ซึ่งเป็นการแสดงพิเศษที่จัดขึ้นถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 ปี ภาควิชาฯ ได้จัดคณาจารย์ และนีสิตชายแสดงตามบทร้องในบทเทบเจ้า และเทบพนคราะห์รวม 10 คน เมื่อซ้อมการแสดงรอบแรกไป อาจารย์ผู้ประพันธ์บทร้องก็ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงว่าบทร้องดั่งกล่าว กล่าวถึงเหล่าเทบ และเทวดานางฟ้ามาชุมนุมกัน ควรจะเพิ่มผู้แสดง ทั้งยังเป็นการเฉลิมฉลองวันคล้ายวันพระราชสมภพ อีกด้วยจึงควรจะเป็นการแสดงที่ยิ่งใหญ่ จึงทำให้คณาจารย์ในภาควิชาฯ ต้องจัดหานีสิตเก่า นีสิตปัจจุบัน มารำเพิ่มเติมในบทเทวดานางฟ้า อีก 24 คนด้วยกัน ซึ่งมีเวลาซ้อมเพียง 1 วันก็ขึ้นแสดงจริงเลย

งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558 ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการจัดงานฯ ให้รับผิดชอบจัดการแสดงนาฏยศิลป์ คือ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “นเรนทราทิตย: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ละครตีกตำบรพ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ และระเบบ่าเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี ชุดจุฬาฯ อาศิรวาท โดยผู้แสดงกว่า 80 คน ซึ่งต้องใช้ทั้งนีสิตปัจจุบัน และนีสิตเก่า โดยผู้วิจัยขอนำเสนอไปตามลำดับการแสดง เริ่มจาก การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “นเรนทราทิตย: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” จะมีฉากที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระวินิจฉัยลงมา ว่าในฉากรบที่ต้องตัดเศียรขาดนับไม่ถ้วนนั้น และเศียรของคนชั่วก็มากมายจนถึงสวรรค์ เหล่านางฟ้าก็ไม่รับเศียรเหล่าต่างส่งเสียงร้องและขว้างเศียรนั้นกลับลงมายังพื้นดิน ซึ่งทรงมีพระวินิจฉัย ขอเพิ่มจำนวนเศียรจำลองให้มากขึ้น จากเดิม 10 เศียร เป็น 20 เศียร และทรงมาจำเศียรจำลองที่ด้วยพระองค์เอง

การแสดงละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ เกิดเหตุในวันจริงซึ่งไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ คือผู้แสดงเกิดอาการเสียงร้องแหบ เนื่องจากคอแห้งในช่วงท้าย แต่ผู้แสดงก็ประคองตนเองให้สามารถร้องในบทร้องได้จนจบและไม่เรียบบ่อยดี

สรุปบทที่ 4

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาอันได้จากการรวบรวม ศึกษาข้อมูล จนมาสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้วิเคราะห์ถึงข้อมูล 2 ส่วน คือ 1.ประวัติของงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ 2.รูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสามารถสรุปข้อมูลได้ ดังนี้

ประวัติของงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มจากในปี พ.ศ.2528 ได้มีการอนุมัติให้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น ซึ่งทำหน้าที่ในการพัฒนาแนวทางและนโยบายการส่งเสริมวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างกิจกรรมอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ต่อมาได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครั้งที่ 1/2528 โดยมีความเห็นชอบตามความคิดริเริ่มของคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จึงได้ดำเนินการเสนอโครงการนี้ต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการเสนอโครงการในครั้งแรกภายใต้ชื่อโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ มีวัตถุประสงค์ที่จะทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ คือ ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ที่จัดเป็นศิลปะชั้นสุดยอดในยุคหนึ่งแห่งวงการดุริยางคศิลป์ไทย กล่าวคือเป็นการผสมผสานดนตรีไทยให้ได้รับสีที่นุ่มนวลเหมาะแก่การฟัง อีกทั้งวิธีการบรรเลงและขับร้องก็ยิ่งประกอบด้วยวิธีการที่ยากต่อการปฏิบัติ และเมื่อใช้ในการแสดงละครก็ต้องใช้ผู้แสดงที่มีความสามารถ ความพร้อมด้านทักษะการร้องและการรำในทุกกระบวนการ ซึ่งในขณะนั้นขาดการสืบทอดอย่างจริงจังมาเป็นระยะเวลาช้านาน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล็งเห็นว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่จะส่งเสริม และฟื้นฟูศิลปวิทยาการ โดยให้จัดโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นในวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้อนุมัติให้ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการจัดโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้น

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุคติได้ เมื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กราบบังคมทูลอัญเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ หลังจากนั้นได้มีหนังสือตอบจากกองราชเลขาฯ ในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2529 ว่าทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ ซึ่งนับแต่นั้นมาก็ได้มีพระมหากรุณาธิคุณน่ายกย่องต่อโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์มาโดยตลอด

สำหรับการดำเนินโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ในครั้งแรกได้มีการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนจัดสร้างเครื่องดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ตามความจากเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2529 ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะกรรมการอำนวยการของโครงการฯ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เพื่อกราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับโครงการฯ ในระยะเริ่มแรก โดยมีพระราชวินิจฉัยข้อคิดเห็นในการดำเนินโครงการฯ เป็นระยะ ทำให้เห็นว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์อย่างมาก

ต่อมาในวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2529 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิธีไหว้ครู ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เพื่อเป็นสิริมงคลแก่โครงการดนตรีไทยตามพระราชดำริ และโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ครูมนตรี ตราโมท เป็นครูผู้ใหญ่ผู้ประกอบพิธีในครั้งนี้

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2529 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมายังหอจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทอดพระเนตรความก้าวหน้าของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ทั้งด้านการสร้างเครื่องดนตรีและการค้นเอกสารข้อมูลประวัติศาสตร์ในห้องรับรอง หลังจากนั้นได้เสด็จขึ้นทรงเป็นองค์ประธานในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ ห้องประชุมศูนย์สารนิเทศ เพื่อทรงรับฟังรายงานความก้าวหน้าของโครงการฯ และทรงร่วมพิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาบรรเลงและขับร้อง และการแสดงดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ได้จัดแสดงครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2530 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานในการแสดง และทรงระนาดร่วมกับวงศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกับวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์อีกด้วย การแสดงในครั้งนี้ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ และในวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังคงตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ทำให้มีการจัดงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ตามแนวทางของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ซึ่งได้จัดการแสดงมากกว่า 30 ปีแล้ว โดยจะจัดขึ้นในช่วงของวันที่ 26 มีนาคม อันเป็นวันครบรอบแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในแต่ละปีจะมีการแสดงที่แตกต่างกันออกไป นอกจากจะมีการขับร้องและบรรเลงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์แล้ว ยังมีการแสดงนาฏศิลป์ในงานดังกล่าวอีกด้วย ซึ่งเป็นการนำเสนอการแสดงแบบดั้งเดิมตามรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ในราชสำนัก เช่น การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ละครดึกดำบรรพ์ ระบำในละครดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ตลอดจนยังมีการแสดงนาฏศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้น เช่น การแสดงพระราชทาน (บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ที่เข้าชมการแสดงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ในแต่ละปีมีการเข้าชมการแสดงในงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะมีการสำรองที่นั่งเต็มจำนวนที่นั่งของหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจุดสนใจที่ทำให้ผู้ชมสนใจการแสดงในงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1.ได้เฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้ชมการทรงดนตรีของพระองค์ 2.นับเป็นการคืนสู่เหย้าของคณาจารย์ และนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3.การแจกสูจิบัตรงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยในการจัดการแสดงงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์นอกจากจะเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังเป็นการจัดการแสดงประเภทดึกดำบรรพ์ที่สมบูรณ์ด้านผู้บรรเลงและขับร้อง ด้านผู้แสดงนาฏศิลป์ ด้านองค์ประกอบการแสดงที่น่าสนใจ อันเป็นการอนุรักษ์และพัฒนาศาสตร์และศิลป์ของปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ในคงอยู่เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่จุฬาลงกรณ์ได้สร้างสรรค์ให้กับประเทศไทย

รูปแบบการแสดงในงานปีพาทย์ศึกคำบรรพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการวิจัยพบว่า การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ศึกคำบรรพ์ ในช่วง ปี พ.ศ.2530 - พ.ศ.2559 ประกอบด้วยการแสดงนาฏศิลป์ 44 ชุด และผู้วิจัยได้จำแนกตามรูปแบบการแสดงได้ดังนี้

1. การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

1.1 การแสดงละครภาพนิ่ง

รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการแสดงทำรำจากบทละครใน ลักษณะภาพนิ่ง ให้บทร้องทำหน้าที่บรรยายเรื่อง ผู้แสดงเพียงแค่แต่งกายตามบทของตัวละครนั้น ๆ และปฏิบัติท่าทางตามบทร้องในบางบทบางตอน การแสดงนี้เป็นที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นอย่างมาก ซึ่งบทละครส่วนใหญ่ที่ใช้แสดงละครภาพนิ่งนั้น ใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ประกอบด้วย

- 1.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ตั้บคาวี

จากละครศึกคำบรรพ์เรื่องคาวี ตอนคันธมาลีขึ้นหิ้ง

ปี พ.ศ.2530

- 2.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ตั้บสังข์ศิลป์ชัย

ปี พ.ศ.2532

- 3.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)

เรื่องนันทราชาคริต ปี พ.ศ.2536

- 4.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์

ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาศ (1) ปี พ.ศ.2537

- 4.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)

เรื่องนางซินเดอร์เรลลา พ.ศ.2539

- 6.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ

ปี พ.ศ.2540

- 7.การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช

ปี พ.ศ.2541

8. การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์

ตอนอินทรชิตแผลงศรนาศบาศ (2) พ.ศ.2553

1.2 ระเบียบในละครดึกดำบรรพ์

รูปแบบการแสดงระเบียบในละครดึกดำบรรพ์ จะเป็นการแสดงระบำประกอบ เพื่อให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจ และเกิดความประทับใจอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักการตามแนวคิดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยการแสดงระบำจะใช้ตัวละครจำนวนมาก เพื่อให้เป็นการปิดการแสดงอย่างการแสดง Finale ของการแสดงตะวันตก

ประกอบด้วย

1. ระเบียบดาวดั่งส์ (1) ปี พ.ศ.2532
2. ระเบียบเทวดานางฟ้า จากเรื่องกรุงพาดมทวิป ปี พ.ศ.2533
3. ระเบียบทำยเรื่องสังข์ศิลป์ชัย ปี พ.ศ.2535
4. ระเบียบดาวดั่งส์ (2) ปี พ.ศ.2539

1.3 ละครดึกดำบรรพ์

รูปแบบของการแสดงละครดึกดำบรรพ์ การร้อง การรำ การแต่งกาย และธรรมเนียมการแสดงเป็นไปในแนวละครในและละครนอกแบบหลวง แบ่งการแสดงออกเป็นฉาก และเป็นตอนดำเนินเนื้อเรื่องด้วยบทเจรจา และบทร้องที่เป็นบทเจรจาของตัวละครเอง ผู้แสดงร้อง และรำด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องใช้ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย และดุริยางคศิลป์ไทยอย่างมาก แต่ในการจัดการแสดงละครดึกดำบรรพ์ที่ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีนักเรียนเป็นผู้ร้องเพลงในช่วงที่ต้องร้องเพลงไทยเดิมแทนผู้แสดง โดยผู้แสดงปฏิบัติทำรำตามบทบาท และขยับปากตามทำนองเพลงเท่านั้น หรือที่เรียกว่า Lip sing

นอกจากนี้ผู้แสดงยังต้องรักษากระบวนการอย่างละครในไว้ด้วย ทำให้ละครประเภทนี้มีความสมบูรณ์ แต่ยากแก่การปฏิบัติเช่นกัน

ประกอบด้วย

- 3.1 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องคาวี ตอนเฝ้าพระขรรค์ (1) ปี พ.ศ.2533
- 3.2 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ (1) ปี พ.ศ.2546

3.3 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง ปี พ.ศ.2547

3.4 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องคาวี ตอนเฝ้าพระขรรค์ (2) ปี พ.ศ.2549

3.5 ละครดึกดำบรรพ์ เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ (2) ปี พ.ศ.2559

2.การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

2.1 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ

ปี พ.ศ.2534

รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการแสดงท่ารำจากบทละครใน ลักษณะภาพนิ่ง ให้บทร้องทำหน้าที่บรรยายเรื่อง ผู้แสดงเพียงแต่แต่งกายตามบทของตัวละครนั้น ๆ และปฏิบัติท่าทางตามบทร้องในบางบทบางตอน การแสดงนี้เป็นที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นอย่างมาก ซึ่งบทละครนี้ที่ใช้แสดงละครภาพนิ่ง ใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

2.2 ระบำกีนรีกีนรา จากเรื่องจันทกีนรี

รูปแบบการแสดงระบำ จะเป็นการแสดงระบำประกอบ เพื่อให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจ และเกิดความประทับใจอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักการตามแนวคิดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยการแสดงระบำจะใช้ตัวละครจำนวนมาก เพื่อให้เป็นการปิดการแสดงอย่างการ แสดง Finale ของการแสดงตะวันตก

3.การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3.1 การแสดงพระราชทานฯ

รูปแบบของการแสดงการพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเป็นไปตามลักษณะของบทพระราชนิพนธ์ โดยในแต่ละปีจะทรงพระราชนิพนธ์บทที่แตกต่างกัน

กัน ในการเล่าเรื่องราวที่แฝงไปด้วยข้อคิดเตือนใจให้กับผู้ชม และสร้างสรรค์เป็นการแสดงในสำเนียงเพลงต่าง ๆ เช่น สำเนียงฝรั่ง สำเนียงเขมร สำเนียงแขก เป็นต้น

ประกอบด้วย

- 1.การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำอาซิม” ปี พ.ศ.2550
- 2.การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำนางโคปี” ปี พ.ศ.2552
- 3.การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำอาบัง” ปี พ.ศ.2552
- 4.การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำนางชิน” ปี พ.ศ.2553
- 5.การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ปี พ.ศ.2554
- 6.การแสดงพระราชทาน ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” ปี พ.ศ.2555
- 7.การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่อมปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ปี พ.ศ.2556
- 8.การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้ยโส” ปี พ.ศ.2557
- 9.การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม” ปี พ.ศ.2559

3.2 การทรงดนตรีและขับร้อง

ในงานปีแพทย์ศึกดำบรรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะร่วมทรงดนตรีไทยด้วยเสมอ โดยร่วมทรงดนตรีไทยมาตั้งแต่แรกเริ่มการจัดงาน จะทรงระนาดเอกบ้าง ซอด้วงบ้าง ร่วมทรงดนตรีไทยกับวงครุฑวูโสบ้านปลายเนิน และวงสายใยจามจรี ซึ่งพระองค์ได้ทรงขับร้องเพลงไทยเดิมที่ทรงพระราชนิพนธ์หรือทรงชอบคุณผู้ที่ถวายพระพรเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 ปี พ.ศ.2558 สร้างความปิติยินดีแก่ผู้ที่มาเข้าเฝ้ารับเสด็จอย่างมาก

4. การแสดงระบำทั่วไป

ระบำส่วนนี้ในงานปีพาศึกศึกษาดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการนำระบำมาตรฐาน ระบำสัตว์ ระบำออกภาษา มาใช้ในการแสดงแบบระบำในละครศึกษาดำบรรพ์ เช่น ระบำเทพบันเทิง ระบำมยุราภิมย์ ญวนรำกระถาง เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ออกแบบการแสดงโดยยึดหลักแนวคิดการจัดระบำตัวละครจำนวนมาก ในการแสดงปิดการแสดง แต่หากเป็นการนำการแสดงชุดต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้เข้ากับแนวคิดการแสดงของระบำในละครศึกษาดำบรรพ์นั่นเอง

ประกอบด้วย

1. ระบำมยุราภิมย์ ปี พ.ศ.2548
2. ฟ้อนม่านมงคล (1) ปี พ.ศ.2550
3. ฟ้อนม่านมงคล (2) ปี พ.ศ.2554
4. ญวนรำกระถาง ปี พ.ศ.2555
5. ระบำเทพบันเทิง ปี พ.ศ.2557

5. การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ

รูปแบบการแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ จะเป็นการจัดระบำขึ้นตามโอกาสสมงคลที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งจะมีการประพันธ์ท่วงขึ้นใหม่ ผู้แสดงจะใช้ลักษณะการรำละคร ทำบท จัดผู้แสดงพระ-นาง ผู้แสดงตัวพระล้วน หรือผู้แสดงตัวนางล้วน ตามแต่การเห็นสมควรของผู้ออกแบบการแสดงในแต่ละปี

5.1 ระบำเทิดพระเกียรติ

ประกอบด้วย

1. ระบำถวายชัยแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2536
2. ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ปี พ.ศ. 2542
3. ระบำชุดมหาราชาศิริวาท ปี พ.ศ.2543
4. ระบำเบญจมหาราชาศิริวาท ปี พ.ศ.2545

5. ระบายเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2548

6. ระบายเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดช ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 60 ปี พ.ศ.2549

7. รั้วถวายชัย หกลีบพรรษาราชสุดาภิวัตน์ ปี พ.ศ.2558

5.2 ระบายในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ

รูปแบบการแสดงระบายในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ จะเป็นการจับระบายขึ้นตามโอกาสมงคลที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งจะมีการประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ ผู้แสดงจะใช้ลักษณะการรำละครทำบท จัดผู้แสดงพระ-นาง ผู้แสดงพระล้น หรือผู้แสดงนางล้น ตามแต่การเห็นสมควรของผู้ออกแบบการแสดงในแต่ละปี

ประกอบด้วย

1. ระบายเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี

แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

2. ระบายเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปี แห่งการสถาปนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

3. ระบายเทิดพระเกียรติน้อมเกล้าฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง

วันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 96

ปี พ.ศ.2556

4. ระบายจุฬาฯ อาศิรวาท เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง

วันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 99

ปี พ.ศ.2559

จากการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ที่พบในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์นั้น ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงรูปแบบการแสดงประเภทตึกดำบรรพ์ที่ภายในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์จัดขึ้นว่า ประกอบด้วยการแสดงที่มาจากแสดงรูปแบบที่เป็นมาตรฐานทางการแสดงประเภทตึกดำบรรพ์ คือ การแสดงละครภาพนิ่ง การแสดงละครตึกดำบรรพ์ การแสดงระบายในละครตึกดำบรรพ์ และมีการ

แสดงที่ได้สร้างสรรค์ชิ้นใหม่อันมีพื้นฐานมาจากการแสดงประเภทดึกดำบรรพ์ คือ การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การแสดงระบำในโอกาสสำคัญและเทิดพระเกียรติ ซึ่งการแสดงทั้งหมดนี้ได้จัดแสดงขึ้นโดยมีองค์กร คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ให้การสนับสนุนโครงการด้านศิลปวัฒนธรรมนี้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ยังมีเสาหลักที่สำคัญตั้งแต่การเริ่มต้นจัดตั้งโครงการครั้งแรกจวบจนถึงปัจจุบัน คือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานกิตติมศักดิ์ ผู้เป็นวิศิษฏศิลปิน โดยทรงร่วมก่อตั้งโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ทรงบรรเลงดนตรี ทรงขับร้อง ทรงพระราชนิพนธ์บทสำหรับขับร้องและจัดแสดง ทรงออกแบบการแสดง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นต่อชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกคน ทำให้ศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ขาดหายไปกลับมากองอยู่และเป็นมรดกศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติไปสืบนาน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติและรูปแบบการแสดงในส่วนการแสดงนาฏศิลป์ภายในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีขอบเขตในการศึกษา คือ การจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2528-พ.ศ.2530 และ ปี พ.ศ.2532-พ.ศ.2559

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบวิธีดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมเอกสาร ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์บุคคล และขั้นตอนที่ 4 การสังเกตการณ์ ซึ่งทำให้การดำเนินการวิจัยเป็นระบบ สามารถเก็บข้อมูล ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัยได้อย่างตรงจุดเป้าหมาย

จากการวิจัย สามารถแบ่งข้อมูลที่พบในการวิจัยได้เป็น 2 ประเด็น คือ ประวัติงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรูปแบบการแสดงในส่วนการแสดงนาฏศิลป์ภายในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยจะได้สรุปข้อมูลอันเป็นผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ประวัติงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในรายละเอียดต่อไปผู้วิจัยขอการโดยสรุปเกี่ยวกับประวัติงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ตลอดระยะเวลา ปี พ.ศ.2528-พ.ศ.2530 และปีพ.ศ.2532-พ.ศ.2559 ดังนี้

การจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มต้นในปี พ.ศ.2528 ได้มีการอนุมัติให้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น ซึ่งทำหน้าที่ในการพัฒนาแนวทางและนโยบายการส่งเสริมวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างกิจกรรมอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ต่อมาได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครั้งที่ 1/2528 ในเรื่องการอนุรักษ์และฟื้นฟูปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จึงได้ดำเนินการเสนอโครงการนี้ต่อสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้รับอนุมัติให้จัดตั้งโครงการฯ นี้ขึ้น โดยสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เล็งเห็นว่า

เป็นหน้าที่อันสำคัญส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่จะส่งเสริม และฟื้นฟูพิพิธภัณฑ์คำบรรพ์ โดยให้จัดโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้นในวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้อนุมัติให้ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดำเนินการจัดโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ขึ้น

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุคติได้ เมื่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ หลังจากนั้นได้มีหนังสือตอบจากกองราชเลขาฯ ในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ลงวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2529 ว่าทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ ซึ่งนับแต่นั้นมาก็ได้มีพระมหากรุณาธิคุณน่านับการต่อโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์มาโดยตลอด

สำหรับการดำเนินโครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ในครั้งแรกได้มีการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนจัดสร้างเครื่องดนตรีปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ตามความจากเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2529 ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะกรรมการอำนวยการของโครงการฯ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เพื่อกราบบังคมทูลรายงานเกี่ยวกับโครงการฯ ในระยะเริ่มแรก โดยมีพระราชวินิจฉัยข้อคิดเห็นในการดำเนินโครงการฯ เป็นระยะ ต่อมาในวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ.2529 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพิธีไหว้ครู ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ โครงการดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ครูมนตรี ตราโมท เป็นครูผู้ใหญ่ผู้ประกอบพิธีในครั้งนี้

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2529 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมายังหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เสด็จมาทรงเป็นองค์ประธานในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการโครงการฯ ณ ห้องประชุมศูนย์สารนิเทศ เพื่อทรงรับฟังรายงานความก้าวหน้าของโครงการฯ และทรงร่วมพิจารณาเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาบรรเลงและขับร้อง และการแสดงดนตรีไทย-ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ได้จัดแสดงครั้งแรก เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2530 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานในการแสดง และทรงระนาดร่วมกับวงศิลปินผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมกับวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์อีกด้วย การแสดงในครั้งนี้ จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองวโรกาสที่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ และในวาระครบรอบ 70 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังคงตระหนักถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ทำให้มีการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ตามแนวทางของโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ซึ่งได้จัดการแสดงมากกว่า 30 ปีแล้ว โดยจะจัดขึ้นในช่วงของวันที่ 26 มีนาคม อันเป็นวันครบรอบแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในแต่ละปีจะมีการแสดงที่แตกต่างกันออกไป นอกจากจะมีการขับร้องและบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์แล้ว ยังมีการแสดงนาฏศิลป์ในงานดังกล่าวอีกด้วย ซึ่งเป็นการนำเสนอการแสดงแบบดั้งเดิมตามรูปแบบนาฏศิลป์ในราชสำนัก เช่น การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ละครดึกดำบรรพ์ ระบำในละครดึกดำบรรพ์ เป็นต้น ตลอดจนยังมีการแสดงนาฏศิลป์ที่สร้างสรรค์ขึ้น เช่น การแสดงพระราชทาน (บทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ที่เข้ารับชมการแสดงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

รายการแสดงนาฏศิลป์ที่จัดแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีการจัดแสดงต่อเนื่องตั้งแต่ ปี พ.ศ.2530 จนถึง ปี พ.ศ.2559 เป็นเวลากว่า 30 ปี มีการงดการจัดแสดงซึ่งเป็นไปตามสถานการณ์ในแต่ละปี โดยมีการงดการจัดแสดง 3 ครั้ง ได้แก่ 1.งดการจัดแสดงในปี พ.ศ.2531 เนื่องจากระยะเวลาในการจัดงานใกล้กับการจัดงานครั้งแรกในปี พ.ศ.2530 2.งดการจัดแสดงเฉพาะการแสดงนาฏศิลป์ ใน ปี พ.ศ.2538 เนื่องจากไม่มีการจัดรายการสำหรับการแสดงนาฏศิลป์ 3.งดการจัดแสดงในปี พ.ศ.2551 เนื่องจากเนื่องจากเป็นปีที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์สิ้นพระชนม์

การจัดการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะจัดขึ้นโดยใช้สถานที่จัดคือ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหลัก แต่จะมีบางปีที่ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปิดซ่อมบำรุงหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็จะไปจัดการแสดงยังอีกสถานที่หนึ่ง ดังปรากฏในตารางที่ 4.1 ตารางสรุปข้อมูลการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาฯ ปี พ.ศ.2530 – พ.ศ.2559 ซึ่งสรุปเกี่ยวกับสถานที่ในการจัดการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ได้ว่า

- 1.จัดขึ้น ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2556 และพ.ศ.2558-พ.ศ.2559
- 2.จัดขึ้น ณ ประชุม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

ทั้งนี้การจัดงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ อันมีสถานที่จัดงานหลัก คือ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ภายใต้โครงการต่อเนื่องด้านศิลปวัฒนธรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมีเพียง 1 ครั้ง คือ ปี พ.ศ.2557 ที่จัดงาน ณ หอประชุมคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากในปี พ.ศ.2557 นั้น มีการปิดซ่อมบำรุงหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นระยะเวลา 1 ปี จึงทำให้สามารถจัดงาน ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้

ในแต่ละปีของการจัดแสดงงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะจัดแสดงเพียง 1 ครั้งต่อปีเท่านั้น แต่จากการรวบรวมข้อมูล และสรุปข้อมูลการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาฯ ปี พ.ศ.2530 – พ.ศ.2559 พบว่า มีเพียง 1 ครั้ง ในปี พ.ศ.2530 อันเป็นปีที่จัดการแสดงงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ขึ้นเป็นปีแรก และมีการจัดแสดง 2 ครั้งด้วย คือ 1.จัดแสดงในวันที่ 26 มีนาคม 2532 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จทอดพระเนตรและทรงดนตรี และ 2.จัดแสดงวันที่ 28 มีนาคม 2532 พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนามาตุ และพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เสด็จทอดพระเนตร นับว่าเป็นเกียรติและเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่พระบรมวงศานุวงศ์ได้ให้ความสนพระทัยต่องานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในแต่ละปีเข้าชมการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์เป็นจำนวนมาก ซึ่งจะมีการสำรองที่นั่งเต็มจำนวนที่นั่งของหอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจุดสนใจที่ทำให้ผู้ชมสนใจการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ 1.ได้เฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และได้ชมการทรงดนตรีของพระองค์ 2.นับเป็นการคืนสู่เหย้าของคณาจารย์ และนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3.การแจกสูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยในการจัดการแสดงงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์นอกจากจะเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังเป็นการจัดการแสดงประเภทตีกดาบรพรพ์ที่สมบูรณ์ด้านผู้บรรเลงและขับร้อง ด้านผู้แสดงนาฏศิลป์ ด้านองค์ประกอบการแสดงที่น่าสนใจ อันเป็นอนุรักษ์และพัฒนาศาสตร์และศิลป์ของปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ในคงอยู่เป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมที่จุฬาลงกรณ์ได้สร้างสรรค์ให้กับประเทศไทย

และจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า จากการวิจัยพบว่า การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ ในช่วง ปี พ.ศ.2530 -พ.ศ.2559 ประกอบด้วยการแสดงนาฏศิลป์ 44 ชุดด้วยกัน โดยผู้วิจัยจะได้สรุปถึงรูปแบบของการแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ในข้อมูลส่วนที่ 2 ดังนี้

รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปี พ.ศ.2530 และ ปีพ.ศ.2532-พ.ศ.2559 ผู้วิจัยจำแนกได้เป็น 5 รูปแบบ ดังนี้

1. การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

2. การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

3. การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

4. การแสดงระบำทั่วไป

5. การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ

1.การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประกอบด้วย การแสดงละครภาพนิ่ง ระบำในละครตึกดำบรรพ์ ละครตึกดำบรรพ์ โดยมีรูปแบบการแสดง ดังนี้

1.1 การแสดงละครภาพนิ่ง

รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการแสดงทำรำจากบทละครใน ลักษณะภาพนิ่ง ให้บทร้องทำหน้าที่บรรยายเรื่อง ผู้แสดงเพียงแต่แต่งกายตามบทของตัวละครนั้น ๆ และปฏิบัติท่าทางตามบทร้องในบางบทบางตอน การแสดงนี้เป็นที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นอย่างมาก ซึ่งบทละครส่วนใหญ่ที่ใช้แสดงละครภาพนิ่งนั้น ใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

ประกอบด้วย

-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ตั้บคาวี

จากละครตึกดำบรรพ์เรื่องคาวี ตอนคันธมาลีขึ้นหึง

ปี พ.ศ.2530

-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) ตั้บสังข์ศิลป์ชัย

ปี พ.ศ.2532

-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)

เรื่องนันทราชาคริต ปี พ.ศ.2536

-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์

ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท (1) ปี พ.ศ.2537

-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants)

เรื่องนางซินเดอเรลลา พ.ศ.2539

-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ

ปี พ.ศ.2540

-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช

ปี พ.ศ.2541

-การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์

ตอนอินทรชิตแผลงศรนาคบาท (2) พ.ศ.2553

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1.2 ระเบียบในละครตีกดาบรพร

รูปแบบการแสดงระเบียบในละครตีกดาบรพร จะเป็นการแสดงระบำประกอบ เพื่อให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจ และเกิดความประทับใจอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักการตามแนวคิดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยการแสดงระบำจะใช้ตัวละครจำนวนมาก เพื่อให้เป็นการปิดการแสดงอย่างการแสดง Finale ของการแสดงตะวันตก

ประกอบด้วย

-ระบำดาวดึงส์ (1) ปี พ.ศ.2532

-ระบำเทวดานางฟ้า จากเรื่องกรุงพาวณชมทวีป ปี พ.ศ.2533

-ระบำท่ายเรื่องสังข์ศิลป์ชัย ปี พ.ศ.2535

-ระบำดาวดึงส์ (2) ปี พ.ศ.2539

1.3 ละครตีกดาบรพร

รูปแบบของการแสดงละครตีกดาบรพร การร้อง การรำ การแต่งกาย และธรรมเนียมการแสดงเป็นไปในแนวละครในและละครนอกแบบหลวง แบ่งการแสดงออกเป็นฉาก และเป็นตอนดำเนินเนื้อเรื่องด้วยบทเจรจา และบทร้องที่เป็นบทเจรจาของตัวเอง ผู้แสดงร้อง และรำด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องใช้ทักษะทางนาฏศิลป์ไทย และดุริยางคศิลป์ไทยอย่างมาก แต่ในการจัดการแสดงละครตีกดาบรพรที่ทางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีนักเรียนเป็นผู้ร้องเพลงในช่วงที่ต้องร้องเพลงไทยเดิมแทนผู้แสดง โดยผู้แสดงปฏิบัติทำรำตามบทบาท และขยับปากตามทำนองเพลงเท่านั้น หรือที่เรียกว่า Lip sing

นอกจากนี้ผู้แสดงยังต้องรักษากระบวนท่ารำอย่างละครในไว้ด้วย ทำให้ละครประเภทนี้มีความสมบูรณ์ แต่ยากแก่การปฏิบัติเช่นกัน

ประกอบด้วย

-ละครตีกดาบรพร เรื่องคาวี ตอนเฒ่าพระขรรค์ (1) ปี พ.ศ.2533

-ละครตีกดาบรพร เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ (1) ปี พ.ศ.2546

-ละครตีกดาบรพร เรื่องอิเหนา ตอนบวงสรวง ปี พ.ศ.2547

-ละครตีกดาบรพร เรื่องคาวี ตอนเฒ่าพระขรรค์ (2) ปี พ.ศ.2549

-ละครตีกดาบรพร เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ (2) ปี พ.ศ.2559

2. การแสดงนาฏศิลป์จากบทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์ ประกอบด้วย การแสดงละครภาพนิ่งเรื่องยศเกตุ และระบำกีนรีกีนรา ดังนี้

2.1 การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องยศเกตุ ปี พ.ศ.2534

รูปแบบการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เป็นการแสดงทำรำจากบทละครใน ลักษณะภาพนิ่ง ให้บทร้องทำหน้าที่บรรยายเรื่อง ผู้แสดงเพียงแต่แต่งกายตามบทของตัวละครนั้น ๆ และปฏิบัติท่าทางตามบทร้องในบางบทบางตอน การแสดงนี้เป็นที่นิยมในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นอย่างมาก ซึ่งบทละครนี้ที่ใช้แสดงละครภาพนิ่ง ใช้บทพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์

2.2 ระบำกีนรีกีนรา จากเรื่องจันทกีนรี

รูปแบบการแสดงระบำ จะเป็นการแสดงระบำประกอบ เพื่อให้ผู้ชมตื่นตาตื่นใจ และเกิดความประทับใจอีกด้วย ซึ่งเป็นหลักการตามแนวคิดของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยการแสดงระบำจะใช้ตัวละครจำนวนมาก เพื่อให้เป็นการปิดการแสดงอย่างการ แสดง Finale ของการแสดงตะวันตก

3. การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย การแสดงพระราชทานฯ ในชุดต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การแสดงพระราชทานฯ

รูปแบบของการแสดงการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเป็นไปตามลักษณะของบทพระราชนิพนธ์ โดยในแต่ละปีจะทรงพระราชนิพนธ์บทที่แตกต่างกัน ในการเล่าเรื่องราวที่แฝงไปด้วยข้อคิดเตือนใจให้กับผู้ชม และสร้างสรรค์เป็นการแสดงในสำเนียงเพลงต่าง ๆ เช่น สำเนียงฝรั่ง สำเนียงเขมร สำเนียงแขก เป็นต้น

ประกอบด้วย

-การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำอาซิม” ปี พ.ศ.2550

-การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำนางโคปี” ปี พ.ศ.2552

- การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำอ่าบั้ง” ปี พ.ศ.2552
- การแสดงพระราชทาน ชุด “ระบำนางจีน” ปี พ.ศ.2553
- การแสดงพระราชทาน ชุด “เกษตร-กษัตริย์” ปี พ.ศ.2554
- การแสดงพระราชทาน ชุด “ถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้า
สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” ปี พ.ศ.2555
- การแสดงพระราชทาน ชุด “หม่อมปอกกะเยี่ยง
(ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง)” ปี พ.ศ.2556
- การแสดงพระราชทาน ชุด “ไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส”
ปี พ.ศ.2557
- การแสดงพระราชทาน ชุด “นเรนทราทิตย์: วีรกษัตริย์
ผู้ทรงธรรม” ปี พ.ศ.2559

3.2 การทรงดนตรีและขับร้อง

ในงานปีพาศึกค้ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะร่วมทรงดนตรีไทยด้วยเสมอ โดยร่วมทรงดนตรีไทยมาตั้งแต่แรกเริ่มการจัดงาน จะทรงระนาดเอกบ้าง ซอด้วงบ้าง ร่วมทรงดนตรีไทยกับวงครุฑอาวสุสบ้านปลายเนิน และวงสายใยจามจุรี ซึ่งพระองค์ได้ทรงขับร้องเพลงไทยเดิมที่ทรงพระราชนิพนธ์หรือชอบคุณผู้ที่ถวายพระพรเนื่องในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 ปี พ.ศ.2558 สร้างความปิติยินดีแก่ผู้ที่มาเข้าเฝ้ารับเสด็จอย่างมาก

4. การแสดงระบำทั่วไป

ระบำส่วนนี้ในงานปีพาศึกศึกษาดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีการนำระบำมาตรฐาน ระบำสัตว์ ระบำออกภาษา มาใช้ในการแสดงอย่างระบำในละครศึกษาดำบรรพ์ เช่น ระบำเทพบันเท็ง ระบำยุราภิมย์ ญวนรำกระถาง เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ออกแบบการแสดงโดยยึดหลักแนวคิดการจัดระบำ ตัวละครจำนวนมาก ในการแสดงปิดการแสดง แต่หากเป็นการนำการแสดงชุดต่าง ๆ มาเรียบเรียงให้เข้ากับแนวคิดการแสดงของระบำในละครศึกษาดำบรรพ์นั่นเอง

ประกอบด้วย

- ระบำยุราภิมย์ ปี พ.ศ.2548
- ฟ้อนม่านมงคล (1) ปี พ.ศ.2550
- ฟ้อนม่านมงคล (2) ปี พ.ศ.2554
- ญวนรำกระถาง ปี พ.ศ.2555
- ระบำเทพบันเท็ง ปี พ.ศ.2557

5. การแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ

รูปแบบการแสดงระบำในโอกาสสำคัญ และเทิดพระเกียรติ จะเป็นการจัดระบำขึ้นตาม โอกาสมงคลที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งจะมีการประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ ผู้แสดงจะใช้ลักษณะการรำละคร ทำบทย จัดผู้แสดงพระ-นาง ผู้แสดงตัวพระล้วน หรือผู้แสดงตัวนางล้วน ตามแต่การเห็นสมควรของผู้ออกแบบการแสดงในแต่ละปี

5.1 ระบำเทิดพระเกียรติ

ประกอบด้วย

- ระบำถวายชัยแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2536

-ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดช เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ปี พ.ศ.
2542

-ระบำชุดมหาราชาศิรวาท ปี พ.ศ.2543

-ระบำเบญจมหาราชาศิรวาท ปี พ.ศ.2545

-ระบำเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี ปี พ.ศ.2548

-ระบำเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดช ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ 60 ปี พ.ศ.2549

-รำถวายชัย หกสิบพรรษาราชสุดาภิวันท์ ปี พ.ศ.2558

5.2 ระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ

รูปแบบการแสดงระบำในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบสถาปนาจุฬาฯ จะเป็นการจับระบำขึ้นตามโอกาสมงคลที่เกิดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งจะมีการประพันธ์บทร้องขึ้นใหม่ ผู้แสดงจะใช้ลักษณะการรำละครทำบท จัดผู้แสดงพระ-นาง ผู้แสดงพระล้น หรือผู้แสดงนางล้น ตามแต่การเห็นสมควรของผู้ออกแบบการแสดงในแต่ละปี

ประกอบด้วย

-ระบำเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี

แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

-ระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 84 ปี แห่งการสถาปนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

-ระบำเทิดพระเกียรติอันอมเกลาฯ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง

วันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 96 ปี

ปี พ.ศ.2556

-ระบำจุฬาฯ อาศิรวาท เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง

วันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครบ 99 ปี

ปี พ.ศ.2559

ข้อเสนอแนะ

1. การอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปะการแสดงอย่างยั่งยืน คือการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางของแต่ละสาขาวิชาให้กับคนรุ่นหลังอย่างเต็มที่ ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้จากศิลปะการแสดงแขนงต่าง ๆ ที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาชีพ จนถึงระดับปริญญา

2. การจัดการแสดงที่เป็นการแสดงประเภทอนุรักษ์ จะเป็นการแสดงที่บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าต้องแสดงตามอย่างในอดีตเคยแสดงมา แต่ในสถานการณ์จริงอาจมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการแปรผันของการแสดง เช่น เวลาในการจัดการแสดง สถานที่ในการจัดการแสดง เป็นต้น ทำให้การแสดงต้องปรับการแสดงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าการอนุรักษ์นี้ น่าจะเป็นการรักษาภูมิทัศน์ในการแสดงมากกว่ารูปแบบการแสดง เพราะภูมิทัศน์ในการแสดงเป็นหัวใจหลักในการแสดงนั้น ๆ หากผู้แสดง ผู้สร้างสรรค์การแสดงที่ดี เข้าใจถึงภูมิทัศน์ของการแสดงแต่ละประเภทเป็นอย่างดีย่อมสามารถจัดการแสดงได้อย่างถูกต้อง

บทส่งท้าย

ในการจัดงานปีพาศึกษาอำเภอบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ที่เป็นแรงผลักดัน เป็นกำลังสำคัญ และเป็นที่ยอมรับของชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ทำให้สามารถก่อตั้งงานนี้ขึ้นได้ คือ **สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** องค์ประธานกิตติมศักดิ์ของงานดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยในฐานะของผู้เขียนงานวิจัย ขอกล่าวโดยสรุปถึงคุณูปการของพระองค์ท่านต่องานปีพาศึกษาอำเภอบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดังนี้

ทรงรับเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ ในการริเริ่มจัดงานปีพาศึกษาอำเภอบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับเป็นประธานกิตติมศักดิ์ของงาน ซึ่งทรงร่วมศึกษาข้อมูลปีพาศึกษาอำเภอบรรพ์ ทรงให้ข้อชี้แนะ ตลอดจนพระราชวินิจฉัยต่อการจัดงานมาโดยตลอด ทรงเอาพระทัยใส่ต่องานนี้เป็นอย่างมาก ทั้งยังทรงจัดหาวัสดุสำหรับจัดทำเครื่องดนตรีให้กับงานนี้อีกด้วย

ทรงบรรเลงดนตรีไทย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ร่วมทรงดนตรีไทย ได้แก่ ระนาดเอก และซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีครูอาวุโสบ้านปลายเนิน และวงสายใยจามจรี ทรงร่วมการซ้อมทุกครั้ง และทรงร่วมบรรเลงดนตรีไทยเป็นประจำทุกปี นำมาซึ่งความปลื้มปิติอย่างหาที่สุดไม่ได้ของคณะผู้จัดงาน ผู้ร่วมบรรเลงดนตรีไทย และผู้ชมที่มาเฝ้ารับเสด็จ

ทรงขับร้อง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชนิพนธ์หรือขอบุคคลผู้ที่มาถวายพระพรแด่พระองค์ในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา เมื่อ ปี พ.ศ. 2558 และทรงขับร้องเพลงด้วยพระองค์เอง

ทรงเป็นผู้อำนวยความสะดวก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงได้ร่วมกับวงสายใยจามจรีในการทรงดนตรีไทยมาตลอด จนในปี พ.ศ.2550 ทรงได้พระราชนิพนธ์หรือและโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดการแสดงประกอบบทร้องนั้นด้วย ต่อมาเรียกว่า การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งพระองค์ทรงพระราชทานข้อวินิจฉัยในการจัดการแสดงและบรรเลงดนตรีไทยอย่างเต็มที่

ทรงเป็นที่รวมใจ ในการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชาวจุฬาฯ ทุกคน ทุกฝ่ายการทำงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องล้วนแต่ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ เพื่อให้งานนี้ออกมาสมบูรณ์ที่สุด อันเป็นการถวายงานรับใช้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้เป็นที่รวมใจของชาวจุฬาฯ ทุกคน ทั้งยังทรงเป็นแรงใจในความอดสาหัสและความเอาพระทัยใส่กับงานด้านศิลปวัฒนธรรมที่ทรงศึกษา อนุรักษ์ และพัฒนาจนเกิดเป็นโครงการ งานด้านศิลปวัฒนธรรมมากมาย รวมไปถึงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณต่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงเป็นองค์ประธานกิตติมศักดิ์ของโครงการแสดงนี้ ท่านเป็นผู้ที่ร่วมคิด ร่วมสร้าง และร่วมสืบสานการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ให้คงอยู่ และยังพัฒนาให้เกิดการแสดงที่ยอดเยี่ยม ทั้งท่านยังเป็นแรงขับเคลื่อนให้กับชาวจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการธำรงซึ่งองค์ความรู้ด้านการแสดงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ให้เป็นมรดกศิลปวัฒนธรรมแก่ประเทศชาติสืบไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นถึงความทุ่มเท มานะอดสาหัสของคณะดำเนินงานทุกฝ่ายในการดำเนินการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ดึกดำบรรพ์ขึ้น ซึ่งเป็นที่แน่ชัดว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะจัดการแสดงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์นี้เป็นประจำทุกปี ในวันที่ 26 มีนาคม อันเป็นวันครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งยังเห็นถึงความช่วยเหลือร่วมมือของคณาจารย์ นิสิตเก่า นิสิตปัจจุบัน ที่พร้อมร่วมมือในการดำเนินการจัดงานดังกล่าวขึ้น โดยสามารถสรุปถึงหน้าที่สำคัญหลักของสถาบันการศึกษา คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นสถาบันการศึกษาส่วนสำคัญหลักที่ทำให้เกิดการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้ขึ้นได้ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ฟื้นฟูศิลปะชั้นสูงที่มีมาแต่โบราณ โดยเป็นส่วนกลางในการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการร้องและบรรเลง โน้ตเพลง และครูอาจารย์ผู้ได้รับการสืบทอดการบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ตลอดจนการแสดงนาฏศิลป์ประเภทดึกดำบรรพ์ ให้สามารถฝึกหัดแก่ครูอาจารย์รุ่นใหม่ และนิสิตให้สามารถมีความสามารถจนสามารถจัดแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้นได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้พัฒนาให้เกิดหลักสูตรการเรียนการสอนดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ โดยเป้าหมายของโครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์นั้น คือ การจัดให้มีการเรียนการสอนดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ซึ่งได้บรรจุเป็นหลักสูตรในคณะที่เปิดสอนดนตรีไทย ได้แก่

คณะศิลปกรรมศาสตร์ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นแนวทางให้การจัดให้มีการเรียนการสอนละครตีกดาบรพีในหลักสูตรระดับปริญญาตรีอีกด้วย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่งเสริมความเข้าใจและเข้าถึงศิลปะชั้นสูงแก่คนรุ่นใหม่
เนื่องจากในแต่ละปีจะมีผู้เข้าชมตั้งแต่ระดับผู้ใหญ่ ครูอาจารย์ นิสิต นักศึกษา นักเรียน ซึ่งมีเยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่สนใจเข้ามาชมด้วยตนเอง และมากับสถาบันการศึกษาที่พามาชม ทำให้กลุ่มเยาวชนเหล่านั้นได้เห็นถึงรูปแบบการจัดการงาน การจัดการแสดง ที่ถือว่าเป็นศิลปะชั้นสูงอย่างเต็มรูปแบบ โดยจะได้รับความรู้ทั้งจากพิธีกร ภาพการแสดงจริง และสูจิบัตรที่กล่าวถึงการแสดงโดยละเอียด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำให้ผู้ชมได้มีโอกาสชื่นชม และซาบซึ้งในศิลปะชั้นสูง จากการจัดงานปีพาทย์ตีกดาบรพี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นประจำทุกปี ผู้ชมจะเฝ้ารอการจัดงานดังกล่าว ซึ่งเห็นได้จากการสำรองที่นั่งที่เต็มอย่างรวดเร็วเมื่อเปิดให้มีการสำรองที่นั่ง โดยทำให้เห็นได้ว่าผู้ชมให้ความสนใจ และเกิดการติดตามการแสดงในแต่ละปีที่จะมีรายการแสดงแตกต่างกันไป อันทำให้ผู้ชมได้รับรสจากการบรรเลงดนตรีไทยปีพาทย์ตีกดาบรพีและการแสดงนาฏศิลป์ อันเป็นศิลปะชั้นสูงที่มีค่ายิ่งทางศิลปวัฒนธรรมของไทย

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยได้สรุปความจากการศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันได้องค์ความรู้ตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ซึ่งผู้วิจัยเป็นเพียงผู้ถ่ายทอด บอกเล่าเรื่องราวการสร้างสรรค้งานที่ถือเป็นการอนุรักษ์ศิลปะชั้นสูงนี้ อันเป็นความวิริยะอุตสาหะในสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานกิตติมศักดิ์ของงานปีพาทย์ตีกดาบรพี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครูอาจารย์ ผู้สืบทอดดนตรีไทยปีพาทย์ตีกดาบรพีและการแสดงนาฏศิลป์ คณะทำงานทุกท่าน และสถาบันการศึกษาอันเป็นเสาหลักของแผ่นดิน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้มีความคิด ริเริ่ม บุกเบิก แสวงหา และอนุรักษ์ให้ดนตรีไทยปีพาทย์ตีกดาบรพีและการแสดงนาฏศิลป์ที่เป็นศิลปะชั้นสูงดังเดิมที่กำลังจะขาดหายไป ได้กลับมา มีการจัดแสดงอย่างเต็มรูปแบบ และยังสืบสานผ่านการศึกษา ถ่ายทอดให้กับชนรุ่นหลัง เพื่อส่งต่อองค์ความรู้ศิลปะชั้นสูงนี้สืบไปอย่างยั่งยืน

รายการอ้างอิง

- เพ็ญพิมล (วามานนท์)เชียวนาวิน. (2521). การวิเคราะห์เนื้อหา “สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์” เพื่อใช้อ้างอิงและประกอบกรวิจัย. (ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรมศิลปากร. (2506). ชุมนุมบทละครและคอนเสิร์ต พระนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. ม.ป.ท.
- กรรชิต จิตรระทาน. (16 พฤศจิกายน 2559). สัมภาษณ์.
- ขวัญใจ คงถาวร. (14 มกราคม 2559).
- จุฑาวัดน์ โอบอ้อม. (25 มีนาคม 2559). สัมภาษณ์.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2530a). การแสดงดนตรีไทยปีพาทย์ดึกดำบรรพ์. (สุจิตร์). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2530b). รายงานการรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ หลักการบรรเลง การขับร้อง และโน้ตเพลง โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พุทธศักราช 2530. Retrieved from กรุงเทพฯ:
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2532). ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์. (สุจิตร์). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2536). ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์. (สุจิตร์). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม. (6 ธันวาคม 2559). สัมภาษณ์.
- นุสรรา การคุณี. (16 กันยายน 2559). สัมภาษณ์.
- บุญช่วย โสวัตร. (25 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.
- พรทิพย์ ด้านสมบูรณ์. (2538). ละครดึกดำบรรพ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก. (ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- มณิศา วตินารมณ. (23 มีนาคม 2559). สัมภาษณ์.
- มัทนียา พงศ์สุวรรณ. (2553). การนำเสนอแนวทางการสืบทอดพระปรีชาญาณแบบองค์รวมของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. (ปริญญาดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- มาลินี อาชายุทธการ. (4 พฤษภาคม 2561). สัมภาษณ์.
- วรวิฑูร์ สุธีวีระขจร. (7 ตุลาคม 2560). สัมภาษณ์.
- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. (2486). ประชุมบทละครดึกดำบรรพ์ฉบับปริบูรณ์. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์.
- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. (2514a). ชุมนุมบทละครและบทขับร้อง. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิวิพร.

- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. (2514b). บทละครตีกคำบรรพ์เรื่องสังข์ศิลป์ชัย. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิวิพร.
- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. (2514c). ประชุมบทคอนเสิต และตาโบลิวังต์. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิวิพร.
- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และพระยาอนุমানราชชน. (2506a). บันทึกเรื่องความรู้ต่างๆ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประทานพระยาอนุমানราชชน เล่ม 2. พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และพระยาอนุমানราชชน. (2506b). บันทึกเรื่องความรู้ต่างๆ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ประทานพระยาอนุमानราชชน เล่ม 1. พระนคร: สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- สวภา เวชสุรกี. (1 กันยายน 2560). สัมภาษณ์.
- สำนักราชบัณฑิตยสถาน. (Ed.) (2525). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- สำนักราชบัณฑิตยสถาน. (Ed.) (2554). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- สุพรรณิ บุญเพ็ง. (10 พฤศจิกายน 2559). สัมภาษณ์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (8 กันยายน 2559). สัมภาษณ์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2554). นาฏยศิลป์รัชกาลที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2557). หนังสือวิวัฒนาการนาฏยศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2325-2477. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณิ ชลานุเคราะห์. (23 สิงหาคม 2559). สัมภาษณ์.
- หม่อมเจ้าหญิงดวงจิตร์ จิตรพงศ์. (2514). ชุมนุมบทละครและบทขับร้องพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. พระนคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิวิพร.
- อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์. (21 พฤศจิกายน 2559). สัมภาษณ์.
- อมรา กล้าเจริญ. (1 กันยายน 2560). สัมภาษณ์.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

งานปีพาทย์ตึกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2561

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปี พ.ศ.2561

เมื่อปลายปี พ.ศ.2559 ประเทศไทยเกิดเหตุการณ์สำคัญที่สะเทือนใจชาวไทยทั้งชาติ นั่นคือการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 อันเป็นสิ่งที่ชาวไทยไม่อยากจะให้ขึ้น และเป็นปีแห่งการหยุดเคลื่อนไหวกิจกรรมด้านความบันเทิง

ต่อมาในปี พ.ศ.2560 จึงเป็นช่วงไว้อาลัยของประชาชนชาวไทยทุกคนต่อเหตุการณ์การเสด็จสวรรคต ซึ่งจะต้องงดกิจกรรมบันเทิงอันไม่เหมาะสมกับช่วงไว้อาลัยดังกล่าว ขณะนั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ก้าวเข้าสู่ปีที่ 100 แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำให้การจัดการจัดงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ในปี พ.ศ.2560 ได้งดการจัดแสดง คงเหลือแต่การทำบุญตักบาตรแด่พระสงฆ์ในช่วงเช้า

หลังจากเสร็จสิ้นช่วงไว้อาลัยแล้ว ในปี พ.ศ.2561 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กลับมาจัดการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์เช่นเดิมในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2561 อันเป็นเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ 101 ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยคณะกรรมการจัดการแสดงได้ประชุมถึงแนวทางการจัดการแสดง และได้คัดเลือกรายการแสดงสำหรับทูลเกล้าฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพิจารณา และมีพระราชวินิจฉัยเห็นชอบรายการจัดการแสดงที่คณะกรรมการจัดการแสดงทูลเกล้าฯ เสนอไป จึงได้จัดรายการแสดง คือ 1.การบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์ โดยวงนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2.การบรรเลงของวงดนตรีบ้านปลายเนิน เพลงพระเจ้าลอยถาด 3.การขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย เพลงภาษาพาสนุก บทเพลงพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 3.การบรรเลงปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เรื่องสังข์ทอง ตอนถอดรูป และการจับระบำทำร้ายเรื่อง บทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยขออภิปรายถึงส่วนการแสดงนาฏศิลป์ ซึ่งมี 2 ชุด คือ 1.การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ภาษาพาสนุก” 2.ระบำทำร้ายเรื่อง (เรื่องสังข์ทอง ตอนถอดรูป)

ในส่วนการแสดงนาฏศิลป์นั้นภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับผิดชอบในการจัดการแสดง โดยมีการกำหนดคณะดำเนินงานในแต่ละชุดการแสดง ดังนี้

1.การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ภาษาพาสงูก” ผู้รับผิดชอบออกแบบการแสดงตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

2.ระบำท่ายเรื่อง (เรื่องสังข์ทอง ตอนถอดรูป) ผู้รับผิดชอบในการออกแบบการแสดง คือ อาจารย์สุวรรณีย์ ชลานุเคราะห์ ศิลปินแห่งชาติ อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์พัชรา บัวทอง

ในการดำเนินการจัดการแสดงจะประกอบไปด้วยการแบ่งงานรับผิดชอบไปยังบุคลากร จากนั้นทำความเข้าใจถึงแนวคิดการแสดง รูปแบบการแสดง ลักษณะของเครื่องแต่งกาย และคัดเลือกผู้แสดง ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1.การแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ชุด “ภาษาพาสงูก”

การแสดงชุดนี้เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงเพลงสิบสองภาษาอันเป็นบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งจากการประชุมคณะจัดการแสดงได้คัดเลือกให้มีการแสดงออกตัวที่มีผู้แสดงประกอบ 5 ภาษาด้วยกัน ได้แก่ ลาว จีน มอญ แยก พม่า จากนั้นผู้รับผิดชอบออกแบบการแสดงตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ได้กำหนดคณะดำเนินงานฝึกซ้อมการแสดง ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณีนี วศิณารมย์ อาจารย์วิชัย สวัสดิ์จีน อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม และดำเนินการคัดเลือกผู้แสดง ได้ดังนี้

ผู้แสดงลาว   นิสิตหญิงสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 6 คน

ผู้แสดงจีน	นิสิตหญิงสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน
ผู้แสดงมอญ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธ์การ
ผู้แสดงแขก	นิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หญิงจำนวน 3 คน ชาย 4 คน และเจ้าหน้าที่วิชาการ 1 คน
ผู้แสดงพม่า	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์ นายวุฒิชัย เรืองศักดิ์ (ผู้วิจัย) นิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หญิงจำนวน 17 คน ชาย 3 คน นิสิตชายภาควิชาดนตรีศิลป์ 1 คน

เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2561 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทรงร่วมซ้อมการแสดงกับวงสายใยจามจรี ในการแสดงพระราชทาน ชุด “ภาษาพาสุนัข” หลังทรงซ้อมแล้วเสร็จ ทรงมีรับสั่งให้เพิ่มตัวแสดงในเพลงสำเนียงตะลุง โดยรับสั่งว่า อยากให้มีคนได้พยายามหาสิ่งของใหญ่ ๆ เพื่อเอาไปให้ใช้หนี้ โดยทรงกล่าวถึงลูกบอลลูกใหญ่ ๆ อย่างที่ทรงเคยเล่นเมื่อครั้งทรงพระเยาว์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ จึงได้ใช้ผู้แสดงชายในเพลงสำเนียงแขกมาแสดงในเพลงสำเนียงตะลุงนี้ โดยให้ผู้แสดงแสดงเหตุการณ์สมมติว่ากำลังพยายามหาสิ่งของใหญ่ ๆ โดยทำท่ายกของสิ่งนั้น ๆ ไม่ขึ้นเพราะหนักมาก ทั้งนี้ลูกบอลใหญ่ ๆ ที่หาได้ทันทีในเวลานั้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง ได้โทรศัพท์ไปยังเจ้าหน้าที่ศูนย์กีฬาของมหาวิทยาลัยให้นำลูกบอลขนาดใหญ่ที่สุดของศูนย์กีฬาฯ มาซ้อมการแสดง เป็นที่พอพระทัยของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ภาพการซ้อมการแสดงพระราชทาน “ภาษาพาสนุก” วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2561

ที่มา: จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม

ภาพการแสดงในเพลงสำเนียงมอญ นำโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงในเพลงสำเนียงพม่า นำโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจนสุขสมบูรณ์

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการแสดงในเพลงสำเนียงจีน

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพภายหลังการแสดงจบ ผู้บรรเลงและผู้แสดงกราบ

ถวายบังคมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ระบุท้ายเรื่อง (เรื่องสังข์ทอง ตอนถอดรูป)

การแสดงชุดนี้เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงดนตรีปี่พาทย์ตีกลองบรรพ์เรื่องสังข์ทอง ตอนถอดรูป โดยเป็นการออกระบำท้ายเรื่อง ผู้รับผิดชอบออกแบบการแสดง คือ อาจารย์สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ศิลปินแห่งชาติ อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม ศิลปินแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์พัชรา บัวทอง รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์ รองศาสตราจารย์อมรากล่ำเจริญ โดยมีผู้ช่วยฝึกซ้อมได้แก่ อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม นายวุฒิชัย เรืองศักดิ์ และนางสาว วิลาสินี น้อยครบุรี

ในการคัดเลือกผู้แสดงในชุดนี้ คัดเลือกผู้แสดงละครพระ นิสิตสาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 16 คน

ภาพการซ้อมระบำทำยเรื่อง วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.2561 (1)

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพการซ้อมระบำทำยเรื่อง วันที่ 23 มีนาคม พ.ศ.2561 (2)

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพการแสดงจริงระบำทำยเรื่อง วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2561 (1)

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงจริงระบำทำยเรื่อง วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2561 (2)

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงจริงระบำทำยเรื่อง วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2561 (3)

ที่มา: สำนักบริหารศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงกำหนดการซ้อมการแสดงพระราชทานฯ ชุดภาษาพาสนุก และระบำทำยเรื่อง

ที่มา: จุฬาวัดน์ โอบอ้อม

วันที่	รายละเอียด	เวลา	สถานที่
6 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	13.00 น.	- ห้อง 204 (หินขัด)
13 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	13.00 น.	- ห้อง 204 (หินขัด)
19 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	16.30 น. 13.00 น.	- โถง อาคารศิลปกรรม ศาสตร์ 3 ตึกเขียว - ห้อง 204 (หินขัด)
20 มี.ค. 61	- คำนับครูพี่แพทย์ตึกดำบรรพ์ - ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	17.00 น. 13.00 น.	- ห้องพักครู - โถง อาคารศิลปกรรม ศาสตร์ 3 ตึกเขียว - ห้อง 204 (หินขัด)
21 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	16.30 น. 13.00 น.	- โถง อาคารศิลปกรรม ศาสตร์ 3 ตึกเขียว
22 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	16.30 น.	- ห้อง 204 (หินขัด) - หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
23 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	16.30 น.	- หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
24 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	09.00 น.	- หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
25 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำลิบสองภาษา - ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	09.00 น.	- หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (เสด็จ ร่วมซ้อม)

26 มี.ค. 61	- ซ้อมระบำสิบสองภาษา - ซ้อมระบำทำยเรื่องสังข์ทอง ตอน ถอดรูป	06.00 น.	- หอประชุม จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
----------------	---	----------	--------------------------------------

รายนามนักแสดง

การแสดงสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 26 มีนาคม 2561 ครอบรอบ 101 ปี

ผู้ดำเนินงานละครพระราชทาน เรื่อง ภาษาพาสนุก

ผู้อำนวยการแสดงและกำกับการแสดง	ศ.กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ราชบัณฑิต
ผู้ช่วยผู้กำกับแสดง	ผศ.มณิศ วศินารมณ
	อาจารย์วิชัย สวัสดิ์จัน
เครื่องแต่งกาย	ว่าที่ร้อยตรี อาจารย์สรายุทธ อ่องแสงคุณ
อุปกรณ์ประกอบฉาก	อาจารย์นิเวศ แววมณะ
ประสานงานการแสดง	อาจารย์จุฑาวัฒน์ โอบอ้อม
	อาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์
	อาจารย์วิลาสินี น้อยครบุรี

รายนามผู้แสดงภาษาพาสนุก บทพระราชนิพนธ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี

ผศ.ดร.มาลินี อาชายุทธการ	ผศ.ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบุรณ์
อาจารย์วุฒิชัย เรืองศักดิ์	นายสิทธิชัย คำขามงคล
นางสาวฐิตาพร เงินแย้ม	นางสาวพัชรีวรรณ สุทธิกิติวงศ์

นางสาวธีรรา วิโนทกะ	นางสาวปรมาพร แสงสุธา
นางสาวนริศรา แจ้เกลือ	นางสาวธมนวรรณ นุ่มกลิ่น
นางสาวฉัตรนันท์ สันต์ชนทัต	นายปณิตทัต ลำเพ็ญ
นายจิตติพร หมีทอง	นายณรรวุฒิ อินทบุตร
นางสาวณัฐชา คำมี	นางสาวปรารณชาติ ทองใหญ่
นางสาวสินีภักดิ์ พรหมชัยวัฒนา	นางสาวแพรวา บางผึ้ง
นางสาวสุธาวรี อุ่นพันธ์	นางสาวอชิรญา วงศ์วิวัฒน์
นางสาวนิธิพรรณ มุสิกอุปลัมภ์	นางสาวชญญาลักษณ์ วงศ์เพียรกิจ
นายพงศธร ภูทวี	นางสาวนาซารี พงษ์รอด
นายคเชนทร์ ฉับบุตรง	นางสาวณัฐชยา กาญจนพิพัฒน์กุล
นางสาววิสรารกรณ์ นุตยางกูรณิน	นายกุลิสรา อีสรานุภาพ
นางสาวนภัสวรรณ ประดิษฐ์ถาวร	นางสาวนาฏณริน เกทะโร
นางสาวอรษา วารุลังค์	นางสาวนันทมน ปุญญา
นางสาวเสาวภาคย์ สมบูรณ์	

รายนามผู้แสดงระบำทำย ละครตีกดาบรพ์ เรื่อง สังข์ทอง ตอน ถอดรูป

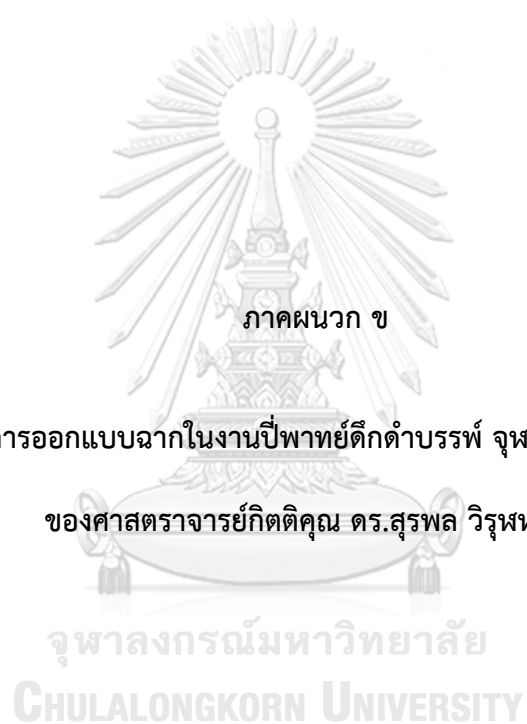
ที่ปรึกษาการแสดง	อาจารย์สุวรรณิ ชลานุเคราะห์	ศิลปินแห่งชาติ
อำนวยการแสดง	อาจารย์นพรัตน์ศุภากร หวังในธรรม	ศิลปินแห่งชาติ มหาวิทยาลัย
ผู้ฝึกซ้อม	รศ.อมรา กล้าเจริญ	รศ.ดร.สวภา เวชสุรักษ์

อาจารย์พัชรา บัวทอง
 ประธานงานการแสดง คุณวิภาภรณ์ เจริญศิลป์
 คุณจิตมาศ โพธิ์ศรี

ระบำทำยบทละครตีกตาบรรพ์ เรื่องพระสังข์ ตอน ถอดรูป

นางสาวสุภัทสรณ์ สุริยกุล	นางสาวกุลณัฐ สีสมประสงค์
นางสาวภาวรินทร์ ณ พัทลุง	นางสาวพนิตตรา เปี่ยมวิสัย
นางสาวดวงพร มีนุ่น	นางสาวสุนิชา อินทร์แก้ว
นางสาวปุกยาพร ศิริสวัสดิ์	นางสาวบัณฑิตยา มาศ ยอดเจริญ
นางสาวอรุณา หาญนนทพิทักษ์	นางสาวกัญญ์ณัชกุล เอกอมรบริพัทธ์
นางสาวเบญจรัตน์ นามนิล	นางสาวณัฐชา ฉิมฤทธิ์
นางสาวทิพย์สุนันท์ ราชเจริญ	นางสาวสุรีมาศ หลุทัยบริรักษ์
นางสาวอันศยา เปรมเดช	นางสาวอนิษา วัฒนวันยู

ภาคผนวก ข

ภาพผลงานการออกแบบฉากในงานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

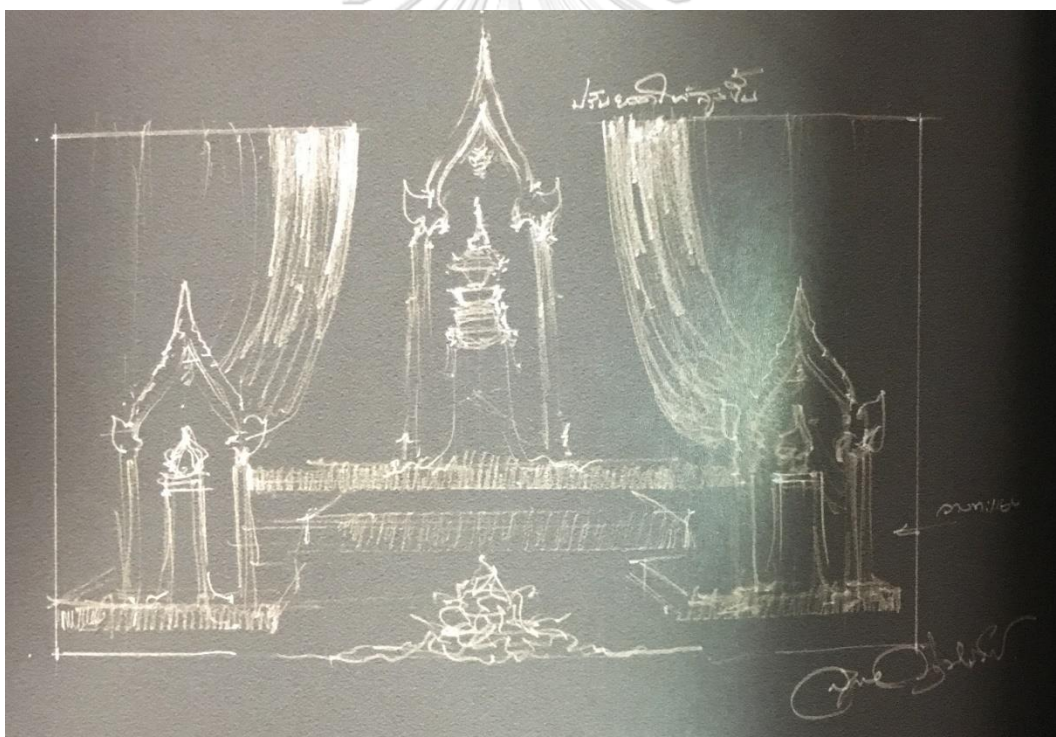
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพผลงานการออกแบบฉากในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ของศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิชาญทรัพย์

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิชาญทรัพย์ เป็นผู้ที่อยู่กับการดำเนินการจัดงานปีพาทย์ตีกด้าบรพมาตั้งแต่เริ่มต้นจัดตั้งโครงการ อีกทั้งท่านยังเป็นคณะกรรมการอำนวยการ และประธานอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์โครงการดนตรีไทย-ปีพาทย์ตีกด้าบรพในครั้งเริ่มต้นจัดโครงการฯ นอกจากนี้ท่านยังได้ใช้ความสามารถด้านการออกแบบฉากในการออกแบบฉากให้กับงานปีพาทย์ตีกด้าบรพอีกด้วย โดยออกแบบฉากตั้งแต่ ปีพ.ศ.2530-พ.ศ.2547 ดังมีภาพผลงานบางส่วนดังนี้

ภาพฉากร่างในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ ปี พ.ศ.2532

ที่มา: สุจิตร์จุฬาฯ พาก้าวไกล: บุกเบิก แสงงหา ก้าวหน้า กว้างไกล

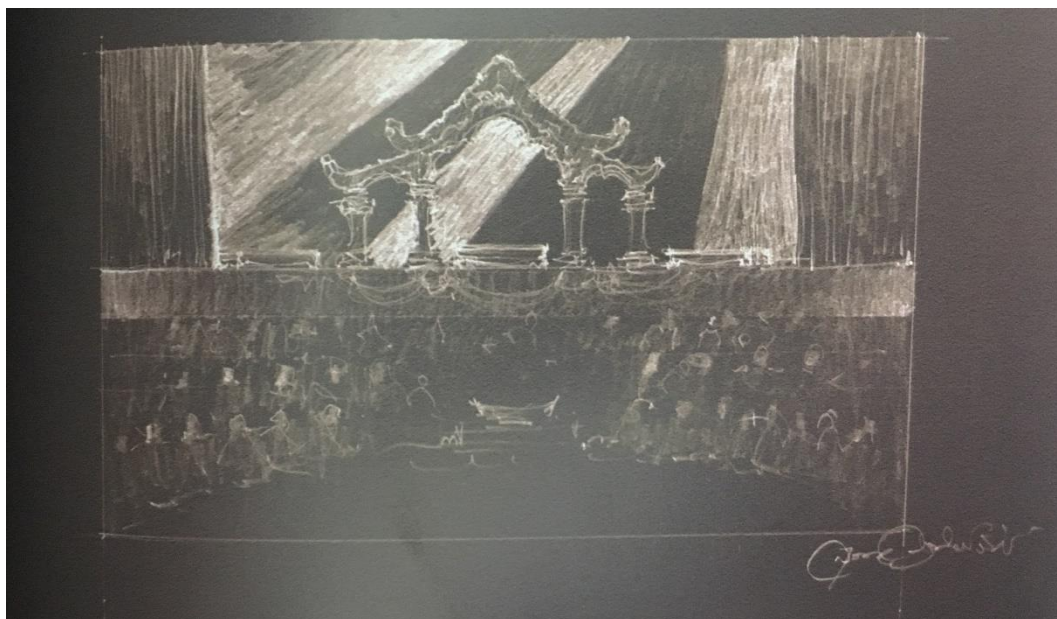
ภาพฉากร่างในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2533

ที่มา: สุนิบัตรจุฬาฯ พาก้าวไกล: บุ๊กเบิก แสงหา ก้าวหน้า กว้างไกล

ภาพฉากร่างในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2540

ที่มา: สุนิบัตรจุฬาฯ พาก้าวไกล: บุ๊กเบิก แสงหา ก้าวหน้า กว้างไกล

ภาพฉากในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2541

ที่มา: สุจิตร์จุฬาฯ พาก้าวไกล: บุ๊กเบิก แสงหา ก้าวหน้า กว้างไกล

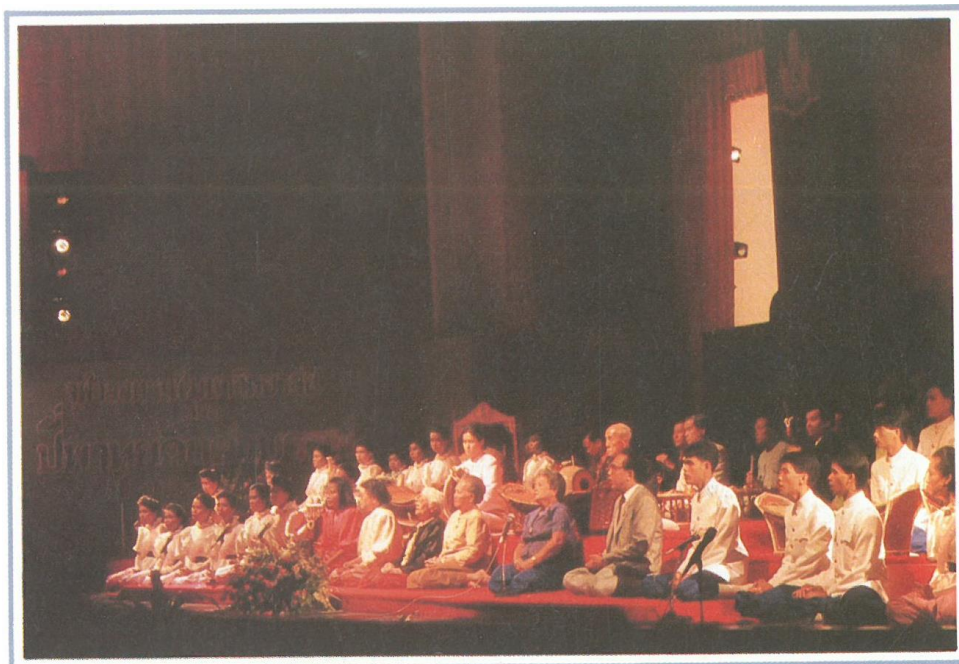
ภาคผนวก ค

ภาพการแสดงในงานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2530-พ.ศ.2559

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

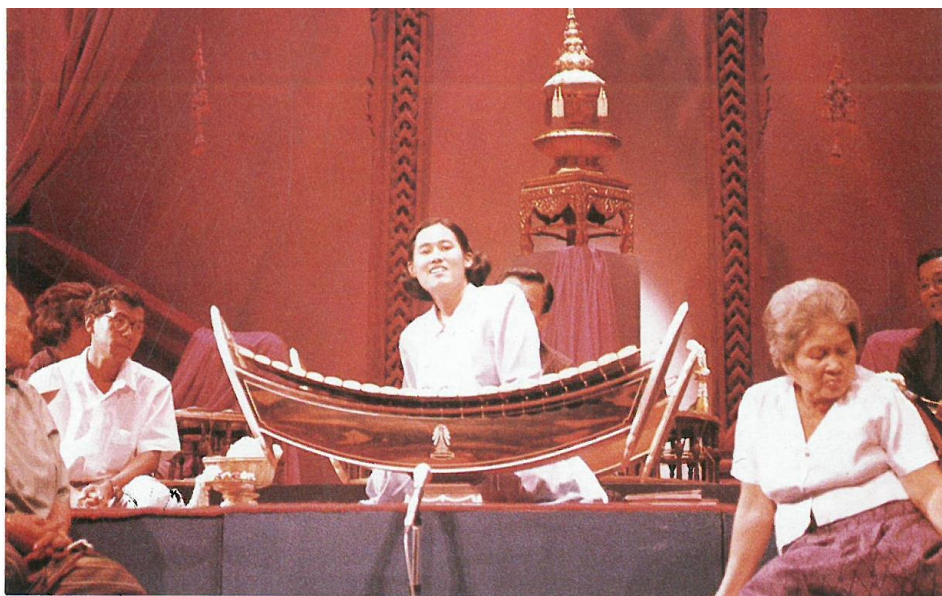

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอกร่วมกับวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

ที่มา: สื่อบัตรงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2532

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินในการแสดงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระบรมโกศ (รัชกาลที่ 9) ทรงเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ โดยทรงระนาดเอกร่วมกับวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ในเพลงทองย่อน เพลงมอญแปง และเพลงสรรเสริญพระบารมี งานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2530 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซ้อมปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซ้อมปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2533

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซ้อมปีพาทย์ตึกดำบรรพ์เป็นการส่วนพระองค์ เนื่องในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2532 โดยทรงดนตรีร่วมกับครูดนตรีอาวุโสในเพลงกระจอกทอง เพลงน้ำลอดใต้ทราย และเพลงกระบองกัน ซึ่งทรงพระราชนิพนธ์เนื้อร้องขึ้นเป็นการ

เฉพาะ ในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 72 ปี การสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีการแสดงในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2532 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการซ้อมการแสดงระบำดาวดึงส์

ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาศึกษาประจำปี พ.ศ.2533 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การฝึกซ้อมระบำดาวดึงส์ และการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ในงานปีพาศึกษาประจำปี พ.ศ.2532 ซึ่งนับว่าเป็นปีแรกที่มีนิสิตจากภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเพิ่งเปิดการเรียนการสอนเมื่อ ปี พ.ศ. 2531

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอกร่วมกับวงบ้านปลายเนิน (2)
 ที่มา: สุนิบัติรงงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดนตรีร่วมกับนักดนตรีวงบ้านปลาย
 เนิน ในการนี้ทรงระนาดเอก งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ์ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2533 ณ หอประชุม
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงละครตีกด้าบรพ์ เรื่องคาวี ตอนเฒ่าพระขรรค์
 ที่มา: สุนิบัติรงงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

ภาพการซ้อมการแสดงละครตีกدابรรพ์ เรื่องคาวี ตอนเฝ้าพระชรรค์

ที่มา: สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกدابรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

ละครตีกدابรรพ์เรื่องคาวี ตอนเฝ้าพระชรรค์ มีผู้แสดง ได้แก่ พระคาวี-ม.ร.ว.อรรณัฏร ของทอง พระหลวิชัย-อรพรรณ สุวรรณรัตน์ นางจันท์สุดา-เปรมฤดี สุรคุปต์ เฒ่าทศประสาท-ปราณี ศรีทองน้อย งานปีพาทย์ตีกدابรรพ์ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2533 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพพระบำเทวดานางฟ้า

ที่มา: สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกدابรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2534

การแสดงระบำเทวดานางฟ้า จากละครตีกدابรรพ์ เรื่องกรุงพาดมทวิป งานปีพาทย์ตีกدابรรพ์ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2533 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระยศเกตุ
ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทละครตีกตำบรพ เรื่องพระยศเกตุ เป็นการจัดแสดงสลับกับการฉายภาพดิจิตอลไปยังม่านฉากหลังเวที อันเป็นการสร้างสรรค์การแสดงละครภาพนิ่งให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระยศเกตุ (3)
ที่มา: สุนัขบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2535

CHULALONGKORN UNIVERSITY

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทละครดึกดำบรรพ์ เรื่องพระยศเกตุ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2534 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยจัดแสดงเนื่องในโอกาสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 3 รอบ

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต (3)
 ที่มา: สฐิบัติรงำนปีพำทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬำล่งกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต (4)
 ที่มา: สฐิบัติรงำนปีพำทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬำล่งกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิทราชาคริต บทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ งานปีพำทย์ดึกดำบรรพ์ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2536 ณ หอประชุมจุฬำล่งกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงระบำถวายชัย

ที่มา: สุนจิบัตรงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2537

การแสดงระบำถวายชัยแต่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประพันธ์
บทร้องโดย รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี แย้มนัตตา ซึ่งประพันธ์ในนามของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2536 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์
ตอนอินทรชิตแผลงศรพรหมาสตร์

ที่มา: สุนิบัติรงำนปีพำทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬำลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2538

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องรามเกียรติ์
ตอนอินทรชิตแผลงศรพรหมาสตร์ (2)

ที่มา: สุนิบัติรงำนปีพำทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬำลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2538

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทคอนเสิร์ต เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทร-
ชิตแผลงศรพรหมาสตร์ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
งานปีพำทย์ดึกดำบรรพ์ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2537 ณ หอประชุมจุฬำลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2539

ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ในเพลงตระสันนิบาต
ร่วมกับวงดนตรีไทยบ้านปลายเนิน ในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ 26
มีนาคม พ.ศ.2539 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอเรลลา
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอเรลลา (2)

ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ตีกดาบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

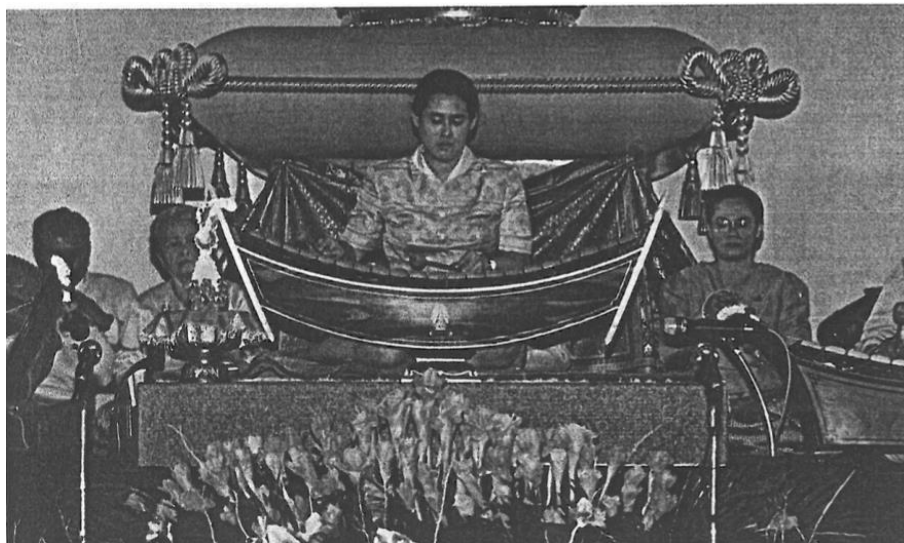
การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางซินเดอเรลลา พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยจัดแสดงในงานปีพาทย์ตีกดาบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2539 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงระบำดาวดึงส์ (3)

ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ตีกดาบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2540

การแสดงระบำดาวดึงส์ จากบทละครตีกดาบรพ เรื่องสังข์ทอง ตอนตีกลิ บทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ในงานปีพาทย์ตีกดาบรพ วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2539 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2540 (2)

ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรีไทยบ้านปลายเนิน ในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนามหาวิทยาลัย ในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2540 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพระบำเฉลิมฉลองในวาระครบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2)

ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2541

การแสดงระบำเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับการขับร้องและบรรเลงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2540 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช (3)
ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช (4)
ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2542

การแสดงละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช ซึ่งเป็นการแสดงประกอบการขับร้องและบรรเลงปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ โดยจัดแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2541 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน

ที่มา: สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน

ที่มา: สุนิบัติรงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2543

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในเพลงตระนารายณ์บรมมสินธุ์ และทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจรี ใน
เพลงโหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์ งานปีพาทย์ตีกด้าบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม
พ.ศ. 2542 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

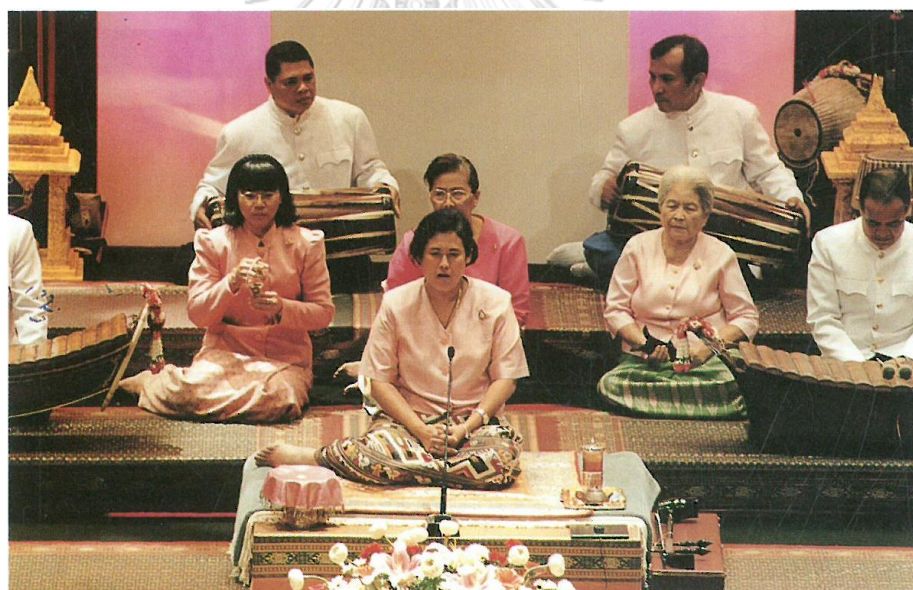
ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง
ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2544

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรีบ้านปลายเนิน ในบทเพลงแขกลพบุรี สามชั้น โดยบทร้องเป็นบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจุรี ในบทเพลงเขมรพวง เถา วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2543 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

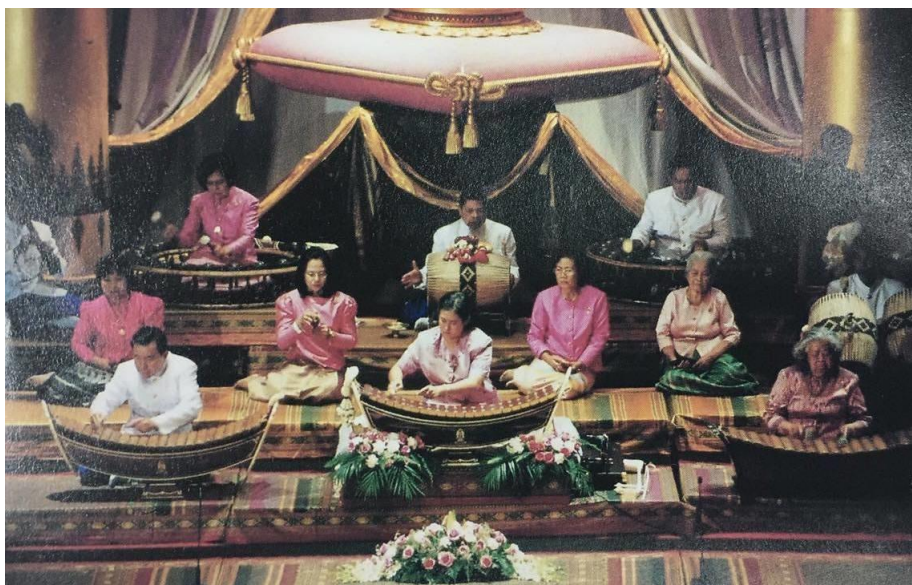
ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง
ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซ้บร้อง
ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2545

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจური ในบทเพลงชมแสงจันทร์ เถา และทรงซ้บร้อง ร่วมกับวงดนตรีบ้านปลายเนิน ในบทเพลงอกทะเลสามชั้น โดยบทร้องเป็นบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี งานปีพาทย์ ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2544 ณ หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2545

ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง
ร่วมกับวงสายใยจามจรี ปี พ.ศ.2545

ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2546

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงตระเวาประสิทธิ์ และทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจรี
ในบทเพลงแขกมอญบางขุนพรหม เถา งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26
มีนาคม พ.ศ.2545 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ที่มา: สฐิต์ทรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงบาทสกุณี และทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจู้รี ในบทเพลง
แสนคำนึง เถา งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2546
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพละครตีกต๋ำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

ที่มา: สุนจิบัตรงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

การแสดงละครตีกต๋ำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ บทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ งานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2546 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทจักรับ่างูกลิ้นหาง ในละครตีกต๋ำบรรพ์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

ที่มา: สุนจิบัตรงานปีพาทย์ตีกต๋ำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2547

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก

ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2547

ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง

ร่วมกับวงสายใยจามจรี ปี พ.ศ.2547

ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2548

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรีบ้านปลายเนิน ในบทเพลงตระพระปรคนทรรพ และทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจรี ในบทเพลงตบเรื่องนิตราชาคริต ตอนวิวาห่อะบูหะชัน งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2547 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2548

ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง
ร่วมกับวงสายใยจามจรี ปี พ.ศ.2548

ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงชานาญ และทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจรี ในบทเพลงไ้คั้ง
เถา งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2548 ณ หอประชุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพพระบำเหน็จพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ที่มา: สุนิบัติรงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2549

ระบำเหน็จพระเกียรติ จักระบำเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี เจริญพระชนมายุ 50 พรรษา งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26
มีนาคม พ.ศ.2548 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง
ที่มา: สฐิบัติรงานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงพราหมณ์ออก และทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจรี ในบทเพลง
แสนสุดสวาท สามชั้น งานปีพาทย์ตีกตำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2549
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพละครตีกดาบรพรพ์เรื่องคาวี ตอนเฒ่าพระขรรค์ (2)

ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

การแสดงละครตีกดาบรพรพ์เรื่องคาวี ตอนเฒ่าพระขรรค์ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ งานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2549 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (2)

ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2550

ระบำเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) เนื่องในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี โดยจัดระบำตามแบบระบำท่ายเรื่อง ระบำพันธุวิสัย ในละครตีกดาบรพรพ์เรื่องคาวี งานปีพาทย์ตีกดาบรพรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2549 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

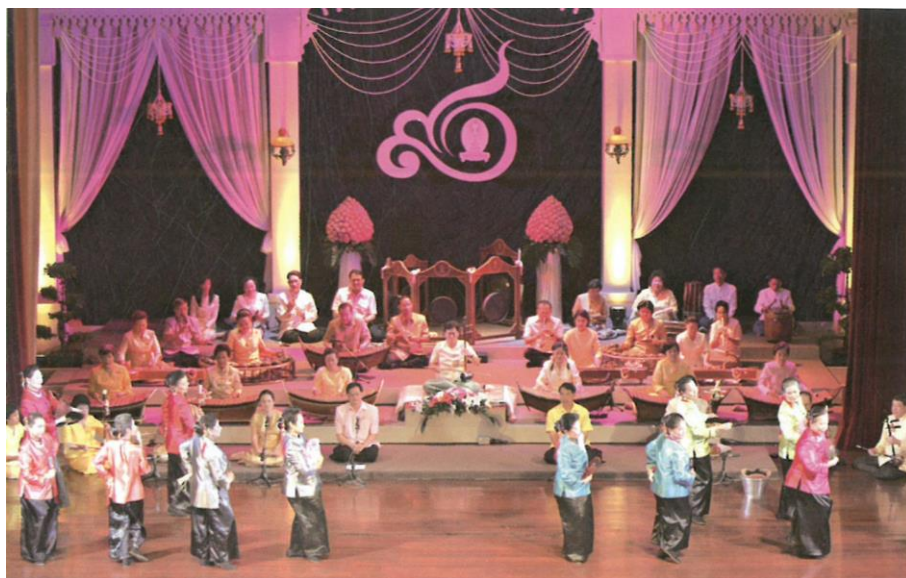
ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงซอด้วง
ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงพราหมณ์เข้า และทรงซอด้วง ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจูรี ในบทเพลง
อาหนู เถา ออกกระบำอาซึ่ม งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.
2550 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพระบำอ่าซึ่ม

ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2552

ระบำอ่าซึ่ม เป็นการแสดงพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยทรงพระราชนิพนธ์บทร้องขึ้นใหม่ และจัดแสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2550 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน อีกทั้งทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจุรีและวงดนตรีสากลสโมสรนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในบทเพลงพระราชานิพนธ์ระบำนางจีน งานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2553 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงระบำนางซิ่น

ที่มา: สฐจิตร์งานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2554

การแสดงระบำนางซิ่น เป็นบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม-
ราชกุมารี แสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2553
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2554

ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงดนตรี

ร่วมกับวงสายใยจามจู้และวงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาฯ ปี พ.ศ.2554

ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงตระเชิญ และทรงดนตรี ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจู้ ในบทเพลงชุด
“เกษตร-กษัตริย์” บทเพลงพระราชนิพนธ์และระบำพระราชทานในการแสดงปีพาทย์ตึกดำบรรพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2554 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการขับร้องและบรรเลงปี่พาทย์ตึกดำบรรพ์ ในบทเพลงมอญรำดาบออกม่านมงคล
ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2555

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2555
ที่มา: สุจิตร์งานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

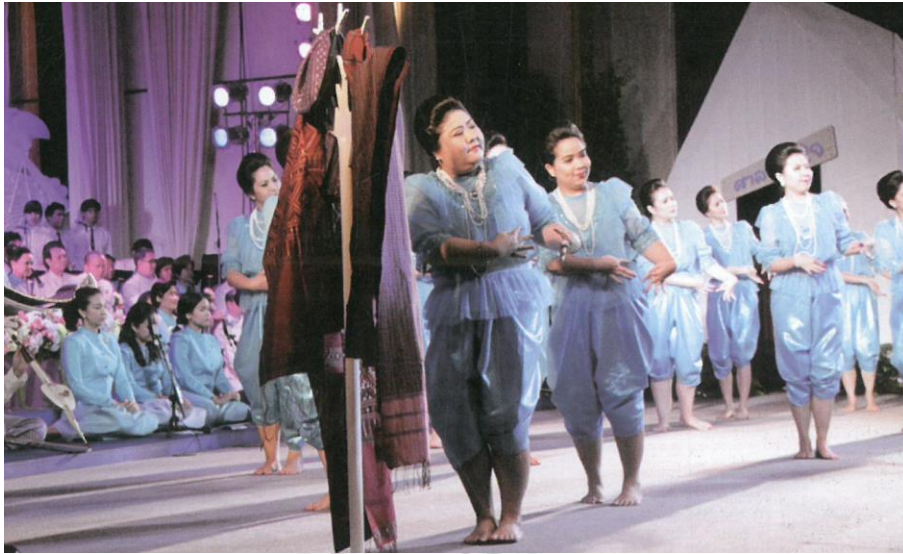

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงสายใยจามจู้และวงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาฯ ปี พ.ศ.2555
ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีแพทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงตระเวาประสิทธิ์ อีกทั้งทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจู้และ
วงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาฯ ในบทพระราชนิพนธ์และระบำพระราชทาน ถวายพระพรสมเด็จพระ
นางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสที่พระองค์ท่านเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา
แสดงในงานปีแพทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2555 ณ หอประชุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพการแสดงระบำถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (2)
ที่มา: สูจิบัตรงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

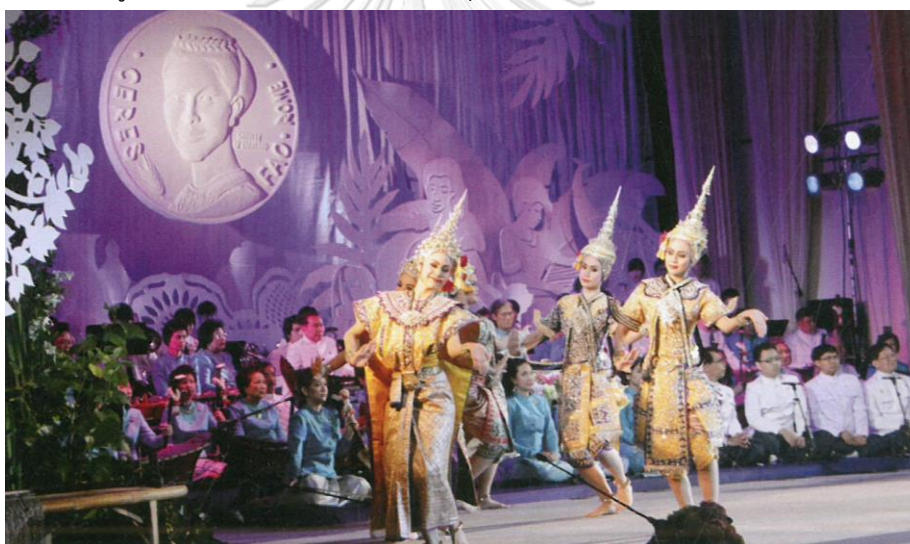
การแสดงระบำถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นระบำพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดแสดงเพื่อถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสที่พระองค์ท่านเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา แสดงในงานปีพาทย์ดีกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2555 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่ 5.70 การแสดงระบำถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (3)

ที่มา: สุจิตร์งานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

ภาพที่ 5.71 การแสดงระบำถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (4)

ที่มา: สุจิตร์งานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2556

การแสดงระบำถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เป็นระบำพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จัดแสดงเพื่อถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสที่พระองค์ท่านเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา แสดงในงานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2555 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2556
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงสายใยจามจู้และวงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาฯ ปี พ.ศ.2556
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงเหาะ อีกทั้งทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจู้และวงดนตรี
สากลสโมสรนิสิตจุฬาฯ ในบทพระราชนิพนธ์และระบำพระราชทาน เรื่องหม่องปกกะเยียง (ถ้าเดิน
เรื่อยไป ก็จะถึงปลายทาง) แสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26
มีนาคม พ.ศ.2556 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

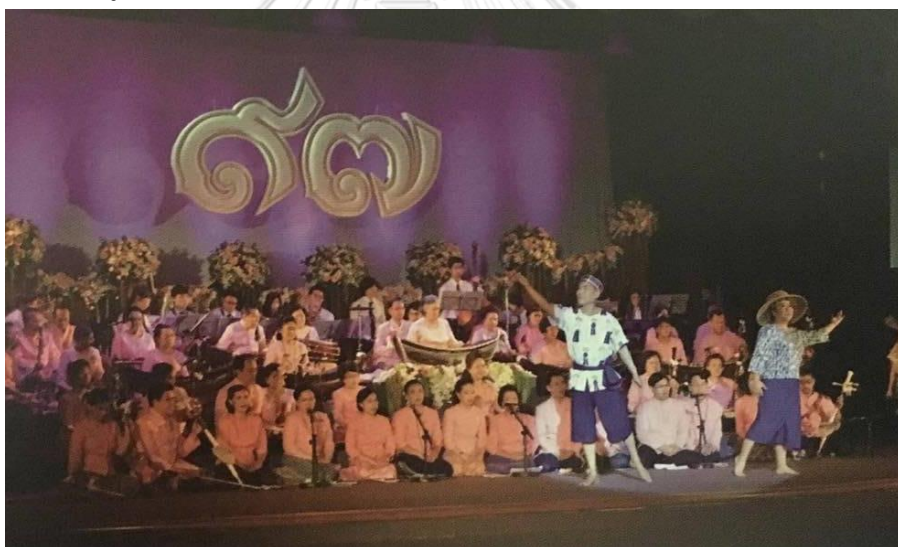
ภาพพระบำพระราชทาน เรื่องหม่องปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง) (2)
ที่มา: สฐิบัติรงำนปีพำทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬำล่งกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2557

การแสดงพระราชทาน เรื่องหม่องปอกกะเยียง (ถ้าเดินเรื่อยไปก็จะถึงปลายทาง) นิทานพม่า เป็นบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทานแก่วงดนตรีสายใยจามจามจรีและคณะละครสมัครเล่นบ้านปลายเนิน (วังคลองเตย) เพื่อจัดการแสดงขึ้นแสดงในงานปีพำทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬำล่งกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2556 ณ หอประชุม จุฬำล่งกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงบ้านปลายเนิน ปี พ.ศ.2557
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ร่วมกับวงสายใยจามจรีและวงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาฯ ปี พ.ศ.2557
ที่มา: สื่อบัตรงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงโคมเวียน อีกทั้งทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจรีและวงดนตรี
สากลสโมสรนิสิตจุฬาฯ ในบทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทาน เรื่องไผ่รวกกับทานตะวัน
ผู้ยโส แสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2557
ณ หอประชุมคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพการแสดงพระราชทาน เรื่องไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส
ที่มา: สื่อบัณฑิตงานปีพหัตยดีกดำบรพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ.2558

การแสดงพระราชทาน เรื่องไผ่รวกกับทานตะวันผู้โยโส บทเพลงพระราชนิพนธ์และการแสดง
พระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แสดงในงานปีพหัตยดีกดำบรพ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2557 ณ หอประชุมคณะวิศวกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์จากคุณกรรชิต จิตรระทาน

ภาพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก
ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์จากคุณกรรชิต จิตรระทาน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรี
บ้านปลายเนิน ในบทเพลงเชิดฉิ่ง-ศรทะนง อีกทั้งทรงระนาดเอก ร่วมกับวงดนตรีสายใยจามจู้และ
วงดนตรีสากลสโมสรนิสิตจุฬาฯ ในบทพระราชนิพนธ์และการแสดงพระราชทาน เรื่องนเรนทรอาทิตย์:
วีรกษัตริย์ผู้ทรงธรรม แสดงในงานปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม
พ.ศ.2559 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพละครตีกด้าบรพ์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ

ที่มา: ธัญชนก เนียรสอาด

การแสดงละครตีกด้าบรพ์เรื่องอิเหนา ตอนไหว้พระ บทพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ แสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2559 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพพระบำเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี

ชุดจุฬาฯ อาศิรวาท

ที่มา: กรรชิต จิตรระทาน

พระบำเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครบ 99 ปี ชุดจุฬาฯ อาศิรวาท เป็นระบำปิดท้ายรายการแสดงปีพาทย์ตีกด้าบรพ์ แสดงในงานปีพาทย์ตีกด้าบรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ.2559 ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY
ภาพผู้วิจัยร่วมแสดงบทบาทคหบดีชาวพม่าในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2561 (1)

ที่มา: นิธิพงษ์ ทับทิมหิน

CHULALONGKORN UNIVERSITY
ภาพผู้วิจัยร่วมแสดงบทบาทคดีชาวพม่าในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2561 (2)

ที่มา: นิธิพงษ์ ทับทิมหิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาพผู้วิจัยถ่ายภาพร่วมกับคณาจารย์ผู้ออกแบบการแสดงในงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ปี พ.ศ.2561

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพผู้วิจัยร่วมแสดงในงานปีแพทย์ตึกดำบรรพ์ ปี พ.ศ.2558 (1)

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาพผู้วิจัยร่วมกับคณาจารย์ผู้ออกแบบการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

ปี พ.ศ.2558

ที่มา: ผู้วิจัย

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น
เพื่อสอบถามนิสิตผู้แสดงในงานปีพาทย์ตึกตำบรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม เรื่องงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ (การแสดงนาฏยศิลป์)

แบบสอบถาม เรื่องงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยนายวุฒิชัย เรืองศักดิ์ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานาฏยศิลป์ไทย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่อยู่อีเมล *

milk.ms25@hotmail.com

ชื่อ-สกุล ผู้ตอบแบบสอบถาม *

สุริมาศ ทฤทัยบริรักษ์

อาชีพ/ ตำแหน่งทางวิชาการ *

นิสิต

โปรดระบุปีที่เข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (รหัส 2 หลักแรกจากรหัสประจำตัวนิสิต) *

57

สังกัด (สถาบันการศึกษา/ องค์กร/ หน่วยงาน/ บริษัท) *

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form)

ที่มา: ผู้วิจัย

สงวนลิขสิทธิ์ (สงวนลิขสิทธิ์) 10/2/61 BE 01:25 10/2/61 BE 01:25 10/2/61 BE 01:25

อายุ *

ต่ำกว่า 18 ปี

18-30 ปี

31-40 ปี

41-50 ปี

51-60 ปี

60 ปี ขึ้นไป

1.ท่านมีประสบการณ์การร่วมแสดงในงานพิพิธภัณฑ์ด้านบรรพ์หรือไม่ *

มีประสบการณ์ร่วมการแสดง

ไม่มีประสบการณ์ร่วมการแสดง

2.ท่านมีประสบการณ์การร่วมแสดงในงานพิพิธภัณฑ์ด้านบรรพ์ในชุดการแสดงอะไร และปีใด (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) *

ละครรำหนึ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องท้าวแสนปี ตอนนางหิรัญมาศ ปี 2530

ละครรำหนึ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องสังข์ศิลป์ชัย ปี 2532

ระบำดาวดึงส์ ปี 2532

ละครรำด้านบรรพ์เรื่องท้าวแสนปี ตอนนางหิรัญมาศ ปี 2533

ระบำท้าวแสนปี จากละครสดด้านบรรพ์ เรื่องท้าวแสนปี ปี 2533

ละครรำหนึ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระศกุนต์ ปี 2534

ระบำ ชุดถิ่นถิ่นนา เรื่องถิ่นถิ่นนา ปี 2534

ระบำทำนองเสียงสังข์ศิลป์ชัย ปี 2535

สงวนลิขสิทธิ์ (สงวนลิขสิทธิ์) 10/2/61 BE 01:25 10/2/61 BE 01:25 10/2/61 BE 01:25

ละครรำหนึ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนิกรชาคริต ปี 2536

ระบำถวายขี้ผึ้งแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี 2536

ระบำมโหรีของเมืองในโอกาสครบรอบ 80 ปี แห่งการสถาปนาจุฬาราชมนตรี ปี 2540

ละครรำหนึ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องราชาธิราช ปี 2541

ละครรำหนึ่ง (Tableaux Vivants) จากบทเพลงเสียดเรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรชิตแฉ่งนครพรมมาศร์ ปี 2537

ละครรำหนึ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องนางอินทรชิตมาศ ปี 2539

ระบำมโหรีพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ปี 2542

ระบำชุดมหาราชชาคริต ปี 2543

ระบำดาวดึงส์ ปี 2539

ละครรำหนึ่ง (Tableaux Vivants) เรื่องพระลอ ปี 2540

ระบำมโหรีฉลองในวาระครบ 84

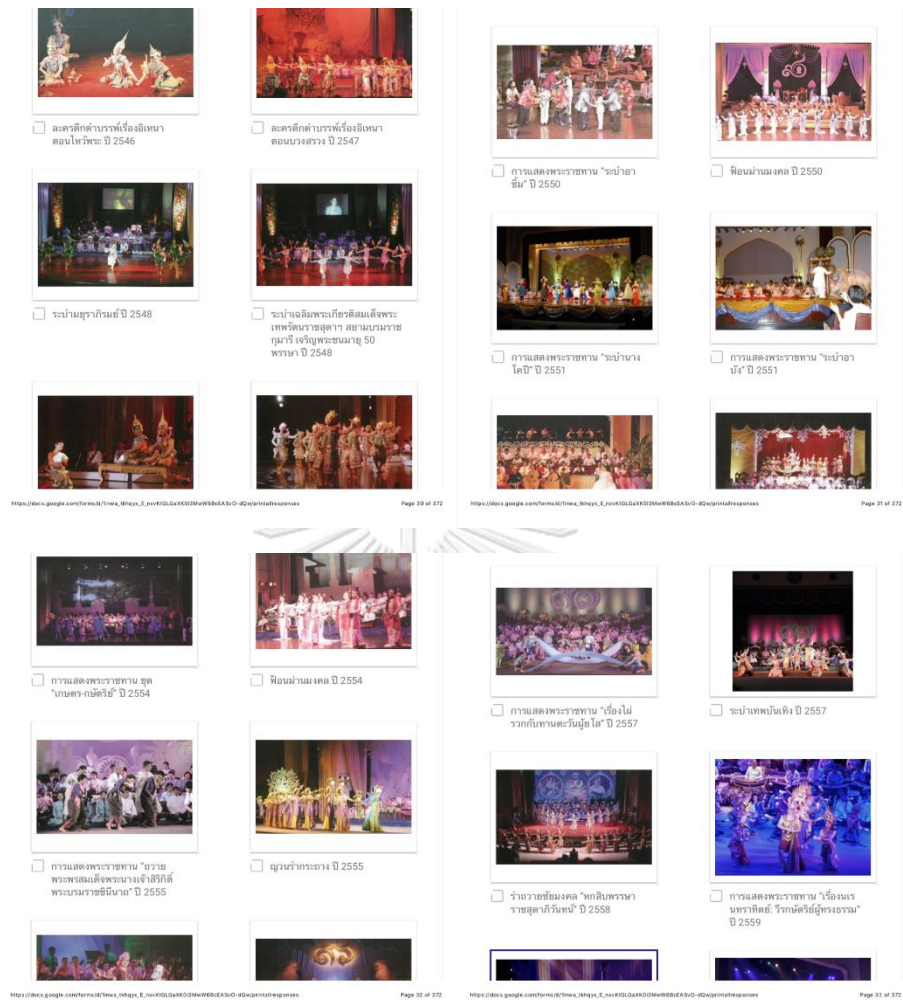

ระบำมโหรีมหาราชชาคริต เรื่องโน

Page 28 of 372 Page 29 of 372 Page 29 of 372

ภาพแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) (2)

ที่มา: ผู้วิจัย

ชุด เสงงานมท 1 กทย เทย
ภาพแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) (3)

ที่มา: ผู้วิจัย

ละครตีกอล์ฟเรื่องยี่เพนา ตอนโพธิ์พระ ปี 2539

จะนำเพลงของเจ๊อ ในภาวะสถาปนาจุฬารฯ ตอน 99 ปี จุฬจุฬาร อาชีวราท ปี 2559

การแสดงพรราชทาน "กานหาสญ" ปี 2561

การจับปะทำเรื่องสิ่งต้องตอนออกรูป ปี 2561

ละครภาพนิ่ง (Tableaux Vivants) จากบทเพลงเม็ท เรื่องรามเกียรติ์ ตอนอินทรวิเศษ นานาชาติ ปี 2553

3.ท่านเคยแสดง (นาฏศิลป์) ในงานปีพาศตีกอล์ฟ จุฬาร ในบทบาทใด *
สืตามารดา

4.ก่อนการแสดงในงานปีพาศตีกอล์ฟ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปีพาศตีกอล์ฟ (ส่วนการแสดงนาฏศิลป์) อย่างไร *

5.หลังการแสดงในงานปีพาศตีกอล์ฟ ท่านมีความรู้เกี่ยวกับปีพาศตีกอล์ฟ (ส่วนการแสดงนาฏศิลป์) อย่างไร *

6.ท่านได้ใช้ประสบการณ์ในการแสดงในงานปีพาศตีกอล์ฟ จุฬาร ในการเรียน การสอน หรือไม่ อย่างไร *
ได้ฝึกฝนทักษะในการแสดงให้ดียิ่งขึ้น

7.ความประทับใจของท่านในการแสดงงานปีพาศตีกอล์ฟ จุฬาร *
ประทับใจในทุกๆการแสดง และประทับใจในความช่วยเหลือของนิสิตปัจจุบันและนิสิตเก่าที่ร่วมกันจัดงาน

8.ข้อเสนอแนะอื่นๆ *
อยากให้จัดงานนี้เรื่อยๆ

ลักษณะคำถามในแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอเสนอ 2 คำถามที่ได้ได้สอบถามผู้ที่มีประสบการณ์ในการร่วมแสดงนาฏศิลป์ในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ด้านประสบการณ์การแสดงมีผลต่อเนื่องในการเรียนรายวิชาละครตึกดำบรรพ์ ของภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในการได้ร่วมแสดงในงานดังกล่าวของผู้แสดง

คำถาม ท่านได้ใช้ประสบการณ์ในการแสดงในงานปีพาทย์ตึกดำบรรพ์ จุฬาฯ

ในการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

(ผู้วิจัยนำเสนอคำตอบจริงจากผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อความชัดเจนด้านข้อมูล)

คำตอบ

-ไม่ได้ใช้

-ได้

-ฝึกประสบการณ์ด้านการแสดง

-ได้ปรับใช้กับการเรียนละครตึกดำบรรพ์ ใน ปี 4 ตอนที่ยังศึกษาระดับ ป.ตรี ที่

ภาควิชานาฏศิลป์ จุฬาฯ และต่อมาได้เป็นผู้ช่วยสอนที่ภาควิชาฯ ก็ได้นำ

ประสบการณ์การแสดงมาประกอบกับการเป็นทีมงานประสานงานการแสดงในเรื่อง

ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการแสดง แนวทางการแสดง ตลอดจนวิธีการทำงานกับ

อาจารย์แต่ละท่าน

-ได้รู้จักเพลงภาษาอื่น ๆ แบบไม่เคยได้ยินมาก่อน ได้รำพม่าที่ไม่เคยรำ

-ได้ฝึกฝนทักษะในการแสดงให้ดียิ่งขึ้น

-ได้รู้จักการใช้อินเนอร์ในการแสดงมากยิ่งขึ้น

- ใช้ เพราะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียน
- นำมาใช้ในการเพิ่มทักษะของตัวเองให้มีมากขึ้น
- ยังไม่มีโอกาสได้ใช้ แต่หากมีจะใช้ประสบการณ์ที่เคยมีถ่ายทอดอย่างเต็มที่
- ได้การขบร้อง และรู้จังหวะของการแสดง
- ได้ใช้ จากการที่อาจารย์สอนลีลา ฝึกความอดทน ทำงานร่วมกับผู้อื่น เกี่ยวกับการแสดงให้ออกมาสวยงามพร้อมเพรียง สามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนได้
- ได้นำมาใช้ เช่น ทักษะการแปลแถว การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า การปรับเปลี่ยนกระบวนท่าต่าง ๆ บางทำตามสมควรเพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบในการแสดงนั้น ๆ
- และสถานที่นั้น ๆ
- การแสดงละครดึกดำบรรพ์
- ใช้ในการเรียน
- ได้ใช้ในเรื่องของทักษะการแสดง
- ใช้ เป็นประสบการณ์เพื่อใช้ในการทำงานต่อไป
- ได้นำไปปรับใช้ในการเรียน
- ได้ใช้ ในเรื่องของการใช้ไหวพริบในการแสดง
- ใช้ เพราะการแสดงนี้ต้องใช้ทักษะการเรียนนาฏศิลป์ไทยเป็นหลัก
- ฝึกประสบการณ์ทางสายวิชาชีพ
- ใช้ เป็นประสบการณ์ชีวิต
- ได้ใช้ ฝึกตนเองให้มีการพัฒนาฝีมือมากขึ้น
- Never
- ได้ใช้ ในการเรียนหลักสูตรนาฏศิลป์ ชั้นปี4 จะมีวิชาละครดึกดำบรรพ์ การที่เคย

ได้ร่วมแสดง ถึงเป็นแค่บทเล็ก ๆ ก็ทำให้เข้าใจรูปแบบ ความสำคัญและที่มาของละคร

ดีกดำบรรพ์ได้มาก

-ได้เรียนรู้รูปแบบ กลวิธีการแสดง และองค์ประกอบการแสดงละครดีกดำบรรพ์ตลอดจนกระบวนการจัดการในฝ่ายต่าง ๆ

-เคย ไปถ่ายทอดกระบวนการทางร้องและทำรำ

-ใช้ประสบการณ์ในการแสดงมาเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการแสดงละครดีกดำบรรพ์ให้กับตนเอง และได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้แสดงจริงมาถ่ายทอดให้กับศิษย์

คำถาม ความประทับใจของท่านในการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ จุฬาฯ

(ผู้วิจัยนำเสนอคำตอบจริงจากผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อความชัดเจนด้านข้อมูล)

คำตอบ

-ได้แสดงใกล้ชิดพระเทพฯ

-ได้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจของชาวจุฬาฯทุกฝ่ายในการจัดงานขึ้น และที่สำคัญที่สุดการได้ถวายงานแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ถือเป็นเกียรติสูงสุดแห่งชีวิต

-ได้แสดงถวายสมเด็จพระเทพฯ และท่านทรงโปรด และเห็นน้ำใจของพี่น้องชาวจุฬารู้สึกว่าอายุไม่ใช่อุปสรรค เวลาจุฬามีงานก็พร้อมจะกลับมาช่วยเสมอ

-ประทับใจในทุก ๆ การแสดง และประทับใจในความช่วยเหลือของนิสิตปัจจุบันและนิสิตเก่าที่ร่วมกันจัดงาน

-ดีใจที่ได้เป็นนักแสดงร่วมกับสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

-ได้แสดงต่อหน้าพระพักตร์

-รู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงนี้

-ครั้งหนึ่งที่ได้เข้าร่วมแสดง รู้สึกเป็นเกียรติมาก และดีใจทุกครั้งที่ครั้งหนึ่งเคยขึ้นแสดงบนเวทีแบบนี้

-ได้เห็นความสามารถผู้อื่น ทั้งเรื่องการร้อง และการรำ

-ถือเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ครั้งหนึ่งได้แสดงต่อหน้าพระพักตร์สมเด็จพระเทพฯ ในวันสำคัญของจุฬาฯ

-ถือเป็นเกียรติที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์ เพราะผู้แสดงถือเป็นตัวแทนของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ และเป็นตัวแทนของนิสิตจุฬาฯทุกคน ที่ร่วมแสดงเพื่อเฉลิมฉลองในวาระครบรอบวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอันเป็นที่รักยิ่งของพวกเราทุกคน และที่สำคัญยังถือเป็น

เกียรติของผู้ร่วมแสดงเพราะได้มีโอกาสแสดงถวายให้สมเด็จพระเทพฯ

ทอดพระเนตรอย่างใกล้ชิดอีกด้วย

-ได้รู้จักรุ่นพี่ที่จบไปแล้ว และเพื่อนๆ มากขึ้น

-ประทับใจมากที่มีโอกาสแสดงหน้าพระพักตร์ สมเด็จพระเทพฯ

-ดนตรีไพเราะ

-ได้รำถวายสมเด็จพระเทพแบบใกล้ชิด

-ประทับใจเป็นที่สุดเพราะเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รำหรือแสดงต่อหน้าพระพักตร์ของ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

-1. ความนุ่มนวลอย่างลงตัวของดนตรีไทยและดนตรีสากล 2. ความหลากหลายแปลก
ใหม่ของชุดการแสดง 3. เสื้อผ้าที่แปลกใหม่สวยงาม 4. ความพร้อมและความสวยงาม
ของเวที 5. สวัสดิการ

-เป็นเกียรติยศอันยิ่งใหญ่

-การต้อนรับ

-มีความภูมิใจและประทับใจที่ได้ถวายงานสมเด็จพระเทพฯ

-ประทับใจผู้ร่วมงานทุกฝ่าย

-เป็นประสบการณ์ที่ดี เป็นเกียรติกับชีวิตที่ได้มีส่วนร่วมในการแสดงทุก ๆ ครั้ง

ที่ผ่านมา

-ได้แสดงถวายใกล้ชิดสมเด็จพระเทพ

-ประทับใจที่ได้รำต่อหน้าพระพักตร์สมเด็จพระเทพฯ

-ได้แสดงต่อพระพักตร์สมเด็จพระเทพ

-Beautiful and graceful movements, all the performers are so stunning.

-เป็นการแสดงที่สวยงาม อลังการ แต่มีความกระชับ และเข้าใจง่าย และดูสนุก ที่

สำคัญคือในปีที่มาร่วมแสดง เป็นที่น่าภูมิใจในฐานะที่เป็นนิสิตจุฬา ที่ได้แสดงต่อหน้าพระพักตร์ของสมเด็จพระเทพ

-ถือเป็นเรื่องดีและความภาคภูมิใจที่ได้ร่วมถวายงานแด่สมเด็จพระเทพฯ ถือว่าเป็นประสบการณ์อันทรงคุณค่า

-ถวายงานหน้าพระที่นั่ง

-รู้สึกเป็นเกียรติที่ได้ร่วมแสดงและเป็นส่วนหนึ่งในการแสดงงานปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

จุฬาฯ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

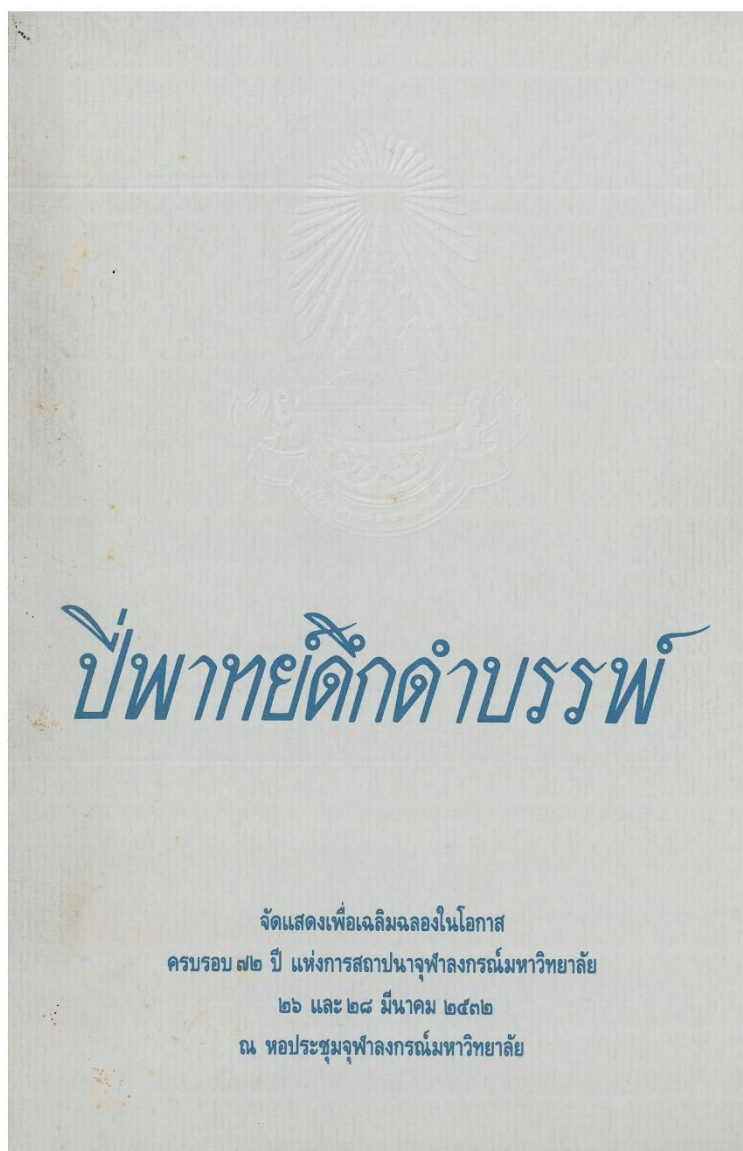

การแสดงดนตรีไทย
ปีพาทย์ตึกดำบรรพ์

เพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ
 เจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบ
 ๑๘ ธันวาคม ๒๕๓๐
 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

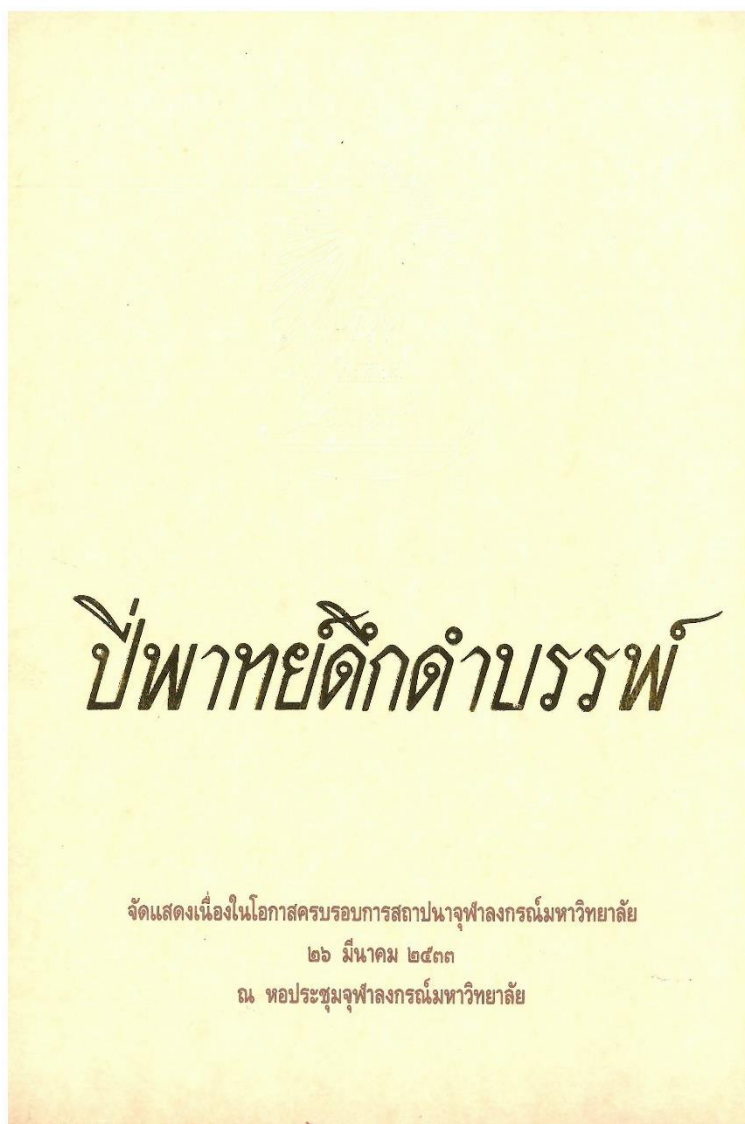
CHULALONGKORN UNIVERSITY
 ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2530

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2532

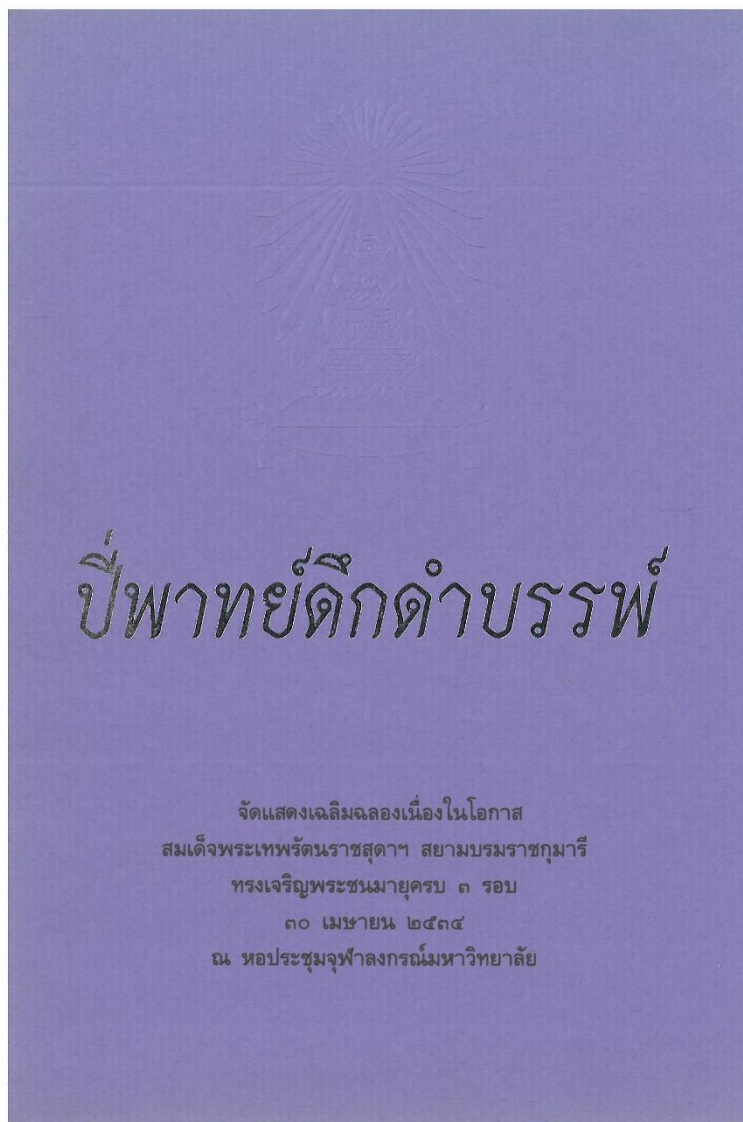
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2533

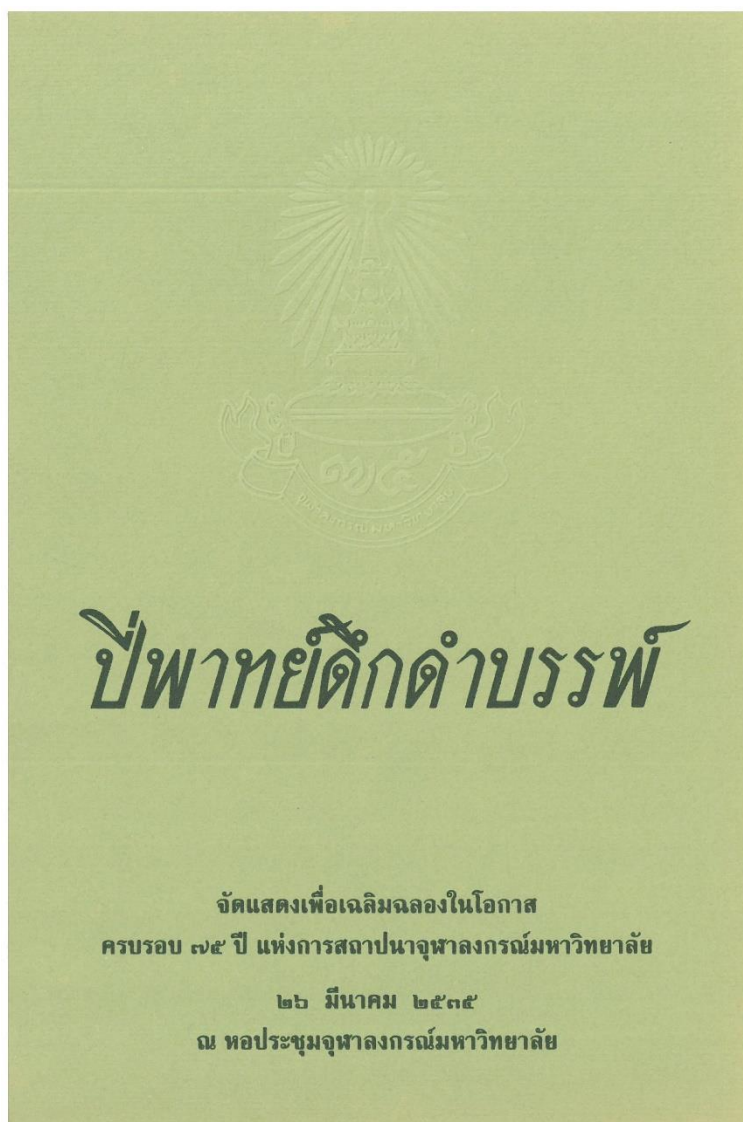
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2534

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

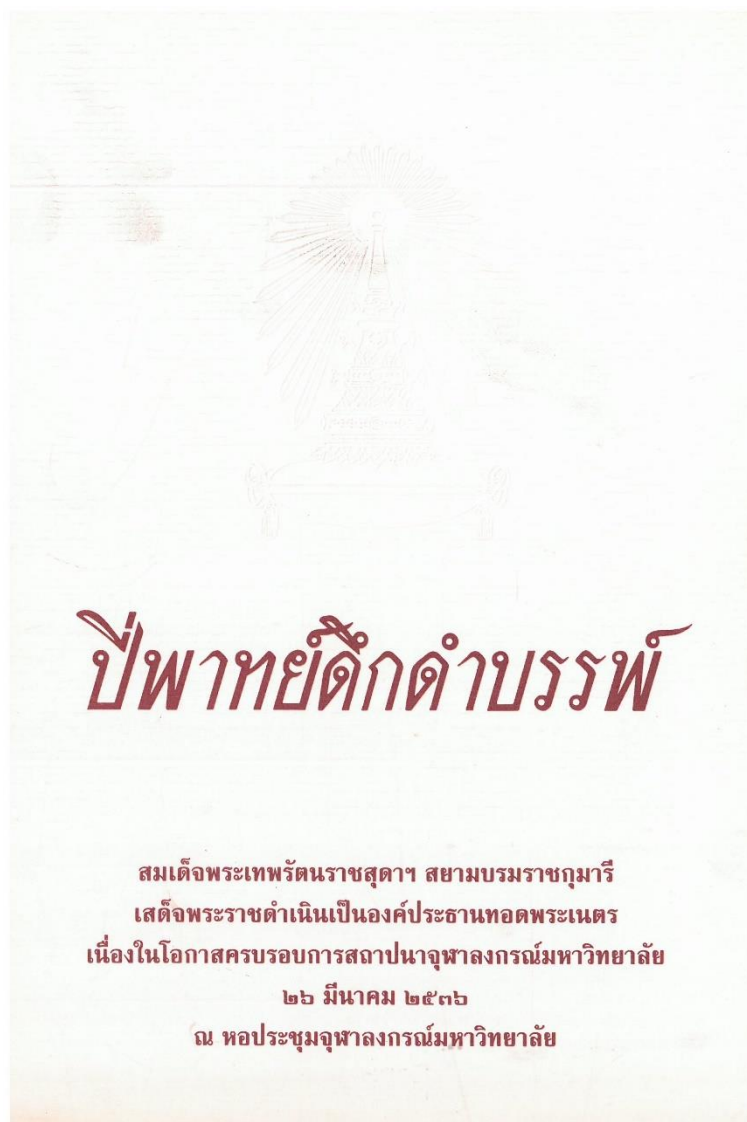

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2535

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

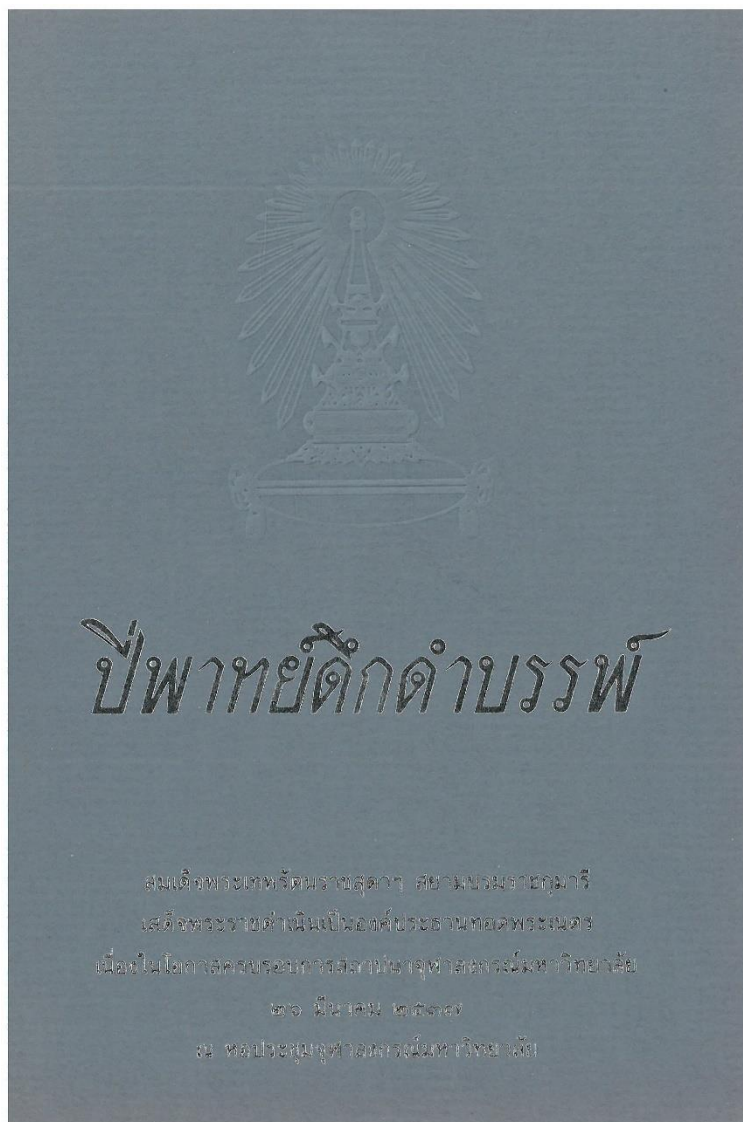
ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานทอดพระเนตร
เนื่องในโอกาสครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๖ มีนาคม ๒๕๓๖
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2536

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

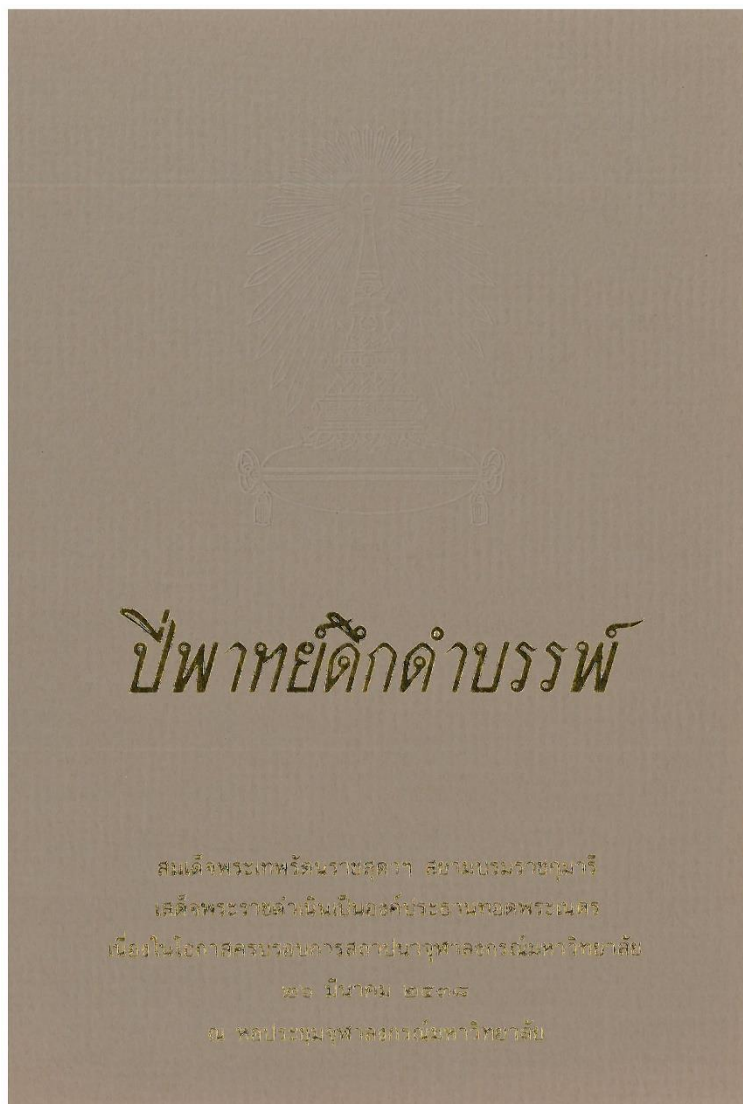
ป้าพาทย์ดึกดำบรรพ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานทอดพระเนตร
เมื่อในโอกาสครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๖ มีนาคม ๒๕๓๗
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

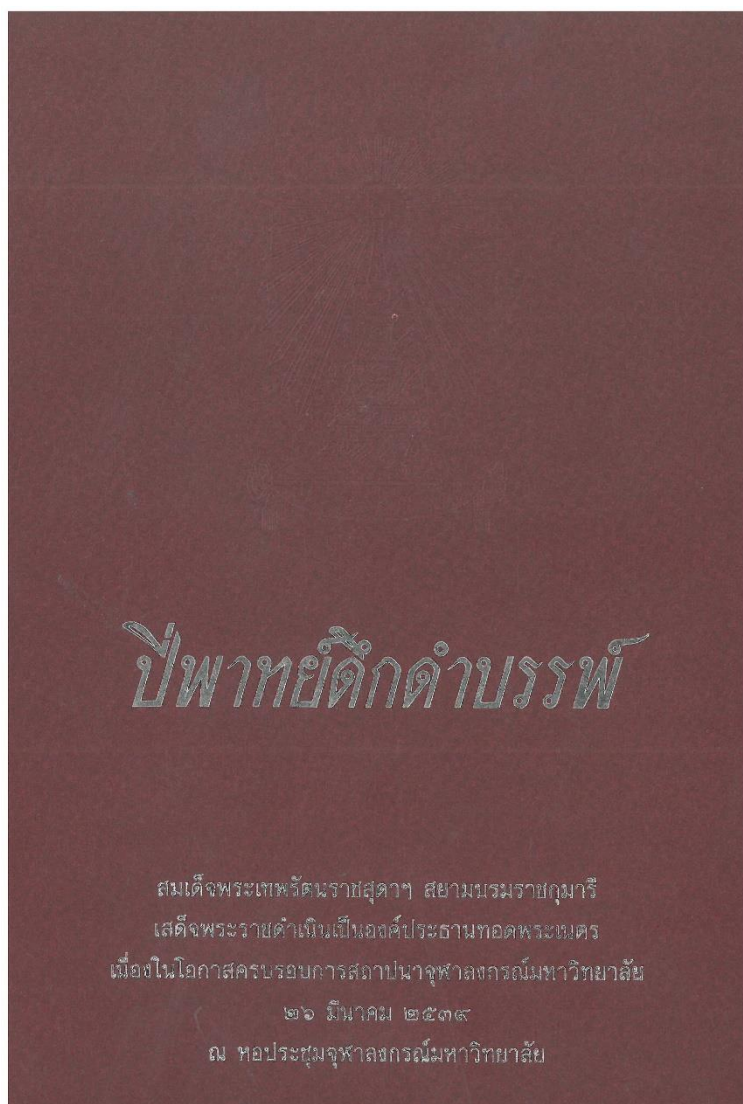
ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2537

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2538

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2539

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

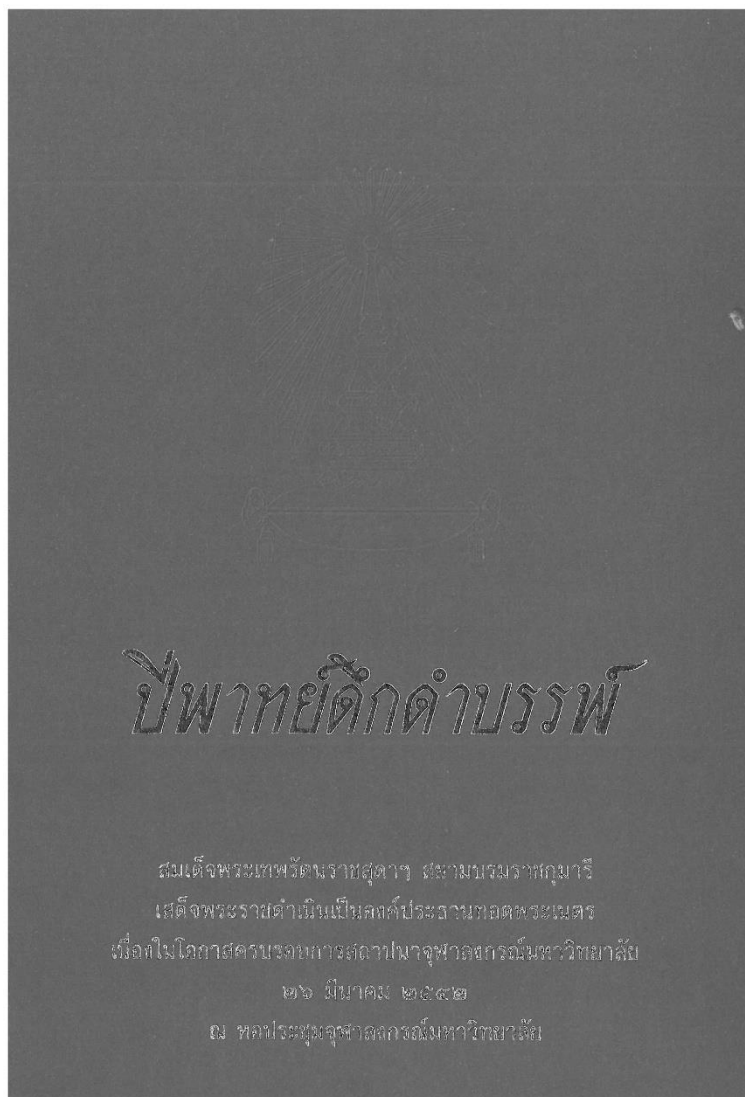
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานทอดพระเนตร
เนื่องในโอกาสครบรอบการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๖ มีนาคม ๒๕๔๐
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2540

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

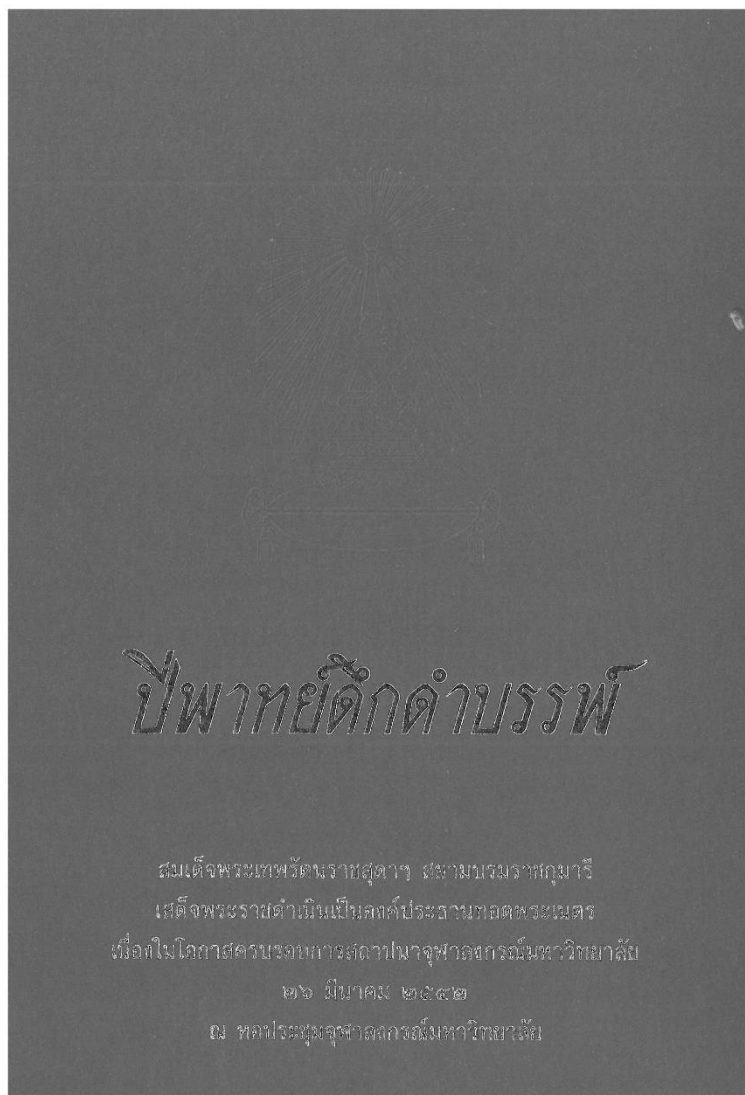

CHULALONGKORN UNIVERSITY
ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2541

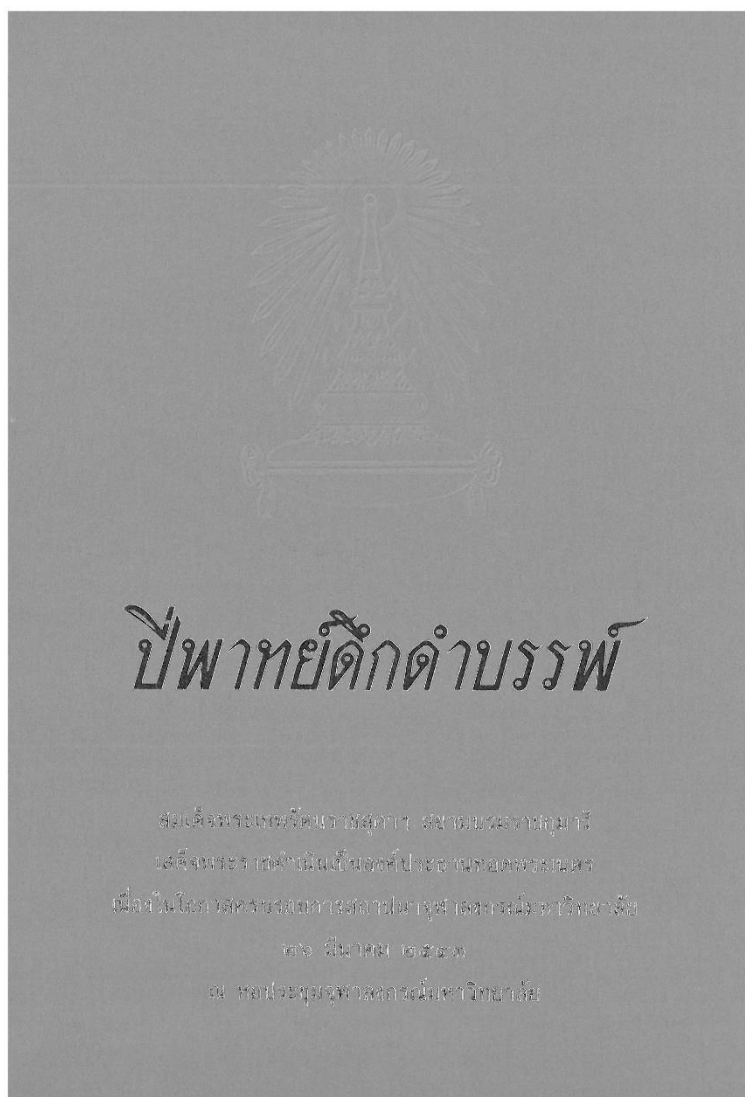
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

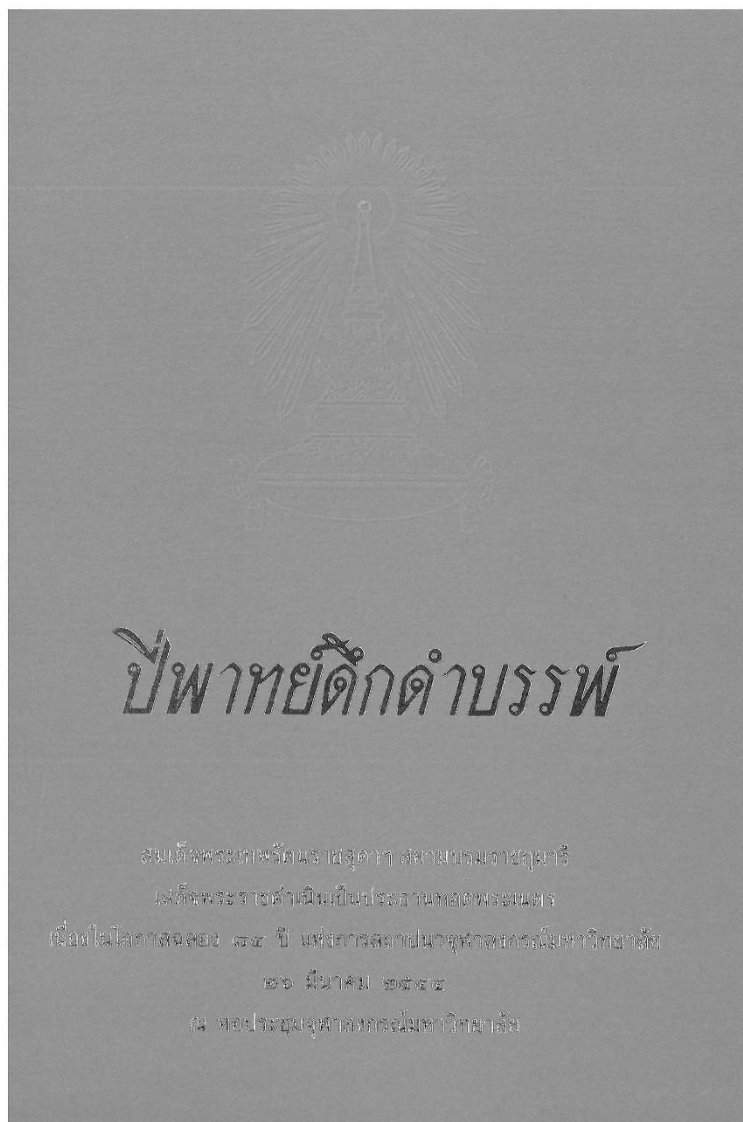
CHULALONGKORN UNIVERSITY ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2542

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2543

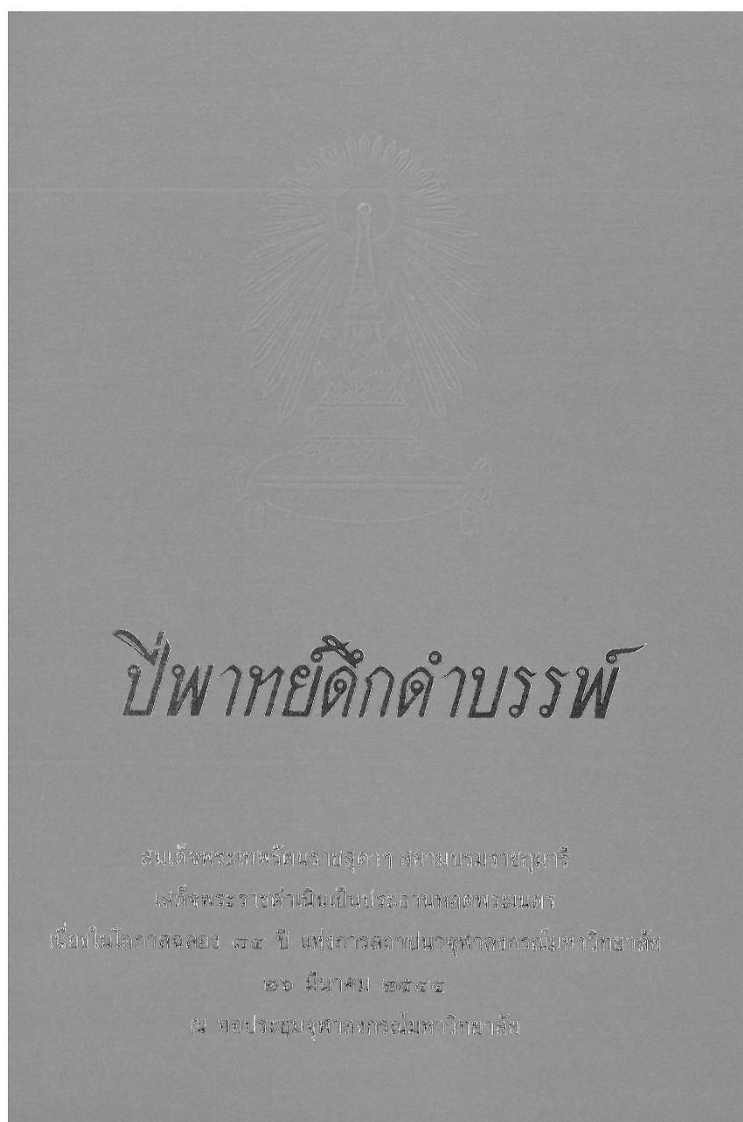
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2543

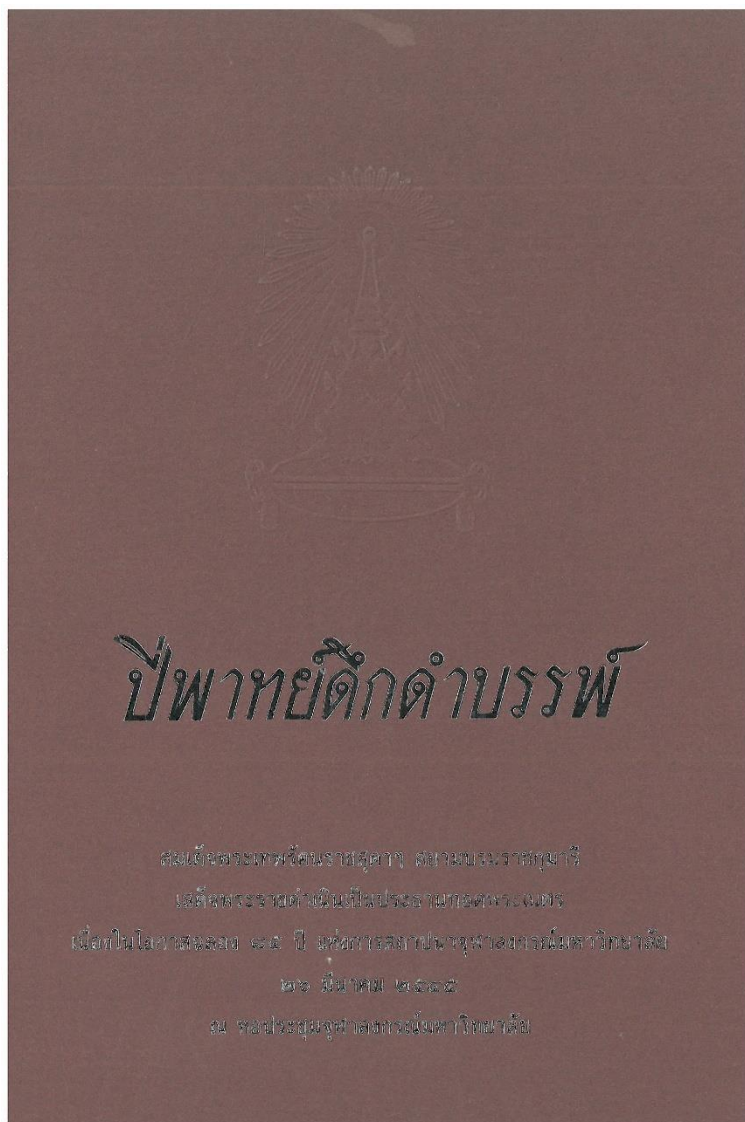
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2544

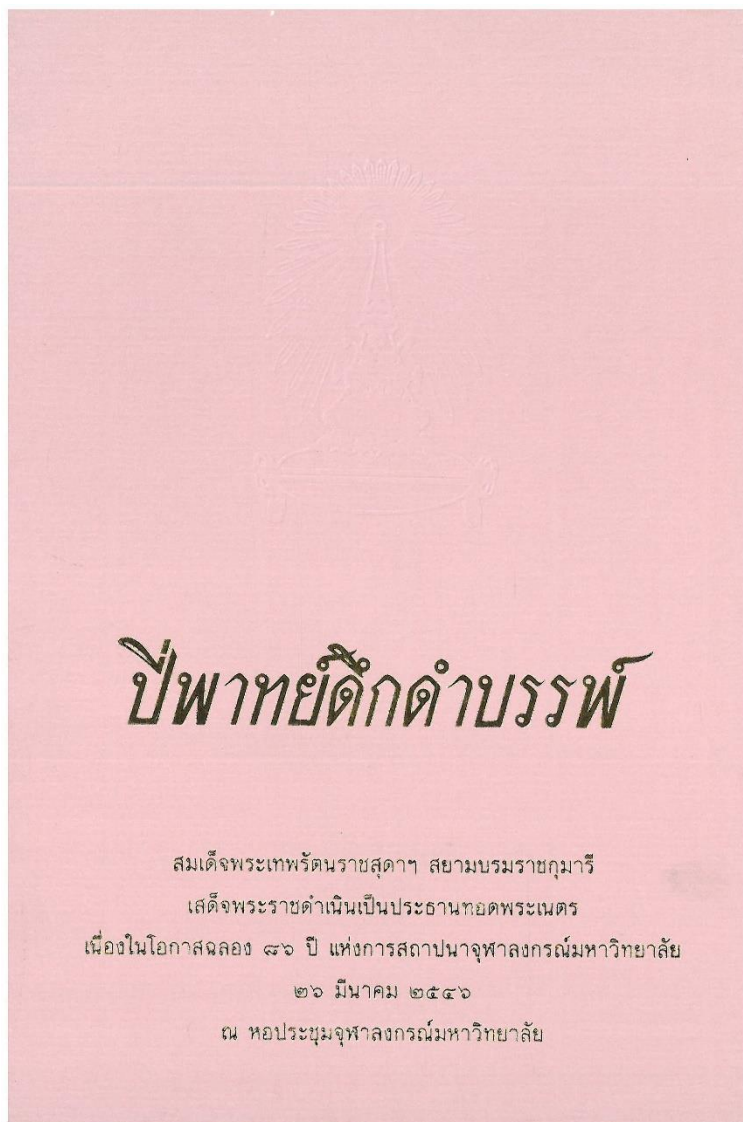
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2545

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

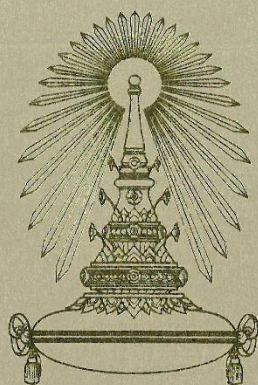

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2546

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

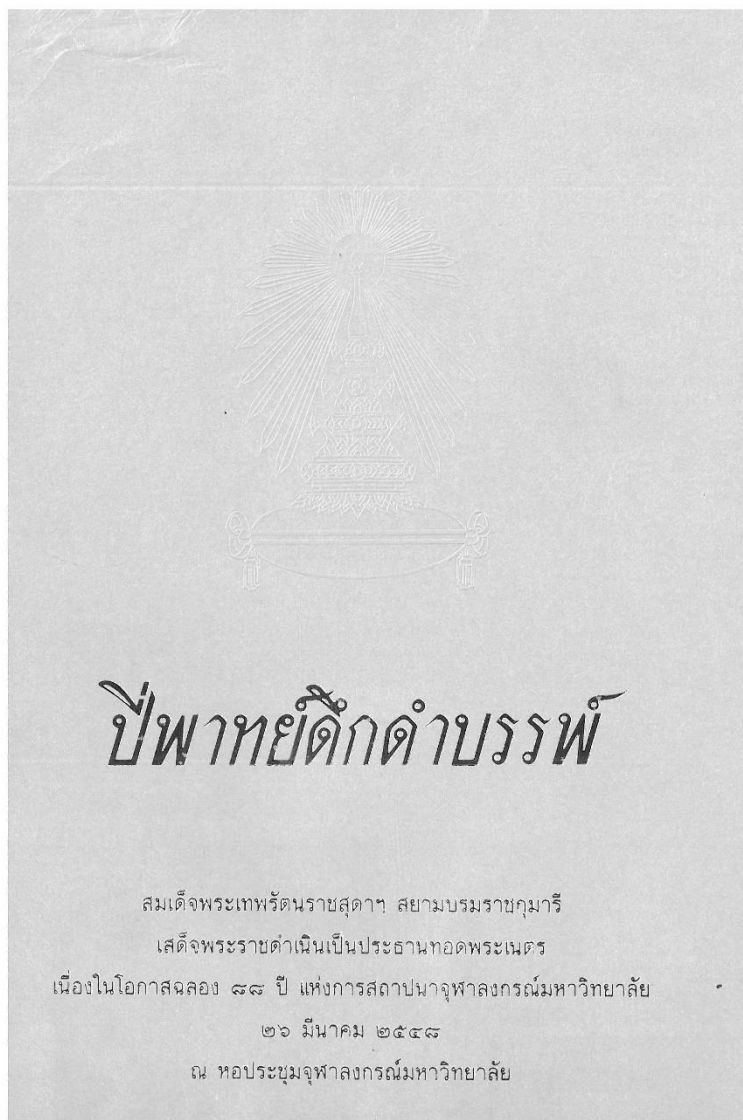
ปีพาทย์ดึกดำบรรพ์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานทอดพระเนตร
เมืองในโอกาสฉลอง ๘๗ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2547

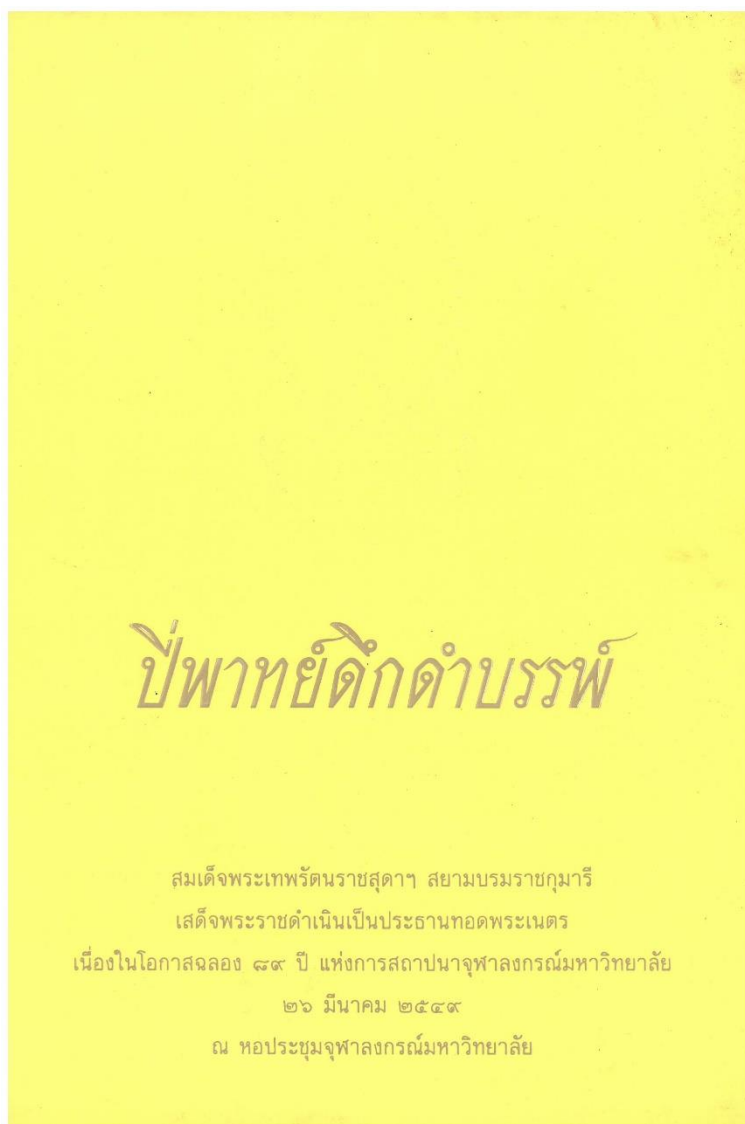
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2548

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2549

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2550

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

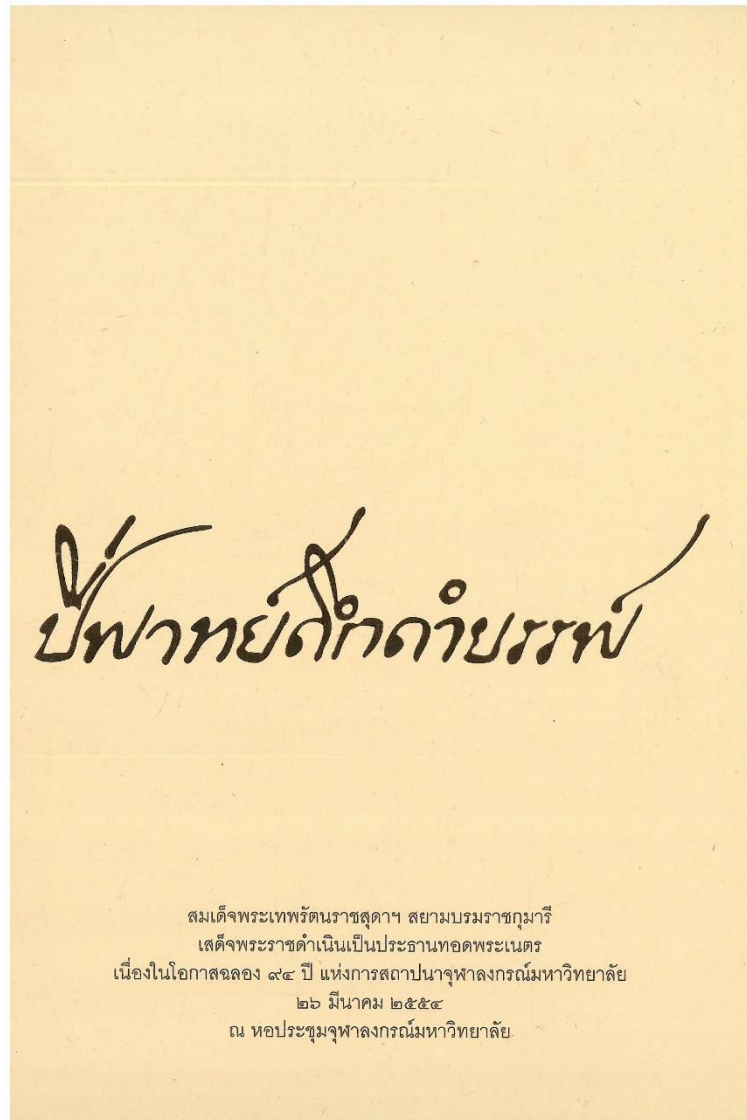
ปรัชญาไทยลัทธิลัทธิ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานทอดพระเนตร
เนื่องในโอกาสฉลอง ๗๒ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2552

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2554

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

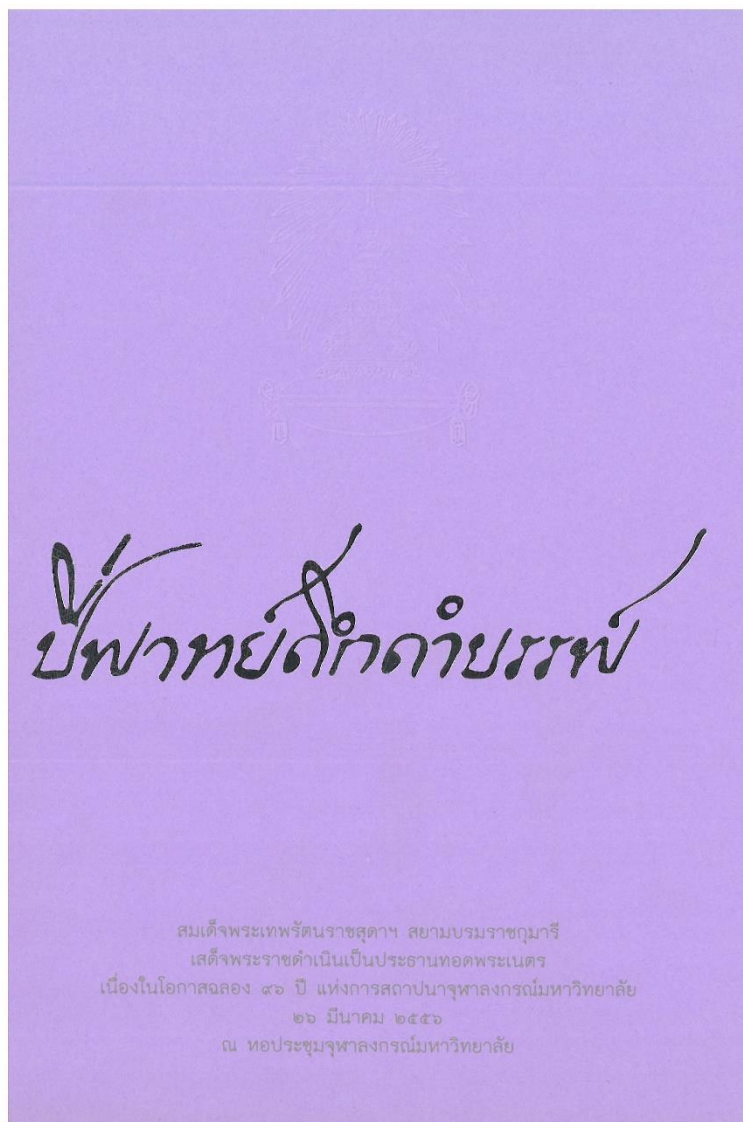
ปรัชญาของกษัตริย์

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานทอดพระเนตร
เนื่องในโอกาสฉลอง ๔๕ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2555

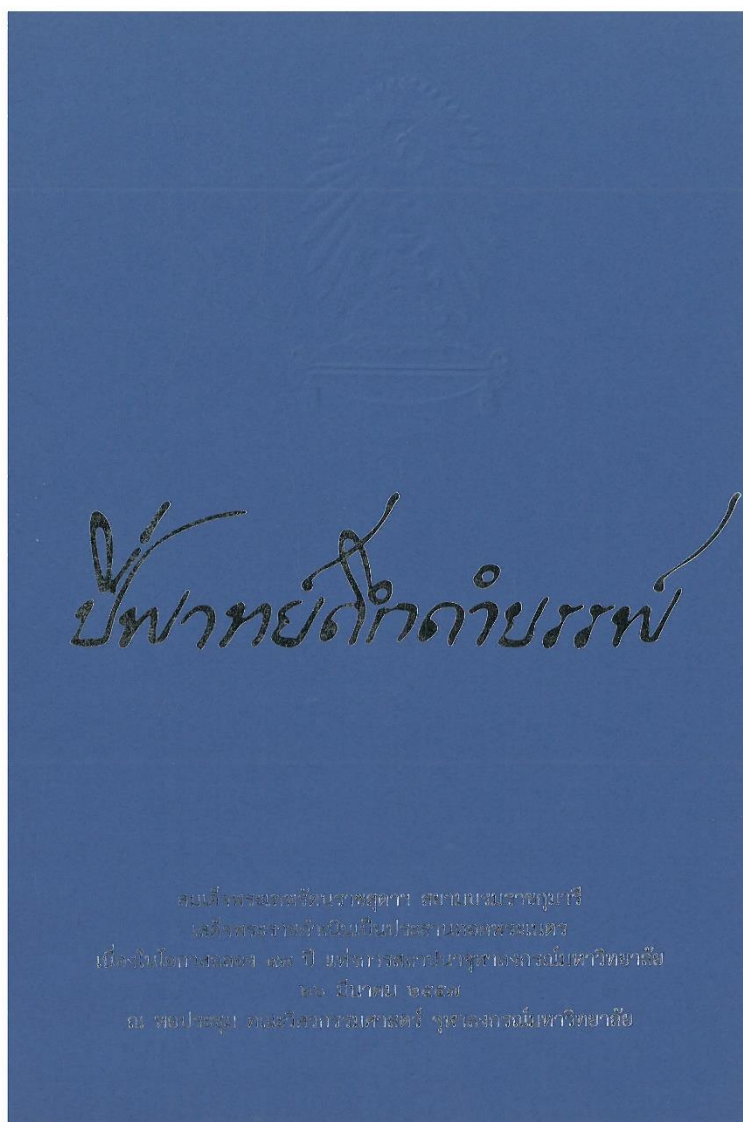
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2556

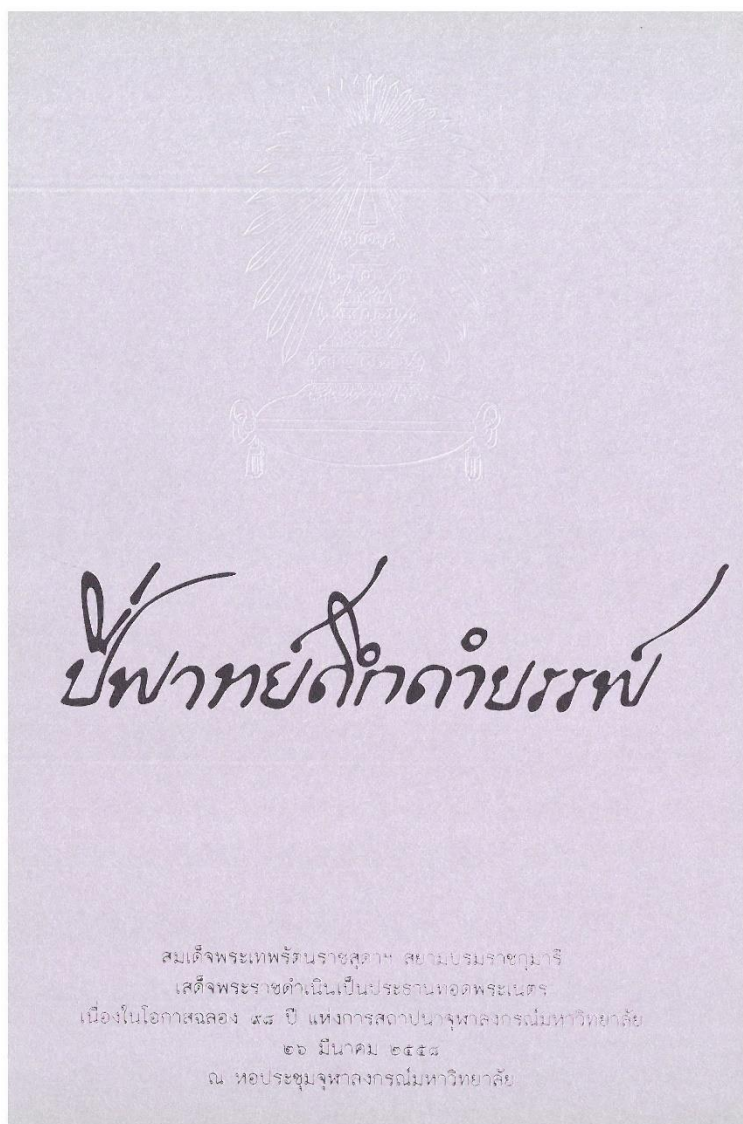
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิบัตร ปี พ.ศ.2557

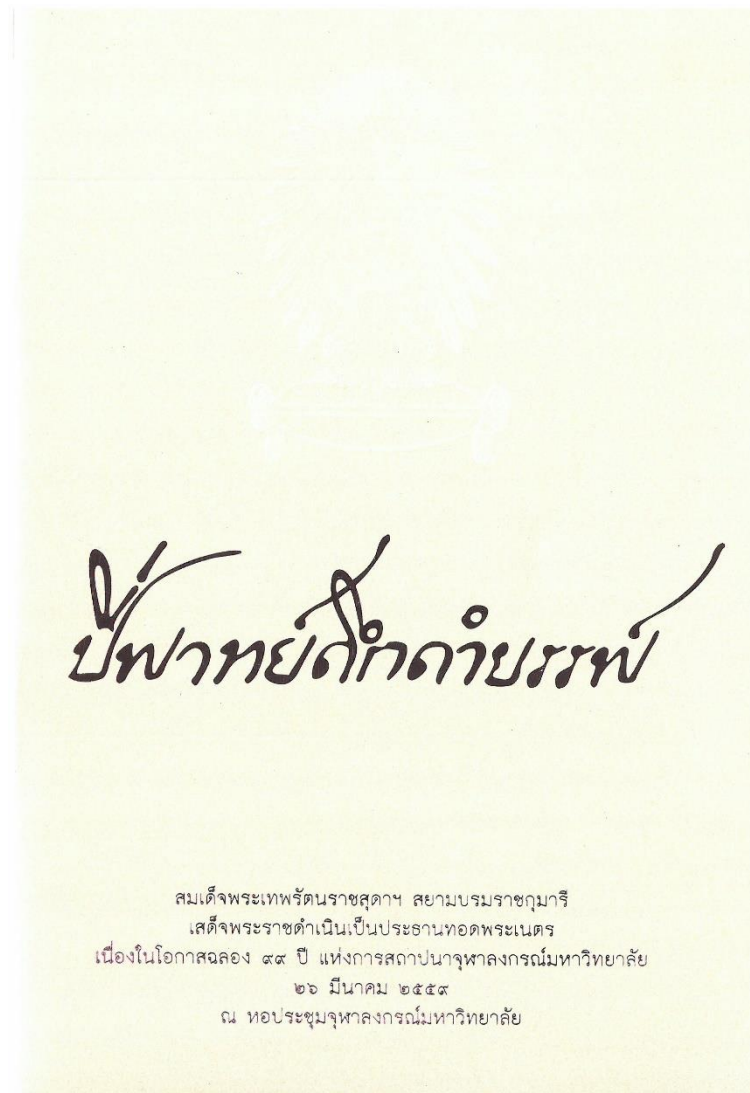
ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2558

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY ภาพสุจิตร์ ปี พ.ศ.2559

ที่มา: หอสมุดดนตรีไทย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวุฒิชัย เรืองศักดิ์ เกิดวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ.2535 ภูมิลำเนาจังหวัดสระบุรี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกียรตินิยมอันดับสอง) ปีการศึกษา 2557 ต่อมาเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2559 ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยสอน ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 นอกจากนี้ยังมีประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ 1. ผู้ช่วยฝึกซ้อมการแสดง 2.ผู้กำกับเวทีการแสดง 3.ผู้ช่วยประกอบพิธีไหว้ครู และ 6.ผู้ช่วยจัดทำหนังสือทางวิชาการ

ด้านทุนการศึกษาที่ได้รับ ระดับปริญญาโทผู้วิจัยเคยได้รับคัดเลือกให้ได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาสำหรับนิสิตระดับปริญญาเอกและปริญญาโท ที่เข้าศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย ปีการศึกษา 2559 และระดับปริญญาตรีเคยได้รับคัดเลือกให้รับทุนการศึกษาในโครงการยุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศด้านศิลปะไทย สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ปีการศึกษา 2556

ด้านการแสดงนาฏศิลป์ที่สำคัญ ผู้วิจัยเคยได้รับบทบาทตัวเอก ได้แก่ พระราม ไกรทอง พระสุวรรณหงส์ จรกา สมิงพระราม พระสุธน ชุนพลไทย(นางเสีอง) ชุนพลขอม(นางเสีอง) เฒ่าทศประสาธ เป็นต้น

รำและระบำต่างๆ ได้แก่ รำจรรกาบวงสรอง รำพระลอลงสรอง รำลงสรองแขก รำฝรั่งคู่ รำรจนาเสียงพวงมาลัย (บทเจ้าเงาะ) รำเชิดฉิ่งพระสุนทร-มโนราห์ ระบำสี่บท ระบำมาตรฐาน รำและระบำอวยพรในโอกาสสำคัญ เป็นต้น โดยด้านการแสดงนาฏศิลป์ที่สำคัญนี้ผู้วิจัยเคยแสดงทั้งในประเทศไทย เช่น โรงละครแห่งชาติ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาคารศิลปวัฒนธรรม หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร รวมไปถึงจังหวัดต่างๆ เป็นต้น และต่างประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน